

वार्षिक कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका

आ.व. २०७५/०७६

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र

हरिहरभवन, ललितपुर फोन: +९७७-१-५५२१५९७

इमेल: info@npponepal.gov.np | website: www.npponepal.gov.np

Regional Workshop on New Invasive Species threat in Asia

राष्ट्रिय स्तरमा विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताह फागुन ६-१२

सुख्खा बन्दरगाहमा रहेको प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यालयमा अनुगमन

अधिकृतस्तरीय प्लाण्ट क्लिनिक तालिम प्रयोगात्मक अभ्यास

राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठन

सभे सभेलेन्स, मकै सुपरजोन डाइ

Fall Armyworm सभे सभेलेन्स, सुनसरी

कृषक स्तर विषादी सचेतना कार्यक्रम

विषादी थोक विक्रेतासँग अन्तरक्रिया तथा अनुगमन, नेपालगञ्ज

डा. दिल्ली राम शर्माको विदाइ कार्यक्रम

विषादी थोक विक्रेतासँग अन्तरक्रिया तथा अनुगमन, वीरगञ्ज

प्रदेशस्तर भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका सचिवज्यूहरूसँग समन्वय बैठक

इलेक्ट्रोनिक फाइटोसेनेटरी सिस्टम म्यानेजमेन्ट तथा सन्चालन तालिम

शत्रुजिव मुक्त क्षेत्र सहयोग कार्यक्रम, स्याङ्जा

Interaction Program with Pesticide Entrepreneurs

Second Trimester and Eight Monthly Progress Workshop

वार्षिक कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका

आ. व. २०७५/०७६

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र

हरिहरभवन, ललितपुर फोन: +९७७-१-५५२१५९७

इमेल: info@npponepal.gov.np | Website: www.npponepal.gov.np

प्रकाशक : प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र
प्रकाशन मिति : २०७६, कार्तिक

दुई शब्द

विरुवा तथा विरुवाजन्य उपजको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारको क्रममा विरुवा स्वस्थतामा पर्न जाने संभावित जोखिमलाई नियमन गर्न र विरुवा तथा विरुवाजन्य उपजहरूको उत्पादन तथा उत्पादनोपरान्त लाग्ने रोग, कीरा, झारपात, चरा, मुसा आदिको क्षति नियन्त्रणका लागि आवश्यक विषादीको आयात, वितरण, उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्नका लागि कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तरगत प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना भएको हो। यस केन्द्रले विषादीको आयात, वितरण, उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई सुदृढ बनाउने, विरुवा तथा विरुवाजन्य उपजको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारको क्रममा विरुवा स्वस्थतामा पर्न जाने संभावित जोखिमलाई नियमन गर्ने, Emerging Pest, Invasive Species एवं विभिन्न Quarantine Pest हरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, विरुवा संरक्षण ऐन अनुरूप NPPO ले गर्नु पर्ने कार्यहरूलाई व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयन गर्ने तथा IPPC को Focal Point को रूपमा रही IPPC का क्रियाकलाप एवं विरुवा संरक्षण संगठनका क्रियाकलापहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने जस्ता जिम्मेवारी पाएको छ।

कृषिको व्यवसायीकरण, विविधिकरण, औद्योगीकरण, बजारीकरण र दिगो कृषि विकासमा कृषक सशक्तिकरणको महत्वपूर्ण स्थान रहेको हुन्छ। विभिन्न माध्यमबाट सिकेका ज्ञान, सीप, पेशागत अनुभव र राष्ट्रिय कृषि नीति, कृषकका आवश्यकता, विगतमा कार्यक्रम संचालनबाट सिकेका पाठहरूलाई जीवन्त रूपमा कृषकको खेतबारीमा उतार्नको लागि यस केन्द्र तथा अन्तर्गतका विभिन्न कार्यालयबाट विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन हुँदै आएका छन्। यसबाट विषादीको न्यूनतम र न्यायोचित प्रयोगका साथै विषादीबाट पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण गर्ने व्यवस्थापन विधि बारे जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन र ऐन, नियम कार्यान्वयन पक्ष सुदृढ हुँदै आएका छन्। संक्रामक रोग कीरा इत्यादिको प्रवेश रोक्न क्वारेन्टिन कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्ने प्रयास निरन्तर भइरहेको छ। नेपाल विश्व व्यापार संगठन, WTO अन्तर्राष्ट्रिय बाली संरक्षण महासन्धि, IPPC र एसिया प्रशान्त क्षेत्रीय बाली संरक्षण आयोग, APPPC को सदस्य र बेसल कन्भेन्सन, रोटरडम कन्भेन्सन, स्टकहोम कन्भेन्सनका पक्षधर भएबाट राष्ट्रले पुरा गर्नु पर्ने दायित्वसँग सम्बन्धित उपयुक्त ऐन र नियमको तर्जुमा, सामन्जस्यता, परिमार्जन र कार्यान्वयन गर्ने कार्य भईरहेका छन्। कृषकस्तरमा स्थानीय तह र प्रदेशस्तरबाटै रोगकीरा पहिचान तथा व्यवस्थापन सेवा पुर्याउने, स्वायत्त शासनको अवधारणालाई मुर्तरूप दिने क्रममा स्थलगत आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा, प्लाण्ट क्लिनिक कार्यक्रम, अभियान मुलक प्राविधिक सेवा संचालन गर्ने कार्य भईरहेका छन्।

आ.व. २०७५/७६ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको क्रियाकलाप समेटी तयार पारिएको यस पुस्तिका कृषक समूह, कृषि प्रसार कार्यकर्ता, कृषि अनुसन्धानकर्ता, योजनाविद, जनप्रतिनिधि, विद्यार्थी तथा कृषि विषयमा चासो राख्ने जो कोहीलाई पनि उपयोगी हुने छ भन्ने आशा लिएको छु। प्रस्तुत पुस्तिका तयार गर्ने क्रममा

आवश्यक विवरण उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने सबै सम्बन्धित निकाय प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु। यस पुस्तिका तयार गर्न खटिनु भएका बाली संरक्षण अधिकृत श्री महेश तिमिल्सिना लगायत प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुर्याउनु हुने यस केन्द्रका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। अन्तमा यस प्रकाशनलाई आगामी दिनहरूमा अझै परिस्कृत र सूचनामूलक बनाउन पाठक वर्गहरूबाट रचनात्मक सुझावको अपेक्षा राखेको छु।

सहदेब प्रसाद हुमागांई
निमित्त प्रमुख

विषयसूची

खण्ड - १

१. प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रको : परिचय.....	१
१.१ पृष्ठभूमि.....	१
१.२ दृष्टिकोण.	२
१.३ उद्देश्य.	३
१.४ रणनीति.	३
१.५ कार्यनीति.....	४

खण्ड - २

२. प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र तथा अन्तरगतका कार्यालयहरूको संक्षिप्त जानकारी.	५
२.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि.....	५
२.२ केन्द्रका शाखाहरी.....	५
२.३ सांगठनिक संरचना	६
२.४ नागरिक वडापत्र.....	७
२.५ प्रमुखहरूको नामावली	११
२.६ केन्द्रका शाखाहरू.....	१२

खण्ड - ३

३. आ.व २०७५/०७६ को लक्षित कार्यक्रमहरूको वार्षिक प्रगति विवरण.....	१५
३.१ वार्षिक प्रगति सारांश	१५
३.२ प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको वार्षिक प्रगति विवरण (आ.व.२०७५/२०७६)	१९
३.३ आर्थिक विवरण	३२
३.४ कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका चुनौतीहरू.....	३५
३.५ भावी कार्यदिशा	३६

खण्ड - ४

४. विविध.....	३७
४.१ विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताह कार्यक्रम	३७
४.२ CABI Plantwise कार्यक्रम	३९

खण्ड - ५

५. कर्मचारी विवरण.....	४१
------------------------	----

खण्ड - ६

६.१ बाली उपचार शिविर (प्लाण्ट क्लिनिक)	४८
६.२ विषादी पञ्जिकरण (दर्ता) व्यवस्था र कार्यविधि:	५०
६.३ विषादी खुद्रा विक्रेता, व्यवसायिक प्रयोगकर्ता, संश्लेषणकर्तालाई इजाजत पत्र दिने कार्यविधि.....	५२
६.४ विषादी खुद्रा विक्रेता ईजाजतपत्र, सुरक्षित बिक्री वितरण,भण्डारण एवं प्रयोग संचालन कार्यविधि,२०७१ .	५६
६.५ विषादी प्रतिबन्ध गर्ने कार्यविधि	६२
६.६ जीवनाशक विषादी नियमावली, २०५० को संशोधन २०६४	६२
६.७ विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने कार्यविधि	६३
६.८ आयात इजाजत पत्र प्रदान	६३
६.९ पोष्ट इण्ट्र सर्भे:	६४
६.१० आयात निर्यात हुने वस्तुहरूका अभिलेख अद्यावधिक.....	६४
६.११ प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यालयहरूको कार्यविधि	६४
६.१२ सुन्तला एवं जुनार रोग र कीरामुक्त क्षेत्र विकसित गर्ने वारे बिशेष सर्भे कार्ययोजना	६५
६.१३ निम्नानुसारको सर्भे टिम निर्माण गरी कार्य आरम्भ गर्ने र यसलाई निरन्तरता दिने	६८
६.१४ श्रोत परिचालन तथा सामाग्री व्यवस्थापन	६८

खण्ड - ७

७. अनुसूचीहरू	७०
७.१ Participants of Officer Level Training on Plant Clinic Training(Module I & II) of Plantwise for Plant Protection Officers at PQPMC, Hariharbhawan	७०
७.२ Participants of Officer Level Training on Pesticide Inspector for Plant Protection Officers at PQPMC, Hariharbhawan.	७०
७.३ नेपालमा प्रतिबन्धित विषादीहरूको सूची.....	७१
७.४ यस केन्द्र मातहतका क्वारेन्टिन कार्यालयहरूको आयात निर्यात तथ्याङ्क	७२
गत आ.व. २०७४।७५ मा कृषिजन्य वस्तुहरूको पैठारी विवरण (रसुवा, टिमुरे नाकाबाट).....	१२१
जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन, २०७६	१२४

१. प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रको : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालका करिब दुई तिहाइ जनताहरू (६५.६ प्रतिशत) कृषि पेशामा संलग्न छन् र कृषि क्षेत्रले कुल ग्राहस्थ उत्पादनको २७ प्रतिशत स्थान ओगटेको छ। नेपालको बढ्दो जनसंख्यालाई खाद्यान्न उत्पादन गर्नु कृषि क्षेत्रको प्रमुख दायित्व हो। निर्वाहमुखी खेतीबाट व्यावसायिक खेतीमा रुपान्तरण गराउनु आजको अपरिहार्यता रहेको परिप्रेक्ष्यमा बालीको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउन उन्नत बीउविजन तथा सन्तुलित मल खादको प्रयोग, नवीनतम प्रविधिको अवलम्बन गर्नुको साथै बाली संरक्षण गर्नु आवश्यक हुन्छ।

विरुवा तथा विरुवाजन्य वस्तुहरूको आयात निर्यात सँगसँगै संक्रामक रोग, कीरा, भारपात इत्यादिको प्रवेश र विस्तार भई तिनीहरूले पुऱ्याउने गरेको संभावित नोक्सानीबाट बचन सन् १९५१ मा अन्तर्राष्ट्रिय बाली संरक्षण महासन्धि (International Plant Protection Convention, IPPC) ले विरुवा स्वस्थता कार्यको लागि आफ्नो अन्तर्गत विभिन्न ८ वटा क्षेत्रीय संगठनहरूको व्यवस्था गरेकोमा नेपालले पनि सन् १९६५ मा एशिया प्रशान्त क्षेत्रीय बाली संरक्षण आयोग (Asia Pacific Plant Protection Commission, APPPC) को सदस्यता प्राप्त गरी विरुवा संरक्षण ऐन, २०२९ र विरुवा संरक्षण नियमावली, २०३१ जारी गरी वि.सं. २०३१ सालदेखि नै विरुवा स्वस्थता प्रकृया (Phytosanitary Measures) संचालनार्थ राष्ट्रिय स्तरको कार्यालय, राष्ट्रिय प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रम मार्फत विरुवा र विरुवाजन्य वस्तुहरूको कारोबारलाई नियमन गर्दै आएको छ। हाल आएर विरुवा संरक्षण ऐन, २०२९ खारेज भै विरुवा संरक्षण ऐन २०६४ तथा विरुवा संरक्षण नियमावली २०६६ कार्यान्वयन रहेको छ।

वातावरणीय प्रतिकूलता आज विश्वकै एउटा विकराल समस्या बनेको छ। कुनै एक कुनामा भएको प्रदूषणको असर विश्वको अर्को कुनामा समेत पर्ने भएकोले अहिले वातावरण प्रदूषणलाई विश्वको साझा समस्याको रूपमा परिभाषित गर्ने गरिएको छ। खासगरी मानव जीवनलाई सर्वसुलभ तुल्याउने अभिप्रायले गरिएका विभिन्न क्रियाकलापहरू जसले वातावरणका साथसाथै मानव स्वास्थ्यलाई समेत प्रभावित पार्ने गर्दछ, ती मध्ये एक प्रमुख विषादीको उत्पादन तथा यसको जथाभावी प्रयोग हो। नेपालमा आयात, निर्यात, उत्पादन, संश्लेषण, बिक्री वितरण र व्यावसायिक प्रयोगमा नियमन गराई विषादी व्यवस्थापन गराउने उद्देश्यले जीवनाशक विषादी ऐन, २०४८ र जीवनाशक विषादी नियमावली, २०५० तयार भई २०५१ श्रावण १ गते देखि राज्यभर लागु भईसकेकोमा जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन २०७६ पारित भई २०७६ भाद्र १३ देखि कार्यान्वयनमा रहेको छ।

विश्वमा द्रुत गतिमा बढिरहेको जनसंख्यालाई खुवाउने चिन्तासँगै सन् १९६० को दशकमा हरित क्रान्तिको शुरुवात भयो। कृषि उत्पादन बढाउनका लागि बढी उत्पादन दिने खालका जातहरूको प्रयोगका साथै रासायनिक मलखाद, विषादी आदिको अत्यधिक प्रयोग बढ्न गयो जसको निरन्तर प्रयोगले विश्व वातावरणीय सन्तुलनमा नकारात्मक परिणाम देखा पर्न थाल्यो। फलतः उत्पादन लागतमा वृद्धि, माटोको उर्वरा शक्तिमा ह्रास, हानिकारक कीराहरूमा विष पचाउने क्षमताको विकास, शत्रुजीवलाई नियन्त्रण गरी राख्ने मित्रजीवहरूको विनाशका साथै कम हानिकारक कीराहरू प्रमुख बालीशत्रुको रूपमा देखा पर्नु आदि कारणहरूले गर्दा बालीनालीमा रोगकीराको प्रकोप बढ्न गई कृषि उत्पादन, उत्पादकत्व, गुणस्तर तथा वातावरणीय सन्तुलनमा समेत नकारात्मक असर देखा परिरहेको छ।

नेपालमा शत्रुजीवहरूले बालीनालीमा करिब ३५% नोक्सानी पुऱ्याउँदै आएकोले सो नोक्सानी कम गर्न रासायनिक विषादीहरूको अत्यधिक प्रयोगबाट वायु, जल तथा भूमि प्रदूषण हुन गई सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक तथा अन्य क्षेत्रमा नकारात्मक असरहरू देखा परेका छन्। कृषि विकासका लागि हाल उपलब्ध प्रविधिहरू पनि मूलतः रासायनिक पदार्थहरूमा

आधारित खेतीलाई प्रोत्साहित गर्ने खालका छन् । हाल वातावरणीय विनाशको समस्या विश्वकै एक मुख्य साभा चुनौति र चिन्तनको विषयवस्तु भै सकेको छ । यसर्थ, प्रकृतिले प्रदान गरेका अमूल्य सम्पत्तिको उपयोग बढो सावधानीपूर्वक गर्नुपर्ने मा सो नभई क्षणिक मानवीय स्वार्थ र असावधानीका कारण वातावरण प्रदुषणबाट डरलाग्दो परिणाम आउन सक्ने भएकोले विश्व प्राकृतिक सम्पदालाई खलल नपारी भावी पिढीलाई हस्तान्तरण गर्नु हाम्रो परम कर्तव्य हो ।

नेपालको कृषि विकासको समस्यालाई गहिरिएर विश्लेषण गर्दा दीगो कृषि विकासको लागि वातावरण अनुकूल उपयुक्त प्रविधिको कमी नै न्यूनतम उत्पादकत्वको प्रमुख कारण देखिन्छ । परम्परागत सीप, ज्ञान तथा प्रविधिलाई जगेर्ना गर्न तथा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरी श्रोत व्यवस्थापन गर्नु आजको समयको माग भएको छ । अतितमा भोगेका कटु सत्यहरु हामीले कहिल्यै पनि बिर्सन हुँदैन, किनभने यस देशमा हिजोका दिनहरुमा भए गरेका वातावरणीय विनाशका कृयाकलापहरुले निम्त्याएका समस्याहरु अबै हाम्रो मानसपटलमा ताजा नै छन् । यिनमा सुधार ल्याउन निकै परिश्रम/मेहनत गर्नुपरेको छ । आगामी योजनाहरुमा विषादीको समुचित व्यवस्थापनको मर्म तथा भावनालाई चरितार्थ गर्न विषादीको न्यूनतम प्रयोगको निमित्त एकीकृत शत्रुजीवका व्यवस्थापन प्रणालीको प्रवर्द्धन गरिनुको साथै प्राज्ञारिक मलमा आधारित कृषि उत्पादन र वनस्पतिजन्य विषादीको पञ्जकरण र प्रयोगमा प्रोत्साहन र विशेष प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ ।

हामी कहाँ विषादीको विकल्पमा प्रयोग हुनसक्ने जैविक एवं परम्परागत तौरतरिकाहरु प्रशस्तै छन् । त्यस्ता तरिकाहरुमा विषादीको विकल्पमा वर्तमान कृषि प्रणालीमा स्थानीयस्तरमा उपलब्ध नीम, पुदिना, वावरी, कपूर, सिल टिम्मुर, वकाईनो, टिम्मुर, लसुन, बोभो, तितेपाती आदिको प्रयोग विशेष उल्लेखनीय छन् । यसका लागि कृषकहरु र सरोकारवालाहरु (Stakeholders) मा यस्ता वानस्पतिक विषादीहरुको उपयोग गर्ने तौरतरिका र प्रभावकारिताका बारेमा ज्ञान अभिवृद्धि गर्नु जरुरी छ ।

नेपाल सरकारले दीर्घकालीन कृषियोजना (१९९५-२०१५)लाई कृषि क्षेत्रको विकासको मुख्य वाहकको रूपमा लिएको थियो । तर यस अवधिमा राजनीतिक अस्थिरता तथा द्वन्दका कारण योजनाले अपेक्षा गरे अनुरूप लगानी हुन नसक्दा आशातित प्रतिफल भने पाउन सकिएन । तसर्थ हालै नेपाल सरकारले २० बर्षे कृषि विकास रणनीती अवलम्बन गरी प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना मार्फत पकेट, ब्लक, जोन तथा सुपरजोन निर्धारण गरी स्थानीय विशेष कृषि वस्तुहरुको उत्पादन, प्रशोधन, उद्योग स्थापना, आयात प्रतिस्थापन, निर्यात प्रवर्द्धन जस्ता कार्यमार्फत देशको गरिवी परियोजना अवधिमा ०% मा भन्दा लक्ष्य गरिएको छ । यस परिप्रेक्ष्यमा कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धिमा वातावरण मैत्री एकीकृत व्यवस्थापन प्रविधिको उपयोग र हालको बदलिँदो राजनैतिक परिवेशमा स्थानीय तह, प्रादेशिक तह, संघीय तह मार्फत वाली संरक्षणका सेवा पुऱ्याउने चुनौति हाम्रा सामु छ ।

१.२ दृष्टिकोण

कृषि व्यवसायलाई व्यवसायीकरणको दिशातर्फ उन्मुख गराउन विषादी व्यवस्थापनका लागि जीवनाशक विषादी ऐन, २०४८ खारेज भई जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन २०७६ जारी भएको छ । जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन, २०७६ मा व्यवस्था भए बमोजिम जीवनाशक विषादीको व्यवस्थापन समय सापेक्ष रूपमा कार्यन्वयन गर्दै लगिने छ । मानिस, जनावर र वातावरणलाई समेत दृष्टिगत गरी विषादीको समुचित प्रयोग र तिनको विकल्प समेतको प्रयोग गरी देशभित्र विषादीको खपतमा कमी ल्याइने छ । त्यसैगरी कृषि पर्यावरण सुहाउँदो प्रविधि विकास र प्रयोगमा जोड दिइने छ ।

छिमेकी मूलकहरूसँग कृषि व्यापार वृद्धि गर्ने संभावना लगायत क्षेत्रीय व्यापार र विश्व व्यापार संगठन (WTO) सम्झौता अनुरूप पुरा गर्नुपर्ने SPS Measure अपनाउन प्लाण्ट क्वारेन्टिनलाई समय सापेक्ष विकसित गर्दै लिएको छ । यसको लागि आन्तरिक श्रोत र साधनको परिचालन (sharing basis)मा गरिने छ र बाह्य श्रोत साधनको खोज र प्रयोग पनि बढाईने छ । प्लाण्ट क्वारेन्टिनसँग सम्बन्धित ऐन नियमलाई प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयन गर्न विभिन्न निकायहरु बीच समन्वय कायम गर्दै विश्व व्यापार संगठन (WTO) को परिप्रेक्ष्यमा पनि विरुवा संरक्षण ऐन नियममा समय सापेक्ष सुधार गर्दै लगिने

छ। कृषक समूह मार्फत एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन (IPM) प्रविधिको व्यापक उपयोग गरी निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा कृषिको सघनिकरण र विविधिकरणद्वारा दीगो रूपमा कृषि उत्पादकत्व वृद्धि गर्न सहयोग पुऱ्याइने छ।

१.३ उद्देश्य

निजी क्षेत्रको उच्चतम सहभागितामा कृषि क्षेत्रलाई खुल्ला प्रतिस्पर्धात्मक एवं बजारमुखी बनाउन सहजीकरण गरी आन्तरिक एवं बाह्य व्यापारबाट प्राप्त प्रतिफललाई जनस्तरमा पुऱ्याउने तथा कृषि तथा वनजन्य वस्तुहरूको आयातलाई नियमन गरी कृषि विकाससँग आवद्ध गर्दै निर्यात प्रवर्द्धनमा जोड दिई स्वस्थ कृषि/वन जन्य वस्तुहरूको कारोवारलाई प्रोत्साहन गरी कृषि क्षेत्रलाई व्यवसायिकरण गर्न मद्दत पुऱ्याउने तथा जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन २०७६ ले व्यवस्था गरेको अधिकारको उपयोग गरी देशभित्र आयात एवं खपत हुने विषादीहरूको समुचित व्यवस्था गर्न यस केन्द्रले निम्न उद्देश्य राखेको छ।

- राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनको रूपमा कार्य गर्ने
- IPPC को Focal Point को रूपमा रही IPPC का कृयाकलाप एवं विरुवा संरक्षण संगठनका कृयाकलापहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने।
- विरुवा संरक्षण ऐन २०६४ र विरुवा संरक्षण नियमावली २०६६को कार्यान्वयनको व्यवस्था
- जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन, २०७६ र नियमावली, २०५० को पहिलो संशोधन २०६४ को कार्यान्वयनको व्यवस्था।
- वनस्पति एवं विरुवा क्वारेन्टिन चेकपोष्टको स्थापना एवं व्यवस्थापन
- कृषि तथा वनजन्य वस्तुहरूको ओसार-पसार गर्दा नेपालको सीमा क्षेत्र भित्र रहेका वानस्पतिक/जैविक विविधताको स्वास्थ्यमा पर्न सक्ने जोखिमलाई कम गरी सुरक्षित व्यापार सहजिकरण
- वनस्पति एवं विरुवा क्वारेन्टिन सम्बन्धी कार्यहरू
- Plant Health System सँग सम्बन्धित Plantwise लगायतका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने
- विषादीको आयात, वितरण, उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, कानून र नियमन
- प्रयोगमा आएका र प्रतिबन्धित विषादीको सूचना संकलन र प्रवाह
- विषादी नियन्त्रण र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँगको सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
- विषादीको आयात, अनुमति र नियमन सम्बन्धी कार्य
- देशभित्र रहेका शत्रुजीवहरूको सूची तयारी, update गर्ने तथा अवस्था बारे जानकारी राख्ने
- आयात हुने वस्तुहरूको शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण कार्य गर्ने
- Emerging Pest, Invasive Species एवं विभिन्न Quarantine pest हरुको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने
- शत्रुजीवहरूको व्यवस्थापनमा आकस्मिक सेवा प्रदान गर्ने

१.४ रणनीति

कृषि तथा वनजन्य उपजहरूको उत्पादनमा व्यावसायीकरण तथा विविधिकरण गराई वैदेशिक व्यापारमा तीव्रता ल्याई आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने तर्फ देशको नीति एवं कार्यक्रम हरु निर्देशित छन्।

यस परिप्रेक्ष्यमा उदार, प्रतिस्पर्धात्मक बजारमुखी अर्थतन्त्रको संरचना भित्र निजी क्षेत्रको कृयाशीलतामा कृषि तथा वनजन्य वस्तुहरूको व्यापारलाई अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप सहजिकरण एवं सरलीकरण गर्न व्यवस्थापन केन्द्रका निम्नानुसारका प्रमुख रणनीतिहरू रहेका छन्।

- जिल्लामा देखिने रोगकीराको प्रकोपलाई न्यून गर्न सर्भे सर्भेलेन्स र आकस्मिक वाली संरक्षण सेवा, एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन, वाली उपचार शिविर, अभियानमूलक वाली संरक्षण जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।

- विषादीहरूको प्रभाव न्यून गर्न जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन र नियमावलीको पूर्ण पालन गरी विषादी व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।
- कृषिजन्य वस्तुहरूको आयात सँगसँगै संक्रामक रोग कीराहरूको प्रवेश र विस्तार रोक्न सेवालार्ई समय सापेक्ष प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पूर्वाधारको विकास गर्ने र कृषि व्यापार प्रवर्द्धन बढाउने ।

१.५ कार्यनीति

१. एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापनको अवधारणालार्ई बाली संरक्षण कार्यक्रमको केन्द्रविन्दुमा राख्ने । कृषि विकास रणनीति (ADS) ले निर्दिष्ट गरेका क्षेत्रहरूका बालीहरू (विशेष गरी धान, तरकारी, फलफूल) मा देखापर्ने शत्रुजीवहरूको समूचित व्यवस्थापन गर्न कृषक समूह मार्फत कृषक पाठशाला संचालन गर्ने ।
२. विरुवा संरक्षण ऐन, २०६४ द्वारा प्रदत्त अधिकारको उपयोग गरी कृषिजन्य बीउ विजन र बोट विरुवा निकासी तथा पैठारी गर्दा संक्रामक रोगकीराको विस्तार नियन्त्रणलार्ई ध्यानमा राखी तिनको निकासी र पैठारीलार्ई सु-व्यवस्थित एवं नियमित गर्ने ।
३. जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन, २०७६ र नियमावली, २०५० को पहिलो संशोधन २०६४ ले व्यवस्था गरेको अधिकारको उपयोग गरी देश भित्र आयात र खपत हुने विषादीहरूको समूचित व्यवस्थापन गर्ने ।
४. बाली संरक्षण कार्यमा संलग्न राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय, सरकारी, गैह्र-सरकारी र निजीक्षेत्रका संघ/संस्था बीच समूचित समन्वय राखी कार्य गर्ने ।
६. बाली संरक्षण क्षेत्रमा कार्यरत प्राविधिकहरूको कार्य दक्षता बढाउन विषय विशेष सम्बन्धी ज्ञान र सीपको अभिवृद्धि गर्न समय सापेक्ष तालिम, भ्रमण तथा गोष्ठीको आयोजना गर्ने ।

खण्ड - २

२. प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र तथा अन्तरगतका कार्यालयहरूको संक्षिप्त जानकारी

२.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

तत्कालिन कृषि विभागको संगठनमा भएको परिवर्तन अनुरूप २०४९ साउन १ गते देखि लागु हुने गरी बाली संरक्षण तथा व्यावसायिक कीट विकास महाशाखाको स्थापना भएको र २०४९ मार्ग १८ गते देखि हरिहरभवन, ललितपुरमा यसको कार्यालय खोली कार्य संचालन हुँदै आएको र तत्पश्चात् नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) को २०५२ असार ५ गते को निर्णय अनुसार बाली संरक्षण महाशाखा-को स्थापना भई प्राविधिक सेवा टेवा पुऱ्याउँदै आईरहेकोमा नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) को मिति २०५७ असार २६ गतेको निर्णय अनुसार बाली संरक्षण निर्देशनालयको स्थापना भइ बाली संरक्षण सम्बन्धी कार्यहरू सुचारुरूपले संचालन हुँदै आइरहेको थियो । नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) को मिति २०७५/०१/०४ को कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको नयाँ संगठन संरचना स्वीकृत भए अनुसार साविकका बाली संरक्षण निर्देशनालय, हरिहरभवन, राष्ट्रिय प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रम, हरिहरभवन र विषादी पञ्जिकरण तथा व्यवस्थापन शाखा, हरिहरभवन गाभिएर पुर्नगठित कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको नयाँ संरचना अनुसार यस प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना भएको छ ।

विरुवा तथा विरुवा जन्य उपजको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारको क्रममा विरुवा स्वस्थतामा पर्न जाने संभावित जोखिमलाई नियमन गर्न र विरुवा तथा विरुवाजन्य उपजहरूको उत्पादन तथा उत्पादनोपरान्त लाग्ने रोग, कीरा, झारपात, चरा, मुसा आदिको क्षति नियन्त्रणका लागि आवश्यक विषादीको आयात, वितरण, उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्नका लागि कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तरगत प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना भएको हो ।

नेपाल सरकारले केन्द्रिय स्तरमा एक प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र यसको मातहतमा १५ वटा क्वारेन्टिन कार्यालयहरू स्थापना गरेको छ ।

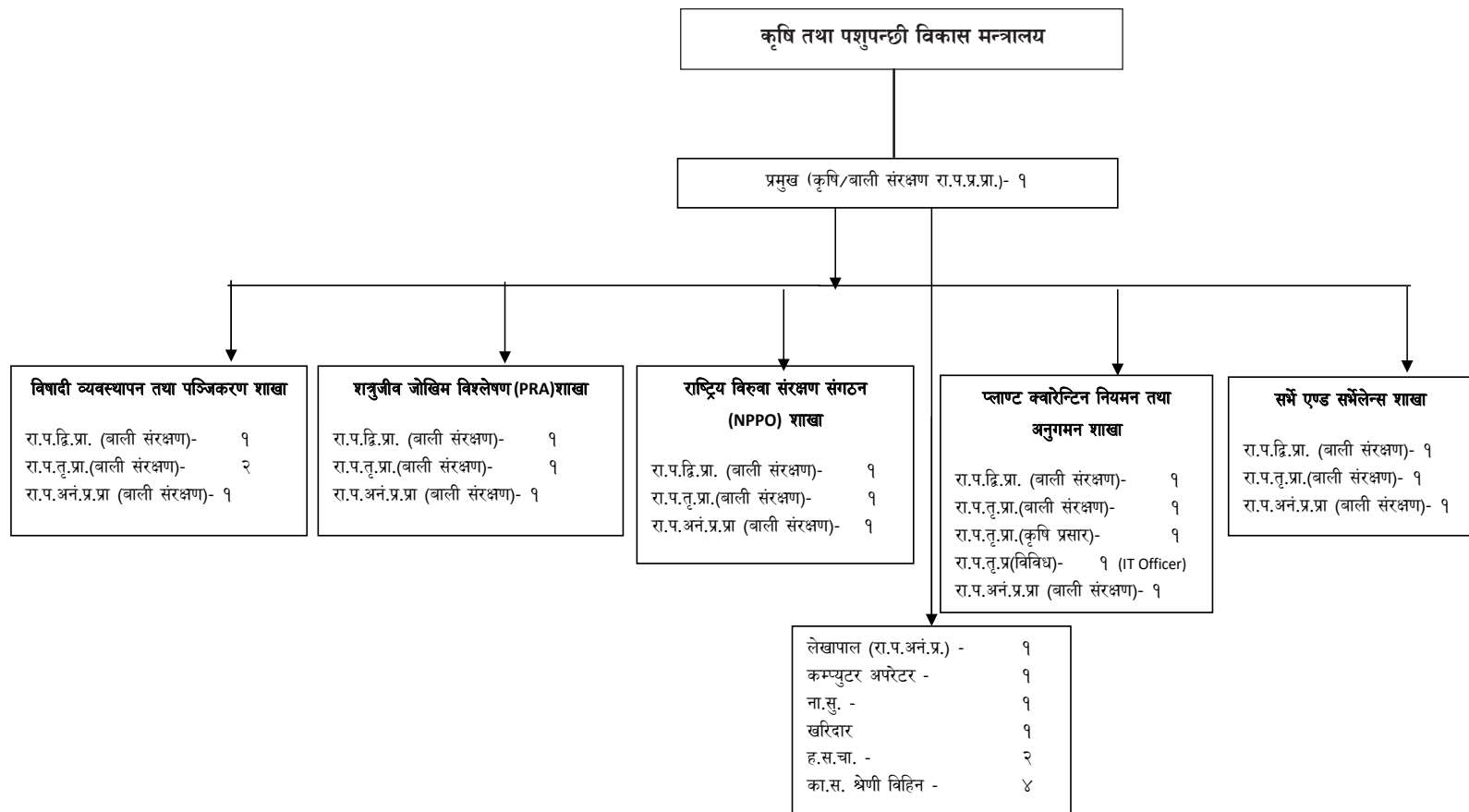
२.२ केन्द्रका शाखाहरू

प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रमा रहेका ५ वटा शाखाहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- (१) विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्जिकरण शाखा
- (२) शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण (PRA) शाखा
- (३) राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठन (NPPO) शाखा
- (४) प्लाण्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा
- (५) सर्भे एण्ड सर्भेलेन्स शाखा

२.३ सांगठनिक संरचना

प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रको सांगठनिक संरचना यस प्रकार रहेको छ -

२.४ नागरिक वडापत्र

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवा / कामको विवरण	सेवाग्राहीले पुर्याउनुपर्ने प्रकृया र पेश गर्नुपर्ने कागजात	सेवा प्रदान गर्ने शाखा	शाखासंग सम्बन्धित जिम्मेवार अधिकृत तथा कर्मचारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी	सेवाको लागि लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर रु.	क्षतिपूर्ति रकम	कैफियत
१	राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण सगठन सम्बन्धि जानकारी	शाखामा सम्पर्क	राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण सगठन शाखा	ब.वा.सं.अ. श्री रामकृष्ण सुवेदी वा.सं.अ. श्री सुरक्षा सुवेदी	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	नियमित	निःशुल्क		
२	प्लान्ट हेल्थ सिष्टम सम्बन्धि कार्यक्रम जानकारी	शाखामा सम्पर्क	राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण सगठन शाखा	ब.वा.सं.अ. श्री रामकृष्ण सुवेदी वा.सं.अ. श्री सुरक्षा सुवेदी	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	नियमित	निःशुल्क		
३	देश भित्र रहेका शत्रुजीवको अवस्था वारे जानकारी	शाखामा सम्पर्क	सर्भे सर्भेलेन्स शाखा	ब.वा.सं.अ. श्री शालिक राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री स्तुती आचार्य प्रा.स. श्री शारदा आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	नियमित	निःशुल्क		
४	सर्भे योजना अनुमोदन	शाखामा सर्भे योजना सहित सम्पर्क	सर्भे सर्भेलेन्स शाखा	ब.वा.सं.अ. श्री शालिक राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री स्तुती आचार्य प्रा.स. श्री शारदा आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	नियमित	निःशुल्क		
५	रोग/कीरा/झारपातको नमूना संकलन र पहिचान तथा अभिलेख	शाखामा सम्पर्क	सर्भे सर्भेलेन्स शाखा	ब.वा.सं.अ. श्री शालिक राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री स्तुती आचार्य प्रा.स. श्री शारदा आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	नियमित	निःशुल्क		
६	आयात हुने विरुवा वा विरुवाजन्य वस्तुहरुको शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण अनुरोध	शाखामा सम्पर्क	शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण शाखा	ब.वा.सं.अ. श्री महेश चन्द्र आचार्य वा.सं.अ. श्री महेश तिमिल्सिना प्रा.स. श्री भिमसेन के.सी.	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	नियमित	निःशुल्क		
७	शत्रुजीव संक्रमणको आकस्मिक व्यवस्थापन	स्थानिय तहको कृषि शाखा वा कृषि ज्ञान केन्द्रको समस्या खुलाएको पत्र	शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण शाखा	ब.वा.सं.अ. श्री महेश चन्द्र आचार्य वा.सं.अ. श्री महेश तिमिल्सिना प्रा.स. श्री भिमसेन के.सी.	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	समस्यावारे जानकारी लिएपछि	निःशुल्क*		* स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको परिधिभित्र
८	विरुवा तथा विरुवाजन्य उपज, वायोलोजिकल कन्ट्रोल एजेन्ट वा लाभदायक कीराको प्रवेश अनुमति पत्र	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची १ वा अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन चलानी वा विजक बीउ बिजन आयात गर्नका लागि बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रण केन्द्रको शिफारिस आयात अनुसन्धानसंग सम्बन्धित छ भने सम्बन्धित पक्षसंग भएको संज्ञौता पत्र कम्पनी र फर्म दर्ता प्रमाण पत्र कर चुका प्रमाण पत्र अनुसन्धानको लागि आयात गरिने आनुवंशिक श्रोत वस्तुको हकमा Germplasm Exchange Authority Committee को सिफारिस 	प्लान्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा	ब.वा.सं.अ. डा. रत्न कुमार झा वा.सं.अ. श्री किरण धिमिरे प्रा.स. श्री हरिहर आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	निवेदन दर्ता भएको बढीमा ७ दिन	२०० वा १०००	१०००	अग्रिम प्रवेश अनुमति पत्र लिंदा रु २०० र प्रवेश नाकामा कन्साइन्मेन्ट ल्याइसकेको अवस्थामा सोही दिन प्रवेश अनुमतिपत्र जारी गर्न उपयुक्त देखिएमा रु १०००

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवा / कामको विवरण	सेवाग्राहीले पुर्याउनुपर्ने प्रकृया र पेश गर्नुपर्ने कागजात	सेवा प्रदान गर्ने शाखा	शाखासंग सम्बन्धित जिम्मेवार अधिकृत तथा कर्मचारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी	सेवाको लागि लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर रु.	क्षतिपूर्ति रकम	कैफियत
९	किरवा तथा किरवाजन्य उपज, वायोलोजिकल कन्ट्रोल एजेन्ट वा लाभदायक कीराको प्रवेश अनुमतिपत्र नविकरण	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची ७ को ढाँचाको निवेदन आयात नहुनाको कारण पहिले जारी गरिएको अयात अनुमतिपत्रको सकल प्रति 	प्लान्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा	व.वा.सं.अ. डा. रत्न कुमार झा वा.सं.अ. श्री किरण घिमिरे प्रा.स. श्री हरिहर आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	निवेदन दर्ता भएको वढीमा ७ दिन	४००	१०००	
१०	नाकामा ल्याइसकेको कन्साइन्मेन्टलाई छोड पूर्जि वा प्रवेश अस्वीकृती पूर्जि दिने	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची ८ को ढाँचाको निवेदन चलानी वा विल विजक अनुसूची २ वा ३ वा ४ वा ५ अनुसारको प्रवेश अनुमती पत्रको सकल प्रति । सम्बन्धित देशबाट जारी गरिएको स्वस्थताको प्रमाण पत्र 	प्लान्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा	व.वा.सं.अ. डा. रत्न कुमार झा वा.सं.अ. श्री किरण घिमिरे प्रा.स. श्री हरिहर आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	निवेदन दर्ता भएको वढीमा ७ दिन	निःशुल्क	१०००	स्थलगत निरिक्षणको लागि वा अन्य जाँचको लागि कन्साइन्मेन्ट प्रयोगशालामा लानु पर्ने भएमा प्राविधिकको भ्रमण खर्च तथा प्रयोगशाला खर्च सम्बन्धित आयातकर्ताले व्यहोर्नु पर्ने
११	किरवा तथा किरवाजन्य उपजको स्वस्थता प्रमाणपत्र	<ul style="list-style-type: none"> रु. १० को टिकट टाँसेको अनुसूची १० को ढाँचाको निवेदन बीजक, उत्पतिको प्रमाणपत्र र प्याकिङ लिष्ट रसिद वा एल.सी. खोलिएको बैंकको पत्र पुरातत्व सम्बन्धित वस्तुको लागि नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायको शिफारिस बन सम्बन्धित वस्तुहरूको लागि नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायको शिफारिस अनुसन्धान सामाग्रीको हकमा सम्बन्धित देशको अनुसन्धान संस्थाले सामाग्री भित्र्याउन दिएको अनुमति वा संज्ञौता पत्र आयात कर्ता देशको पैठारीका शर्तहरू अनुसन्धानको लागि निर्यात हुने अनुवांशिक श्रोत वस्तुको हकमा Germplasm Exchange Authority Committee को शिफारिस 	प्लान्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा	व.वा.सं.अ. डा. रत्न कुमार झा वा.सं.अ. श्री किरण घिमिरे प्रा.स. श्री हरिहर आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	निवेदन दर्ता भएको वढीमा ७ दिन	१००	१०००	स्थलगत निरिक्षणको लागि वा अन्य जाँचको लागि कन्साइन्मेन्ट प्रयोगशालामा लानु पर्ने भएमा प्राविधिकको भ्रमण खर्च तथा प्रयोगशाला खर्च सम्बन्धित आयातकर्ताले व्यहोर्नु पर्ने

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवा / कामको विवरण	सेवाग्राहीले पुर्याउनुपर्ने प्रकृया र पेश गर्नुपर्ने कागजात	सेवा प्रदान गर्ने शाखा	शाखासंग सम्बन्धित जिम्मेवार अधिकृत तथा कर्मचारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी	सेवाको लागि लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर रु.	क्षतिपूर्ति रकम	कैफियत
१२	विरुवा तथा विरुवा जन्म वस्तुको आयात निर्यात सम्बन्धि तथ्यांक अभिलेख जानकारी तथा योजना तर्जुमा	शाखामा सम्पर्क	प्लान्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा	व.वा.सं.अ. डा. रत्न कुमार झा वा.सं.अ. श्री किरण धिमिरे प्रा.स. श्री हरिहर आचार्य	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	निवेदन दर्ता भएको वढीमा ७ दिन			
१३	विषादी पंजिकरण (नयाँ टेक्नीकल नामको विषादी)	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची १ बमोजिमको आवेदन फारम विषादी पंजिकरणका लागि समितिले तोकेको फारममा उल्लेखित कागजात तथा विवरणहरू 	विषादी व्यवस्थापन तथा पंजिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	समितिको निर्णय भएको ३० दिन	१०००	२०००	
१४	विषादी पंजिकरण (दर्ता भैसकेको टेक्नीकल नामको विषादीको नयाँ व्यापारीक नाम)	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची १ बमोजिमको आवेदन फारम विषादी पंजिकरणका लागि समितिले तोकेको फारममा उल्लेखित कागजात तथा विवरणहरू 	विषादी व्यवस्थापन तथा पंजिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	३० दिन	१०००	२०००	
१५	व्यावसायिक रुपमा विषादी छर्कने इजाजतपत्र	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची ३ बमोजिमको आवेदन फारम व्यावसायिक रुपमा विषादी प्रयोगकर्ताका लागि समितिले तोकेको फारममा उल्लेखित कागजात तथा विवरणहरू 	विषादी व्यवस्थापन तथा पंजिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	३० दिन	५०००	३०००	
१६	व्यावसायिक रुपमा विषादी छर्कने इजाजतपत्र नविकरण	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची ३ बमोजिमको आवेदन फारम व्यावसायिक रुपमा विषादी प्रयोगकर्ताका लागि समितिले तोकेको आवेदन फारममा उल्लेखित कागजात तथा विवरणहरू 	विषादी व्यवस्थापन तथा पंजिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	१५ दिन	१०००	१०००	
१७	विषादी संश्लेषण इजाजतपत्र	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसूची ४ बमोजिमको आवेदन फारम विषादी संश्लेषणकर्ताको लागि समितिले तोकेको फारममा उल्लेखित कागजात तथा विवरणहरू उद्योगको बारेमा गरिएको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन नेपाली नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि 	विषादी व्यवस्थापन तथा पंजिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	समितिको निर्णय भएको ३० दिन	१००००	३०००	

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवा / कामको विवरण	सेवाग्राहीले पुर्याउनुपर्ने प्रकृया र पेश गर्नुपर्ने कागजात	सेवा प्रदान गर्ने शाखा	शाखासंग सम्बन्धित जिम्मेवार अधिकृत तथा कर्मचारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी	सेवाको लागि लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर रु.	क्षतिपूर्ति रकम	कैफियत
१८	विषादी संश्लेषण इजाजतपत्र नविकरण	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसुची ४ बमोजिमको आवेदन फारम विषादी संश्लेषणकर्ताको लागि समितिले तोकेको फारममा उल्लेखित कागजात तथा विवरणहरू भण्डारण निरीक्षण चेक लिष्ट अनुसारको माप दण्ड पुरा भएको 	विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्जिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	३० दिन	२०००	२०००	
१९	विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसुची २ बमोजिमको आवेदन फारम विषादी पसल वा गोदाम निरीक्षण चेक लिष्ट नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि विषादी सुरक्षित प्रयोग तथा भण्डारण सम्बन्धि तालिममा ९सहभागी भई परीक्षा उत्तिर्ण प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि 	विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्जिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	रितपूर्वक आवेदन प्राप्त भएको ३० दिन	५००	१०००	
२०	बिषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र नविकरण	<ul style="list-style-type: none"> रु १० को टिकट टाँसेको अनुसुची २ बमोजिमको आवेदन फारम विषादी पसल वा गोदाम निरीक्षण चेकलिष्ट सम्बन्धित कृषि ज्ञान केन्द्रको सिफारीश 	विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्जिकरण शाखा	व.वा.सं.अ. श्री परशु राम अधिकारी वा.सं.अ. श्री मनोज पोख्रेल	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	रितपूर्वक आवेदन प्राप्त भएको ३० दिन	२००/५००	१०००	म्याद समाप्त भएको ३५ दिन भित्र रु २०० र ३५ दिन नाघेपछि ६५ दिन भित्र थप रु ३००, म्याद समाप्त भएको ६५ दिन पछि नविकरण नहुने।
२१	प्राविधिक सेवा प्रदान गर्ने	विषय अनुसार शाखामा सम्पर्क	सबै शाखाहरू	सबै प्राविधिक कर्मचारीहरू	प्रमुख डा. डिल्ली राम शर्मा	नियमित	नि:शुल्क		

२.५ प्रमुखहरूको नामावली

नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) को मिति २०७५/०१/०४ को कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको नयाँ संगठन संरचना स्वीकृत भए अनुसार साविकका बाली संरक्षण निर्देशनालय, हरिहरभवन, राष्ट्रिय प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रम, हरिहरभवन र विषादि पंजिकरण तथा व्यवस्थापन शाखा, हरिहरभवन गाभिएर कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको नयाँ संरचना अनुसार यस प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना भए पश्चात यस केन्द्रमा पहिलो प्रमुखका रूपमा डा. डिल्ली राम शर्माले २०७५।०५।०४ बाट बहाली गर्नु भयो ।

साविकको बाली संरक्षण महाशाखा/निर्देशनालय हरिहरभवनमा स्थापना कालदेखि कार्यरत प्रमुख तथा कार्यक्रम निर्देशकहरूको विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

बाली संरक्षण निर्देशनालयको स्थापनाकालदेखि हालसम्म गरेका कार्यक्रम निर्देशकहरूको नामावली र कार्य अवधि

क्र.सं.	आयोजना प्रमुखको नाम	पद	कार्य अवधि		कैफियत
			देखि	सम्म	
१	डा. भिमसेन के.सी.	प्रमुख बाली संरक्षण अधिकृत	२०५०/४/१	२०५२/४/४	
२	श्री भरत प्रसाद उपाध्याय	प्रमुख बाली संरक्षण अधिकृत	२०५२/४/५	२०५६/१२/७	
३	श्री कृष्ण कुमार श्रेष्ठ	कार्यक्रम निर्देशक	२०५६/१२/८	२०६०/४/८	
४	श्री गणेश कुमार के.सी	कार्यक्रम निर्देशक	२०६०/४/९	२०६२/७/१२	
५	श्री टीकाराम मुलिचा	नि.कार्यक्रम निर्देशक	२०६२/७/१४	२०६३/८/९	
६	श्री डिल्ली राम शर्मा	नि. कार्यक्रम निर्देशक	२०६३/८/१०	२०६४/४/२७	
७	डा.सुरोज पोखरेल	नि कार्यक्रम निर्देशक	२०६४/४/२८	२०६५/११/२५	
८	श्री बद्री विशाल कर्माचार्य	कार्यक्रम निर्देशक	२०६५/११/२५	२०६६/९/१६	
९	श्री सहदेव प्रसाद हुमागाईं	नि प्रमुख	२०६२/०९/१७	२०६६/११/०२	
१०	डा. युवक ध्वज जी.सी.	कार्यक्रम निर्देशक	२०६६/९/१७	२०७०/१/३	
११	श्री डिल्ली राम शर्मा	कार्यक्रम निर्देशक	२०७०/१/४	२०७४/४/३१	
१२	श्री अच्युत प्रसाद ढकाल	कार्यक्रम निर्देशक	२०७४/५/०१	२०७५/०३/३२	

प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र, स्थापना पश्चात कार्यरत कार्यालय प्रमुख

क्र.सं.	नाम, थर र पद	अवधि		कैफियत
		देखि	सम्म	
१.	श्री डा डिल्लीराम शर्मा (प्रमुख)	२०७५/०५/०४	२०७६/०५/०२	

२.६ केन्द्रका शाखाहरू

प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रमा रहेका ५ वटा शाखाहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्जिकरण शाखा
- शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण (PRA)शाखा
- राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठन (NPPO) शाखा
- प्लान्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा
- सर्भे एण्ड सर्भेलेन्स शाखा

२.६.१ विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्जिकरण शाखा

नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) को मिति २०७५/०३/२७ को कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको नयाँ संगठन संरचना स्वीकृत भए अनुसार साविकको विषादि पंजिकरण तथा व्यवस्थापन शाखा, हरिहरभवन यस केन्द्रको एक शाखाका रूपमा रहेको छ ।

जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन, २०७६ र नियमावली, २०५० को पहिलो संशोधन २०६४ को परिधिभित्र रही विषादीको आयात, निर्यात, उत्पादन, किनवेच तथा प्रयोग सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने । विषादी सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा, विषादीको गुणस्तर नियमित वा नियन्त्रित र निजी तथा सरकारी क्षेत्रबीच समन्वय कायम गर्ने यस शाखाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

काम तथा जिम्मेवारी:

- ❖ जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन, २०७६ र नियमावली, २०५० को पहिलो संशोधन २०६४ को परिधि भित्र रही विषादीको आयात, निर्यात, उत्पादन, किनवेच तथा प्रयोग सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने ।
- ❖ विषादी सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा, विषादीको गुणस्तर नियमित वा नियन्त्रित र निजी तथा सरकारी क्षेत्र बीच समन्वय कायम गर्ने ।
- ❖ विषादीहरूको प्रभाव न्यून गर्ने सिलसिलामा जीवनाशक विषादी ऐन र नियमावलीको पूर्ण पालन गरी विषादी व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।
- ❖ देशमा आयात, संश्लेषण, बिक्री वितरण, व्यवसायिक प्रयोग गरिने विषादीहरूको नियमानुसार पञ्जिकरण गराई प्रमाणपत्र/इजाजत पत्राद्वारा विषादी व्यवस्थापन/नियन्त्रण गराउने ।
- ❖ अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा नेपाल सरकारले जाहेर गरेका प्रतिवद्धता पूरा गर्न जीवनाशक विषादी ऐन नियमलाई समयानुकूल परिष्कृत, परिमार्जन र संशोधन गर्दै लैजाने ।
- ❖ विषादी आयात एवं बिक्री वितरणको तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने ।
- ❖ वनस्पतिजन्य र जैविक विषादीहरूको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्न ती वनस्पतिहरूको उत्पादन र प्रयोगमा जोड दिने ।

२.६.२ शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण (PRA) शाखा

- ❖ निर्यात योग्य विरुवा, विरुवा जन्य उपजहरूको माग बमोजिम PRA Request फाराम तयार गर्ने
- ❖ आयात हुने वस्तुहरूको शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण कार्य गर्ने

- ❖ नियमित शत्रुजीवहरूको Diagnosis Protocol र Fact Sheet तयार गर्ने
- ❖ Post Entry Quarantine का आधारहरू तयार गर्ने

२.६.३ राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठन (NPPO) शाखा

- ❖ राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने
- ❖ नियमित शत्रुजीवहरूको सूचि तयार गर्ने
- ❖ अन्य निकायहरूमा शत्रुजीवहरूको बारेमा जानकारी गराउने
- ❖ पैठारी वा निकासी गरिने विरुवा वा विरुवाजन्य उपजको स्वस्थता सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने, लागु गर्ने, गराउने
- ❖ विरुवा, विरुवा जन्य उपज, वायोलोजिकल कन्ट्रोल एजेन्ट, लाभदायक कीरा र अन्य वस्तुको परिक्षण, जाच, निरीक्षण र उपचार सम्बन्धी निर्देशिका तयार गरी लागू गर्ने
- ❖ संकटोत्पन्न क्षेत्रको पहिचान गरी क्वारेन्टिन प्रक्याबाट सो क्षेत्रको विरुवा तथा विरुवाजन्य उपजको संरक्षण गर्ने गराउने
- ❖ शत्रुजीव मुक्त क्षेत्र एवं कम शत्रुजीव संक्रमित क्षेत्र पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रको घोषणा तथा निगरानी गर्ने
- ❖ विरुवा तथा विरुवाजन्य उपज, वायोलोजिकल कन्ट्रोल एजेन्ट, लाभदायक कीराको ओसार पसार र प्रयोग सम्बन्धी शर्त तथा बन्देज तोक्ने
- ❖ विरुवा, विरुवाजन्य उपज, वायोलोजिकल कन्ट्रोल एजेन्ट, लाभदायक कीरा र अन्य वस्तु सम्बन्धी कामको राष्ट्रिय रूपमा समन्वय गर्ने
- ❖ अन्य राष्ट्रहरूको विरुवा स्वस्थता सम्बन्धी निकायसंग समन्वय तथा समझदारी गर्ने

२.६.४ प्लाण्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा

निजी क्षेत्रको उच्चतम सहभागितामा कृषि क्षेत्रलाई खुल्ला प्रतिस्पर्धात्मक एवं बजारमुखी बनाउन सहजीकरण गरी आन्तरिक एवं बाह्य व्यापारबाट प्राप्त प्रतिफललाई जनस्तरमा पुऱ्याउने तथा कृषि तथा वनजन्य वस्तुहरूको आयातलाई नियमन गरी कृषि विकाससँग आवद्ध गर्दै निर्यात प्रवर्द्धनमा जोड दिइ स्वस्थ कृषि/वन जन्य वस्तुहरूको कारोवारलाई प्रोत्साहन गरी कृषि क्षेत्रलाई व्यावसायीकरण गर्न मद्दत पुऱ्याउनु यस शाखाको मुख्य उद्देश्य हो ।

प्रमुख कार्यहरू

- ❖ कृषि तथा वनजन्यवस्तुहरूको आयात निर्यातमा विरुवा स्वस्थता प्रमाणिकरण गर्ने ।
- ❖ विरुवा र विरुवाजन्य उपजहरू र यससँग सम्बन्धित शत्रुजीवहरूको आन्तरिक र बाह्य प्रवेश र निकासी लाई प्रभावकारी रूपमा नियमन गर्ने ऐन नियमावलीहरूमा आवश्यकता अनुरूप परिमार्जन एवं संशोधन गर्ने ।
- ❖ शत्रुजीवहरूको प्रवेश एवं विस्तार हुनबाट रोक्न निरीक्षण, परिक्षण र उपचार प्रक्याहरूको आवश्यकता अनुसार निर्देशिका बनाई अवलम्बन गर्ने गराउने ।
- ❖ प्लाण्ट क्वारेन्टिनसँग सम्बन्धित प्राविधिक निकायहरू बीच आपसी समन्वय र सहयोग विकासका लागि समय सापेक्ष परिमार्जन गर्दै लाने ।

- ❖ आवश्यक बालीहरू पहिचान गरि आन्तरिक प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रम सन्चालनको लागि आवश्यक निर्देशिका बनाउने र सोको समय सापेक्ष परिमार्जन गर्दै लाने।
- ❖ विश्व व्यापार संगठनको Sanitary and Phytosanitary (SPS) सम्झौता एवं अन्य अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरू अनुरूप देशमा लागू गरिएका विरुवा स्वस्थता सम्बन्धी उपायहरूको बारेमा सम्बन्धित राष्ट्रहरूलाई जानकारी गराउने।
- ❖ WTO का सदस्य राष्ट्रहरू एवं व्यापारिक साझेदार राष्ट्रहरूलाई आवश्यकता अनुसार नियन्त्रित शत्रुजीवहरूको सूची उपलब्ध गराउने।

२.६.५ सर्भे एण्ड सर्भेलेन्स शाखा

- ❖ देशभित्र रहेका शत्रुजीवहरूको सूचि तयारी तथा update गर्ने
- ❖ देशभित्र रहेका शत्रुजीवहरूको अवस्थाबारे जानकारी राख्ने
- ❖ शत्रुजीव सर्भेक्षण कार्यको लागि आवश्यक मापदण्ड, सर्भेप्लान, फर्म, फर्मेटको तयारी तथा नियमन गर्ने
- ❖ राष्ट्रिय स्तरमा शत्रुजीव सर्भेक्षण कार्य संचालन गर्ने
- ❖ देशभित्र रहेका शत्रुजीवहरूको Fact Sheet तयार गर्ने

यसैगरी, यस केन्द्र मातहतमा १५ वटा प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यालयहरू समेत रहेका छन्।

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय स्थापना भएको साल	क्र.सं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय स्थापना भएको साल
१	क्वारेन्टिन कार्यालय, काकडभिट्टा, झापा	२०३१	९	क्वारेन्टिन कार्यालय, तातोपानी, सिन्धुपाल्चोक	२०६२ बैशाख
२	क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर, मोरङ	२०३१	१०	क्वारेन्टिन कार्यालय, टिमुरे, रसुवा	२०६२ जेठ
३	क्वारेन्टिन कार्यालय, भैरहवा, रुपन्देही	२०३१	११	क्वारेन्टिन कार्यालय, कृष्णनगर, कपिलवस्तु	२०६२ बैशाख
४	क्वारेन्टिन कार्यालय, नेपालगञ्ज, बाँके	२०३२	१२	क्वारेन्टिन कार्यालय, बिरगंज, पर्सा	२०३१
५	क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी, कञ्चनपुर	२०६० कार्तिक	१३	क्वारेन्टिन कार्यालय, काठमाण्डौ एयरपोर्ट	२०३१
६	क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टावारी, सुनसरी	२०६२ जेठ	१४	क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाट बैतडी	२०६२
७	क्वारेन्टिन कार्यालय, मलंगवा, सर्लाही	२०६१ चैत्र	१५	क्वारेन्टिन कार्यालय, लोमान्थाङ मुस्ताङ	२०६२
८	क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर, महोत्तरी	२०४१			

खण्ड -३

३. आ.व २०७५÷०७६ को लक्षित कार्यक्रमहरूको वार्षिक प्रगति विवरण

प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र अन्तर्गतका कार्यलयहरूले आ.व. २०७५/०७६ मा हासिल गरेका लक्षित कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण निम्नानुसार छ ।

३.१ वार्षिक प्रगति सारांश

३.१.१. प्लाण्ट क्वारेन्टिन नियमन तथा अनुगमन शाखा तर्फ

विरुवा स्वस्थता प्रमाणपत्र तथा आयात इजाजत पत्र वितरण सम्बन्धी वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन अन्तर्राष्ट्रिय बाली संरक्षण महासन्धि (International Plant Protection Convention, IPPC) ले विरुवा र विरुवाजन्य उपजहरूको आयात-निर्यातसंगसंगै हानीकारक रोग, कीरा तथा फारपात युक्त वस्तुहरूको प्रवेश र विस्तारमा हुन सक्ने खतरालाई निर्मूल गर्न गठन गरिएको “एशिया र प्रशान्त क्षेत्रिय बाली संरक्षण आयोग (Asia & Pacific Plant Protection Commission, APPPC)” को सन् १९६५ मा नेपालले सदस्यता प्राप्त गरिसकेपछि, “विरुवा संरक्षण ऐन, २०६४ र विरुवा संरक्षण नियमावली, २०६६” विधिवत जारी गरी प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । विरुवा आयात-निर्यातका लागि वैधानिक निकायको रूपमा रहेको राष्ट्रिय प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रमले नेपालमा आयात गरिने विरुवा र विरुवा उपजमा नियमले निषेध गरेकोमा बाहेक आयात इजाजत पत्र प्रदान गर्ने कार्य गर्दछ भने निर्यात गरिने विरुवा र विरुवा उपजमा वस्तुको स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने, अवस्था हेरिक्न उपचार गर्ने गराउने र विरुवा स्वस्थताको प्रमाण-पत्र प्रदान गर्ने कार्य गर्दछ । यस आर्थिक वर्षमा विरुवा स्वस्थता प्रमाणपत्र र पैठारी इजाजत पत्र गरी ४४५५६ जारी भएका छन् ।

३.१.१.१ विरुवा स्वस्थता प्रमाण पत्र तथा निर्यात विवरण

विरुवा र विरुवाजन्य उपजहरूको निर्यातसंगै हानीकारक रोग, कीरायुक्त वस्तुहरू विस्तार नहुन् भनेर अन्तर्राष्ट्रिय बाली संरक्षण महासन्धि र विरुवा संरक्षण ऐन र नियमावलीले गरेको व्यवस्था अनुसार निर्यात गरिन लागेका वस्तुहरूमा तिनीहरूको स्वस्थता परिक्षण गरी स्वस्थ पाइएमा विरुवा स्वस्थताको प्रमाण पत्र प्रदान गरिन्छ । विरुवा संरक्षण ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६६ को अधिनमा रही कृषि/वनजन्य वस्तुहरूको निर्यातमा यस प्लान्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र अन्तर्गतका १५ वटा सीमा र विमानस्थल नाका चे.पो.हरूबाट आ.व. २०७५/०७६ को यस अवधिमा जम्मा ७२७९ वटा विरुवा स्वस्थता प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ । यी मध्ये सबभन्दा बढि विरुवा स्वस्थताको प्रमाण पत्र क्वारेन्टिन कार्यालय, काँकडभिट्टाबाट २१०२ वटा वितरण भएको छ ।

३.१.१.२ प्रवेश अनुमति पत्र वितरण तथा आयातित परिमाण

नेपाल भित्र विदेशबाट खास गरी उपभोग्य तथा बीउ विजन ल्याउने उद्देश्यले विरुवा र विरुवा उपजहरूको आयात गरिन्छ । साथै अनुसन्धान र खेतीका लागि बीउ विजनको रूपमा पनि उल्लेखनिय मात्रामा आयात हुने गर्दछ । यस अवधिमा ३७२७७ वटा पैठारी इजाजत पत्र वितरण भएको छ । सबै भन्दा बढि क्वा. कार्यालय विरगञ्जबाट (१४१२० वटा) वितरण भएको देखिन्छ ।

३.१.१.३ अन्य गतिविधिहरू

- ❖ आयात निर्यात हुन कृषिजन्य वस्तुहरूको अभिलेख अद्यावधिक : कृषि तथा वन जन्य वस्तुहरूको आयात निर्यातको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने कार्य मातहतका प्लान्ट क्वारेन्टाइन कार्यालयहरूद्वारा भइ रहेको छ । आयातित वस्तुहरूमा

मुख्यतया आलु, प्याज, धान, मकै, गहुँ, तरकारी, फलफूल, तरकारीका बीउ, मकैको बीउ, धानको बीउ, दलहन, जौ र गेडागुडी पर्दछ। फलस्वरूप कृषिजन्य वस्तुहरूको आयात तथा निर्यातको परिमाण र मूल्यबारे जानकारी प्रदान हुने भएको छ।

- ❖ क्वारेन्टिन जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम : आन्तरिक क्वारेन्टाइन लागु गर्नु पर्ने बीउ तथा विरुवाहरूको एक क्षेत्रबाट अर्को क्षेत्रमा ओसार-पसार गर्दा रोग कीराहरू फैलिन सक्ने सम्भावनालाई न्यून गर्न कृषक एवं सर्वसाधारणहरूमा प्लाण्ट क्वारेन्टाइनको उद्देश्य र प्लाण्ट क्वारेन्टाइनको कार्यहरूबारे यस कार्यक्रम तथा अन्तर्गतका कार्यालय, चेक-पोष्ट र उप-चेक पोष्टहरूद्वारा प्लाण्ट क्वारेन्टिन सम्बन्धी जनचेतना जगाउने कार्यहरू अर्न्तक्रिया गोष्ठी,पत्र-पत्रिका तथा एफ.एम.को माध्यमबाट निरन्तररूपमा भइ रहेको छ।
- ❖ यस कार्यक्रम तथा अन्तर्गतका क्वारेन्टिन कार्यालयहरूद्वारा नियमित रूपमा विभिन्न ठाँउमा पोष्ट इन्ट्र क्वारेन्टिन निरीक्षण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको।

तालिका ३.१ विभिन्न कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिएको विरुवा स्वस्थताको प्रमाण पत्र तथा प्रवेश इजाजत पत्र संख्या

क्र.सं.	कार्यालय	आयात इजाजत पत्र	विरुवा स्वस्थताप्रमाण पत्र
१	प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र, हरिहरभवन, ललितपुर	२१७	८०
२	क्वारेन्टिन कार्यालय काँकडभिट्टा	३४०४	२१०२
३	क्वारेन्टिन कार्यालय, पर्सा	१४१२०	१२४०
४	क्वारेन्टिन कार्यालय रुपन्देही	२८३७	८०१
५	क्वारेन्टिन कार्यालय, बाँके	५०९	३३१
६	क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी, कंचनपुर	३८१४	२१
७	क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर, मोरंग	३७६३	१३३१
८	क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टाबारी, सुनसरी	५३४	०
९	क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर, महोत्तरी	४१६३	०
१०	क्वारेन्टिन कार्यालय, मलंगवा, सर्लाही	१५७९	०
११	क्वारेन्टिन कार्यालय, कृष्णनगर, कपिलवस्तु	७००	०
१२	क्वारेन्टिन कार्यालय, एयरपोर्ट, काठमाडौँ	३६६	१२६४
१३	क्वारेन्टिन कार्यालय, तातोपानी, सिन्धुपाल्चोक	०	०
१४	क्वारेन्टिन कार्यालय, टिमूरे, रसुवा	१२६१	१०९
१५	क्वारेन्टिन कार्यालय, लोमान्थांग, मुस्तांग	०	०
१६	क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाट, बैतडी	१०	०
	१६ कार्यालयहरूको जम्मा	३७२७७	७२७९

३.१.२ विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्चिकरण शाखातर्फ

जीवनाशक विषादी नियमावली २०५० को प्रावधान बमोजिम कुनै विषादी आयात, निर्यात, उत्पादन वा व्यावसायिक प्रयोग गर्न चाहने व्यक्ति, संस्था वा निकायले त्यस्तो कार्य गर्नु अघि त्यस्तो विषादीलाई ऐनको दफा ९ बमोजिम पञ्चिकरण गराउनु पर्ने व्यवस्था बमोजिम आ.व.२०७५/०७६ मा विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र ८५१ जनालाई वितरण भएको । यस प्रकारका कार्य तथा विषादी पसलहरूको अनुगमन र विषादीको सुरक्षित व्यवस्थापन तालिम जस्ता कार्यबाट विषादी नियमन तथा व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको छ ।

३.१.३ मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू

- प्रदेशस्तर भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका सचिवज्यूहरूसँग समन्वय बैठक सम्पन्न भएको छ ।
- Phytosanitary Certificate, Entry Permit र Release Order Issue गर्ने software बाट May 1 देखि प्रमाणपत्र जारी गर्ने काम शुरु भएको छ ।
- विशेषगरी मकै लगायत अन्य खाद्यान्न तथा तरकारी बालीहरूमा व्यापक रूपमा क्षती पुर्याउने आक्रामक सिपाही कीरा (Fall Armyworm) अन्य देश विशेषगरी भारतबाट नेपालमा पनि भित्रिने सम्भावना भएकाले समयमै सजग रहन कृषक दाजुभाई एवं अन्य सरोकारवालाहरूमा सचेतनाका लागि नेपाली रेडियो नेटवर्क मार्फत देशका १०० भन्दा बढी एफ.एम. रेडियोहरूबाट सचेतना कार्यक्रम प्रसारण गरिएको, टेलिभिजनबाट सो सम्बन्धी वृत्तचित्र प्रसारण भएको छ ।
- अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको Fall Armyworm / Invasive Species विषयक गोष्ठी सम्पन्न भएको छ ।
- फागुन ६ गते देखि १२ गते सम्म सप्ताहव्यापी रूपमा विभिन्न कार्यक्रम सहित "विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताह २०७५" काभ्रेको बनेपामा सम्पन्न भएको छ ।
- राष्ट्रिय स्तरमा राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठन NPPO गोष्ठी सम्पन्न भएको छ ।
- विषादी निरीक्षकहरूको लागि १ पटक विषादी सम्बन्धी अभिमुखिकरण तालिम तथा जिल्लास्तरमा १७ वटा विषादी खुद्रा विक्रेता तालिम सम्पन्न भएको छ ।

३.१.४ निकायगत उपलब्धिहरू:

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०६९ अनुसार सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायबाट सम्पादन गरिएका कार्यहरू र वार्षिक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनबाट प्राप्त उपलब्धी तथ्याङ्क सहित उल्लेख-

क्र.सं.	विवरण	वार्षिक		
		इकाइ	लक्ष्य	प्रगती
१	राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठनको बैठक	पटक	३	३
२	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा	निरन्तर	३	३
३	विषादी जनचेतना सडक नाटक प्रदर्शन	पटक	०	०

क्र.सं.	विवरण	वार्षिक		
		इकाइ	लक्ष्य	प्रगती
४	राष्ट्रिय स्तरमा राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठन NPPO गोष्ठी (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	पटक	१	१
५	उपभोक्ता मञ्चको सहकार्यमा विषादी न्यूनिकरण जनचेतना गोष्ठी (गोष्ठी तथा कार्यशाला)	पटक	४	४
६	राष्ट्रिय स्तरमा विषादीको प्रयोगमुक्त सप्ताह मनाउने(बालि संरक्षण)	पटक	१	१
७	पत्र पत्रिका एफ एम रेडीयो र टेलिभिजनबाट बाली संरक्षण सम्बन्धी सन्देश मुलक सुचना प्रवाह	पटक	८००	८००
८	Website अपडेट तथा संचालन	पटक	१	१
९	विषादी समिति उपसमितिको बैठक	पटक	३	३
१०	विषादी पञ्जीकरण प्रमाणपत्र वितरण र अभिलेखिकरण	पटक	३	३
११	विषादी खुद्रा विक्रेता तालिम प्रमाणपत्र वितरण र अभिलेखिकरण	पटक	३	३
१२	विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र वितरण र नविकरण तथा अभिलेखिकरण	पटक	३	३
१३	विषादीको नमुना संकलन, गुणस्तर परीक्षण, विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी	पटक	३	३
१४	विषादी अवशेष विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	पटक	३	३
१५	विषादी आयातकर्ता, संलेषणकर्ता र छर्कने व्यवसायीहरूको समन्वयात्मक अन्तर्क्रिया	पटक	३	३
१६	तरकारी पकेटक्षेत्रका व्यवसायिक कृषकहरूको लागी विषादी सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम(बालि संरक्षण)	पटक	१०	१०
१७	विषादी विक्रेता तालिम प्रदान र अभिलेखीकरण	पटक	३	३
१८	विषादी निरिक्षकहरूको लागी विषादी सम्बन्धी अभिमुखिकरण तालिम(कर्मचारी दक्षता बृद्धि तालिम (प्रमाण पत्र दिने))	पटक	१	१
१९	विषादी पञ्जीकरण तथा इजाजत पत्र वितरण Software निर्माण	पटक	१	१
२०	सन्चार माध्यमबाट विषादीको सुरक्षित प्रयोग सम्बन्धमा जनचेतनामुलक सन्देश प्रवाह गर्ने	पटक	२००	२००
२१	E Certification System upgrading का लागि परामर्श सेवा—सेवा करार)	पटक	१	१
२२	केन्द्रिय तहको इलेक्ट्रोनिक फाइटोसेनेटरी सिस्टम म्यानेजमेन्ट तथा सन्चालन तालिम(प्रशिक्षण)	पटक	१	१
२३	क्षेत्रीय तहको इलेक्ट्रोनिक फाइटोसेनेटरी सिस्टम म्यानेजमेन्ट तथा सन्चालन तालिम (on the spot)(प्रशिक्षण)	पटक	१	१

क्र.सं.	विवरण	वार्षिक		
		इकाइ	लक्ष्य	प्रगती
२४	विरुवा स्वस्थताको प्रमाण पत्र वितरण तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने	पटक	३	३
२५	पैठारी अनुमतिपत्र वितरण तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने	पटक	३	३
२६	पोष्ट इन्ट्री क्वारेन्टिन निरिक्षण गर्ने	पटक	३	३

३.२ प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको वार्षिक प्रगति विवरण (आ.व.२०७५/२०७६)

प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको आ.व २०७५/०७६ को सरदर भारित र वित्तीय प्रगती क्रमसः ९६.४२ र ७९.७६ प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका नं.३.२.१ केन्द्र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको भारित तथा वित्तीय प्रगति विवरण

आ.व. २०७५/०७६को वार्षिक भारित तथा वित्तीय प्रगति (बजेट रु हजारमा)

बजेट शिर्षक नं. ३१२११२

क्र. सं.	कार्यालय	वार्षिक चालु बजेट	वार्षिक पुँजिगत बजेट	वार्षिक जम्मा बजेट	भारित प्रगति प्रतिशत	वित्तीय प्रगति प्रतिशत
१	प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र, हरिहरभवन, ललितपुर	२९५९३	५४०	३०१३३	८९.३	८४.४२
२	क्वारेन्टिन कार्यालय, काकडभिट्टा, झापा	४६२९	१३०	४७५९	१००	८०.०८
३	क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर, मोरङ	४३०५	५४५	४८५०	१००	७८.०२
४	क्वारेन्टिन कार्यालय, भैरहवा, रुपन्देही	४४६८	१०५०	५५१८	१००	९७.८८
५	क्वारेन्टिन कार्यालय, नेपालगञ्ज, बाँके	४५८३	२३७५	६९५८	१००	९६.८१
६	क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी, कञ्चनपुर	४८१२	१४०	४९५२	१००	८७.७०
७	क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टावारी, सुनसरी	३८७३	०	३८७३	१००	७४.१८
८	क्वारेन्टिन कार्यालय, मलंगवा, सर्लाही	४०७७	०	४०७७	१००	६७.७०
९	क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर, महोत्तरी	३८०१	४५०	४२५१	१००	८०.८०
१०	क्वारेन्टिन कार्यालय, तातोपानी, सिन्धुपाल्चोक	४१४७	०	४१४७	१००	५२.९३
११	क्वारेन्टिन कार्यालय, टिमुरे, रसुवा	४५६३	०	४५६३	१००	७७.६२
१२	क्वारेन्टिन कार्यालय, कृष्णनगर, कपिलवस्तु	४०८६	०	४०८६	१००	६६.०८
१३	क्वारेन्टिन कार्यालय, बिरगंज, पर्सा	५७००	५०	५७५०	१००	९३.५७
१४	क्वारेन्टिन कार्यालय, काठमाण्डौ एयरपोर्ट	५५२९	५२०	६०४९	९३.३१	७९.४८
१५	क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाट, बैतडी	३०६४	०	३०६४	१००	२८.३६

क्र. सं.	कार्यालय	वार्षिक चालु बजेट	वार्षिक पुँजिगत बजेट	वार्षिक जम्मा बजेट	भारित प्रगति प्रतिशत	वित्तिय प्रगति प्रतिशत
१६	क्वारेन्टिन कार्यालय, लोमान्थाङ मुस्ताङ्ग	२८६५	०	२८६५	१००	४७.६४
	१६ कार्यालयहरूको जम्मा	९४०९५	५८००	९९८९५	९६.४२	७९.५२

३.२.२. प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रको प्रगति (कच्चेबारी)

आ.व. २०७५/०७६ मा प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र अन्तर्गतका कार्यालयहरूले हासील गरेको एकमुष्ट भारित प्रगति ९६.४२ प्रतिशत भएको छ।

तालिका नं. ३.२.२ बाली संरक्षण निर्देशनालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको एक मुष्ट भौतिक र भारित प्रगति

तृतीय चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

बजेट फारम नं ६.१२.४.१

रा.यो.आ.फा.नं .१

१.आ.व. २०७५/७६	१०.यस अवधिको खर्च रु १०१९७.०५
२.बजेट शिर्षक नं. ३१२११२ (३/४)	११. आयोजनाको कुल लागत रु
३.मन्त्रालय : कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	क.आन्तरिक : १.नेपाल सरकार :
४.विभाग/संस्था :	२.संस्था/स्थानीय निकाय/अन्य :
५.कार्यक्रम/आयोजनाकोनाम : प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन कार्यक्रम	३.जन सहभागित रु.
६.यस अवधिको बजेट रु : ८४७४	ख. वैदेशिक : १.ऋण रु.
क.आन्तरिक : (१) नेपाल सरकार रु:	२.अनुदानरु. ८४७४
ख. वैदेशिक : (१) ऋण रु	(२) ११. चौमासिक बजेट तुलनामा खर्च प्रतिशत १२०.३६ अनुदान
७.आयोजना शुरु भएको मिति : साल वसाली	१२. शुरु देखी यस अवधिसम्म कुल खर्च प्रतिशत (कुल लागतको तुलनामा)
८.आयोजना पुरा हुने मिति :	१३. वितेको समय प्रतिशतमा (कुल लागतको तुलनामा)
९.आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम : डा. डिल्लीराम शर्मा	रकम रु हजारमा

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत						
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको								
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
अ)	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू																			
८.३.१.१२	सभाहलको लागि कुर्ची खरिद(कार्यालयको लागि फर्निचर फिन्चर्स)	२९३११	संख्या	२५	०.२४८९	७५											२५	०.२४८९		
८.५.१.१०८३	Multimedia Projector खरिद(कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	२९५११	संख्या	१	०.१६५९३	५०											१	०.१६५९		
८.५.१.१२१८	सभाहलको लागि Speaker तथा Microphone जडान(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	२९५११	पटक	१	०.८२९६६	२५०											१	०.८२९६		
८.५.१.१८०	प्रिन्टर(कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	२९५११	संख्या	३	०.१९९१२	६०											३	०.१९९१		
८.५.१.२४९	Scanner(कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	२९५११	संख्या	२	०.०९९५६	३०											२	०.०९९६		
८.५.१.३.१०	रयास इलेक्ट्रिक हिटर(विजुली एवं विद्युत उत्पादनसंग सम्बन्धी उपकरण, सामान, औजार, यन्त्र आदि।)	२९५११	संख्या	३	०.२४८९	७५											३	०.२४८९		
	क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				१.७९२१	५४०												१.७९२		
	आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू																			
१.१.१.२	रा.प.प्रथम(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.९४१३९	५८५	१	०.५९७	१८०	१	०.५९७३५	१	१.९४१४							
१.१.१.४	रा.प.द्वितीय (प्र.)(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	५	८.७९१०३	२६४९	५	२.७०५	८१५	५	२.७०४६८	५	८.७९१							
१.१.१.५	रा.प.तृतीय (प्र.)(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.५२३२५	४५९	१	०.४६८	१४१											
१.१.१.६	रा.प.तृतीय (प्रा.)(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	७	१०.३३०९	३९१३	७	३.१७९	९५८	६	३.१७५०६	६	८.८५५							
१.१.१.८	रा.प.अनं.प्रथम (प्र.)(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	३	३.४७७९१	१०४८	३	१.०७२	३२३	१	०.३५७३	१	१.१५९३							
१.१.१.९	रा.प.अनं.प्रथम (प्रा.)(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	५	५.७७०८	१७३९	५	१.७७५	५३५	४	१.४२०३७	४	४.६१६९							
१.१.१.११	रा.प.अनं.द्वितीय (प्र.)(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.१०८४२	३३४	१	०.३४२	१०३	१	०.३४१८२	१	१.१०८४							

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत						
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको								
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
१.१.१.२२	का.स. पाँचौँ श्रेणी(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	४	४.६९९१७	१४१६	४	१.४४७	४३६	३	१.०८५१९	३	३.५२४४							
१.१.१.२७	ह.स.चा. पाँचौँ श्रेणी(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	२.४०९३२	७२६	२	०.७४३	२२४	१	०.३७१६९	१	१.२०४७							
१.२.२.१	महंगी भत्ता(महंगी भत्ता)	२१११३	संख्या	२९	१.३००९	३९२	२९	०.५३१	१६०	२९	०.५३०९८	२२	०.९८६९							
१.२.४.४	खरीद समिति लगायत कार्यालयमा हुने अन्य बैठक भत्ता(बैठक)	२१११९	पटक	३	०.१९९१२	६०	१	०.०६६	२०	१	०.०६६३७	३	०.१९९१							
१.२.४.६	राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठनको बैठक(बैठक भत्ता)	२१११९	पटक	३	०.३९८२३	१२०	१	०.१३३	४०	१	०.१३२७४	३	०.३९८२							
१.२.४.९	विपारी अवशेष विक्षेपण समितिको बैठक(बैठक भत्ता)	२१११९	पटक	३	०.३९८२३	१२०	१	०.१३३	४०											
१.२.४.१०	राष्ट्रिय आई.पि.एम. समन्वय समितिको बैठक(बैठकभत्ता)	२१११९	पटक																	
१.२.८.२	पालोपहराको लागि भत्ता(अन्य)	२१११९	जना	१२	०.११९४७	३६						१२	०.११९५							
१.३.१.८	स्थायी कर्मचारीहरूको पोशाक भत्ता(पदाधिकारी एवं निजामति कर्मचारी)	२११२१	संख्या	२९	०.७९९७९	२४१	२९	०.८	२४१	२९	०.७९९७९	२९	०.७९९८							
२.१.२.१	विजुली महसुल(विजुली महसुल)	२२१११	महिना	१२	०.५१७७	१५६	४	०.१७३	५२	४	०.१७२५७	१२	०.५१७७							
२.१.३.२	जारको पिउने पानी(पिउने पानी)	२२१११	वटा	८०	०.१५९२९	४८	२८	०.०५३	१६	२८	०.०५३१	८०	०.१५९३							
२.१.३.३	टयाडकरको पानी(पिउनेपानी)	२२१११	पटक	२	०.१९९१२	६०	८	०.०६६	२०	८	०.०६६३७	२	०.१९९१							
२.२.१.१	टेलिफोन महसुल(टेलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	३	०.३५८४१	१०८	३	०.११९	३६	३	०.११९४७	३	०.३५८४							
२.२.२.१	ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट(ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट)	२२११२	महिना	१	०.३५८४१	१०८	१	०.११९	३६	१	०.११९४७	१	०.३५८४							
२.२.३.३	सहसचिव संचार सुविधा(सुविधाको सञ्चार खर्च)	२२११२	महिना	१	०.०३९८२	१२	१	०.०१३	४	१	०.०१३२७	१	०.०३९८							
२.२.४.१	हुलाक / कुरियर खर्च(हुलाक / कुरियर खर्च)	२२११२	महिना	१	०.११९४७	३६	१	०.०४	१२	१	०.०३९८२	१	०.११९५							
२.४.१.१	मोटरसाईकलको लागि पेट्रोल(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	२०००	०.६६३७२	२००						११५२	०.३८२३							
२.४.१.२	गाडीका लागि डिजल(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	८४०	०.२५२२२	७६	६६०	०.०८३	२५	४४०	०.०५५३१	८४०	०.२५२२							
२.४.१.१०	अन्य गियर आयल ब्रेक आयल आदि(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	१५०	०.३९८२३	१२०	५०	०.१३३	४०	३०	०.०७९६५	१३०	०.३४५१							

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०				
२.४.१.२७	मातहतको कार्यालयहरूको अनुगमन भ्रमण(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	१४४०	०.४३१४२	१३०	४८०	०.१३३	४०	३२०	०.०८८५	१०००	०.२९९६	
२.४.१.२८	कार्यक्रम सन्चालन भ्रमणका लागि सवारी साधन इन्धन (कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	८२८	०.२४८९	७५	२७६	०.०८३	२५	१७२	०.०५१७	७२४	०.२१७६	
२.४.१.१९८	विभिन्न कार्यालयहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन निरिक्षण(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	७२०	०.२१५७१	६५	२४०	०.०७६	२३	१८०	०.०५७२५	६६०	०.१९७७	
२.४.१.१	चारपांशे सवारी साधन मर्मत(सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	१	०.७१०१८	२१४	१	०.३३८	१०२	१	०.३३८५	१	०.७१०२	
२.४.१.२२	मोटरसाईकल मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	२४	०.७९६४७	२४०	८	०.२६५	८०	८	०.२६५४९	२४	०.७९६५	
२.४.२.८	कम्प्युटर तथा कम्प्युटर सम्बन्धी सामग्रीहरू, फोटोकपी मेशीन, जेनेरेटर तथा मेशिनरी उपकरण आदि मर्मत (मेशिनरी उपकरण मर्मत)	२२२१२	संख्या	३०	०.५९७३५	१८०	१०	०.१९९	६०	१०	०.१९९१२	३०	०.५९७४	
२.६.३.२	गाडी (बीमा सवारी साधन)	२२२१३	संख्या	१	०.००६६४	२						१	०.००६६	
२.६.३.३	मोटरसाइकल(बीमा सवारी साधन)	२२२१३	संख्या	२४	०.११९४७	३६						२४	०.११९५	
२.७.१.१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	कक्षा	१	१.१६४८४	३५१	१	०.३३५	१०१	१	०.३३५१८	१	१.१६४८	
२.७.१.१०	टोनर तथा मसी (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	पटक	१५	०.२४८९	७५	५	०.०८३	२५	५	०.०८२९७	१५	०.२४८९	
२.७.२.१	छपाई खर्च (छपाई खर्च)	२२३११	पटक	३	०.२४८९	७५	१	०.०८३	२५	१	०.०८२९७	३	०.२४८९	
२.७.२.६	हलाक तथा कुरियर सेवा (छपाई खर्च)	२२३११	पटक	६००	०.१२९४३	३९	२००	०.०४३	१३	२००	०.०४३१४	६००	०.१२९४	
२.७.३.१	पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका खरीद (पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका)	२२३११	महिना	१२	०.१९९१२	६०	४	०.०६६	२०	४	०.०६६३७	१२	०.१९९१	
२.७.५.१	विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन(विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन)	२२३११	पटक	१५	०.२४८९	७५	५	०.०८३	२५	५	०.०८२९७	१५	०.२४८९	
२.७.७.१	अरु मालसामान खर्च (अरु मालसामान खर्च)	२२३११	पटक	३	०.१९९१२	६०	१	०.०६६	२०	१	०.०६६३७	३	०.१९९१	
२.१०.१.२	ग्यास सिलिन्डर (इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	३०	०.१९९३४	४५	१०	०.०५	१५			२०	०.०९९६	
२.१०.१.३	इन्भर्टरको लागि वेट्री(इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	१२	०.०७९६५	२४	४	०.०२७	८			८	०.०५३१	

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
१	२	३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
२.१३.१.१	कम्प्युटर अपरेटर website update & maintenance-१, PIS-१, automation-२, beruju-१(व्यक्तिकरार)	२२४१२	जना	१	०.८९६०३	२७०	१	०.२९९	९०	१	०.२९८६८	१	०.८९६	
२.१३.१.२६	कम्प्युटर संरक्षण तथा नेटवर्किङ सेवा (व्यक्ति करार)	२२४१२	पटक	१२	०.४९७७९	१५०	४	०.१६६	५०	४	०.१६५९३	१२	०.४९७८	
२.१३.१.१७२	म.प. को निर्णय अनुसार सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई ३ महिनाको पारिश्रमिक तथा ३ महिनाको अवकाश सुविधा बापतको रकम(व्यक्ति करार)	२२४१२	जना	२	०.६४७१३	१९५	२	०.६४७	१९५	२	०.६४७१३	२	०.६४७१	
२.१५.१.१३८	बाली संरक्षण सम्बन्धी जनचेतना तथा सीप विकास (उद्यमशीलता, रोजगारीमुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)													
२.१५.१.१३८.१	विषादी जनचेतना सडकनाटक प्रदर्शन	२२५१२	पटक	३	०.६६३७२	२००	१	०.२१९	६६	१	०.२१९०३	३	०.६६३७	
२.१५.१.१४८६	राष्ट्रिय स्तरमा राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठन NPPO गोष्ठी (उद्यमशीलता, रोजगारीमुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	१	१.६५९३१	५००						१	१.६५९३	
२.१५.२.२६२	उपभोक्ता मञ्चको सहकार्यमा विषादी न्यूनिकरण जनचेतना गोष्ठी (गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	४	१.९९११७	६००						४	१.९९१२	
२.१५.१६.१५	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा(बालि संरक्षण)	२२५२२	निरन्तर	३	२.०७०८२	६२४	१	०.७४३	२२४	१	०.७४३३७	३	२.०७०८	
२.१५.१६.२४	राष्ट्रिय स्तरमा विषादीको प्रयोग मुक्त सप्ताह मनाउने (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	१	२.३२३०३	७००						१	२.३२३	
२.१५.१६.३०	प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन(बालि संरक्षण)	२२५२२	थान	४००	०.३९८२३	१२०						४००	०.३९८२	
२.१५.१६.३४	वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन(बालि संरक्षण)	२२५२२	थान	२००	०.२२५६७	६८						२००	०.२२५७	
२.१५.१६.६२	शत्रुजिवमुक्त क्षेत्र सहयोग कार्यक्रम(बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	२	१.६५९३१	५००						२	१.६५९३	

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०				
२.१५.१६.८५	पत्रपत्रिका एफ एम रेडीयो र टेलिभिजनबाट बाली संरक्षण संबन्धि सन्देशमुलक सुचना प्रवाह(बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	८००	३.३१८६२	१०००	२७०	१.११५	३३६	२७०	१.११५०६	८००	३.३१८६	
२.१५.१६.८६	Website अपडेट तथा संचालन(बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	१	०.१६५९३	५०						१	०.१६५९	
२.१९.१.३५२	रोगकीराको समेक्षण भ्रमण(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	३४	०.९५९०८	२८९	१२	०.२९५	८९	१२	०.२९५३६	३४	०.९५९१	
२.१९.१.३५३	अन्तर्गतका कार्यालयहरुको नियमित अनुगमन निरिक्षण (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	२०	०.५६४९७	१७०	६	०.१३३	४०	६	०.१३२७४	२०	०.५६४२	
२.१९.१.३५४	राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठन अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको अनुगमन निरिक्षण(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	१९	०.५३७६२	१६२	७	०.०९	२७	७	०.०८९६	१९	०.५३७६	
२.१९.१.३५५	विषादी अवशेष द्रव विश्लेषण कार्यक्रम अनुगमन निरिक्षण (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	१४	०.५०४४३	१५२	६	०.१७३	५२	६	०.१७२५७	१४	०.५०४४	
२.१९.२.२	सरुवा भएर जाँदाको भ्रमण खर्च (आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	संख्या	२	०.१६५९३	५०	२	०.०३३	१०	२	०.०३३१९	२	०.१६५९	
२.१९.२.६२७	विभिन्न गोष्ठीहरुमा सहभागिता (आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक	२०	०.९२९२१	२८०	६	०.२६५	८०	६	०.२६५४९	२०	०.९२९२	
२.२०.२.२	कार्यालयमा दैनिक चिया खर्च तथा अतिथि सत्कार एवं जलपान(अतिथि सत्कार तथा जलपान, भोज खर्च)	२२७११	पटक	६२००	०.२०५७५	६२	२००	०.००७	२	२००	०.००६६४	४२००	०.१३९४	
२.२०.३.३	कार्यालय बैठक (अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	३००	०.०६९६९	२१	१००	०.०२३	७	१००	०.०२३२३	३००	०.०६९७	
२.२०.३.४	पूजाआजा(अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	१०	०.०३३१९	१०						१०	०.०३३२	
२.२०.३.१९	विभिन्न बैठक खाजा(अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	४५	०.१४९३४	४५	१५	०.०५	१५	१५	०.०४९७८	४५	०.१४९३	

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत	
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित		
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०					
२	विषादी व्यवस्थापन तथा पञ्चिकरण कार्यक्रम														
१.२.४.७४	विषादी समिति उपसमितिको बैठक(बैठक भत्ता)	२१११९	पटक	१२	०.२३८९४	७२	१	०.०८	२४	१	०.०७९६५	१२	०.२३८९		
१.२.८.२	पालेपहराको लागि भत्ता(अन्य)	२१११९	जना	१	०.०५९७४	१८	४	०.०२	६	४	०.०१९९१	१	०.०५९७		
२.१.२.१	बिजुली महसुल (बिजुली महसुल)	२२१११	महिना	४०	०.१७५८९	५३	४	०.०५६	१७	४	०.०५६४२	४०	०.१७५९		
२.१.३.२	जारको पिउनेपानी (पिउने पानी)	२२१११	वटा	२.५	०.१२६११	३८	४	०.०४३	१३	४	०.०४३१४	२.५	०.१२६१		
२.२.१.१	टेलिफोन महसुल (टेलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	१	०.११९४७	३६	१	०.०४	१२	१	०.०३९८२	१	०.११९५		
२.२.२.१	ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट (ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट)	२२११२	महिना	१	०.०८९६	२७	१	०.०३	९	१	०.०२९८७	१	०.०८९६		
२.२.४.१	हुलाक / कुरियर खर्च (हुलाक / कुरियर खर्च)	२२११२	महिना	२	०.१३९३८	४२	१	०.०४६	१४	१	०.०४६४६	२	०.१३९४		
२.४.१.१	मोटरसाईकलको लागि पेट्रोल (कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	१०८०	०.३९४९२	११९	१	०.१२९	३९	१	०.१२९४३	९००	०.३२९१		
२.४.१.२	गाडीका लागि डिजल(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	६००	०.१९९१२	६०	१	०.०६६	२०	१	०.०६६३७	४५०	०.१४९३		
२.४.१.१०	अन्य गियर आयल ब्रेक आयल आदि(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	९६	०.१२६११	३८	१	०.०४३	१३	१	०.०४३१४	९६	०.१२६१		
२.४.१.२८	कार्यक्रम सन्चालन भ्रमणका लागि सवारी साधन इन्धन(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	९६०	०.३१८५९	९६	१	०.१०६	३२	१	०.१०६२	८००	०.२६५५		
२.४.१.१	चारपांसे सवारी साधन मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	१	०.८२९६६	२५०						१	०.८२९७		
२.४.१.२२	मोटरसाईकल मर्मत (सवारीसाधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	९	०.२९६६८	९०	३	०.१	३०	३	०.०९९५६	९	०.२९६७		
२.६.३.२	गाडी (बीमा सवारी साधन)	२२२१३	संख्या	१	०.०१९९१	६						१	०.०१९९		
२.६.३.३	मोटरसाईकल (बीमा सवारी साधन)	२२२१३	संख्या	९	०.०५९७४	१८						९	०.०५९७		
२.७.१.१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	कक्षा	१	०.२८२०८	८५	१	०.०६३	१९	१	०.०६३०५	१	०.२८२१		
२.७.२.१	छपाई खर्च (छपाई खर्च)	२२३११	पटक	१	०.०८२९७	२५	१	०.०३	९	१	०.०२९८७	१	०.०८२३		
२.७.३.१	पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका खरीद (पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका)	२२३११	महिना	१	०.०६६३७	२०	१	०.०१७	५	१	०.०१६५९	१	०.०६६४		
२.७.४.१	दुवानी खर्च (दुवानी खर्च)	२२३११	पटक	१	०.०६६३७	२०	१	०.०१७	५	१	०.०१६५९	१	०.०६६४		

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०				
२.७.५.१	विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन(विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन)	२२३११	पटक	३	०.०९९५६	३०	१	०.०३३३	१०	१	०.०३३१९	३	०.०९९६	
२.७.६.५	सवार कर बार्षिक(दस्तुर तथा शुल्क)	२२३११	पटक	८	०.१३२७४	४०						८	०.१३२७	
२.७.७.१	अरु मालसामान खर्च (अरु मालसामान खर्च)	२२३११	पटक	७०	०.११६१५	३५	२०	०.०३७	११	२०	०.०३६५	७०	०.११६२	
२.१०.१.१२	रग्यूस रिफिल (इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	१२	०.०७९६५	२४	४	०.०२७	८	४	०.०२६५५	१२	०.०७९६	
२.१३.१.१७	स्विपर करार (व्यक्ति करार)	२२४१२	जना	१	०.०७९६५	२४	१	०.०२७	८	१	०.०२६५५	१	०.०७९६	
२.१३.२.८	इन्टरनेट लगायत इलेक्ट्रिकल सामान (कम्प्युटर, फ्याक्स, फोटोकपी, प्रिन्टर) को स्यहार संभार र व्यवस्थापन (सेवा करार)	२२४१२	जना	१	०.११९४७	३६	१	०.०४	१२	१	०.०३९८२	१	०.११९५	
२.१४.१.१७७	विषादी निरीक्षकहरुको लागि विषादी सम्बन्धी अभिलेखिकरण तालिम(कर्मचारी दक्षता बृद्धि तालिम (प्रमाणपत्र दिने))	२२५११	पटक	१	१.६५९३१	५००	१	१.६५९	५००	१	१.६५९३१	१	१.६५९३	
२.१५.१६.१०	विषादी पञ्जिकरण प्रमाणपत्र वितरण र अभिलेखिकरण (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	३	०.२४८९	७५	१	०.०८३	२५	१	०.०८२९७	३	०.२४८९	
२.१५.१६.११	विषादी खुद्रा विक्रेता तालिम प्रमाणपत्र वितरण र अभिलेखिकरण (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	३	०.२४८९	७५	१	०.०८३	२५	१	०.०८२९७	३	०.२४८९	
२.१५.१६.१२	विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र वितरण र नविकरण तथा अभिलेखिकरण (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	३	०.२४८९	७५	१	०.०८३	२५	१	०.०८२९७	३	०.२४८९	
२.१५.१६.३७	विषादीको नमुना संकलन, गुणस्तर परीक्षण, विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	३	०.४९७७९	१५०	१	०.१६६	५०	१	०.१६५९३	३	०.४९७८	
२.१५.१६.३८	विषादी अवशेष विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	३	०.२९६६८	९०	१	०.१	३०	१	०.०९९५६	३	०.२९६७	

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत	
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित		२०
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
२.१५.१६.३९	विषादी आयातकर्ता, संलेपणकर्ता र छुर्कने व्यवसायीहरूको समन्वयात्मक अन्तर्क्रिया (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	३	०.४९७७९	१५०	१	०.९६६	५०	१	०.९६५९३	३	०.४९७८		
२.१५.१६.४०	प्रकाशन (विषादीको म्यानुयल, तथ्याङ्क पुस्तिका, विषादी ऐन, नियम र विषादीको प्रयोग विधि) (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	१	०.६६३७२	२००						१	०.६६३७		
२.१५.१६.१६	तरकारी पकेट क्षेत्रका व्यवसायिक कृषकहरूको लागी विषादी सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	१०	०.४९७७९	१५०						१०	०.४९७८		
२.१५.१६.१६७	विषादी विक्रेता तालिम प्रदान र अभिलेखीकरण (बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	३	०.२९८६८	९०	१	०.१	३०	१	०.०९९५६	३	०.२९८७		
२.१५.१६.१६८	विषादी पञ्जीकरण तथा इजाजतपत्र वितरण Software निर्माण(बालि संरक्षण)	२२५२२	पटक	१	०.७४६६९	२२५						१	०.७४६७		
२.१५.४०.३९.४६	सन्चार माध्यम बाट विषादीको सुरक्षित प्रयोग सम्बन्धमा जनचेतना मुलक सन्देश प्रवाह गर्ने(अन्य)	२२५२२	पटक	२००	१.६५९३१	५००	६८	०.६६४	२००	६८	०.६६३७२	२००	१.६५९३		
२.१९.१.४९२	कार्यक्रम अनुगमन निरिक्षण र प्रतिवेदन तयारी(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	१५	०.६४७१३	१९५	५	०.२१६	६५	५	०.२१५७१	१५	०.६४७१		
२.१९.१.६८३	जीवनाशक विषादी व्यवसायको स्थलगत नियमन तथा अनुगमन (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	१५	०.६४७१३	१९५	५	०.२१६	६५	५	०.२१५७१	१५	०.६४७१		
२.१९.२.२	सरुवा भएर जाँदाको भ्रमण खर्च (आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	संख्या	२	०.१३२७४	४०						२	०.१३२७		
२.१९.२.६२७	विभिन्न गोष्ठीहरूमा सहभागिता (आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक	४	०.३३१८६	१००	१	०.०८३	२५	१	०.०८२९७	४	०.३३१९		

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०				
२.२०.२.२	कार्यालयमा दैनिक चिया खर्च तथा अतिथि सत्कार एवं जलपान (अतिथि सत्कार तथा जलपान, भोज खर्च)	२२७११	पटक	६००	०.२९८६८	९०	२००	०.१	३०	२००	०.०९९५६	६००	०.२९८६	
२.२०.३.४	पुजा आजा (अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	१	०.०१६५९	५						१	०.०१६६	
२.२०.३.११	विभिन्न बैठक खाजा (अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	१०	०.१६५९३	५०	४	०.०६६	२०	४	०.०६६३७	१०	०.१६५९	
३	राष्ट्रिय प्लान्ट क्वारेन्टाईन कार्यक्रम													
१.२.४.७	प्लान्ट क्वारेन्टाईन समितिको बैठक(बैठक भत्ता)	२१११९	पटक	१	०.१३२७४	४०								
१.२.४.८	एस.पि.एस. कार्यान्वयन समितिको बैठक(बैठक भत्ता)	२१११९	पटक	१	०.१३२७४	४०								
१.२.८.२	पालेपहराको लागि भत्ता(अन्य)	२१११९	जना	१	०.०३९८२	१२	१	०.०१३	४	१	०.०१३२७	१	०.०३९८	
२.१.२.१	बिजुली महसुल (बिजुली महसुल)	२२१११	महिना	८०	०.१५९२९	४८	४	०.०५३	१६	४	०.०५३१	८०	०.१५९३	
२.१.३.२	जारको पिउने पानी (पिउने पानी)	२२१११	वटा	८०	०.१२६११	३८	१	०.०४६	१४	१	०.०४६४६	८०	०.१२६१	
२.२.१.१	टेलिफोन महसुल (टेलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	१	०.०७९६५	२४	१	०.०२७	८	१	०.०२६५५	१	०.०७९६	
२.२.२.१	ईमेल/इन्टरनेट/वेबसाइट(ईमेल/इन्टरनेट/वेबसाइट)	२२११२	महिना	१	०.११९४७	३६	१	०.०४	१२	१	०.०३९८२	१	०.११९५	
२.४.१.१	मोटरसाईकलको लागि पेट्रोल (कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	४००	०.१४६०२	४४	१	०.०४६	१४	१	०.०४६४६	४००	०.१४६	
२.४.१.२	गाडीका लागि डिजल (कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	९६०	०.३१८५९	९६	१	०.१०६	३२	१	०.१०६२	९६०	०.३१८६	
२.४.१.१११	प्राविधिक कामको अनुगमन निरिक्षण (Phyto Audit) गर्न (कार्यालयको इन्धन)	२२२११	पटक	१०८०	०.३५८४१	१०८	१	०.०९३	२८	१	०.०९२९२	१०८०	०.३५८४	
२.४.२.१०	प्लान्ट क्वारेन्टाईन कार्यालयहरूको अनुगमन निरिक्षण गर्न (इन्धन, सुविधाका पदाधिकारीको)	२२२११	पटक	१२००	०.३९८२३	१२०	१	०.१३३	४०	१	०.१३२७४	१२००	०.३५८४	
२.५.१.१	चारपांशे सवारी साधन मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	१	०.८२९६६	२५०						१	०.८२९७	
२.५.१.७	मेशीनरी उपकरण मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	पटक	१०	०.१३२७४	४०						१०	०.१३२७	
२.५.१.२२	मोटरसाईकल मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	१०	०.१६५९३	५०	१	०.०६६	२०	१	०.०६६३७	१०	०.१६५९	

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.व. २०७५/७६ को										कैफियत	
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित		२०
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०					
२.६.३.२	गाडी (बीमा सवारी साधन)	२२२१३	संख्या	१	०.०६६३७	२०							१	०.०६६४	
२.६.३.३	मोटरसाइकल(बीमा सवारी साधन)	२२२१३	संख्या	१०	०.०४९७८	१५							१०	०.०४९८	
२.७.१.१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	कक्षा	१	०.३३१८६	१००	१	०.१	३०	१	०.०९९५६	१	०.३३१९		
२.७.२.१	छपाईखर्च (छपाई खर्च)	२२३११	पटक	१	०.१३२७४	४०							१	०.१३२७	
२.७.७.१	अरु मालसामान खर्च (अरु मालसामान खर्च)	२२३११	पटक	१	०.२४८९	७५	१	०.१६६	५०	१	०.१६५९३	१	०.२४८९		
२.१०.१.१२	रग्यूस रिफिल (इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	१२	०.०७९६५	२४	४	०.०२७	८	४	०.०२६५५	१२	०.०७९६		
२.१२.१.५११	E Certification System upgrading का लागी परामर्श सेवा(सेवा करार)	२२४११	पटक	१	१.३२७४५	४००	१	०.३३२	१००	१	०.३३१८६	१	१.३२७४		
२.१३.२.८५	E Certification System तथा Website सञ्चालन तथा सम्भार (सेवाकरार)	२२४१२	पटक	३	०.४९७७९	१५०	१	०.१६६	५०	१	०.१६५९३	३	०.४९७८		
२.१५.६.१४	केन्द्रिय तहको इलेक्ट्रोनिक फाइटो सेनेटरी सिस्टम म्यानेजमेन्ट तथा सन्चालन तालीम(प्रशिक्षण)	२२५२२	पटक	१	१.६५९३१	५००						१	१.६५९३		
२.१५.६.१५	क्षत्रीय तहको इलेक्ट्रोनिक फाइटो सेनेटरी सिस्टम म्यानेजमेन्ट तथा सन्चालन तालिम (on the spot) (प्रशिक्षण)	२२५२२	पटक	१	०.८२९६६	२५०						१	०.८२९७		
२.१५.१६.५	प्लाण्ट क्वारेन्टाईन आयोजना (बालि संरक्षण)	२२५२२	नभएको												
२.१५.१६.५.१	विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र वितरण तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने	२२५२२	पटक	१	०.१४९३४	४५	१	०.०५	१५	१	०.०४९७८	१	०.१४९३		
२.१५.१६.५.२	पैठारी अनुमति पत्र वितरण तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने	२२५२२	पटक	१	०.१४९३४	४५	१	०.०५	१५	१	०.०४९७८	१	०.१४९३		
२.१५.१६.५.४	वार्षिक कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	०.२६५४९	८०	१	०.०६६	२०	१	०.०६६३७	१	०.२६५५		
२.१९.१.५०२	पोष्टइन्ट्री क्वारेन्टिन निरीक्षण गर्ने(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	१५	०.७४६६९	२२५	१	०.२४९	७५	१	०.२४८९	१५	०.७४६७		

क्र. सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	खर्चशीर्षक	इकाई	आ.ब. २०७५/७६ को										कैफियत
				वार्षिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगती		हालसम्मको		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०				
२.१९.१.५०४	विरुवा स्वस्थता प्रमाणिकरण प्रक्रिया निरिक्षण गर्ने(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	१५	०.७४६६९	२२५	१	०.२४९	७५	१	०.२४८९	१५	०.७४६७	
२.१९.२.२२२	सरुवा भई जाने कर्मचारीको दै.भ.भ. भुक्तानी (आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	संख्या	१	०.१९९१२	६०						१	०.१९९१	
२.१९.२.६२७	विभिन्न गोष्ठीहरुमा सहभागिता (आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक	१	०.३९८२३	१२०	१	०.१३३	४०	१	०.१३२७४	१	०.३९८२	
२.२०.२.२	कार्यालयमा दैनिक चिया खर्च तथा अतिथि सन्कार एवं जलपान(अतिथिसन्कारतथाजलपान, भोजखर्च)	२२७११	पटक	३००	०.२९८६८	९०	१००	०.१	३०	१००	०.०९९५६	३००	०.२९८७	
	ख) चालु खर्च कार्यालयको जम्मा				९८.२०८	२९५९३		२८.१	८४७४		२५.०१२		८७.५१	
	कुल जम्मा खर्च				१००	३०१३३		२८.१	८४७४		२५.०१२		८९.३	

तालिका नं.३.३.३.: आ.ब.२०७५/२०७६को वार्षिक अबधिमा प्रगति नपुगका कारणहरु

क्रसं	कार्यालय संख्या	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		प्रगति नपुगका जायज कारणहरु
			भारित	बिस्तीय	
१		<u>प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन कार्यक्रम (३१२११२)</u>			
१		प्लान्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र, हरिहरभवन, ललितपुर	८९.३	८४.४२	विषादी अवशेष विश्लेषण समितिको बैठक कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट जिम्मेवारी केन्द्रीय कृषि प्रयोगशालामा हस्तान्तरण भएको, प्लान्ट क्वारेन्टिन समितिको बैठक सदस्य मनोनयनका लागि फाईल मन्त्रालयमा पेश गरिएको र हाल सम्म मनोनयन नभएकाले कोरम नपुगेको
२		क्वारेन्टिन कार्यालय, काकडभिट्टा, झापा	१००.	८०.०८	
३		क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर,मोरङ	१००.	७८.०२	
४		क्वारेन्टिन कार्यालय, भैरहवा,रुपन्देही	१००.	९७.८८	
५		क्वारेन्टिन कार्यालय, नेपालगञ्ज,बाँके	१००.	९६.८१	

क्रसं	कार्यालय संख्या	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		प्रगति नपुगका जायज कारणहरु
			भारित	बित्तीय	
६	क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी, कञ्चनपुर		१००.	८७.७०	
७	क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टावारी, सुनसरी		१००.	७४.१८	
८	क्वारेन्टिन कार्यालय, मलंगवा, सर्लाही		१००.	६७.७०	
९	क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर, महोत्तरी		१००.	८०.८०	
१०	क्वारेन्टिन कार्यालय, तातोपानी, सिन्धुपाल्चोक		१००.	५२.९३	
११	क्वारेन्टिन कार्यालय, टिमुरे, रसुवा		१००.	७७.६२	
१२	क्वारेन्टिन कार्यालय, कृष्णनगर, कपिलवस्तु		१००.	६६.०८	
१३	क्वारेन्टिन कार्यालय, विरगंज, पर्सा		१००.	९३.५७	
१४	क्वारेन्टिन कार्यालय, काठमाण्डौ एयरपोर्ट		९३.३	७९.४८	ल्याव उपकरण खरिदको लागी विनियोजित बजेट कार्यक्रममा उल्लेखित ल्याव उपकरण (Laminar flow, Autoclav) हरुको न्यूनतम बजार मूल्यभन्दा पनि कम रहेकोले खरिद गर्ने नसकिएको।
१५	क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाट बैतडी		१००.	२८.३६	
१६	क्वारेन्टिन कार्यालय, लोमान्थाङ मुस्ताङ		१००.	४७.६४	
प्लान्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन कार्यक्रम (१६ कार्यालयको जम्मा)			९६.३७	७९.५२	धेरै जसो कार्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएका कारण तलब भत्तामा कम खर्च हुन गएकोले वित्तिय प्रगति कम हुन गएको

३.३ आर्थिक विवरण

३.३.१ विनियोजित बजेट, निकास र खर्च विवरण

प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र मातहतका कार्यालयहरुको आ.व. २०७५/०७६ को कुल विनियोजित बजेट रु १०,११,९५,००० मध्ये रु. ८,०७,१६,००० खर्च भएको थियो। यस आ.व.मा विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत ७९.७६ प्रतिशत छ। जसको विस्तृत विवरण तालीकामा दिइएको छ।

तालिका ३.३.१. प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र मातहतका कार्यालयहरुको आ.व. ०७५/०७६ को विनियोजित बजेट, निकास र खर्च विवरण

आ.व. २०७५/०७६

रकम रु हजारमा

कार्यालयको नाम	वार्षिक विनियोजित बजेट रु हजारमा		वार्षिक पूँजिगत रु हजारमा		वार्षिक चालु रु हजारमा		वार्षिक कुल रु हजारमा		वार्षिक विनियोजनको तुलनामा खर्चको प्रतिशत	
	चालु	पूँजिगत	बजेट	निकास/खर्च	बजेट	निकास/खर्च	बजेट	निकास/खर्च		
प्लान्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन कार्यक्रम ३१२११२(३/४)										
१ प्लान्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र	२९५९३	५४०	३०१३३	५४०	४३५.६९५	२९५९३	२५००२.०१	३०१३३	२५४३७.७०	८४.४२
२ क्वारेन्टिन कार्यालय, काकडभिट्टा, झापा	४६२९	१३०	४७५९	१३०	१३०	४६२९	३६८१.००	४७५९	३८११.००	८०.०८

३	क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर, मोरङ	४३०५	५४५	४८५०	५४५	५२८.००	४३०५	३२५६.००	४८५०	३७८४.००	७८.०२
४	क्वारेन्टिन कार्यालय, भैरहवा, रुपन्देही	४४६८	१०५०	५५१८	१०५०	१०११.००	४४६८	४३९०.००	५५१८	५४०१.००	९७.८८
५	क्वारेन्टिन कार्यालय, नेपालगञ्ज, बाँके	४५८३	२३७५	६९५८	२३७५	२३२९.००	४५८३	४४०७.००	६९५८	६७३६.००	९६.८१
६	क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी, कञ्चनपुर	४८१२	१४०	४९५२	१४०	१२८.००	४८१२	४२१५.००	४९५२	४३४३.००	८७.७०
७	क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टावारी, सुनसरी	३८७३	०	३८७३	०	०.००	३८७३	२८७३.००	३८७३	२८७३.००	७४.१८
८	क्वारेन्टिन कार्यालय, मलंगवा, सर्लाही	४०७७	०	४०७७	०	०.००	४०७७	२७६०.००	४०७७	२७६०.००	६७.७०
९	क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर, महोत्तरी	३८०१	४५०	४२५१	४५०	४४९.००	३८०१	२९८६.००	४२५१	३४३५.००	८०.८०
१०	क्वारेन्टिन कार्यालय, तातोपानी, सिन्धुपाल्चोक	४१४७	०	४१४७	०	०.००	४१४७	२१९५.००	४१४७	२१९५.००	५२.९३
११	क्वारेन्टिन कार्यालय, टिमुर, रसुवा	४५६३	०	४५६३	०	०.००	४५६३	३५४२.००	४५६३	३५४२.००	७७.६२
१२	क्वारेन्टिन कार्यालय, कृष्णनगर, कपिलवस्तु	४०८६	०	४०८६	०	०.००	४०८६	२७००.००	४०८६	२७००.००	६६.०८
१३	क्वारेन्टिन कार्यालय, विरगञ्ज, पर्सा	५७००	५०	५७५०	५०	५०.००	५७००	५३३०.००	५७५०	५३८०.००	९३.५७
१४	क्वारेन्टिन कार्यालय, काठमाण्डौ एयरपोर्ट	५५२९	५२०	६०४९	५२०	१०७.००	५५२९	४७०१.००	६०४९	४८०८.००	७९.४८
१५	क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाट बैतडी	३०६४	०	३०६४	०	०.००	३०६४	८६९.००	३०६४	८६९.००	२८.३६
१६	क्वारेन्टिन कार्यालय, लोमान्थाङ मुस्ताङ	२८६५	०	२८६५	०	०.००	२८६५	१३६५.००	२८६५	१३६५.००	४७.६४
	१६ कार्यालयहरूको जम्मा	९४०९५	५८००	९९८९५	५८००	५१६८	९४०९५	७४२७२	९९८९५	७९४४०	७९.५२
	कृषि विभाग (प्लान्ट क्वारेन्टाईन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र) ३१२०१२-३	३००	१०००	१३००	१०००	९९४.२५	३००	२८२.५०	१३००	१२७६.७५	९८.२१
	कुल जम्मा	९४३९५	६८००	१०११९५	६८००	६१६१.९४	९४३९५	७४५५५	१०११९५	८०७१६	७९.७६

३.३.२ राजश्व विवरण

प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र मातहतका कार्यालयहरूको वार्षिक राजश्व विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

क्र.स.	कार्यालय	वार्षिक राजश्व (रु.)
१	प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र	१३८२२००
२	क्वारेन्टिन कार्यालय कार्यालय, काकडभिट्टा, झापा	९४५८००
३	क्वारेन्टिन कार्यालय कार्यालय, विराटनगर, मोरङ	८८९१८०.९६
४	क्वारेन्टिन कार्यालय, भैरहवा, रुपन्देही	५२१६००
५	क्वारेन्टिन कार्यालय, नेपालगञ्ज, बाँके	१४४०१००
६	क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी, कञ्चनपुर	७९३०००
७	क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टावारी, सुनसरी	१२७६००
८	क्वारेन्टिन कार्यालय, मलंगवा, सर्लाही	३१५८००

क्र.सं.	कार्यालय	वार्षिक राजस्व (रु.)
९	क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर,महोत्तरी	८३२६००
१०	क्वारेन्टिन कार्यालय, तातोपानी,सिन्धुपाल्चोक	०
११	क्वारेन्टिन कार्यालय, टिमुरे,रसुवा	२९३१००
१२	क्वारेन्टिन कार्यालय, कृष्णनगर,कपिलवस्तु	१४२६००
१३	क्वारेन्टिन कार्यालय, बिरगंज,पर्सा	२९९६७००
१४	क्वारेन्टिन कार्यालय, काठमाण्डौ एयरपोर्ट	२१२०००
१५	क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाट बैतडी	०
१६	क्वारेन्टिन कार्यालय, लोमान्थाङ मुस्ताङ्ग	०
१६ कार्यालयहरूको जम्मा		१०८९२२८१

३.३.३ बेरुजु विवरण

प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र मातहतका कार्यालयहरूको यस आ.व. मा कायम हुन आएको जम्मा बेरुजु रु २,०२,९१०.३१ मध्ये रु १,१८,३६४.५ फछौट भएको छ जुन ५८.३३ प्रतिशत हुन आउँछ र फछौट हुन बाँकी बेरुजु रु ८४,५४५.८१ देखिन्छ । विभिन्न कार्यालयहरूबाट फछौट भएको वार्षिक बेरुजु तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका नं ३.३.३.१. आ.व. २०७५/०७६ सम्मको कार्यालयगत वार्षिक बेरुजु विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	अधिल्लो आ.व.सम्मको बेरुजु	यस आ.व. मा थप भएकोबेरुजु	जम्मा	फस्यौट रकम	वार्षिक बाँकी बेरुजु	बेरुजु फछ्यौट प्रतिशत	कैफियत
१	प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र	४९०७९	४१०५०	९०१२९	६०५५५	२९५७४	६७.१८७	
२	क्वारेन्टिन कार्यालय, काकडभिन्ना,झापा							
३	क्वारेन्टिन कार्यालय, बिरगंज,पर्सा							
४	क्वारेन्टिन कार्यालय, भैरहवा,रुपन्देही	५६३९.३९		५६३९.३९		५६३९.३९	०	कौंसि तोशा खानामा पनि बेरुजु विवरण फेला नपरेको
५	क्वारेन्टिन कार्यालय, नेपालगञ्ज,बाँके							
६	क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी,कञ्चनपुर							
७	क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर,मोरङ	१२६२०.२३		१२६२०.२३		१२६२०.२३	०	

क्र.सं.	कार्यालय	अघिल्लो या.व.सम्मको बेरजु	यस या.व. मा थप भएकोबेरजु	जम्मा	फस्यौट रकम	वार्षिक बाँकी बेरजु	बेरजु फर्छ्यौट प्रतिशत	कैफियत
८	क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टावारी,सुनसरी							
९	क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर,महोत्तरी							
१०	क्वारेन्टिनकार्यालय, मलगांवा,सर्लाही							
११	क्वारेन्टिन कार्यालय, कृष्णनगर,कपिलवस्तु	२४९०		२४९०	२४९०		१००	
१२	क्वारेन्टिन कार्यालय, काठमाण्डौ एयरपोर्ट	२६०२.८८		२६०२.८८		२६०२.८८	०	
१३	क्वारेन्टिन कार्यालय, तातोपानी,सिन्धुपाल्चोक							
१४	क्वारेन्टिन कार्यालय, टिमुरे,रसुवा	२८६०९.३१	५०८१८	७९४२७.३१	५५२८३.३५	२४१४३.९६	६९.६०२४	
१५	क्वारेन्टिन कार्यालय, लोमान्थाङमुस्ताङ							
१६	क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाटवैतडी	७०००		७०००		७०००	०	
	जम्मा	१०८०४०.८	९१८६८	१९९९०८.८१	११८३२८	८१५८०.४६	५९.१९१	

३.४ कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका चुनौतीहरू

- Quarantine Pest नियमन सम्बन्धि गतिविधि सञ्चालन गर्न Quarantine Pest Research Unit, Reference Lab / Referral Lab स्थापना तथा घोषणा नभएकाले SPS Application मा कठिनाई भएको।
- प्रयोगशाला क्षमतामा अभिवृद्धि गर्दै Accrediation गर्न एवं मानव संशाधनको विकास र नयाँ विरुवा संरक्षण नियमावली तयार गरी WTO को Obligationको प्रतिबद्धताहरूलाई समय सापेक्ष रूपमा लागु गर्न अन्य प्राविधिक कार्यहरूको लागि बजेट र संरचनाभित्र दक्ष जनशक्तिको अभाव रहेको।
- Heat treatment, Methyl bromide fumigation को पूर्वाधार विकास भइसकेको र ISPM No.15 अनुरूप काठका प्याकेजिङ सामग्री वस्तुहरूमा प्रयोग गर्न तयारी अवस्थामा रहे तापनि IPPC को लोगो, राष्ट्रिय मापदण्डहरू र पूर्ण दक्ष जनशक्तिको अभावले काममा केही बाधा रहेको।
- राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनको कार्य गर्न तोकिएको प्लान्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रसंग सम्बन्धित सरकारी गैर सरकारी तथा अध्ययन-अनुसन्धान संस्थाहरू विच समन्वय गरि PRA, PFA तथा सर्भे सर्भेलेन्सबाट प्राप्त Pest Status सम्बन्धी Data हरूको Documentation गर्ने प्रणालीको विकास भएमात्र प्लान्ट क्वारेन्टिनलाई विरुवा र विरुवाजन्य उपजहरूको व्यापार सहजिकरण गर्न आधार तयार हुने छ।

३.५ भावी कार्यदिशा

- National Pest Status लाई update गर्ने र more comprehensive बनाउने।
- Pest Management को लागि Safety Measures को Assurance गराउने।
- विषादीको सुरक्षित प्रयोग गर्ने गराउने।
- राष्ट्रका विरुवाहरूलाई विदेशी रोगकीरा झारपातहरूबाट बचाउन तथा आयातित वस्तुहरूको गुणस्तर कायम राख्नको लागि प्लाण्ट क्वारेन्टाइन सेवालाई सक्षम एवं सुदृढ बनाउँदै लाने
- शत्रुजीव मुक्त कृषिजन्य उत्पादन तथा व्यापार सहजीकरणको लागि बगैँचा दर्ता, भण्डारण तथा प्याकेजिङ घर निर्माण, क्वारेन्टिन रोगकीराको सर्भे सर्भेलेन्स तथा शत्रुजीव जोखिम विश्लेषणमा जोड दिई कृषिजन्य उपजको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारमा योगदान पुर्याउने।
- क्वारेन्टिन रोगकीराको छिटो, छरितो तथा विश्वसनीय परीक्षण गर्नसक्ने गरी प्लाण्ट क्वारेन्टिन प्रयोगशालाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
- प्रस्तावित व्यापारिक नाका विस्तार तथा संघियता उन्मुख देशको मागलाई सम्बोधन गर्न देशको क्षमता तथा आवश्यकताको आधारमा क्वारेन्टाइन कार्यालयहरू विस्तार गर्ने।
- प्लाण्ट वाइज कार्यक्रमलाई साना कृषक तथा अति दुर्गम स्थानमा Plant Clinic संचालन गरी कृषकहरूलाई सेवा पुर्याउन Plant Clinic को विस्तार गर्ने।

खण्ड - ४ (विविध)

४.१ विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताह कार्यक्रम

परिचय

कृषि क्षेत्रको विविधिकरण, व्यावसायीकरण र औद्योगिकरण गरी गरिवी निवारण गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्नको लागि मूलतः कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वको वृद्धि अनिवार्य रहेको छ। खाद्यवस्तु उत्पादन वृद्धिका साथै कृषि व्यापार वृद्धि आवश्यक भइ रहेको अवस्थामा विषादीको प्रयोग पनि आवश्यक देखिन्छ। विभिन्न बालीनालीमा वर्षेनी नोक्सानी पुऱ्याउने शत्रुजीवहरू (कीरा, रोग, भारपात, मुसा, चरा आदि)बाट बाली कटानी अघि र पछि भण्डारण सम्म २०-३५ प्रतिशत हुने नोक्सानीलाई कम गर्नु पनि उत्पादन वृद्धि गर्नु सरह नै हो।

सन् १९५२ मा मलेरिया रोग नियन्त्रणको लागि भित्र्याइएको विषादी त्यस पछिका वर्षहरूमा कृषि उत्पादनको क्षेत्रमा समेत प्रयोग हुन थाले पछि यसको मात्रा प्रति वर्ष बढदै गएको देखिन्छ। अन्य देशको तुलनामा प्रति हेक्टर विषादीको प्रयोग निकै कम (३९६ ग्राम खास विष प्रति हेक्टर प्रति वर्ष) रहे पनि करिब ८५ प्रतिशत भन्दा बढि विषादी तरकारी बालीमा प्रयोग हुने गरेको पाइएको छ। गत वर्षको तथ्यांक हेर्दा नेपालमा ६३५ टन खास विष विषादी आयात भएको देखिन्छ, जसमा कीटनासक १६९ टन, रोगनाशक ३४७ टन, भारनासक १०५ टन र अन्य १४ टन रहेको छ। विषादीको आयातको लागि करिब ६९ करोड रुपैया गत वर्ष खर्च भएको देखिन्छ। विषादी मानव शरीरमा श्वास प्रश्वास प्रकृया, छालाको सम्पर्क तथा खानाको माध्यमबाट पस्ने गर्दछ। विषादीले विषादीको कारोवारमा संलग्न व्यक्ति, कृषकहरू तथा उपभोक्ताहरू सबैलाई नराम्रो प्रभाव पार्ने गर्दछ। महिला र केटाकेटीहरूमा यसको प्रभाव बढि पर्ने हुन्छ। विषादीको कारणले तत्काल असरको रूपमा मानवमा मुर्छा, भाडा पखाला, कम्पन, दृष्टी कमजोर तथा मृत्यु सम्म ल्याउछ भने दीर्घकालीन असरमा अन्धोपना, क्यान्सर, ट्यूमर, नपुंसकता, बाभोपन, विकृत वच्चाको जन्म, शरीरका विभिन्न अंगहरूमा असर, नशासम्बन्धी समस्या जस्तै पक्षघात जस्ता समस्या ल्याउने गर्दछ। संसारमा हरेक वर्ष ४ करोड मानिसमा विषादीले कतै न कतै र कुनै न कुनै रूपमा असर गरेको अनुमान गरिएको छ र विश्वमा विषादीकै कारणले वार्षिक करिब ३ लाख ५५ हजार मानिसको मृत्यु हुने जनाईएको छ।

नेपालमा विषादीका प्रयोगमा देखिएका समस्याहरूमा पर्खनु पर्ने अवधि ख्याल नगर्ने, बाली कटानी समयमा विषादीको प्रयोग गर्ने, विक्रि भन्दा अगाडी विषादीमा डुवाउने, विषादीको मात्रा बढाएर छर्ने, रोग कीराको पहिचान विना विषादी छर्ने, कृषि कार्य बाहेक अन्य उद्देश्यमा प्रयोग गर्ने, दर्ता नगरिएका विषादीको विक्री वितरण तथा प्रयोग, खुल्ला रूपमा विक्री वितरण, खाद्य सामग्रीको पसलमा विषादीको विक्री वितरण, प्रतिबन्धित विषादीको लुकिछिपी प्रयोग, विषादीको पकेट पुन खोली प्याकेजिङ र विक्री, विना लेवलका विषादीको प्रयोग, म्याद नाघेका विषादी प्रयोग, विषादी प्रयोग गर्दा सुरक्षित पहिरनको प्रयोग नगर्ने आदि रहेका छन्।

खतरनाक विषादीहरू मानव स्वास्थ्य र वातावरणको लागि चुनौती रहेको छ। खतरनाक विषादी लगायतका रसायनहरू मानव स्वास्थ्य र वातावरणको ख्याल नगरी उत्पादन र प्रयोग बढिरहेको छ। विषादीहरू लक्षित समस्या समाधान गर्ने भन्दा मानव, वन्यजन्तु, पानीका श्रोत, माटो तथा हावामा समाविष्ट भइ रहेको छ। मौरी लगायत परागसेचकको संख्यामा कमीआउनाका कारण कृषि उत्पादनमा हास तथा कृषि पर्यावरणमा रहेका मित्रजीवहरूको कमी आउँदा र शत्रुजीवले विषादी पचाउने क्षमता विकास हुँदा विभिन्न रोगकीराहरू महामारीको रूपमा आउने गरेका छन्। ओजन तहको विनासमा विषादीको भार ६ प्रतिशत रहेको तथ्यांकहरूले देखाएको छ। मानवको जीवन धान्न महत्वपूर्ण रहेको खाद्यवस्तु तथा वातावरण

खतरनाक विषादीहरूको सम्पर्कबाट टाढा हुनु जरुरी देखिन्छ। स्वस्थ कृषि पर्यावरणमा खतरनाक विषादीहरू हटाई कृषि उत्पादन गर्ने र वातावरणलाई सुरक्षित राख्नु आजको आवश्यकता रहेको छ। विषादीको न्यूनतम, न्यायोचित र सुरक्षित प्रयोगका साथै विषादीबाट पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण गर्ने व्यवस्थापन विधि, जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन, ऐन नियमको सबलिकरण र कार्यान्वयन पक्ष सुदृढ गराउनु र शत्रुजीवहरूको विवेकपूर्ण व्यवस्थापन कार्यमा अघि बढ्नु जरुरी छ। साथै अत्यन्त खतरनाक विषादीहरू वेचविखन तथा प्रयोगमा प्रतिबन्ध गर्ने कार्य पनि महत्वपूर्ण रहेको छ।

सन् १९८४ को भारतको भोपालमा विषादी चुहावटको कारणबाट भएको असरले २० हजार मानवीय क्षति तथा ५ लाख भन्दा बढि घाइते भएको घटनालाई स्मरण गर्दै सन् १९९८ देखि PAN Internationalले डिसेम्बर ३ लाई "NoPesticide Use Day" (विषादी प्रयोग मुक्त दिन) को रूपमा विश्वव्यापी मनाउने कार्य गर्दै आएकोमा विषादीबाट हुने असरलाई अभियानको रूपमा अगाडि ल्याउन सन् २०१० देखि सप्ताहव्यापी रूपमा संचालन गर्ने थालनी भए स्वरूप नेपाल पनि यस कार्यक्रममा विगत सन् २०१३ देखि सहभागी हुदै आएको छ।

विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताहका लागि गत वर्ष(" **Hazardous Pesticide Free Agriculture: A Pre-requisite for Food Safety and Nutrition Security**")"षोषण सुरक्षा र खाद्य स्वच्छता : घातक विषादीमुक्त कृषिको आवश्यकता" भन्ने मूल नाराका साथ भव्य रूपमा मनाइएको छ।

यी कार्यमा FAO को निरन्तर सहयोग तथाRENAP, WTO, IPPC र APPPCको सदस्य,Stockholm,Rotterdam तथा Basel Conventionपक्षधर भएवाट पनि मानव स्वास्थ्य र वातावरण सुरक्षाको लागि विभिन्न पहल नेपाल सरकार तथा अन्य संघ संस्थाहरूबाट हुदै आएको छ। अत्यन्त घातक विषादीको प्रयोगमा प्रतिबन्ध, ऐन नियमावलीलाई कडाइका साथ लागु गर्ने, आई पी एम कार्यक्रमलाई बढावा दिने, विषादीका विकल्पहरूलाई प्राथमिकता दिने, सञ्चार माध्यमहरूबाट विषादीका असरहरूवारे जानकारी दिने, विषादीको सुरक्षित प्रयोग विधि लगायतका विभिन्न कार्यक्रमहरू पनि संचालनमा आइरहेका छन्। रासायनिक विषादीको न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले स्वास्थ्य र वातावरण अनुकुल जैविक विषादी उत्पादन एवं प्रयोगका लागि नेपालको ७ जिल्लाहरूमा सामुदायिक आई.पि.एम. श्रोत केन्द्र स्थापना गरी कृषकस्तर-मै जैविक तथा वानस्पतिक विषादीको उत्पादन कार्य भइरहेको छ। आम उपभोक्तमा विषादीयुक्त तरकारी एवं फलफुल सेवनबाट हुन सक्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यका साथ यस निर्देशनालयले २०७१ आषाढ ४ गते देखि कालिमाटी फलफुल तथा तरकारी बजारमा र चालु आ.व. देखि देशका अन्य ६ स्थानमा विषादी अवशेष द्रुत विश्लेषण ईकाई स्थापना गरी विषादीको अवशेष विश्लेषण कार्य सुचारु भइसकेको छ।

तलिका ४.१.१ : नेपालमा शुरुवात वर्षदेखि हालसम्म विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताहका नाराहरूको विवरण

सि.न	साल	नाराको नाम	अविधि
१	२०७०	"नगरौ घातक विषादीको प्रयोग; यसले गर्छ जीवनको विजोग" Pesticides Harm Lives; Eliminate Use of Highly Hazardous Pesticides)	२०७० मार्ग १७ देखि २४ गते सम्म
२	२०७१	"घातक विषादीको प्रयोग हटाऔं;मानव स्वास्थ्य र वातावरणलाई जोगाऔं" (Save the Human Health and Environment; Eliminate Use of Highly Hazardous Pesticides)	२०७१ मार्ग १७ देखि २४ गते सम्म

सि.न	साल	नाराको नाम	अविधि
३	२०७२	“घातक विषादीको प्रयोग निरमूलिकरण गरौं; खाद्य स्वच्छता सुनिश्चित गरी मानव स्वास्थ्यको संरक्षण गरौं” (Protect Human Health by Ensuring Food Safety; Eliminate Use of Highly Hazardous Pesticides)	२०७२ पौष ८ देखि १४ गते सम्म
४	२०७३	“घातक विषादीको प्रयोग निरमूलिकरण गरौं; आफ्नो र भावी सन्ततीको रक्षा गरौं” (Protect Our Health and Future Generations; Eliminate Use of Highly Hazardous Pesticides)	२०७३ मंसिर १८ देखि २५ सम्म
५	२०७४	“घातक विषादी मुक्त संसार ; स्वस्थ जीवन र पर्यावरणको आधार”(“Eliminating Use of Highly Hazardous Pesticides; Basis of Healthy life and Environment ”)	२०७४ पौष १७ देखि २३ सम्म
६	२०७५	“षोषण सुरक्षा र खाद्य स्वच्छता : घातक विषादीमुक्त कृषिको आवश्यकता” Hazardous Pesticide Free Agriculture: A Pre-requisite for Food Safety and Nutrition Security	२०७५ फागुन ६ देखि १२ सम्म

४.२ CABI Plantwise कार्यक्रम

CABI (Centre for Agriculture Bioscience International) कृषि र वातावरणमा आएका समस्याहरूको समाधानका लागि सूचना तथा विज्ञान उपलब्ध गराइ कृषक वर्गमा सेवा टेवा पुऱ्याइने एक विज्ञानमा आधारित सेवा मूलक अन्तर्राष्ट्रिय संस्था हो । यसको मुख्य उद्देश्य खाद्य सुरक्षा, गरिवी निवारण तथा जीवनस्तर सुधारका लागि विश्वमा बालीहरूको क्षति कम गर्ने, उत्पादन बढाउने र उत्पादनको गुणस्तर सुधार्न कृषकहरूलाई क्षमतावान गराउने रहेको छ । यसको लक्ष्य तथा दिशा निर्धारण गर्न सदस्य राष्ट्रहरूको अहम भूमिका रहन्छ । हरेक सदस्य राष्ट्रहरूको संस्था संचालन, नीति निर्धारण, रणनीति तथा कार्य नीति निर्धारण तथा कार्यक्रम संचालनमा समान भूमिका रहन्छ । प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा संसारका ७० मुलुकभन्दा बढिमा आफ्नो सेवाहरू प्रदान गर्दै आएको यस संस्थाले नेपालमा पनि सन् २००८ देखि नै गैह्र सरकारी संस्थामार्फत आफ्ना केही कार्यक्रम संचालन गर्दै आएकोमा हाल नेपाल सरकार संग डिसेम्बर ६, २०१३ मा CABI SouthAsia India Office संग संभौता भई Plantwise कार्यक्रम संचालन भएकोमा सन् २०१६ डिसेम्बर ६ पछि पुनः ३ वर्षको सन २०१९ सम्मका लागि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ ।

संचालित कार्यक्रमहरू

- ✓ ४५ स्थानमा नियमित (हरेक महिनाको एक पटक) बाली उपचार शिविर संचालन: नेपाल सरकारको संगठनात्मक संरचनामा हेरफेरको कारण यस वर्ष संचालनमा कठिनाई भएको ।
- ✓ विरुवाको स्वास्थ्य व्यवस्थापनमा संलग्न विभिन्न सरोकारवालाहरूलाई संयोजन गरी कृषकका समस्या समाधानका लागि प्रकृया विकासमा सहयोग गर्न National Forum को स्थापना र बैठक संचालन ।
- ✓ विशेष गरी समस्या पहिचानका लागि देशमा रहेका बाली संरक्षणसम्बन्धी प्रयोगशालाहरूलाई पूर्ण रूपमा उपयोगमा ल्याउन सहयोग गर्ने र एग्रोभेटहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले नेपालमा रहेका Diagnostic Laboratory को Inventory तयार गर्ने ।

- ✓ प्राविधिकहरूको क्षमता अभिवृद्धि: प्लान्ट क्लिनिक मोडुल १ र २ को तालिम, Pest Management Decision Guide तथा Fact sheet तयारीसम्बन्धी तालिम, बाली उपचार शिविरबाट आएका तथ्यांक व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिम तथा बाली उपचार शिविर अनुगमनसम्बन्धी तालिम, प्लान्ट हेल्थ न्यालीसम्बन्धी तालिम, तथ्यांक उपयोगसम्बन्धी तालिम संचालन नभएका ।
- ✓ प्लान्ट डाक्टरको लागि रोगकीरा पहिचानसम्बन्धी सहयोगी पुस्तिका छपाइ ।
- ✓ Pest Management Decision Guide तथा Fact sheet तयारी ।
- ✓ Cluster Meeting संचालन : काठमाण्डौ कलस्टर, कास्की कलस्टर, मोरङ कलस्टर, बुटवल कलस्टर र बाँके कलस्टर ।
- ✓ E. Plant Clinic संचालन : plant doctor हरुलाई ४५ Tab वितरण गरी त्यस मार्फत कार्यक्रम शुरुवात गरेको ।
- ✓ हाल देशमा भएको परिवर्तित संरचना अनुसार प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट नै कार्यक्रम संचालन हुन सक्ने स्थितिमा के कसरी कार्यक्रम संचालन गर्न सकिन्छ भनि प्रदेशका कृषि सचिवहरूको बैठक तथा प्रदेशस्तरमा कार्यक्रम संचालन गर्न सक्ने कृषि विकास निर्देशनालय, बाली संरक्षण प्रयोगशाला तथा कृषि ज्ञान केन्द्रहरू संग अन्तरकृया गरी भविष्यमा कसरी जान सकिन्छ भनि छलफल गरिएको ।

हालसम्म संचालन भएका कार्यक्रमहरूबाट हाम्रा प्राविधिकहरूको क्षमता अभिवृद्धिमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको र संचालन भएका बाली उपचार शिविरबाट नियमित रूपमा कृषकहरूले उचित सुझाव पाउन सकेको देखिन्छ भने हाम्रो जस्तो भौगोलिक संरचना तथा सामाजिक संरचना भएको देशमा हाम्रा कृषि प्रसारमा संलग्न रहेका जिल्ला तथा सेवा केन्द्रबाट मात्र सेवा दिन नसकिने स्थितिमा नियमित बाली उपचार शिविरले कृषकलाई प्राविधिक सेवादिन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्ने देखिएको छ । बाली उपचार शिविरको प्रभाव तथा माग पनि बढिरहेको देखिन्छ । नियमित बाली उपचार शिविर संचालन पछि आएका तथ्यांकहरूलाई नियमित रूपमा Data Entry गरी राख्ने व्यवस्था पनि भएकोले रोग कीरा सर्भेक्षण कार्यमा महत्वपूर्ण सहयोग हुने राष्ट्रिय रूपमा रोग कीराहरूको तथ्यांक अध्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने तथा आगामी दिनमा बाली संरक्षणसम्बन्धी नीति, कार्यक्रम तय गर्न, रोग कीरा व्यवस्थापनको लागि पूर्वानुमान गर्न सकिने वातावरण हुने देखिन्छ ।

खाद्य सुरक्षा, गरिवी निवारण तथा जीवनस्तर सुधार सम्बन्धी सेवा मुलक संस्थाहरूको हाम्रो जस्तो मुलुकको लागि सहयोग पुग्न सक्ने, बाली उपचार शिविर मार्फत कृषकहरूलाई सही सल्लाह दिँदा विषादीको प्रयोगमा कमी ल्याउन सकिने, रोग कीराहरूको तथ्यांक अध्यावधिक गर्न सहयोग हुने, प्राविधिक कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुग्न सक्ने तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थासंग सम्बन्ध विस्तार तथा सुमुधुर हुन जाँदा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा राष्ट्रका लागि सहयोग पुग्न सक्ने देखिएको छ ।

खण्ड -५

कर्मचारी विवरण

प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको स्वीकृत नयाँ संगठनात्मक संरचना अनुसार चा.लु आ.ब २०७६/७७ मा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	प्रमुख	रा.प.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२	नि.प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	सहदेव प्रसाद हुमागाई	कालिका न.पा.६ चितवन	एम.एस्सी.एजी	
३	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री महेशचन्द्र आचार्य	र.न.पा.-१, चितवन	एम.एस्सी.एजी	
४	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री परशुराम अधिकारी	अनामनगर,काठमाडौं	एम.एस्सी.एजी	
५	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री रामकृष्ण सुवेदी	बिजुवार-७, प्युठान	एम.एस्सी.एजी	
६	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री होम बहादुर वि.क	भ.म.ना.पा. २१, चितवन	एम.एस्सी.एजी	
७	कृ.प्र.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/प्रसार	श्री देवराज भुसाल	भरतपुर-१०, चितवन	एम.एस्सी.एजी	
८	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री मनोज पोखरोल	बिजुवार-७, प्युठान	एम.एस्सी.एजी	
९	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री किरण घिमिरे	भरतपुर-१, चितवन	एम.एस्सी.एजी	
१०	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री स्तुती आचार्य	दाङ	एम.एस्सी.एजी	
११	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री सुरक्षा सुवेदी	बिजुवार-७, प्युठान	एम.एस्सी.एजी	
१२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री महेश तिमिल्सिना	गोदावरी-६, ललितपुर	एम.एस्सी.एजी	
१३	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
१४	आई.टी.अ	रा.प.तृ.प्रा	विविध				रिक्त
१५	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री भिमसेन केसी			
१६	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री गिता खड्का	प्लाड-८, रुकुम	आइ.एस.सी.एजी	
१७	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री तेज प्रसाद अधिकारी	बनेपा-०७,काभ्रे	एस.एल.सी	
१८	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
१९	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२०	ना.सु	रा.प.अन.प्र.प्र	सा.प्र/प्र	श्री कमल मरासिनी	बुटवल, उ.म.न.पा.—५ रूपन्देही	स्नातकोत्तर	
२१	ले.पा	रा.प.अन.प्र.प्र	सा.प्र/प्र	श्री बाबुराम सुवेदी	रूपाकोट मजुवागढी न.पा.—६, खोटाङ	स्नातकोत्तर	
२२	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अन.प्र.प्र	विविध	श्री सुदिप बुढाथोकी	खजुरा-३, बागेश्वरी	वि.एस.सी.सी. एस.आ.टी	करार
२३	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री पेशल कुमार वाग्ले	बर्दिवास न.पा. ५ महोत्तरी	वि. वि.एस.	

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
२४	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री सुदर्शन पुरी	गोदावरी -४, ललितपुर	साधारण लेखपढ	
२५	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री चन्द्रा कुमारी कुर्वर	काभ्रे-२	साधारण लेखपढ	
२६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री विन्दी पासवान		साधारण लेखपढ	करार
२७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त
२८	ह.स.चा	श्रेणी विहिन	इ/मेकानिकल	श्री श्याम कृष्ण महर्जन	बबरमहल, काठमाडौं	साधारण लेखपढ	
२९	ह.स.चा	श्रेणी विहिन	इ/मेकानिकल	श्री विनोद महर्जन	महालक्ष्मी न.पा, ललितपुर	साधारण लेखपढ	करार

क्वारेन्टिन कार्यालय, काकडभिट्टा, झापा

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री हर्ष हाड राई			
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री सुरेश कुमार शाह	मिथिला-८, धनुषा		
३	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
४	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री चन्द्रशेखर ठाकुर	धनुषा		
५	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री मुकुन्द सिवाकोटी	मेचि न.पा.-६, झापा		
६	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री जित बहादुर खड्का	मेचि न.पा.-१०, झापा		
८	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय ,विरगंज, पर्सा

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री गणेश यादव			
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री उमाशंकर पाठक	धनुषा		
३	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
४	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री पल्टन प्रसाद चौहान	रायपुर-९, सर्लाही	जे.टि.ए तालिम	
५	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री राम नरेश शाह	धनुषा		
६	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
७	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
८	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री गोविन्द प्रसाद चौधरी	विसनपूर्वा, बारा		
९	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय ,बलैया, रुपन्देही

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री विष्णु प्रसाद काप्ले	तिलोत्तमा न.पा.-१७, रुपन्देही	Bsc.Ag	
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री बृज किशोर उपाध्याय	रंगपुर-५, कपिलवस्तु	Isc.Ag	
३	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री हरि प्रसाद खनाल	तिलोत्तमा न.पा.-३, रुपन्देही	Isc.Ag, M.A.	
४	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
५	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री गौरा गौतम	नयाँमिल, रुपन्देही		
६	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री नरेश के भट्ट	रोहिणी न.पा.-१, रुपन्देही		
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त
८	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय, नेपालगंज, बाकै

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री थमन बहादुर कार्की	पाल्पा	MSc.Ag	
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री भानदत्त मिश्र	कपिलवस्तु		
३	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री दिलिप कुमार चौधरी	कपिलवस्तु		
४	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री बलबहादुर राना	बर्दिया		
५	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री भुवन कार्की	सुर्खेत		
६	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री पुस्कल देवकोटा	सुर्खेत		
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री कृष्ण चन्द्र कार्की	खजुराखुर्द ०८,बाँके		
८	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री चेताराम कोरी			

क्वारेन्टिन कार्यालय ,गड्डाचौकी, कन्चनपुर

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
३	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री देवराज खाली			
४	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
५	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री ओमकार विष्ट			
६	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री विर बहादुर अधिकारी	कन्चनपुर ०९		
८	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय, विराटनगर, मोरङ

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री नन्द किशोर सिंह	राजविराज ०२, सप्तरी	BSc. Ag	
३	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
४	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री कृष्ण कुमार चौधरी	दुहवी न.पा., सुनसरी		
५	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
६	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री मन्जु अधिकारी	मोरङ		
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री गोपाल बहादुर मात्रधर	विराटनगर, मोरङ		
८	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय, भण्टाबारी, सुनसरी

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री सन्तोष प्रकाश यादव	हनुकाननगर.कं.-८ सप्तरी	Bsc.Ag	
३	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री हरी प्रसाद साह	बेलहारी ०४, मोरङ		
४	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
५	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री सोमनाथ भट्टराई	महेन्द्रनगर ०१, सुनसरी		
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर, महोत्तरी

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
३	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री बुदुर झा	सप्तरी	SLC	
४	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
५	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री खेधरु कापर	जलेश्वर ०३ , महोत्तरी	साधारण लेखपढ	
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय ,मलंगवा, सर्लाही

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री होमेन्द्र गुरमैता	रायपुर १, सप्तरी	MSc.Ag	
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
३	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
४	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
५	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री बिजेन्द्र यादव			करार
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री शंकर यादव			करार

क्वारेन्टिन कार्यालय ,तातोपानी, सिन्धुपाल्चोक

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री धुर्वराज भट्ट			
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
३	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
४	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
५	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय, सिनामंगल, टि. आई.ए

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा. सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री डा. नविन शर्मा	गल्कोट न.पा. २ बागलुड	PhD	
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री चन्द्र बुढा		Bsc.Ag	
३	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
४	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री देवी प्रसाद पन्त		जे.टि.ए तालिम	
५	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	श्री रामशरण केसी	काभ्रे		
६	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री अम्बिका राय खत्री	धनकुटा		
७	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र	श्री जानुका न्यौपाने	गुल्मी		
८	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री कमला अर्याल रेग्मी	स्याङजा		
९	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	श्री किरण चौधरी	कैलाली		करार

क्वारेन्टिन कार्यालय ,कृष्णनगर, कपिलवस्तु

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा. सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	सहसराम चौधरी	बुद्धभुमी न.पा. १०, कपिलवस्तु	Msc.Ag	
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	नन्द लाल पाण्डे	बुद्धभुमी न.पा. १०, कपिलवस्तु		
३	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	त्रियुगी प्रसाद वर्मा	का.वा.व.पा. ०१, कपिलवस्तु		
४	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
५	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	बालाजी कुर्मी	विजयनगर ७ , कपिलवस्तु		
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय ,टिमुरे, रसुवा

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	ब.बा.सं.अ	रा.प.द्वि.प्रा	कृषि/बा.सं	कुलदिप घिमिरे			
२	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं	राधेश्याम बरड			
३	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
४	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
५	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	शिव प्रसाद ढकाल	कालिकास्थान गा.पा. रसुवा		
७	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय ,लोमाडथान , मुस्ताड

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं	प्रकाश डार्गी	रुकुम		
३	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
४	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त
५	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

क्वारेन्टिन कार्यालय, झुलाघाट, बैतडी

सि.नं	दर्जा	श्रेणी	सेवा/समुह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	बा.सं.अ	रा.प.तृ.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
२	प्रा.स	रा.प.अन.प्र.प्रा	कृषि/बा.सं				रिक्त
३	खरिदार	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
४	स.ले.पा	रा.प.अन. द्वि.प्र	सा.प्र/प्र				रिक्त
५	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र	जनक बहादुर चन्द			
६	का.स	श्रेणी विहिन	सा.प्र/प्र				रिक्त

खण्ड - ६

६.१ बाली उपचार शिविर (प्लाण्ट क्लिनिक)

परिचय:

बाली विरुवामा रोग, किरा र अन्य समस्याहरूको कारणहरूले गर्दा बाली उत्पादनमा बर्षेनी १५-२० % सम्म ह्रास भएको पाईएको छ। कृषकहरूले बाली विरुवाहरूका समस्याहरूको सहि उपचार प्राप्त गर्न सकिरहेका छैनन्। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा कृषि सेवा केन्द्रसम्म पहुँच भएका कृषकहरूले तहाँ कार्यरत अधिकृत वा जे.टी./जे.टी.ए. हरु मार्फत र पहुँचबाट टाढा रहेका एग्रोभेट वा छिमेकीको सल्लाह बमोजिम बाली उपचार गर्ने गरेको यथार्थता छ। एग्रोभेटबाट दिईने सेवा हेर्ने हो भने कृषकहरूले भनेको मौखिक भरमा बिना कुनै निरीक्षण तथा परिक्षणबाट विषादीहरू सिफारिस गरेको पाईन्छ भने कृषि ज्ञान केन्द्रमा आउने अधिकांश कृषकहरू पनि रोग कीराको नमुना नलिई आउने गर्नाले अन्दाजिको भरमा सल्लाह प्रदान गरेको स्थिति छ। समस्याको सही पहिचान बिना कुन विषादी कति मात्रामा प्रयोग गर्ने र कसरी प्रयोग गर्ने भन्ने ज्ञान सीपको अभावमा अन्धाधुन्ध विषादी छर्ने प्रचलनका कारण एकातिर कृषकहरूको लगानी खेर गैरहेको छ भने अर्कोतर्फ समयमानै समस्या समाधान नहुनु र विषादीको प्रयोगले मानिस, जीवजन्तु र वातावरणमा नकारात्मक असर परिरहेको छ। तसर्थ एउटा परीक्षण तथा सत्य तथ्यमा आधारित गुणस्तरिय एवं भरपर्दो बाली उपचार पद्धतिको आवश्यकता टडकारो छ जसको समाधान भनेको बाली उपचार शिविर (प्लाण्ट क्लिनिक) नै हो। बाली उपचार शिविर एउटा यस्तो थलो हो जहाँ कृषकहरूले आफ्नो बालीमा लागेका रोग, किरा तथा अन्य समस्याको समस्याग्रस्त बोट विरुवाका नमूना शिविरमा ल्याई बाली उपचार विशेषज्ञहरूबाट समस्या पहिचान तथा समाधानका उपायहरू बारे सल्लाह प्राप्त गर्दछन्।

बाली उपचार शिविर २ तरिकाबाट संचालन गर्न सकिन्छ : १) घुम्ती बाली उपचार शिविर, २) नियमित बाली उपचार शिविर। यी दुवै शिविरको कार्यविधीमा खासै भिन्नता छैन। नियमित बाली उपचार शिविर निश्चित स्थानमा नियमित रूपमा आवश्यकता अनुसार एक हप्ता वा १५ दिन वा महिनाको १ पटक वा खास बालीहरूको समस्यायुक्त समयमा संचालन गरिन्छ भने घुम्ती बाली उपचार शिविर जिल्लाको विभिन्न क्षेत्रहरूको समस्याको आधारमा घुम्ति रूपमा संचालन गर्न सकिन्छ।

बाली उपचार शिविर (प्लाण्ट क्लिनिक) संचालन गर्नको लागि नेपाल कृषि सेवा वा अन्य कृषि संग संबन्धित निकायमा कार्यरत कम्तिमा रा.प. तृतीय श्रेणीको पदाधिकारी जसले प्लाण्ट क्लिनिक संचालन सम्बन्धी तालिम लिएको व्यक्तिलाई प्लाण्ट क्लिनिक विशेषज्ञ भनिन्छ भने कृषि क्षेत्रमा कार्यरत अन्य मध्यम स्तरका प्राविधिकहरूले पनि यस प्रकारको तालिम हासिल गरी बाली उपचार शिविर (प्लाण्ट क्लिनिक) संचालन गर्न सक्ने छन्।

उद्देश्य

कृषकको बालीमा रोग, कीरा तथा अन्य समस्याहरूको सहि पहिचान गरी समयमै उपयुक्त व्यवस्थापनका उपायहरू दिलाउनु नै यसको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ। जसले गर्दा जथाभावि रासायनिक विषादीको प्रयोगलाई कम गरी वातावरण संरक्षणमा सहयोग पुऱ्याउनुका साथै बाली विरुवाहरूको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न मद्दत पुग्ने छ।

कार्यविधि:

- १) जिल्लाका अन्न, फलफूल, तरकारी र अन्यबालीहरूको पकेट क्षेत्रलाई समेट्ने गरी समस्या देखिएका क्षेत्र तथा रासायनिक विषादीको अत्याधिक प्रयोग भइरहेको क्षेत्रलाई सम्बोधन गर्ने गरी धेरै भन्दा धेरै कृषकलाई सहभागि बनाउन पाएक पर्ने ठाउँमा बाली उपचार शिविर संचालन गर्नुपर्दछ।

- २) बाली उपचार शिविर संचालन हुने मिति, स्थान र समयको बारेमा कृषकलाई उपयुक्त माध्यमबाट समय मै जानकारी दिनु पर्नेछ ।
- ३) कृषकले ल्याएको बालीको नमूना र कृषकसंग लिइएको जानकारीका आधारमा समस्या पहिचान गरी समाधानका उपायहरु कृषकले बुझ्ने गरी लिखित रुपमा कृषकलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । उक्त दिन बाली नमूनाको समस्या पहिचान हुन नसकेमा यथासक्य छिटो उपयुक्त निकायमा नमूना पठाई समस्याको पहिचान गराई सम्बन्धित कृषकलाई बाली व्यवस्थापनका उपायहरु संबन्धमा यथासक्य छिटो जानकारी गराउने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- ४) बाली उपचार शिविर संचालन अवधि १ दिनको हुने छ ।
- ५) बाली उपचार शिविर मा सहभागी हुने कृषकहरुले दैनिक भ्रमण भत्ता, होटल बास खर्च र खाजा खर्च पाउने छैनन् साथै यस कार्यक्रममा कृषकबाट शुल्क लिने व्यवस्था हुने छैन ।
- ६) बाली उपचार शिविर बाली उपचार विशेषज्ञ (प्लाण्ट क्लिनिक विशेषज्ञ) वा तालिम प्राविधिक को प्रत्यक्ष संलग्नतामा गर्नु पर्नेछ । सम्बन्धित जिल्लामा बाली उपचार विशेषज्ञ (प्लाण्ट क्लिनिक विशेषज्ञ) नभएमा नजिकको कृषि ज्ञान केन्द्र, बाली संरक्षण प्रयोगशाला, अनुसन्धान केन्द्र, अध्ययन संस्थान वा प्राविधिक शिक्षालयबाट तालिम प्राप्त बाली उपचार विशेषज्ञ (प्लाण्ट क्लिनिक विशेषज्ञ) को सहयोग लिई संचालन गर्न सकिने छ ।
- ७) जिल्लामा अन्य संघ/संस्था/निकायबाट यस प्रकारको बाली उपचार शिविर संचालन गर्नु पर्ने भएमा संबन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयसंगको समन्वयमा संचालन गर्नु पर्ने छ ।
- ८) बाली उपचार शिविर हुने मिति, समय र स्थान बारे सम्बन्धित क्षेत्रीय बाली संरक्षण प्रयोगशाला र बाली संरक्षण निर्देशनालयलाई जानकारी गराएको खण्डमा प्राविधिक सहयोग प्राप्त गर्न सजिलो हुने छ ।
- ९) बाली उपचार शिविर संचालन गरिएका जिल्लाबाट वार्षिक रुपमा शिविर संचालन स्थान, नमूना संकलन गरिएको क्षेत्र, बाली क्षेत्र, देखिएको समस्याहरु र प्रदान गरिएका सुझावहरु उल्लेखित प्रतिवेदन संबन्धित क्षेत्रीय बाली संरक्षण प्रयोगशाला हुदै बाली संरक्षण निर्देशनालयमा पठाउने व्यवस्था गर्नु पर्ने छ ।

अपेक्षित प्रतिफल:

यस कार्यक्रम सञ्चालनबाट देहाय बमोजिमका प्रतिफल प्राप्त हुने छ :

- १) कृषकका बालीमा देखिएका रोग, कीरा तथा अन्य समस्याको सहि पहिचान गरी तुरुन्त बालीमा हुने क्षती कम गर्न व्यवस्थापनका लागि सहयोग पुग्ने
- २) समस्याको सही पहिचान भई सुधारका लागि कृषक स्वयं सक्षम हुने
- ३) रसायनिक विषादी तथा मलखादको जथाभावि प्रयोगलाई व्यवस्थित गरी बाली उत्पादन लागत घटाउन सकिने ।
- ४) वातावरण संरक्षण तथा मानव स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन यस कार्यक्रम प्रभावकारी सिद्ध हुने ।
- ५) बाली उपचार शिविर संचालन क्षेत्रको रोग कीरा को अभिलेख तयार भई भावी बाली संरक्षण कार्यक्रम तय गर्न सहयोग मिल्ने ।

आर्थिक पक्ष:

सि.नं.	विवरण	इकाइ	परिमाण	दर रु.	जम्मा रु	कै.
१	प्रचार प्रसार (एफ. एम., पर्चा, माईकिड आदि)	पटक	१	२०००	२०००	
२	बाली उपचार शिविर संचालन सामाग्री (एप्रोन, क्याप, चक्कु, कैची, लेन्स, भाइल, पेपर, केमिकल्स, व्यानर आदि)	पटक	१	२०००	२०००	
३	सुझाव पर्चा, फ्याक्ट सिट छपाई	पटक	१	१०००	१०००	

सि.नं.	विवरण	इकाइ	परिमाण	दर रु.	जम्मा रु	कै.
४	स्टेशनरी (क्लिनिक रजिष्टर, कलम, आदि)	पटक	१	५००	५००	
५	बाली उपचार शिविर व्यवस्थापन खर्च	पटक	१	१५००	१५००	
६	खाजा खर्च	जवान	१०	५०	५००	
७	प्रतिवेदन तयार	पटक	१	५००	५००	
		कुल जम्मा रु.			४०००	

नोट: बाली उपचार शिविर संचालनका लागि इन्धन र कर्मचारीको दै.भ्र.भ. यसमा समावेश गरिएको छैन । इन्धन र कर्मचारीको दैनिक भ्रमण भत्ता रकम सम्बन्धित आयोजक संस्था/कार्यालयले शिविर संचालन स्थलसम्म जान, फर्कन र कार्यक्रम संचालन गर्न लाग्ने समयका आधारमा विनियोजन गर्नु पर्ने छ । एप्रोन र क्याप सेतो वा हरियो रंगको हुनु पर्नेछ र एप्रोन र क्यापमा “प्लाण्ट क्लिनिक विशेषज्ञ” भन्ने वाक्यांश छापेको वा ईम्व्राईडरी गरेको हुनु पर्नेछ ।

६.२ विषादी पञ्जिकरण (दती) व्यवस्था र कार्यवधि:

विषादी पञ्जिकरणको लागि निवेदन दिनु पर्ने

जीवनाशक विषादी नियमावली २०५० (पहिलो संसोधन, २०६४) को प्रावधान बमोजिम कुनै विषादी आयात, निर्यात, उत्पादन वा व्यवसायिक प्रयोग गर्न चाहने व्यक्ति, संस्था वा निकायले त्यस्तो कार्य गर्नु अघि त्यस्तो विषादीलाई ऐनको दफा ९ बमोजिम पञ्जिकरण गराउनको लागि समितिले तोकिएको ढाँचामा पञ्जिकरण दस्तुर एक हजार रुपैयाँ समेत संलग्न राखी पञ्जिकरण गर्न तोकिएको कार्यालय, हाल प्लाण्ट क्वाटेण्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र समक्ष निवेदन (अनुसूचि १) दिनु पर्नेछ ।

विषादी पञ्जिकरण गर्ने

- विषादी पञ्जिकरण गराउनको लागि कुनै निवेदन परेमा कार्यालयले आवश्यक जाँचबुझ गरी त्यस्तो विषादीबाट मानिस वा पशुपंक्षीलाई वा पर्यावरणमा पर्ने असरलाई ध्यानमा राखि बिना कुनै शर्त वा शर्तसहित पञ्जिकरण गरी निवेदकलाई समितिले तोकि दिएको ढाँचामा विषादी पञ्जिकरणको प्रमाणपत्र दिने छ ।
- विषादी पञ्जिकरण प्रमाण-पत्रको मान्यता अवधि ५ वर्ष हुनेछ ।
- कार्यालयले विषादी पञ्जिकरण गर्ने सम्बन्धमा निवेदकहरूसँग मागेको विषादीसँग सम्बन्धित प्राविधिक जानकारी तथा तथ्याङ्कहरू प्राप्त नहुन्जेलसम्म विषादी पञ्जिकरण गर्ने छैन । अतः विषादी पञ्जिकरणको सम्बन्धमा कार्यालयले मागेको विषादी सम्बन्धी आवश्यक प्राविधिक तथा अन्य जानकारी समेत निवेदकले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । विषादी पञ्जिकरणको आवेदन फाराम भर्दा खुलाउनु पर्ने कुराहरू तल दिइएको छ ।

विषादी पञ्जिकरणका लागि आवश्यक कागजातहरू

जीवनाशक विषादी ऐनको दफा ९ र जीवनाशक नियमावलीको नियम ३ को उप-नियम (१) र (२) अनुसार कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले आयात, निर्यात, उत्पादन वा किनबेच गर्ने विषादी पञ्जिकरण गराई प्रमाण पत्र लिनका लागि विषादी पञ्जिकरण कार्यालयमा निवेदन दिदा तपशिलमा उल्लेखित जानकारीयुक्त कागजपत्रहरू निवेदन साथ अनिवार्य रूपमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

- विषादी पञ्जिकरणका लागि समितिले तोकिएको ढाँचामा रु. ५ को टिकट सहितको निवेदन । (Application Form for Registration of Pesticide with 5 Rupees Ticket)
- विषादीको प्रभावकारिता सम्बन्धी विवरण । (Efficacy Data)

२. पञ्जिकरण दस्तुर रु. १०००/- (Registration Fee Rs. 1000/-)
३. विषादीको आयात तथा बिक्रि वितरण गर्नका लागि कम्पनिले दिएको आधिकारिक वितरण पत्र । (Letter of Authorization)
४. उक्त विषादीको प्रयोग आवश्यक छ भन्ने पुष्ट्याई । (Statement of the need to use in Nepal)
५. संक्षिप्त रूपमा विषादीको प्रयोग विधि खुलेको कागजपत्र । (Summary of Intended Use Pattern)
६. वातावरणमा विषादीको विषालुपना सम्बन्धी विवरण । (Ecotoxicological Data)
८. विषादीको अवशेष विश्लेषण विवरण । (Residue analysis)
९. भारत वा तेश्रो मुलुकमा विषादी पञ्जिकरण गरिएको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि । (Copies of Foreign Registration Certificate)
१०. विषादी आयात/उत्पादन वा किनबेच गर्दा प्रयोग गरिने सूचकपत्र - ३ प्रति । (3 Copies of the Original Label)
११. आयात गरिने विषादीको अनुमोदित सूचकपत्र । (Approved Labels)
१२. आयात गरिने विषादीको नेपाली भाषामा तयार गरिएको पर्चा । (Leaf lets in Nepali Language)
१३. उत्पादन र संश्लेषण गरिने विषादीको नेपाली भाषामा तयार गरिएको सूचकपत्र र पर्चा । (Labels and Leaf lets in Nepali Language)

विषादी पञ्जिकरण गर्न इन्कार गर्न सक्ने

कुनै विषादी पञ्जिकरण गर्न निवेदन दिने निवेदकले अधिराज्यमा त्यस्तो विषादीको उपयोगको आवश्यकता प्रमाणित गर्न नसकेमा वा कार्यालयको दृष्टिकोणमा त्यस्तो विषादीको उपयोगले मानिस वा पशुपंक्षीलाई वा वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्ने सम्भावना देखेमा सो को कारण उल्लेख गरी कार्यालयले त्यस्तो विषादीको पञ्जिकरण गर्न इन्कार गर्न सक्नेछ । सम्बन्धित निकायले विषादी पञ्जिकरण गर्न इन्कार गरेको कारण सहितको सूचना निवेदकलाई दिइने छ ।

विषादी पञ्जिकरण खारेज वा निलम्बन गर्न सक्ने

पञ्जिकरण भएको विषादीको निरन्तर प्रयोग अप्रभावकारी ठहरिएमा वा यस्तो विषादीको सामान्य प्रयोगबाट पनि मानिस वा पशुपंक्षीलाई वा वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्ने सम्भावना भएमा समितिले जुनसुकै समयमा पनि यस्तो विषादीको पञ्जिकरण खारेज गर्न वा कुनै खास खास समय सम्मको लागि निलम्बन गर्न सक्नेछ । यसरी खारेज वा निलम्बन गरिएको सूचना राजपत्रमा प्रकाशित गरिनेछ ।

उजुर गर्ने

कुनै विषादी पञ्जिकरण गर्न इन्कार गरेको सूचना प्राप्त गर्ने निवेदकले त्यस्तो निर्णयको पूनरावलोकन गर्न समिति समक्ष लिखित रूपमा निवेदन दिन सक्ने छ र त्यस्तो निवेदनको सम्बन्धमा विषादी समितिले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

विषादी पैठारीको विवरण पेश गर्नु पर्ने

- विषादी पैठारी गर्न इजाजत प्राप्त प्रत्येक व्यक्ति, संस्था वा निकायले एक आर्थिक वर्षमा पैठारी गरेको विषादी, त्यसको परिमाण र मूल्य समेत उल्लेख गरी समितिले तोकिएको दिने ढाँचामा प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र वा समितिले माग गरेमा सो भन्दा अगावै कार्यालय समक्ष विवरण पेश गर्नु पर्नेछ । यस प्रकारको विवरणबाट देशमा के कस्तो विषादी कति परिमाणमा खपत भएको भन्ने वारेको जानकारी हासिल हुनेछ र प्राप्त हुने विवरणबाट भावी योजना तर्जुमा गर्न बढी सहयोग मिल्न जाने छ ।
- पैठारी कर्ताले विषादी पैठारीको विवरण नदिएमा यस्तो विषादीको पञ्जिकरण कार्यालयको सिफारिशमा समितिले रद्द गर्न सक्नेछ ।

कन्टेनर र सूचक पत्रको स्वीकृति

- (क) कुनै पनि विषादी विक्री वितरण गर्न चाहने व्यक्ति, संस्था वा निकायले कन्टेनर र सूचक पत्रको स्वीकृतिको लागि कन्टेनर र सूचक पत्रको नमूना समेत संलग्न राखि समितिले तोकिएको ढाँचामा कार्यालय समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (ख) कार्यालयले स्तर अनुरूप कन्टेनर भए नभएको र सूचक पत्रमा उल्लेख गरिनु पर्ने सबै कुरा उल्लेख भए नभएको यकिन गरी कन्टेनर र सूचक पत्र स्वीकृत गर्नेछ ।

विक्री वितरण गर्न नहुने

- (क) वैज्ञानिक प्रयोग वा अनुसन्धानको प्रयोजनको लागि पैठारी गरिएको विषादी विक्री वितरण गर्नु हुँदैन ।
- (ख) कुनै पनि विषादी कार्यालयबाट स्वीकृत कन्टेनरमा नराखी विक्री वितरण गर्न हुँदैन ।
- (ग) कुनैपनि विषादी कार्यालयबाट स्वीकृत सूचक पत्र नटाँसेको कन्टेनरमा राखि विक्री वितरण गर्नु हुँदैन ।

६.३ विषादी खुद्रा विक्रेता, व्यवसायिक प्रयोगकर्ता, संश्लेषणकर्तालाई इजाजत पत्र दिने कार्यविधि

इजाजत लिनु पर्ने

वातावरण, जनस्वास्थ्य जस्तो सार्वजनिक चासो को विषयलाई सर्वोपरी हितमा राखि कुनै पनि व्यक्ति, संस्था वा निकायले विषादी विक्री गर्न, संश्लेषण (Formulation) गर्न वा छर्कने व्यवसाय गर्न चाहेमा विषादी पञ्जिकरण कार्यालयबाट इजाजत पत्र लिनु पर्नेछ ।

इजाजत पत्र:

विषादी व्यवसायमा एकरूपता र सामाञ्जस्यता ल्याउने उद्देश्यले कुनै पनि व्यक्ति, संस्था वा निकायले इजाजतपत्र लिन चाहेमा समितिले तोकिएको ढाँचामा विषादीको खुद्रा विक्रेताको इजाजतपत्रको लागि पाँचसय रुपैयाँ, विषादी छर्कने व्यवसायीको इजाजतपत्रको लागि पाँच हजार रुपैयाँ र विषादी संश्लेषण गर्ने इजाजतपत्रको लागि दश हजार रुपैयाँ समेत संलग्न राखी समिति समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

क. विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र

कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले इजाजत पत्रकोलागि निवेदन (अनुसूचि २) दिएमा निर्धारण गरेको मापदण्डको कार्यविधिको अधिनमा रही खुद्रा विक्रेतालाई इजाजत पत्र दिइने छ ।

इजाजत पत्र दिने कार्यविधि

इजाजत पत्र प्राप्त गर्न प्रत्येक पसलको कम्तिमा एकजना (पसल मालिक वा मेनेजर) ले अनिवार्य रूपमा निम्नलिखित काम गर्नु पर्ने हुन्छ ।

- (क) जीवनाशक विषादी र विषादीबाट सुरक्षण र विषादी भण्डारण सम्बन्धी लेख, पुस्तिकाहरुमा दिईएको सामाग्री अध्ययन गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) विषादी सम्बन्धी सुरक्षण र भण्डारण विषयक परीक्षामा उत्तिर्ण हुनु पर्नेछ ।
- (ग) विषादी रहेको भवनको निरीक्षण गर्न गराउन र परीक्षामा सामेल हुनको लागि सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयका बाली संरक्षण अधिकृत (विषादी निरीक्षक) कहाँ सम्पर्क गर्नु पर्नेछ ।

- (घ) विषादी खुद्रा विक्रेताहरूसँग विषादी, त्यसको सुरक्षित प्रयोग र भण्डारण बारेमा स्वीकार योग्य स्तरको जानकारी छ, भन्ने निधो गर्न विषादी समितिले जीवनाशक विषादी र तिनबाट सुरक्षण र जीवनाशक विषादी भण्डारण बारे जानकारीहरु सम्बन्धी वेग्ला वेग्लै पुस्तिकाहरुमा दिइएको जानकारीहरुको आधारमा परीक्षा लिने व्यवस्था रहेको छ।
- (ङ) परिक्षा उतिर्ण पश्चात विषादीको सुरक्षित भण्डारण तथा प्रयोग प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइने छ। त्यस पश्चात सम्बन्धित जिल्लाको हाल कृषि ज्ञान केन्द्र मा कार्यरत विषादी निरीक्षक (बा.सं.अ.) द्वारा चेकलिष्ट (अनुसूचि- ५) विषादी गोदाम/पसल निरीक्षण प्रतिवेदन भराई मापदण्ड बमोजिम प्राप्त चेकलिष्टको आधारमा विषादी खुद्रा विक्रेतालाई विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र प्रदान गरिने छ।
- (च) विषादीको खुद्रा विक्रेताको इजाजत पत्रमा उल्लेख भएका शर्त र अवस्थाहरु पालन गर्नुपर्ने छ।

विषादी खुद्रा विक्रेताले पालन गर्नुपर्ने शर्तहरु

- यो इजाजत पत्र स्विकृत भवन वा गोदाममा राख्नु पर्नेछ, र जीवनाशक विषादी ऐन, २०४८ को दफा १३ बमोजिम नियुक्त विषादी निरीक्षक वा विषादी पञ्जिकरण कार्यालयद्वारा अधिकार प्रदत्त अन्य कुनै अधिकृतले खोजेमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- तालिम प्राप्त वा कुशल स्टाफको परिवर्तन हुँदा सो को खबर विषादी पञ्जिकरण कार्यालयलाई अविलम्ब उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- जीवनाशक विषादी ऐनको दफा ११ बमोजिम सूचित विषादी बाहेक अन्य विषादी प्रयोग, आयात, निर्यात र उत्पादन गर्न नहुने। सार्वजनिक र जन चासोको विषयमा सर्वसाधारण सवैको जानकारीको लागि पञ्जिकृत विषादीको सूचि हरेक पसलमा अनिवार्य रुपमा राख्नु/टाँस गर्नु पर्ने हुन्छ।
- विषादी खुद्रा विक्रेताहरु कृषकहरु र अन्य प्रयोगकर्ताहरूसँग वरोवर सम्पर्कमा रहने गरेकोले, तिनीहरूसँग विषादी सम्बन्धी राय सल्लाह माग्ने गरिन्छ। सही सल्लाह दिनको लागि विषादी विक्रेता र तिनीहरुका काम गर्नेहरुमा विषादी, त्यसको प्रयोग, फाइदा, वेफाइदाहरु र कृषकहरुले सुरक्षित किसिमबाट यस्ता विषादी प्रयोग गर्न अपनाउनु पर्ने सावधानीहरु सम्बन्धी राम्रो जानकारी हुनुपर्दछ।

विषादी भण्डार

भण्डार गर्ने सुविधाहरु उपयुक्त हुनुको साथ साथै, पसल अथवा गोदाम घरहरुमा पनि यिनीहरुलाई सुरक्षित पूर्वक राख्नुजरुरी छ। सामानको सुरक्षा तथा अन्य सामानहरुसित संमिश्रण र प्रदुषण हुन नदिन रती ठाउँमा कार्यरत कर्मचारी/कामदारहरुको स्वास्थ्यको सुरक्षाको निमित्त यो कार्य अनिवार्य र महत्वपूर्ण छ।

विषादी सुरक्षित भण्डार सम्बन्धमा निम्न तथ्यहरुमा ध्यान दिइनुपर्दछ।

- विषादी वेचविखन र खाद्य पदार्थहरु विक्री हुने दुकान एउटै हुनुहुन्न।
- विषादी मल, वीड तथा खेतीका अन्य उपकरणहरुबाट टाढा नै राखिनु पर्दछ र गन्ध तथा पोखिएका विषादीहरुबाट बचाउनु पर्दछ।
- ज्यादै विषालु विषादीहरु पनि दुकानमा उपलब्ध छन् भने यिनीहरुलाई मात्र विशेष रुपले ताला लगाउनु हुने कपबोर्ड अथवा क्याबिनेटहरुमा राखिनुपर्दछ। यदि दुकानमा यस प्रकारको व्यवस्था मिलाउन नसकिने अवस्था छ भने, ग्राहक तथा केटाकेटीहरुले नभेट्ने गरि ताला लगाउनुपर्दछ।
- विषादी चिसो तर सुख्खा र सुर्यको प्रकाश सिधै नपर्ने ठाउँमा राख्नुपर्दछ। ओसको कारणले काठबोर्ड कन्टेनरहरु विग्रन सक्छ तथा कुनै कुनै विषादी ओसको कारणले वेकम्मा पनि हुन सक्तछ।

- न्यानो गरम अवस्थाहरूको कारणले पनि विषादी धेरै विग्रन सक्छ र सूर्यको प्रकाश विषादीहरूमा सिधै पर्नाले यिनीहरूमा टाँसेका लेवलको रंग उड्ने र पढन नसकिने हुनसक्छ ।

व्यवस्थापन प्रणाली

कुनै पनि विषादी सुरक्षा कार्यको सामान्य व्यवस्थापन प्रणाली एक अभिन्न अंग हो किनभने स्टोर तथा गोदाममा भएको विषादी बराबर चलाईरहनु पर्ने हुन्छ तथा यसबाट खतराहरू पनि बढी नै हुन्छन् ।

विषादी व्यवस्थापन कार्यक्रममा अपनाउनु पर्ने मुख्य क्षेत्रहरू निम्न अनुसार छन् :

- वट्टा अथवा विग्रेको भाडामा भएका विषादी कहिले पनि नवेच्ने अथवा वट्टामा टाँसेको लेवल च्यातिमा रंग उडेको अथवा भिजेको भए यस्मा लेखिएको निर्देशिकाहरू पढ्न सकिन्छ ।
- लेवल रहित भाडामा राखेर कहिले पनि नवेच्ने अथवा पेय पदार्थ राख्ने गरेको भाडा, खाद्य पदार्थ राख्ने गरेको भाडामा राखेर पनि नवेच्ने ।
- स्टकमा रहेका वोटलहरू अथवा पाकेटहरू फेरवदल गर्ने, धेरै समय अघि देखि स्टोरमा रहेका सामानहरूलाई तख्ताको अगाडी भागमा राख्ने र पहिले वेच्ने (First in & First out) । यो गर्ने गरेमा विषादीहरूको मिति नाघ्ने अथवा विषादी वेकम्मा हुने सम्भावना कम हुन्छ ।
- विषादीका पाकेटहरू तख्तामा राम्ररी मिलाएर राख्ने, त्यसमा भएका लेवलहरू देखिने गरी राख्नाले विषादी भिक्दा वा छनौट गर्दा गल्ती हुने सम्भावनाहरू कम हुन्छन् र विषादीहरूलाई चाँग मिलाएर पनि नराख्ने ।
- प्राप्त भएका सबै विषादी रेकर्ड कायम गर्ने, प्राप्त भएको मिति र वेचेको मिति उल्लेख गरि राख्ने ।
- आईपुगेका सबै विषादीका भाँडाहरू राम्ररी निरीक्षण गर्ने र कुनै भाँडो चुहिएको छ वा विको राम्ररी लागेको छ छैन र पाकेटहरू राम्ररी सील गरिएका छन्/छैनन् वारे समय समयमा जाँच गर्ने ।
- कुनै कुनै विषादी विशेष गरी अर्गानोफोस्फेट (Organophosphate) कीटनाशकहरूको विशेष गन्ध हुन्छ र यी कीटनाशकहरू हावा अथवा प्याकेटबाट खुल्ला भएमा अथवा कुहिन थालेमा यस प्रकारको गन्ध आउने गर्दछ । यदि कुनै प्रकारको गन्ध पाईएमा राख्ने गरेको ठाउँको राम्ररी निरीक्षण गर्नुपर्दछ ।
- भण्डार र दुकानलाई सफा सुगध राख्नुपर्छ ।
- यदि कुनै चुहिएको वा पोखिएको छ भने तुरुन्तै सफा गर्ने र त्यस ठाउँबाट प्रदुषण पंदा गर्न नदिने ।
- विषादीको दुकान अथवा स्टोरमा काम गर्दा पुरा वाहुला भएको कमिज र सुरुवाल अथवा पाइन्ट पनि लामै हुनुपर्छ । यदि केहि गरि दुर्घटना परिहालेमा पनि विषादी पोखिएर छालासिल सोभै सम्पर्कमा आउँदैन र प्रदुषण हुन पाउँदैन ।
- दुकान अथवा स्टोमा जहिले पनि एक दुई वाल्टिन पानीको प्रवन्ध मिलाई राख्नुपर्छ, केही गरी विषादीहरू पोखिए अथवा चुहिएर रहेको भएमा र पञ्जा नलगाई पुछपाछ गरिएका छन् भने यस्को कारणबाट दुषित भएको (छाला) भागलाई तुरुन्तै सफा गरिनु पर्दछ । यसो गरेमा विषादी सोसेको भएमा पनि कम गरिदिन्छ र विषाक्त हुनबाट पनि बचाउँदछ ।
- स्टोरमा एक वाल्टिन बालुवा वा सुख्खा धुरो तयार राख्नुपर्छ, यदि केहि गरि पोखिएमा ययको सहायताबाट तुरुन्तै सफा गर्न सकिन्छ र अन्य भाँडाहरूसित दुषित हुन सक्ने सम्भावना कम हुनुको साथै दुकान अथवा स्टोरमा कार्यरत अन्य व्यक्तिहरूलाई विषाक्तताबाट बचाउँदछ ।
- दुर्घटनाको समयमा लगाउन सुरक्षात्मक कपडा सदैव तयार अवस्थामा हुनुपर्दछ । (जस्तै कम्तिमा दुई जोर PVC पञ्जाहरू, रबरको बूटहरू, प्लाष्टिकको एप्रोन र फेर्नको लागि एकजोर पुरा लुगा) । आपतकालिन अवस्थामा यदि उपर्युक्त कुनै पनि सामानहरू उपलब्ध हुन सकेन भने हात, पैतला छोप्नको लागि प्लाष्टिकका थैलीहरू प्रयोग गर्ने र खुट्टा बचाउनको लागि कम्मरमा वोरा कस्ने ।
- पोखेका विषादीहरू सफा गर्न सावेल, कुचो उपलब्ध हुनुपर्छ र पोखेको सफा गरेपछि राख्नुको लागि एउटा ड्रम अथवा केही वाल्टिनहरू, वाक्लो प्लाष्टिकका थैलीहरू समेत उपयुक्त ठाउँमा राखि राख्नुपर्छ ।

(ख) विषादी छर्कने व्यवसायी इजाजत पत्र

- (क) कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले व्यावसायिक रूपमा विषादी छर्कनको लागि निवेदन (अनुसूची ३) दिएमा समितिले विषादी प्रयोगका सम्बन्धमा चेक लिफ्टमा निर्धारण गरेको मापदण्डका अधिनमा रही तत् सम्बन्धमा आवश्यक जाँचबुझ गरी इजाजत पत्र दिन उपयुक्त देखेमा कार्यालयले तोकेको ढाँचामा विषादी छर्कने व्यवसायीको इजाजत पत्र दिन सक्नेछ ।
- (ख) विषादी छर्कने व्यवसायीले इजाजत पत्रमा उल्लेख भएका शर्त र अवस्थाहरु पालन गर्नु पर्नेछ ।

(ग) विषादी संश्लेषण इजाजत पत्र

- (क) कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले विषादी संश्लेषण गर्न निवेदन (अनुसूची -४) दिएमा विषादी संश्लेषणका सम्बन्धमा चेक लिफ्टमा निर्धारण गरेको मापदण्डको अधिनमा रही इजाजत पत्र दिन उपयुक्त देखेमा समितिले तोकेको ढाँचामा विषादी संश्लेषण कर्तालाई इजाजत पत्र दिन सकिने छ ।
- (ख) विषादी संश्लेषणकर्ताले इजाजत पत्रमा उल्लेख भएका शर्त र अवस्थाहरु पालना गर्नुपर्दछ ।

(घ) इजाजत पत्रको मान्यताको अवधि र नवीकरण

जीवनाशक विषादीको नियमावली बमोजिम प्रदान गरिएको इजाजतपत्रको मान्यताको अवधि तीन वर्षको हुनेछ । इजाजतपत्रको अवधि समाप्त भएको मितिले पैंतिस दिनभित्र नवीकरण दस्तुर बापत विषादीको खुद्रा विक्रेताको इजाजतपत्रको लागि दुईसय रुपैयाँ, विषादी छर्कने व्यवसायीको इजाजतपत्रको लागि एक हजार रुपैयाँ र विषादी संश्लेषण गर्ने इजाजतपत्रको लागि दुई हजार रुपैयाँ संलग्न गरी नवीकरणको लागि समिति समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ । म्याद समाप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र इजाजतपत्रको नवीकरण गर्न आएमा विलम्ब शुल्क बापत विषादी खुद्रा विक्रेताको इजाजतपत्रको लागि थप तीन सय रुपैयाँ, विषादी छर्कने व्यवसायीको इजाजतपत्रको लागि थप एक हजार पाँच सय रुपैयाँ र विषादी संश्लेषण गर्ने इजाजतपत्रको लागि थप तीन हजार रुपैयाँ लिई नवीकरण गरिदिनु पर्नेछ । यसरी नवीकरण गरिएको इजाजतपत्रको मान्यताको अवधि दुई वर्षको हुनेछ । अवधिभित्र नवीकरण नगराइएका इजाजतपत्र स्वतः रद्द हुनेछन् ।

(ङ) इजाजत पत्र रद्द गर्न सकिने

विषादी समितिले इजाजत पत्र रद्द गर्न सक्नेछ, यदि,

- (क) उपयोग गरिएको भवनमा भण्डारण र सुरक्षा सम्बन्धी प्रावधानहरु आवश्यकता अनुरूप नभएमा,
- (ख) विषादीबाट सुरक्षण वारेमा स्तरयुक्त आवश्यक जानकारी राख्ने मध्ये कोही पनि नभएमा
- (ग) भण्डारणमा लेवुल नलगाएको वा पञ्जिकृत नगरेको विषादी भएमा
- (घ) विषादी सुरक्षण र सञ्चालन कार्यविधि असुरक्षित भएमा,
- (ङ) अपर्याप्त वा भ्रुठो रेकर्ड भएको प्रमाणित भएमा
- (च) विषादी व्यवसायिक प्रयोगकर्ता र विषादी संश्लेषण कर्ताले विषादी समितिले निर्धारण गरेको अनुरूप पुर्वाधार र अन्य कार्यहरु पुरा नभएमा ।

६.४ विषादी खुद्रा विक्रेता ईजाजतपत्र, सुरक्षित बिक्री वितरण, भण्डारण एवं प्रयोग संचालन कार्यविधि, २०७१

विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र, सुरक्षित बिक्री वितरण, भण्डारण एवम् प्रयोग संचालन कार्यविधि २०७१

पृष्ठभूमि

विषादीको आयात, निर्यात, उत्पादन, खुद्रा बिक्री वितरण, विषादी छर्कने र संश्लेषणका लागि गरिने पंजिकरण तथा इजाजत पत्र प्रदानको विषय एक संवेदनशिल विषय हो । विषादीको दुरुपयोग व्यवस्थापन गर्नका लागि सरोकारवाला निकायलाई थप जिम्मेवार र दक्ष बनाउनु जरुरी छ । विभिन्न समयमा गरिएको अध्ययन तथा सर्भेक्षणले विषादी प्रयोग सम्बन्धि सल्लाह र सिफारीसमा विषादी खुद्रा विक्रेताको भूमिका अग्रणी रहको छ । कृषकको पहुँच प्राविधिक भन्दा पनि सजिलै विषादी खुद्रा विक्रेता संग हुने हुँदा विषादीको समुचित र सुरक्षित प्रयोगको लागि विषादी खुद्रा विक्रेतालाई थप प्राविधिक ज्ञान दिनु पर्ने आवश्यकता छ । हाल भईरहेको ३ दिनको खुद्रा विक्रेता तालिमले विषादी व्यवस्थापनका सम्पूर्ण विषयहरु लाई समेट्न नसक्नेहुदा यो कार्यविधि तयार गरि नयाँ र अति आवश्यक विषय वस्तु तयार गरि तालिम अवधि ६ दिन कायम गरिएको छ । द्रुत विषादी अवशेष विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजा हेर्दा कृषकले विषादी प्रयोग पश्चात पर्खनु पर्ने समय अवधि बारेमा विक्रेताहरु पनि अनभिज्ञ रहेको समस्यालाई सम्बोधन गर्न यो कार्यविधि तयार गरिएको छ । यस कार्यविधिको कार्यान्वयनले विषादी बिक्री वितरण गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायको विषादीको सुरक्षित बिक्री वितरण, भण्डारण एवम् प्रयोग सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि गर्नका साथै खुद्राविक्रेता इजाजत पत्र प्रदान गर्ने कार्य थप मर्यादित र व्यवस्थित हुनेछ । विषादी व्यवस्थापनमा विषादी खुद्राविक्रेताको भूमिका महत्वपूर्ण हुने हुँदा विषादी विक्रेतालाई थप उत्तरदायी र जिम्मेवार बनाउनु नितान्त जरुरी भएकोले विषादीको न्यायोचित एवम् प्रभावकारी प्रयोग भई वातावरण र जनस्वास्थ्यमा पर्ने नकारात्मक असरलाई न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्ने हुँदा जीवनाशक विषादी ऐन २०४८, जीवनाशक विषादी नियमावली २०५०(पहिलो संशोधन २०६४) अनुसार विषादी बिक्री वितरण लाई थप व्यवस्थित बनाउन र विषादी व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट कार्यान्वयन गर्नको लागि यस विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र, सुरक्षित बिक्री वितरण, भण्डारण एवम् प्रयोग संचालन कार्यविधि २०७१ जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद १ प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** (१) यो कार्यविधिको नाम "विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र, सुरक्षित बिक्री वितरण, भण्डारण एवम् प्रयोग संचालन कार्यविधि, २०७१" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि कृषि विकास मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको मितिबाट लागु हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

(क) " ऐन " भन्नाले जीवनाशक विषादी ऐन २०४८ सम्मनु पर्छ ।

(ख) "विषादी " भन्नाले बिऊ, विरुवा, रुख, पशु, पंछी आदिमा लाग्ने घातक किटाणुहरु नाश गर्न प्रयोग गरिने जीवनाशक विषादी (पेस्टिसाइड्स) सम्मनु पर्छ ।

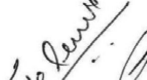
(ग) "निरीक्षक " भन्नाले ऐनको दफा १३ बमोजिम नियुक्ति विषादी निरीक्षक सम्मनु पर्छ ।

३. **उद्देश्य :** यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ :

(क) विद्यमान विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र प्रदान गर्ने प्रकृयालाई परिमार्जित गर्ने

(ख) विषादी खुद्रा विक्रेताको क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहयोग गर्ने

(ग) विषादी खुद्रा विक्रेतालाई विषादि व्यवस्थापनमा थप जिम्मेवार बनाउन सहयोग गर्ने

परिच्छेद २

कार्यक्रम संचालन प्रकृया

४. सञ्चालन प्रक्रिया : यस कार्यक्रम देहाय बमोजिम सञ्चालन गरिनेछ :

- (क) विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्रको लागि तालिम अवधि ६ दिनको हुनेछ। प्रत्येक दिन ४ कक्षाका दरले जम्मा २४ कक्षा संचालन हुनेछ। तालिमको पाठ्यक्रम अनुसूचि - १ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।
- (ख) विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र लिन चाहने व्यक्ति, संस्था वा निकायले सम्बन्धित जिल्लाको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा निवेदन, नागरिकताको फोटोकपि सहित आफ्नो विवरण शैक्षिक योग्यता खुलाई बुझाउनु पर्नेछ। इजाजत पत्र लिन चाहने व्यक्ती अग्रेजी राम्रो संग पढ्न सक्ने हुनु पर्नेछ। विषादी निरीक्षकले निवेदन उपर जाचबुझ गरि उपयुक्त उम्मेदवार देखेमा तालिममा सहभागी गराउनेछ। यदि निवेदक अनुपयुक्त भएमा सोको कारण लेखी निवेदक लाई जानकारी दिईने छ।
- (ग) सम्बन्धित जिल्लाको विषादी निरीक्षकको संयोजकत्वमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले तालिम संचालन गर्नु पर्नेछ।
- (घ) तालिममा सहभागी सख्या २० देखि अधिकतम् २५ जना हुनुपर्ने छ। यदि एक जिल्लामा सो भन्दा कम भएमा छिमेकी जिल्लाका विषादी खुद्रा विक्रेतालाई पनि समावेश गर्न सकिने छ।
- (ङ) इजाजत पत्र प्राप्त गर्नका लागि निवेदक व्यक्ति अनिवार्य रुपमा तालिम अवधिभर तालिममा सहभागी भई तालिम पश्चात लिईने परीक्षामा उत्तिर्ण हुनुपर्नेछ। उत्तिर्ण हुनलाई पूर्णाङ्क १०० मा ४० प्राताङ्क हुनु पर्नेछ।
- (च) परीक्षाको लागि प्रश्नपत्र विषादी पंजिकरण का वाली संरक्षण अधिकृतले तयार गरि विषादी रजिष्टारको स्विकृतीमा सिलबन्दी सहित जिल्लामा पठाउने र जाच पछि तुरुन्त सम्बन्धित जिल्लाको विषादी निरीक्षकले सिलबन्दी गरि विषादी पंजिकरण तथा व्यवस्थापन शाखामा पठाउनु पर्नेछ। प्रश्नपत्रको जाच विषादी पंजिकरणको जिम्मेवार अधिकृतले गर्नेछ। आवश्यकता अनुसार समयानुकूल प्रश्नपत्रमा परिमार्जन हुदै जाने छ।
- (च) विषादी खुद्रा विक्रेता ले विषादी विक्री वितरण गर्दा अनिवार्य रुपमा पर्खनु पर्ने अवधि विषादी को वट्टा वा अनुसूची - २ मा निर्धारित पर्चामा उल्लेख गर्नु पर्नेछ।
- (छ) विषादी खुद्रा विक्रेता को इजाजत पत्र प्राप्त गरि विषादी कारोवार गरिरहेका विक्रेताको हकमा क्षमता अभिवृद्धि गर्नका लागि माग र आवश्यकताको आधारमा ३ दिनको पुर्नताजगी तालिम कार्यक्रममा राखी अनुसूची - ३, अनुसूची - ४, को तालिम तालिका अनुसार संचालन गर्न सकिनेछ। विषादी कारोवारमा ५ वर्ष पुगेका खुद्रा विक्रेतालाई अनिवार्य रुपमा तालिममा सहभागि हुने व्यवस्था विषादी निरीक्षकले गर्नु पर्नेछ। सहभागि लाई प्रमाण पत्र जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले प्रदान गर्नेछ।

(ज) तालिममा समावेश हुने सहभागिलाई तालिम भत्ता एवम् भ्रमण खर्च को व्यवस्था हुने छैन।

- (फ) तालिम संयोजक, प्रशिक्षक भत्ता, स्टेसनरी खर्च, खाजा खर्च प्रचलित नर्मस अनुसार हुनेछ ।
- (ज) तालिमको लागि प्रशिक्षक आवश्यक भएको खण्डमा छिमेकी जिल्लाको विषादी निरीक्षक वा क्षेत्रीय वाली संरक्षण प्रयोगशालाको वाली संरक्षण अधिकृतलाई प्रशिक्षकको रूपमा लिन सकिनेछ ।
- (ट) प्रश्नपत्र (पुर्णाङ्क १००) तयार गर्दा रु ५०० र उत्तर पुस्तिका परीक्षण प्रति पुस्तिका रु २५ का दरले रहने छ ।

परिच्छेद - ३

विविध

५. अनुगमन / मूल्याङ्कन :

कार्यक्रमको जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालय, विषादि पञ्जिकरण तथा व्यवस्थापन शाखा एवम वाली संरक्षण निर्देशनालयबाट अनुगमन मूल्याङ्कन हुन सक्नेछ । अनुगमन प्रतिवेदनको एक प्रति विषादी पञ्जिकरण तथा व्यवस्थापन शाखामा अभिलेखको लागि दिनु पर्नेछ ।

६. बाधा अडकाउ फुकाउ

यो कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा पर्न आएका बाधा अडकाउहरू ऐन अनुसार गठन भएको प्राविधिक उप-समीतिले फुकाउन सक्नेछ ।

७. संशोधन र खारेजी

यो कार्यविधिमा नेपाल सरकारले आवश्यकता अनुसार संशोधन र खारेजी गर्न सक्नेछ ।

अनुसुचि १

(दफा ४को खण्ड क संग संबन्धित)

तालिम तालिका

क्र स	समय	विषयवस्तु	कैफियत
१ (पहिलो दिन)	१०:०० -१०:३०	नाम दर्ता /कार्यक्रम बारे जानकारी	
	१०:३०-१२:००	विषादी बारे जानकारी (परिभाषा, विश्व र नेपालमा यसको इतिहास)	
	१२:००-१:३०	जीवनाशक विषादी ऐन, २०४८	
	१:३० -२:००	खाजा चिया	
	२:००-३:३०	जीवनाशक विषादी नियमावली र विषादी व्यवस्थापन सम्बन्धि निर्देशिका २०७०	
	३:३० -५ :००	जीवनाशक विषादी र तिनका प्रकार	
२ (दोस्रो दिन)	१०:००-११:३०	विषादीको विचालुपन र यसका आधारमा विषादीको वर्गिकरण	WHO classification and LD 50

	११:३० -१:००	नेपालमा पंजिकृत विषादी विवरण र प्रतिबन्धित विषादी वारे जानकारी	
	१:०० -१:३०	खाजा चिया	
	१:३० -३:००	विषादी खुद्राविक्रेता, व्यावसायिक प्रयोगकर्ता, सश्लेषणकर्तालाई इजाजत पत्र दिने कार्यविधि	
	३:०० -४:३०	विषादीको संश्लेषण, विषादी प्रयोग वारे जानकारी	
३ तेस्रो दिन	१०:०० -११:३०	विषादीको सूचक पत्र(संकेत र शब्दहरु) प्राविधिक नाम, व्यापारीक नाम, विषालुपना, सावधानि	
	११:३० - १:००	विषादी र बातावरण (Bio accumulation, Bio magnification, Effect on tropic level and food chain)	
	१:०० -१ :३०	खाजा चिया	
	१:३० - ४:३०	विषादी खुद्रा विक्रेता पसलमा भ्रमण र अवस्थाको वारेमा प्रयोगात्मक अभ्यास (अनुसुचि ४)	
४ चौथो दिन	१०:००-११:३०	बाली उपचार शिविर आवश्यकता, संचालन प्रक्रिया र विकास क्रम	
	११:३० -१:००	रोगको क्षति पहिचान र व्यवस्थापन	
	१:०० -१:३०	खाजा	
	१:३० -३:००	हानिकारक किराको क्षति पहिचान र व्यवस्थापन	
	३:०० -४:३०	एकिकृत शत्रुजिव व्यवस्थापन	
५ पाचौं दिन	१०:००-११:३०	विषादी खुद्रा विक्रेताको लागि सुरक्षा, सुरक्षित विक्री वितरण, प्रयोग र भण्डारण	
	११:३० -१:००	जैविक विषादी को प्रयोग विधि, भण्डारण र शत्रुजीव व्यवस्थापन	
	१:०० -१:३०	खाजा	
	१:३० -३:००	विषादीको दुरुपयोग र दुरुपयोग व्यवस्थापनमा, पखने समयको अवलम्बन एवम सरोकार निकायको भूमिका	
	३:०० -४:३०	विषादीजन्य दुर्घटना र तिनबाट बच्ने उपायहरु	
६ छैटौं दिन	१०:००-११:३०	लाभदायक किरामा विषादीको असर (शुष्म जिवाणु, मौरी, परागसेचित कीरा आदिमा)	
	११:३० -१:००	विष लागेको लक्षण र प्राथमिक उपचार	
	१:०० -१:३०	खाजा	
	१:३० -३:००	Date expiry pesticide disposal technique	
	३:००-४:३०	परिक्षा संचालन र कार्यक्रम समापन	

अनुसूचि २

(दफा ४ को खण्ड च संग संबन्धित)

विषादी खुद्रा विक्रेताले विषादी संगै कृषकलाई दिनु पर्ने पर्चाको नमूना

क्र स	विवरण
१	विषादीको व्यापारी नाम :
२	प्रभावकारी हुने कुन रोग, कीरा वा भारपात
३	प्रयोग मात्रा र प्रयोग विधि:
४	प्रखनु पर्ने समय :
५	अन्य

अनुसूचि ३

(दफा ४ को खण्ड छ संग संबन्धित)

पुनर्ताजगी तालिम तालिका

क्र स	समय	विषयवस्तु	कैफियत
१ (पहिलो दिन)	१०:०० -१०:३०	नाम दर्ता/कार्यक्रम वारे जानकारी (खुद्रा विक्रेताको समस्या संकलन)	
	१०:३०-१२:००	जीवनाशक विषादी ऐन, २०४८ जीवनाशक विषादी नियमावली र विषादी व्यवस्थापन सम्बन्धि निर्देशिका २०७०	
	१२:००-१:३०	जीवनाशक विषादी र तिनका प्रकार	
	१:३० -२:००	खाजा चिया	
	२:००-३:३०	विषादीको विघालुपन र यसका आधारमा विषादीको वर्गिकरण	WHO classification and LD 50
	३:३० -४ :००	विषादी र तानावरण (Bio accumulation, Bio magnification, Effect on trophic level and food chain)	
२ (दोस्रो दिन)	१०:००-११:३०	विषादी विक्रेताको समस्यामा आधारित व्यवस्थापन	
	११:३० -१:००	वाली उपचार शिविर परिचय, महत्व, संचालन प्रक्रिया र विकास क्रम	
	१:०० -१:३०	खाजा चिया	
	१:३० -३:००	रोग किराको श्रति पहिचान र व्यवस्थापन	
	३:०० -४:३०	विषादी व्यवस्थापनमा एग्रोभेटको जिम्मेवारी र भूमिका	

(Handwritten signatures and marks)

३	तेस्रो दिन	१०:०० - ११:३०	विषादीको सूचक पत्रसंकेत र शब्दहरु। प्राविधिक नाम, व्यापारीक नाम, विषालुपना, सावधानि	
		११:३० - १:००	जैविक विषादी को प्रयोग विधि, भण्डारण र एकिकृत शत्रुजिव व्यवस्थापन	
		१:०० - १:३०	खाजा चिया	
		१:३० - ३:००	लाभदायक किरामा विषादीको असर (शुष्म जिवाणु, मीरी, परागसेचित कीरा आदिमा)	
		३:०० - ४:३०	Date expiry pesticide disposal technique	
		४:३०-५:००	कार्यक्रम समापन र प्रमाण पत्र वितरण	

अनुसूचि ४

(दफा ४ को खण्ड छ संग संवर्धित)

विषादी खुद्रा विक्रेता तालिमको लागि प्रयोगात्मक अभ्यास तालिका

क्र.स	विवरण/विषयवस्तु	विधि तरिका	कैफियत
१	खुद्रा विक्रेताको इजाजत पत्र र पत्रमा उल्लेखित शर्त तथा नविकरण	सहभागिलाई देखाउने	
२	विक्रेताको अवस्था	केश अध्ययन, छलफल	उपकरण देखाइ चिनाउने र कार्यबारेमा जानकारी गराउने
३	विक्रेताको अनुभव	सहभागितात्मक छलफल	विषादी विक्री गर्दा भोग्नु पर्ने समस्याहरु,
४	कृषकलाई दिइने परामर्श तथा लिइने पृष्ठपोषण	सहभागितात्मक छलफल	निरिक्षण एवम् अनुभव आदान प्रदान
५	पसलको निरिक्षण	अवलोकन	विषादी कसरी राखिएको छ? विधि ठीक छ की छैन? के के कुरामा सुधार गर्नुपर्ने छ?
६	विषादीको Formulation मा आधारित वर्गिकरण	समूह अभ्यास	विभिन्न Formulation का विषादी देखाइ अभ्यास गराउने
७	विषादीका प्रकार	समूह अभ्यास	प्रयोग को आधारमा वर्गिकरण गर्ने लगाउने
८	विषादीको सूचक पत्र	सम्पूर्ण संकेत एवम् पचा हेर्न लगाई संकेतको जानकारी दिलाउने	व्यापारीक नाम, सामान्य नाम, संकेत (रातो, पहेलो निलो हरियो) प्रयोग विधि,सावधानीका संकेतहरु
९	जैविक विषादी र यसको भण्डारण	अवलोकन, छलफल	भण्डारणको अवस्था मुल्याङ्कन
१०	म्याद नाघेका विषादीको व्यवस्थापन	अवलोकन, छलफल	व्यापारीको अनुभव र तौरतरिका जानकारी लिने
११	पसलको सम्पूर्ण निरिक्षण	अभ्यास, छलफल र प्रस्तुती	प्रत्येक सहभागिलाई निरिक्षण का क्रममा देखिएका राम्रा तरामा पक्षको मुल्याङ्कन गराई के के मा सुधार गर्नु पर्ने छ समूह अभ्यास र प्रस्तुतिकरण गर्ने लगाउने

नेपाल सरकार (मन्त्रीस्तरीय) को निर्णय

जीवनाशक विषादी ऐन २०४८ को दफा ७ अनुसार विषादी पञ्जिकरण (दर्ता गर्ने निकायको स्थापना र ऐनको दफा १३ अनुसार विषादी निरीक्षकको नियुक्ति गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा नेपाल सरकार (मन्त्रीस्तर) को मिति २०७५/०८/०२ को निर्णयले प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रलाई विषादी पञ्जिकरण (दर्ता गर्ने निकाय र कृषि ज्ञान केन्द्रमा कार्यरत बाली संरक्षण अधिकृत (रा.प.तृ.प्रा.)लाई विषादी निरीक्षक वा सो जिल्लामा नभएमा छिमेकी जिल्लाको कृषि ज्ञान केन्द्रमा कार्यरत बाली संरक्षण अधिकृत (रा.प.तृ.प्रा.)लाई विषादी निरीक्षक तोकेको छ । सो सम्बन्धीका कार्य गर्नमा आवश्यक सहयोगको लागि प्लाण्ट क्वारेन्टिन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रले सात वटै प्रदेशमा रहेका भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयलाई मिति २०७५/०८/१८ को पत्रद्वारा अनुरोध गरिसकेको छ र सोहि अनुरूप काम हुदै आईरहेको छ ।

६.५ विषादी प्रतिबन्ध गर्ने कार्यविधि

WTO को Obligation मा Rotterdam Convention on Prior Informed Consent (PIC) listed chemicals and pesticides अन्तर्गत WTO को Hazzardious 1a र 1b का विषादी प्रतिबन्ध लगाउदै जाने प्रवाधान छ र मिथाइल पाराथियन र मनोक्रोटोफसको पञ्जिकरण समिक्षा गर्ने भनी कार्यक्रम भए अनुसार बाली संरक्षण निर्देशनालय, विषादी पञ्जिकरण तथा व्यवस्थापन शाखा र कीट विज्ञान महाशाखा, नार्क खुमलटारको समन्वयमा गरिएको Trial report को आधारमा विषादीसम्बन्धी प्राविधिक र कानूनी उपसमिति तथा विषादी समितिबाट गरिएको शिफारिसमा नेपाल सरकार (सचिवस्तर) बाट मिति २०६४/१/३ मा निम्न अनुसार निर्णय भई नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गर्ने प्रकृत्यामा रहेको छ ।

- (१) यी दुई विषादीहरू (मिथाइल पाराथियन र मनोक्रोटोफस) को पञ्जिकरण खारेजी गर्ने
- (२) यी दुई विषादीहरूलाई नेपालभित्र उत्पादन, आयात, निर्यात, प्रयोग वा किनवेचमा प्रतिबन्ध लगाउने,
- (३) पञ्जिकरण प्रमाणपत्रबाट नियमअनुसार आयात भईसकेका यी दुई विषादीहरूको मौज्जातलाई प्रयोग गर्न राजपत्रमा सूचना प्रकाशन भएको मितिबाट दुई वर्षको सहूलियत अवधि (Grace period) दिने ।

६.६ जीवनाशक विषादी नियमावली, २०५० को संशोधन २०६४

जीवनाशक विषादी नियमावली, २०५०लाई समयानुकूल परिमार्जन वा संशोधन गर्दै लैजाने क्रममा विषादी समितिको शिफारीसमा नेपाल सरकारबाट संशोधन गरी जीवनाशक विषादी (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०६४ जारी गरेको र सो को सुचना नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन हुने प्रकृत्यामा छ । सो संशोधनमा निम्न अनुसार संशोधित व्यवस्था गरेको छ -तालिका नं ५७) ।

जीवनाशक विषादी नियमावली, २०५० संशोधन व्यवस्था, २०६४

क्र. स.	विवरण	नयाँ		नविकरण ३५ दिनभित्र र थप ३० दिनभित्र विलम्ब दस्तुर सहित		
		दस्तुर रु.	मान्यता अवधि	दस्तुर रु.	विलम्ब दस्तुर	मान्यत अवधि
१.	पञ्जिकरण प्रमाणपत्र	१०००/-	५ वर्ष			
२.	विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजत पत्र	५००/-	३ वर्ष	२००/-	३००/-	२ वर्ष
३.	विषादी छर्कने व्यवसायी इजाजत पत्र	५०००/-	३ वर्ष	१०००/-	१५००/-	२ वर्ष
४.	विषादी संस्लेषण गर्ने इजाजत पत्र	१००००/-	३ वर्ष	२०००/-	३०००/-	२ वर्ष

६.७ विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने कार्यविधि

विरुवा र विरुवाजन्य वस्तुहरूको निर्यातसंगै हानीकारक रोग, कीरा तथा भारपातयुक्त वस्तुहरू विस्तार नहुनु भनेर अन्तर्राष्ट्रिय बाली संरक्षण महासन्धि र विरुवा संरक्षण ऐन, २०६४ र नियमावली २०६६ ले गरेको व्यवस्था अनुसार निर्यात गरिन लागेका वस्तुहरूको तिनीहरूको स्वस्थता परिक्षण गरी स्वस्थ पाईएमा विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र प्रदान गरिने गरिन्छ ।

संचालन कार्यविधि

- निर्यात कर्ताले आफूले निर्यात गर्न लागेको वस्तुहरू सम्बन्धमा निम्न कागजातहरू पेश गर्नु पर्छ ।
 - विरुवा संरक्षण नियमावली, २०६६ को अनुसची १० वमोजिमको आवेदन फारम ।
 - निर्यात गर्ने देशको आयात इजाजत पत्र वा मांग गरिएको आधिकारिक कागजपत्र ।
 - विरुवाको उत्पत्ति (Origin of Consignment) सम्बन्धी प्रमाण ।
 - वन जन्यवस्तुको हकमा वनको छुटपूजि संलग्न ।
 - अनुसन्धान सामग्रीको हकमा जुन देशमा लानु पर्ने हो त्यस देशको अनुसन्धान संस्थाले सो सामग्री ल्याउन दिएको अनुमति वा समझौता पत्र ।
- निर्यात कर्ताले उपरोक्त कागजातहरू संलग्न गरि आवेदन पत्र रुजु गराउनु पर्छ ।
- निर्यात गरिने वस्तुको स्थलगत निरिक्षण वा नमुना जांच गराउनु पर्दछ ।
- वस्तुको अवस्था र आयात कर्ताको माग अनुसार गर्नु पर्ने प्राविधिक परिक्षणहरू गर्ने ।
- प्राविधिक परिक्षणका लागि चेकपोष्टले आवश्यक देखेमा क्षेत्रीय बाली संरक्षण प्रयोगशाला हाल सम्बन्धित प्रदेशको बाली संरक्षण प्रयोगशाला वा अन्य निकायहरूको समेत सहयोग लिएर गर्न सकिन्छ ।
- सामान्य संक्रमणयुक्त वस्तु फेला परेमा उपचार गर्ने र वस्तु स्वस्थ भएमा मात्र विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने ।

लाग्ने दस्तुर

- विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र शुल्क रु. १००/- मात्र ।
- उपचार खर्च निर्यातकर्ताले आफै व्यहोर्ने ।

६.८ आयात इजाजत पत्र प्रदान

नेपालको कृषि विकासमा आयातित श्रोतहरूको निकै उच्च स्थान छ । तर श्रोत आयात गर्दा आर्थिक महत्वका रोग, कीराले प्रवेश नपाउन भन्नाका लागि राज्यले आफ्नो र सम्बन्धित राष्ट्रहरूको पेष्ट स्थितीको आधारमा क्वारेन्टिन पेष्ट तोकेको हुन्छ । नविन रोग, कीरा तथा भारपात प्रवेशको खतरा हेरी आयात गरिन लागेका वस्तुको लागि विरुवा संरक्षण ऐन २०६४ र नियमावली २०६६ को परिधिमा रही आयात इजाजत पत्र प्रदान गरिन्छ ।

कार्यविधि

- आयातकर्ताले आफूले आयातगर्न लागेको वस्तुहरू सम्बन्धमा निम्न कागजातहरू पेश गर्नु पर्छ ।
आयात पूर्व इजाजत पत्र लिनको लागि
 - विरुवा संरक्षण नियमावली, २०६६ को अनुसची १ वमोजिमको आवेदन फारम भर्ने ।

- आवेदन साथ जुन देशबाट निर्यात गर्ने हो त्यस देशको Invoice समावेश गर्ने ।
- आयात गर्दा निर्यातित देशको विरुवा स्वस्थता प्रमाण पत्र (Phytosanitary Certificate) पेश गर्ने ।

प्रवेश सीमा नाकामा वस्तु ल्याई सकेको खण्डमा

- विरुवा संरक्षण नियमावली, २०६६ को अनुसूची ३ वमोजिमको Declaration फारम भर्ने
- निर्यातित देशको विरुवा स्वस्थता प्रमाण पत्र (Phytosanitary Certificate) पेश गर्ने ।
- उपरोक्त कागजातहरु संलग्न गरि आवेदन पत्र रुजु गराउने ।
- आयात कर्ताले आफूले आयात गर्न चाहेको वस्तुको विवरण खोली गरेको निवेदन उपर जोखिम मूल्याङ्कन गरी नियमानुसार आयात इजाजत पत्र प्रदान गर्ने ।
- आयातित वस्तुहरु प्रवेश नाकामा परिक्षण र आवश्यक देखिएमा उपचार गरी आयात गर्न दिइन्छ वा जफत गरी नष्ट गर्न सकिन्छ ।

लाग्ने दस्तुर

- आयात दस्तुर रु. २००/- मात्र ।

६.९ पोष्ट इन्ट्रि सर्भे:

प्लाण्ट क्वारेन्टिनले दिएको आयात इजाजत पत्र मार्फत प्रसारणका लागि भित्रिएका वीडु, विरुवा, कलमी आदि लगाईएका स्थानहरुमा गई पेष्ट सर्भे गरी आयातित वस्तुहरुबाट नया रोग, किरा, भारपातको प्रवेशले कृषि पर्यावरणमा परेका असर अनुगमन गरी सूचना संकलन गर्ने कार्य गरिन्छ ।

कार्य संचालन विधि

- आयात गरिएका विडु,विरुवाहरु लगाईएका स्थानमा गई पेष्ट सर्भे गर्ने ।
- नेपाल सरकारले विशेष कार्यक्रमका लागि आयात गरेको बोट विरुवाहरु लगाइएका स्थलहरुमा निगरानीपूर्वक सर्भे गर्ने ।
- आवश्यकता अनुसार प्रयोगशाला परिक्षण गर्ने र अन्य निकायहरुको समेत सहयोग लिई समस्या पहिचान गर्ने ।
- प्राविधिक रिपोर्ट तयार गरी अद्यावधिक गर्ने ।
- नयाँ समस्या देखिएमा निदान गरी हाल्ने ।
- कार्यालयले आयातित वीडु, विरुवाहरुमा रोग, कीराको अवस्था वारे जानकारी लिन चाहेमा Post Entry Survey गराउने दायित्व पैठारी कर्ताको हुनेछ ।

६.१० आयात निर्यात हुने वस्तुहरुका अभिलेख अद्यावधिक

निर्यातजन्य वस्तुहरुको व्यवसायिक अतिलाई प्रोत्साहित गर्न देशको कृषि/वनजन्य वस्तुहरुको आयात-निर्यात परिणाम कृषि व्यवसायी/उद्यमी एवं विशेषज्ञहरु र नीति निर्माण कर्ताहरुलाई सुसुचित गर्न अभिलेख अद्यावधिक गरिन्छ ।

कार्य संचालन विधि

- आयात निर्यात भैरहेका वस्तुहरु रेकर्ड राखि वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने ।

६.११ प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यालयहरुको कार्यविधि

१. आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र भई रहेका विरुवा तथा विरुवाजन्य वस्तुहरुको प्रवेश र निकासीमा प्लाण्ट क्वारेन्टिन प्रकृया अवलम्बन गर्ने गराउने ।
२. प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यालय नरहेको तर व्यापार भई रहेका नाकाको पहिचान गरी आवश्यकतानुसार मोबाईल क्वारेन्टिन चेकपोष्ट खडा गरी कार्य गर्ने गराउने ।

३. सम्बन्धित अन्य निकायहरूसंग समन्वय कायम राखि प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रम प्रभावकारी रूपले सञ्चालन गर्ने गराउने ।
४. प्लाण्ट क्वारेन्टिन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने गराउने ।
५. आवश्यकतानुसार प्रयोगशालाहरूसंग समन्वय गरी पेष्ट पहिचान तथा निदान गर्ने गराउने ।
६. विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र तथा आयात इजाजत पत्र प्रदान गर्ने गराउने ।
७. पोष्ट इण्ट्रु सर्भे गर्ने गराउने ।
८. अन्तरक्रिया बैठक गर्ने गराउने ।
९. आयात निर्यात हुने वस्तुहरूको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने गराउने ।
१०. आन्तरिक प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।

६.१२ सुन्तला एवं जुनार रोग र कीरामुक्त क्षेत्र विकसित गर्ने वारे विशेष सर्भे कार्ययोजना

पृष्ठभूमि

नेपाल र चीन सरकार विच सन २०१२ मा नेपाल (सिन्धुली, स्याङ्जा) को सुन्तला, जुनार निर्यात गर्ने सम्बन्धमा द्विपक्षीय संझौता भएको छ । संझौतामा चीन पक्षबाट राखिएका विभिन्न शर्तहरूमा निर्यात गरिने उपजहरूसंग संबन्धित क्वारेन्टिन पेष्टको वारेमा उल्लेख गरिएको छ । उक्त संझौताको दफा २, ४, र ६ विरुवा स्वस्थतासंग बढि संबन्धित छन् । नेपालबाट निर्यात गरिने जुनार, सुन्तलामा तोकिएका क्वारेन्टिन पेष्टहरू हुन नहुने, प्रशोधन, प्याकेजिङ्ग, र ढुवानी कृषि विभागको क्वारेन्टिन सुपरभिजन अन्तरगत गरिन पर्ने शर्त राखिएको छ । संझौताको अनुसुचिमा उल्लेखित ९ वटा किरा र रोगलाई चीनको लागि क्वारेन्टिन चासोको पेष्ट उल्लेख गरिएको छ ।

संझौतामा उल्लेख गरिएका विरुवा स्वस्थता संबन्धि शर्तहरू

Article 2 - "Citrus shall be free of any quarantine pest concerned by China"

Article 6 - "Processing, packing, storage and transportation of citrus shall be conducted under the quarantine supervision of DOA

Article 4 – "The citrus orchards shall be monitored and found free of the following seven quarantine pests. If any of these pests are detected, the relevant orchards will be banned from exporting citrus to China for the season.

- *Bactrocera correcta* (Bezzi)
- *Bactrocera cucurbitae* Coquillett
- *Bactrocera dorsalis* (Hendel)
- *Bactrocera tsuneonis* (Miyake)
- *Bactrocera zonata* (Saunders)
- Citrus huanglongbing (greening) disease
- *Xanthomonas campestris* pv. *citri* (Hasse)

Abbreviations

APPPC : Asia Pacific Plant Protection Commission

DADO : District Agriculture Development Office

DOA : Department of Agriculture

IPPC : International Plant Protection Convention

ISPM : International Standard for Phytosanitary Measures

NAPPO : North Atlantic Plant Protection Organization

NPQP : National Plant Quarantine Program

NSPM	: National Standard for Phytosanitary Measures
PPD	: Plant Protection Directorate
PFA	: Pest Free Area
PFPP	: Pest Free Place of Production
RPPL	: Regional Plant Protection Laboratory
RSPM	: Regional Standards for Phytosanitary Measures
SPS	: Sanitary and Phytosanitary Measures

द्विपक्षीय सम्झौता र विरुवा स्वस्थताको विषय

नेपालको सुन्तला/जुनार जन गणतन्त्र चीन निर्यातको लागि निर्यातक देशको रूपमा नेपालले Phytosanitary Measures अवलम्बन गर्ने संबन्धमा - IPPC को विधानको धारा IV उपधारा २ (b) एवम विरुवा संरक्षण ऐन २०६४ को दफा ६ (२) घ.- ले गरेको व्यवस्था अनुसार “शत्रुजीवमुक्त क्षेत्र एवम कम शत्रुजीव संक्रमित क्षेत्रको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रको घोषणा तथा निगरानी गर्ने ” दायित्व नेपालको राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनको हैसियतले बाली संरक्षण निर्देशनालयमा पर्ने हुन्छ ।

नेपालमा हालसम्म विश्व व्यापार संगठनको SPS Measuresमा निहित भएर यस प्रकारको सम्झौता गरी कृषि जन्य उपजको आयात निर्यात कारोवार गरिएको छैन । विरुवा स्वस्थताको क्षेत्र भीत्र पर्ने यी विषयमा IPPC को मापदण्डमा आधारित भएर राष्ट्रिय मापदण्डहरू तयार गर्दै प्रकृया अधि बढाउनु पर्ने विषय हुन । बाली विरुवामा निर्धारित रोग कीराको उपस्थिति एकिन गर्न प्रथमतः ISPM ६को दफा २ (२.१) मुताबिक पूर्व-निर्मित योजनानुसार Pest survey गर्नु पर्छ । यहाँ विषयको उत्थान चीनसंग भएको सम्झौता बमोजिम भएकोले सुन्तला/जुनार बालीमा रोग र कीराको निरीक्षण कार्य गरी तथ्यको विश्लेषण र आधिकारीक अभिलेखबाट क्वारेन्टिन पेष्टको एकिन गर्नु पर्छ । पेष्ट सर्भेको लागि अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड र विज्ञानमा आधारित भएर राष्ट्रिय प्रोटोकल तयार गरी कार्य संपादन गर्नु पर्दछ । रोग र कीराको निरीक्षण, नियमित अनुगमन, व्यवस्थापनका विधिहरू International Standards for Phytosanitary Measures (ISPMs) मा आधारित भएर गर्नु पर्दछ । सर्भेबाट प्राप्त तथ्यहरूको विश्लेषणबाट मात्र रोग **कीरा मुक्त क्षेत्र घोषणा** गर्न सकिन्छ । ISPMs ले शत्रुजीव मुक्त क्षेत्रको बारेमा निम्नानुसारले परिभाषा गरेको छ :

Buffer Zone : An area surrounding or adjacent to an **area officially** delimited for phytosanitary purposes in order to minimize the probability of **spread** of the target **pest** into or out of the delimited **area**, and subject to phytosanitary or other **control** measures, if appropriate

PFA - A pest free area is “an area in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained” (see ISPM No. 5).

General Requirement for citrus PFA

- Buffer zone
- Public awareness
- Documentation and review
- Record Keeping
- Quality assurance and review

Requirements for the application of the phytosanitary Procedures for FF

1. Fruit fly identification capabilities - Infrastructure and trained personnel of NPPO to identify adult stages of the target fruit fly species
2. Fruit fly biology

3. Stakeholder participation
4. Public awareness
5. Operational plans

शत्रुजीव मुक्त क्षेत्र (Pest Free Area)

शत्रुजीव मुक्त क्षेत्र राज्यको प्रत्यक्ष निगरानीमा ठुलो उत्पादन क्षेत्रमा, देश भीत्र र अन्तर देशबिचको क्षेत्रलाई समेत लिएर गर्न पर्ने, सोही अनुसारको मध्यवर्ति क्षेत्र (Buffer Zone)घोषणा गर्नु पर्ने, घरेलु क्वारेन्टिन नियमित गर्नु पर्ने, निरीक्षण क्रिया नियमित गर्नु पर्ने, रोग कीरा व्यवस्थापनका पद्धति साथसाथै जारी राख्न पर्ने, आकस्मिक उपचार पद्धतिको व्यवस्था गर्नु पर्ने, घोषित क्षेत्रको नियमित अनुगमन गरि रहन पर्ने र यस बिचमा अनुपस्थित घोषणा गरी सकिएको कुनै शत्रुजीव फेला परेमा प्रक्रियागत रूपले उक्त शत्रुजीवलाई निर्मूल न पारे सम्म घोषित क्षेत्रलाई निलम्बनमा राख्ने प्रावधान, ISPMs मा गरिएका छन् ।

शत्रुजीव मुक्त उत्पादन स्थल (Pest Free Place of Production)

शत्रुजीव मुक्त उत्पादन क्षेत्र कायम गर्ने सिद्धान्तमा नै रहेर यसको दायरामा केही सिमितता कायम गरेर शत्रुजीव मुक्त उत्पादन स्थल (Pest Free Place of Production) को प्रावधान ISPMs १० मा गरिएको छ । यसमा रोग कीराको सर्भे, व्यवस्थापन पद्धति एकै प्रकारको भए पनि सानो उत्पादन स्थलमा आधारित भएर कार्यक्रम गरिने, सोही अनुसारको मध्यवर्ति क्षेत्र घोषणा गरिने, रोग कीरा मुक्त क्षेत्र बाली अवधिका लागि पनि गर्न सकिने, समुदायले यसको व्यवस्थापन गर्न सक्ने प्रावधानहरु स्थापित गरिएका छन् । हाम्रो अवस्थामा शत्रुजीव मुक्त उत्पादन स्थलको प्रावधान नै उपयुक्त हुने हुँदा सोही अनुसारको तयारी र कार्य संपादन प्रकृया निश्चित गरिएको छ ।

Pest Free Place of Production: Place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period.

Requirements for the PFPP

- Systems to establish pest freedom
- Systems to maintain pest freedom
- Verification that pest freedom has been attained or maintained
- Product identity and phytosanitary security of the consignment
- Pest freedom is established by surveys and/or growing-season inspections and maintained as necessary by other systems to prevent the entry of the pest into the place of production. The operations are supported by appropriate documentation.

रोग कीरा मुक्त क्षेत्र निर्धारण गर्न आधारभूत तथ्यको रूपमा आवश्यक पर्ने रोग कीराको उपस्थिति तथा अनुपस्थिति बारेको जानकारी संकलनको लागि संचालन गर्नु पर्ने पेष्ट सर्भे सर्भिलेन्स प्रोटोकल तयारीको लागि ISPM ले निम्न व्यवस्था तोकेको छ :

Three Basic Areas of Survey Protocol

- Operational guidance - Manual, team, back up, collection, diagnosis, verification, recording, reporting
- Technical support - lab, experts, references
- Management support - financial (system for financial management), coordination, action/response

National Framework

- Policy and legislation
- Technical measures to be adopted
- Organization structure - roles, responsibilities accountabilities
- Competencies
- Working modalities

कार्य योजना

सुन्तला जुनार रोग कीरामुक्त उत्पादन स्थल विकासको लागि अध्ययन, पुनरावलोकन गरिएका सन्दर्भ सामाग्री श्रोतहरु, सरोकारवाला र विज्ञहरु संगको श्रृङ्खलावद्ध छलफल, अन्तरक्रियाबाट निकालिएका निष्कर्षहरुको आधारमा निम्नानुसारका कार्य योजना बनाई कार्य सम्पादन योजना तयार गरिएको छ :

१. सुन्तला जुनार निर्यातका लागि कृषि ज्ञान केन्द्र छनौट गरिएका सुन्तला, जुनारका उत्पादन स्थल पकेटहरुको जि.पि.एस.नक्सा तयार गरी पेष्ट सर्भे सर्भिलेन्स कार्य शुरु गर्ने
२. रोग कीरा सर्भेको लागि अनुसुचिहरुमा उल्लेख भएका सर्भे प्रोटोकलमा आधारित भएर सर्भे कार्य शुरु गर्ने
३. सर्भे/सर्भिलेन्स कार्यक्रममा संलग्न हुने सरोकारवालालाई अभिमुखीकरण तालिम दिने
४. संभौतामा उल्लेख भएका फल कुहाउने औशाको लागि फेरोमोन पासोको प्रयोग गरी प्रोटोकलमा उल्लेख भए अनुसार अनुगमन कार्य गर्ने, अभिलेख राख्ने
५. तोकिएका क्वारेन्टिन कीराहरु (५ वटा Fruit Flies species), रोगहरु (Greening, canker), को सर्भे गर्ने पहिचान गर्ने र अभिलेख राख्ने साथै ग्रीनिङ्ग रोगको संवाहक (*Diaphornic citri*)लाई पनि सर्भे गर्ने ।

६.१३. निम्नानुसारको सर्भे टिम निर्माण गरी कार्य आरम्भ गर्ने र यसलाई निरन्तरता दिने

- सर्भे टिमका सदस्यहरुको पहिचान - राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठनबाट सर्भे सर्भिलेन्स तालिम प्राप्त प्राविधिकहरु रहेको निम्नानुसारको सर्भे टोलि रहनेछ । टिमको कार्यविधि तोकिए अनुसारको हुनेछ :
- **स्थानीयस्तरमा** - जिल्लाको बाली संरक्षण अधिकृतको संयोजकत्वमा, शाखाका बाली संरक्षण फाँटका प्रा.स./ना.प्रा.स., संबन्धित सेवाकेन्द्रका प्रा.स./ना.प्रा.स., स्थानीय रुपमा छनौट गरिएका समुदायका अगुवा कृषक ।
- **प्रदेशस्तरमा** - सम्बन्धित प्रदेशको बाली संरक्षण प्रयोगशाला
- **क्षेत्रीयस्तरमा** - क्षेत्रीय बाली संरक्षण प्रयोगशालाका प्रमुखको संयोजकत्वमा, बाली संरक्षण अधिकृत र प्रा.स./ना.प्रा.स. रहेको टिम, ने.कृ.अ.प.का वैज्ञानिक प्रतिनिधि
- **केन्द्रियस्तरमा** - बाली संरक्षण निर्देशनालयका वरिष्ठ बाली संरक्षण अधिकृतको संयोजकत्वमा, कीट विज्ञान महाशाखाका पहिचान गरिएका ट्याक्सोनोमिस्ट, बाली रोग विज्ञान महाशाखाका प्याथोलोजिष्ट, बाली विज्ञान महाशाखाका भारपात विज्ञ, राष्ट्रिय प्लाण्ट क्वारेन्टिन कार्यक्रमका वरिष्ठ प्लाण्ट क्वारेन्टिन अधिकृत, संबन्धितकार्यक्रम/निर्देशनालयका वरिष्ठ अधिकृत, र बाली संरक्षण निर्देशनालयका बाली संरक्षण अधिकृत रहेको टिम रहनेछ ।

६.१४. श्रोत परिचालन तथा सामाग्री व्यवस्थापन -

- क्षेत्र छनौट गरी बाली विरुवामा रोग कीराको अवलोकन र अनुगमन गर्ने, नमूना संकलन गर्ने, प्रारम्भिक पहिचान गर्ने, नमूना संरक्षण गरी स्थानीयस्तरमा नै राख्ने वा पहिचान हुन नसकेका नमूनाको लागि एकिन

पहिचान र संरक्षणको लागि क्षेत्रीय वा केन्द्रियस्तरमा पठाउने, स्थानीय अभिलेख राख्ने, स्थानीयस्तरमा सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको हुनेछ । उल्लेखित कार्यको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरी हाल कृषि ज्ञान केन्द्र वार्षिक कार्यक्रममा व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

- स्थानीयस्तरबाट प्राप्त नमूनाको पहिचान गर्ने, वा केन्द्रियस्तरको सहयोग लिई पहिचान गर्ने, म्युजियममा स्पेसिमेन राख्ने, सो को संरक्षण गर्ने, फिल्डको अनुगमन गर्ने, स्थानीयस्तरमा प्राविधिक पृष्ठपोषण गर्ने, क्षेत्र भीत्रका बाली संरक्षण संबन्धि प्राविधिक समस्याहरुको समाधानका लागि छलफल अन्तरक्रिया गर्ने, स्थानीय र केन्द्र बिचको समन्वय गर्ने, क्षेत्रीय स्तरमा सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने, जिम्मेवारी क्षेत्रीयस्तरको निकायको हुनेछ । सो कार्यको लागि आवश्यक बजेट र श्रोत साधनको प्रक्षेपण गरी व्यवस्थापन मिलाउने जिम्मेवारी क्षेत्रीय बाली संरक्षण प्रयोगशालाको हुनेछ ।
- बाली, रोग, कीरा र क्षेत्रको महत्व अनुसार प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने, सर्भे सर्भिलेन्स, रोग कीरा व्यवस्थापन लगायतका आवश्यक प्रोटोकलहरु तयार गर्ने, नर्मस तयार गर्ने, केन्द्रिय समन्वय गर्ने, विषय विज्ञहरुको रोष्टर तयार गरी राख्ने, र आवश्यकता अनुसार सहयोग जुटाउने, समस्या पहिचानको लागि राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको सहयोग जुटाई कार्य संपादन गर्ने, राष्ट्रिय पेष्ट डाटावेस तयार गरी अभिलेख राख्ने, सामयिक अन्तरक्रिया, छलफल गर्ने, संचालित कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने, क्षेत्रीय र स्थानीयस्तरलाई पृष्ठपोषण गर्ने, तालिम प्रदान गर्ने तथा जनशक्ति विकास गर्ने, केन्द्रियस्तरमा सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने जिम्मेवारी केन्द्रियस्तरको निकायको हुनेछ । राष्ट्रिय बाली संरक्षण संगठनले सो कार्यका लागि आवश्यक श्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

References:

APPPC RSPM No 3 (2005). Requirements for the establishment and maintenance of pest free areas for Tephritid fruit flies. APPPC, Bangkok, Thailand.

IPPC text (1997). International Plant Protection Convention. Rome, IPPC, FAO.

ISPM No 2 (2007). Framework for Pest Risk Analysis. IPPC.

ISPM No 4 (1995). Requirements for the establishment of pest free areas. IPPC.

ISPM No 5 (2007). Glossary of Phytosanitary terms. IPPC.

ISPM No 6 (1997). Guidelines for Servillance. IPPC.

ISPM No 10 (1999). Requirements for the establishment of pest free places of production and pest free production sites. IPPC.

ISPM No 14 (2002). The use of integrated measures in a system approach for pest risk management. IPPC.

ISPM No 26 (2006). Establishment of pest free areas for fruit flies (Tephritidae)

Plant Protection Act (2007). Government of Nepal. Ministry of Agriculture Development, National Plant Quarantine Progamme, Kathmandu, Nepal.

NAPPO RSPM No 17 (2010). Guidelines for the Establishment, Maintenance and Verification of Fruit Fly Pest Free Areas in North America. The Secretariat of the North American Plant Protection Organization, Ottawa, Ontario, Canada.

NSPM No 14 (2005). Requirements for Establishment of Pest Free Areas for Tephritid Fruit Flies. Government of India, Ministry of Agriculture, Department of Agriculture & Cooperation, Directorate of Plant Protection, Quarantine & Storage, N.H.IV, Faridabad

NSPM No 26 (2013). Establishment of Pest Free Area for Tephritidae. NPQP, Nepal.

राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनको मिति २०७१।१।२२ को निर्णयले पारित

भाग - ७
अनुसूचीहरू

७.१ Participants of Officer Level Training on Plant Clinic Training (Module I & II) of Plantwise for Plant Protection Officers at PQPMC, Hariharbhawan

क्र.सं	नाम	पद	कार्यालय
१	कविता अधिकारी	बाली संरक्षण अधिकृत	FANSEP, ललितपुर
२	सुलोचना श्रेष्ठ	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि विकास निर्देशनालय, हेटौंडा
३	सरिता सापकोटा	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली
४	सन्तोष थापा	बाली संरक्षण अधिकृत	सूर्योदय नगरपालिका
५	महेश तिमिल्सिना	बाली संरक्षण अधिकृत	प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र, ललितपुर
६	गोविन्द मगर	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा
७	देवराज भुसाल	कृषि प्रसार अधिकृत	प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र, ललितपुर
८	समिक्षा गौतम	बाली संरक्षण अधिकृत	बाली संरक्षण प्रयोगशाला, हरिहरभवन, ललितपुर
९	कविता सुवेदी	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी
१०	डिल्ली रमण गिरी	बाली संरक्षण अधिकृत	बाली संरक्षण प्रयोगशाला, सुर्खेत
११	कमल सुनार	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, कालीकोट
१२	विवेक सुनार	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, बझाङ
१३	प्रकाश मरासिनि	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, रुकुम पश्चिम
१४	किरण परियार	बाली संरक्षण अधिकृत	शितोष्ण वागवानी फार्म, मुस्ताङ
१५	मित्रबन्दु भट्टराई	बाली संरक्षण अधिकृत	किवि जोन, दोलखा
१६	किशोर कुमार यादव	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि विकास निर्देशनालय, जनकपुरधाम
१७	सन्तोष प्रकाश	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, सप्तरी

७.२ Participants of Officer Level Training on Pesticide Inspector for Plant Protection Officers at PQPMC, Hariharbhawan.

क्र.सं	नाम	पद	कार्यालय
१	सृजना भण्डारी	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, नवलपरासी
२	कविता अधिकारी	बाली संरक्षण अधिकृत	FANSEP, ललितपुर
३	सुलोचना श्रेष्ठ	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि विकास निर्देशनालय, हेटौंडा
४	रितिक्षा पौडेल	बाली संरक्षण अधिकृत	पनौती नगरपालिका
५	एलिजा श्रेष्ठ	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, नुवाकोट
६	सरिता सापकोटा	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

क्र.सं	नाम	पद	कार्यालय
७	शुष्मा मरहट्टा	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि विकास निर्देशनालय ,पोखरा
८	मिलन गैरे	बाली संरक्षण अधिकृत	बाली संरक्षण प्रयोगशाला, खजुरा ,बाँके
९	प्रमोद ठगुना	बाली संरक्षण अधिकृत	बाली संरक्षण प्रयोगशाला,कन्चनपुर
१०	सन्तोष थापा	बाली संरक्षण अधिकृत	सूर्योदय नगरपालिका
११	सुनिल कुमार चौधरी	बाली संरक्षण अधिकृत	PMAMP , धान जोन ,सिरहा
१२	प्रकाश घिमिरे	बाली संरक्षण अधिकृत	क्वारेन्टिन कार्यालय , त्रि अ वि
१३	महेश तिमिल्सिना	बाली संरक्षण अधिकृत	प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र , ललितपुर
१४	गोविन्द मगर	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा
१५	सुरक्षा सुवेदी	बाली संरक्षण अधिकृत	प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र , ललितपुर
१६	किरण घिमिरे	बाली संरक्षण अधिकृत	प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र , ललितपुर
१७	तिलक राम ओली	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, दाङ
१८	अनिल तिवारी	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, तनहुँ
१९	सागर बिष्ट	बाली संरक्षण अधिकृत	PMAMP , धान सुपरजोन , झापा
२०	मुकेश कुमार यादव	बाली संरक्षण अधिकृत	बाली संरक्षण प्रयोगशाला,विराटनगर
२१	सन्जिव वास्तोला	बाली संरक्षण अधिकृत	बाली संरक्षण प्रयोगशाला,पोखरा
२२	स्तुती आचार्य	बाली संरक्षण अधिकृत	प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र , ललितपुर
२३	देवराज भुसाल	कृषि प्रसार अधिकृत	प्लाण्ट क्वारेन्टिन एवं विषादी व्यवस्थापन केन्द्र , ललितपुर

७.३ नेपालमा प्रतिबन्धित विषादीहरूको सूची

1. Chlordane	6. Heptachlor	11. Phosphamidon
2. DDT	7. Mirex	12. Organo Mercury Fungicides (EMC, MEMC, PMA and PMC)
3. Dieldrin	8. Toxaphene	13 Monocrotophos
4. Endrin	9. BHC	14 Methyl parathion
5. Aldrin	10. Lindane	15. Endosulfan 16. Phorate
17. Carbofuran	18. Dichlorovus	19. Carbaryl
20. Triazophos	21. Benomyl	22. Carbosulfan
23. Dicofol	24. Aluminium Phosphide	

EMC= Ethyl Mercury Chloride.
PMA= Phenyl Mercury Acetate.

MEMC= 2- Methoxy Ethyl Mercury Chloride.
PMC= Phenyl Mercury Chloride.

७.४ यस केन्द्र मातहतका क्वारेन्टिन कार्यालयहरुको आयात निर्यात तथ्याङ्क

आयात (IMPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , कृष्णनगर

परिमाण:मे.ट.मा

मुल्य रु.हजारमा

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेष्ठ		आषाढ		कुल जम्मा	मुल्य		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण			
	क) छाछान																												
१	घान			०	०	०	०	२५	६७५	१२५	३३७५	११०	२२००	१५	११००	६५	१३००	५६	११२०	२३	४६०	२५	५००	०	०	०	५२४	११५२०	
२	कुरै			६०	१३८०	३००	६१००	४५	१०३५	३३	७५९	२५	६७५	४५	१२१५	३०	८१०	२२	५१४	१८	४८६	२२	५१४	०	०	६००	१४४४८		
३	मके (सु दमा)			०	०	०	०	०	५५	१३२०	०	०	२५	४५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८०	१७७०	
	जम्मा			६०	१३८०	३००	६१००	७०	१०९०	२९३	४४४४	१३५	२८७५	१६५	३५६५	९५	२११०	७८	१७१४	४१	९४६	४७	१०१४	०	०	१२०४	२७७४८		
	ख) रमर (भेद्युर्छा)																												
१	चा			५९	१८८८	६९	२२०८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२८	४०९६		
	जम्मा			५९	१८८८	६९	२२०८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२८	४०९६		
	ग) सेरहर वाला																												
१	तोमामो			०	०	१०९	६५४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०९	६५४०		
२	तोम, कुमरित			०	०	१८	७२०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१८	७२०		
३	बदाम (मनरती)			४२४	१४८४०	३६२	१२६७०	२२०	७७००	१२०	४२००	११०	३८५०	९०	४५००	७५	२६२५	६५	२२७५	३२	११२०	४५	२२५०	१२५	४३७५	९२	३२२०	१७६०	६३६२५
	जम्मा			४२४	१४८४०	४८९	१९९३०	२२०	७७००	१२०	४२००	११०	३८५०	९०	४५००	७५	२६२५	६५	२२७५	३२	११२०	४५	२२५०	१२५	४३७५	९२	३२२०	१८८७	७०८८५
	घ) तावा सक्ती																									०	०		
१	कोला			३	१८	३	१८	२	१२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८	४८		

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गिरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा	मुल्य	
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
२	भण्ड			१	६	०	०	०	०	३	१८	०	०	५	४०	८	६४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१७	१२८
३	प्याज			२०३	३६५४	२२८	४१०४	१२०	२१६०	१२५	२२४०	८०	२३२०	६५	१८८५	८०	२३२०	७५	२१७५	४५	१३०५	३५	१०१५	०	०	०	०	०	१०५६	२३१८८
४	गोलभेंडा			१७८	१७८०	८३६	८३६०	७५०	७५००	६७०	६७००	८५०	१२७५०	४५०	६७५०	६४५	९६७५	३८०	५७००	२५४	३८१०	२६८	४०२०	०	०	०	०	५२८१	६७०४५	
५	सक्ता			२	२०	२	२०	४	४०	०	०	५	५०	०	०	२	४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१५	१७०	
६	लौक			१	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	५	
७	मिर्च			४	२४	३	१८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	४२	
८	धर्मा			०	०	८	४०	०	०	०	०	०	०	३	१५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११	५५	
९	भेद कुसुमी			०	११	२२०	१०	४००	९	३६०	७	२८०	११	४४०	१५	६००	९	३६०	१५	६००	१८	७२०	०	०	०	०	०	१०५	३९८०	
१०	बोली			०	४	४८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	४८		
११	मिर्च			३	३०	२	२०	०	०	०	०	०	०	३	४५	८	१२०	६	१०	५	७५	०	०	०	०	०	०	२७	३८०	
जम्मा				३४५	५५३७	१०१७	१२८४८	८८६	१०११२	८०७	९३२८	९४२	१४४००	५३४	११३०	७५३	१२७४४	४७२	८३५५	३२०	५८०५	३२६	५८३०	०	०	०	०	६४३२	९५०८९	
ड) नावा फलफूल																														
१	स्याउ			११३७	५११६५	३१३०	१४०८५०	१२४५	५१७६०	७५०	३६०००	३५०	१६८००	३७०	१७७६०	१२५	६०००	२३५	११२८०	१२१	६११२	१३८	६६२४	०	०	०	०	७६०९	३५२४३१	
२	मैम			९५	२८५०	१७१	५३७०	६१	२७६०	४९	१९६०	६५	२६००	७१	३१६०	८०	३२००	२१	११६०	२८	११२०	२५	१०००	०	०	०	०	६९८	२५१८०	
३	बन्			०	०	०	०	०	०	३	१२०	२	५०	२	५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	२२०		
४	कमलौ			३९	९७५	२२	५५०	१०	४००	९	३६०	८	३२०	१०	४००	११	४४०	६	२४०	५	२००	६	२४०	०	०	०	०	१२६	४१२५	
५	अंगु			०	०	०	०	०	०	०	०	०	२५	७५०	१२५	३७५०	६५०	१९५००	४५०	१३५००	४२५	१२७५०	०	०	०	०	१६७५	५०२५०		
६	अमर			१०९३	६५५८०	१६७३	१००३८०	११२०	६७२००	९८०	५८८००	८५०	६८०००	३५०	२८०००	६५०	५२०००	४५०	३६०००	३२०	२५६००	३१०	२४८००	०	०	०	०	७७९६	५२६३६०	
७	औं			२९२०	७३०००	२१	५२५	१५	३७५	०	०	०	०	०	०	०	०	३५	८७५	५२	१३००	१२१	३०२५	०	०	०	३९६४	७११००		
८	सुन्तला			०	०	०	०	२५	२५०	१२०	१२००	८९	८९०	१५०	१५००	२७५	२७५०	२१०	२१००	१५८	१५८०	०	०	०	०	०	१०७७	१०२७०		
९	मेवा			१०१	२५२५	१५३	३८२५	११०	२७५०	८९	२२२५	१२५	३१२५	६५	१६२५	७६	१९००	४८	१२००	३२	८००	२८	७००	०	०	०	८२७	२०६७५		

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गिरणको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा	मुल्य	
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
10	का			१६१	१६१०	६३०	६३००	३५०	३५००	२८७	२८७०	४४५	३६४०	३२०	२५६०	१२५	१०००	११०	८८०	१५२	१२१६	१६८	१३४४		०		०	२७६६	२५०००	
11	लक्ष्मी			५१	२५५	५	२५	३	१५		०	१८	९०		०	४५	२२५	३५	१७५	३०	१५०	३५	१७५		०		०	२२२	१११०	
12	बोचे नीस			२	११०	३३	१८१५		०		०		०		०		०		०		०		०		०	०	३५	११२५		
	जम्मा			४६०७	१९८१५०	४८४६	२४९६४०	२९२२	१३६७६०	२१९२	१०२५८५	१९९३	१५८२५	१३१०	४४१९५	१३८७	७००१५	१८७३	७४०६०	१४०८	४२१७८	१४१४	४२३३८		०	०	०	२५५४३	१०९६६४६	
	च) प्राोधित मामाश्री																											०	०	
१	चलत			२१२३	४३०७५	२८६०	७१४००	१२२०	३०४००	१०९८	२७४४०	१०२०	३४७००	१२४०	४३४००	९८०	३४३००	६७०	२३४४०	२३५	८२२५	३२५	११३७५		३०	१०५०		०	११८०१	३४००२५
	जम्मा			२१२३	४३०७५	२८६०	७१४००	१२२०	३०४००	१०९८	२७४४०	१०२०	३४७००	१२४०	४३४००	९८०	३४३००	६७०	२३४४०	२३५	८२२५	३२५	११३७५		३०	१०५०		०	११८०१	३४००२५
	छ) ममता वाला																													
1	सौं			०	०	१	४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	४०	
२	बा			०	०	४५	६७५०	०	०	०	०	०	०	१०	१२५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६४	८०००	
३	सुकेको कुर्मी			०	०	३५	४३७५	०	०	०	०	०	०	३	३७५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३८	४७५०	
४	धर्मो			३३	१९८०	४८	२८८०		०		०		०		०		०		०		०						८१	४८६०		
५	मेरी			०	०	४३	४३००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४३	४३००		
	जम्मा			३३	१९८०	१८१	१८३४५	०	०	०	०	०	०	१३	१६२५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२२७	२९९४०	
	ज) आलु			१५३४	१५३४	१५३६	१५३७	१५३८	१५३९	१५४०	१५४१	१५४२	१५४३	१५४४	१५४५	१५४६	१५४७	१५४८	१५४९	१५४०	१५४१	१५४२	१५४३	१५४४	१५४५	१५४६	१५४७	१५४८	१५४९	१५४०
	जम्मा			१५३४	१५३४	१५३६	१५३७	१५३८	१५३९	१५४०	१५४१	१५४२	१५४३	१५४४	१५४५	१५४६	१५४७	१५४८	१५४९	१५४०	१५४१	१५४२	१५४३	१५४४	१५४५	१५४६	१५४७	१५४८	१५४९	१५४०
	झ) अन्य																												०	०
१	सुकेको फल			१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०		०		१०	५००		
	जम्मा			१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०	१	५०		०		१०	५००		
	कुल जम्मा			१०२३६	२७८४३५	१२३७९	३१२१५८	६८५७	१८८३७१	४१७१	१४०६०८	४७४३	१४४२४३	४८१७	११९०१०	४८३७	१२३३९१	४७०७	१११४४३	३४८७	६९८७५	३७१०	७४३१०		१७०९	६९८०	१६४८	४७७७	६६२८१	१६७४११

निर्यात (EXPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , विराटनगर

		परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य				
क) तेलहन																											
१ आलम	भारत	४८	१२००	३२	८००					४८	१२००	१६	४००	३२	८००	४७.४५	११८६.२५	६८	१७००				३२	८००	३२३.४५	८०८६.२५	
जम्मा		४८	१२००	३२	८००	०	०	०	०	४८	१२००	१६	४००	३२	८००	४७.४५	११८६.२५	६८	१७००	०	०	०	३२	८००	३२३.४५	८०८६.२५	
ख) ताजा तरकारी																											
१ कन्दा	भारत	३९६	३९६०	३८५	३८५०	५४०	५४००	९५	९५०																१४९६	१४९६०	
जम्मा		३९६	३९६०	३८५	३८५०	५४०	५४००	९५	९५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१४९६	१४९६०	
ग) बडिबुटो																											
१ बटमस																				१२	६००				१२	६००	
२ गिठु										११.५	८२५														११.५	८२५	
३ फल्ल	भारत			४०	९६०	११.९४	४७८.५६			५३.१	१२७४.४	२०.९९	५०३.७६	३९.१	९३८.४	२०	४८०	६०	१४४०	५०	१२००			८०	१९२०	३८३.१३	९१९४.१२
४ बडिबुटो	भारत					५	८८०			६४	११२६४			१६.४	२८८६४										८४.४	४९००८	
जम्मा		०	०	४०	९६०	२४.९४	१३५८.५६	०	०	१२८.६	१३३६३.४	२०.९९	५०३.७६	५५.५	२९८०२.४	२०	४८०	६०	१४४०	६२	१८००	०	०	८०	१९२०	४९२.०३	५१६२८.१२
घ) औद्योगिक बाली																									०	०	
१ चिया (आमिक)	रसिया			५	९०५			१०	१८१०											१०	१८१०			११	१९९१	३६	६५६६
जम्मा		०	०	५	९०५	०	०	१०	१८१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	१८१०	०	०	११	१९९१	३६	६५६६
ङ) मसला बाली																									०	०	
१ अदुवा	भारत	२७२	६५२८																						२७२	६५२८	
२ तेजात		२४	३१२०	१२	१५६०	२५	३२५०	३१	४०३०	५०.०४	६५०५.२	१०३.९	१३५०७	८९.५	११६३५	११५.८	१५०४४	१८१	२३५३०	६९	८९७०	८२	१०६६०	८३	१०७९०	८६६.२४	११२६९९.२
३ अन्य (अलैंची)	भारत	३८०	३०४०००	२७३.९४	२१९१५२	२२१.६२	१७७२९६	१६३.४७	१३०७७६	१९२.१	१५३६८०	२०५.१	१६४०८०	१५९	१२७२००	५७.४५	४५९६०							१४	११२००	१६६६.७	१३३३३४४

		परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य			
४	मिन्कोलौबोका			३.६४	३४९.४४	३.५	३३६													२४	२३०४			३१.१४	२९८९.४४			
	जम्मा	६७६	३१३६४८	२८९.५८	२२१०६१.४४	२५०.१२	१८०८८२	१९४.४७	१३४८०६	२४९.१४	१६०९८५.२	३०९	१७७५८७	२४८.५	१३८८३५	१७३.२५	६१०१४	१८१	२३५३०	६९	८९७०	१०६	१२९६४	९७	२१९९०	२८३६.९	१४५५४७२.६४	
च	अन्य																								०	०		
१	चोख/ चुनि/भुसा धानको भुसा ब्रान	भारत	८२	२४६		२१.६४	६४.९२	११५	३४५																२१८.६४	६५५.९२		
२	पिसा		२९३८	१४०१५	२०६२.८	६६००९.६	२११५.३	६७६८९.६	१६४१	५२५१२	२५६०	८१९२०	२८२०	१०२४०	२४५३	७८४९६	२२७०	७२६४०	२०६३	६६०१६	२१०४	६७३२८	२४६८	७८९७६	१८९९	६०७६८	२७३९४	८७६६११.२
३	अकरी																								०	०		
४	अमिसो		८८	२११२	१४१	३३८४	२२८.२५	५४७८	९८	२३५२	१२२.७	२९४४.८	७८.४	१८८१.६	७९.४	१९०५.६	३२१.५	७७१६	१७२	४१२८	२८	६७२	११०	२६४०	१३६	३२६४	१६०३.३	३८४७८
५	गहूआटा	बर्मन बागान	६१	३७२१		६४.५	३९३४.५	१८	१०९८	२१.५	१३११.५	२१.५	१३११.५	२१.५	१३११.५	८२	५००२	२०	१२२०	४०	२४४०			२२	१३४२	३७२	२२६९२	
	जम्मा		३१६९	१०००९५	२२०३.८	६९३९३.६	२४२९.७	७७१६७.०२	१८७२	५६३०७	२७०४.२	८६१७६.३	२११९.९	१३४३३.१	२४५३.९	८१७३.९	२६७३.५	८५३५.८	२२४५	७१३६४	२१७२	७०४४०	२५७८	८१६१६	२०५७	६५३७४	२१५८८	१३८४३७.१२
	कुल जम्मा		४२८९	४१८९०३	२९५५.४	२९६९७०.०४	३३४५.८	२६४८०७.५८	२१७१.५	१९३८७३	३१२२.९	२६०९२४.९	३२६५.९	२७१९२३.८६	२८८९.९	२५११५०.५	२९१४.२	१४८०३८.२५	२५६४	९८०३४	२३१३	८३०२०	२६८४	९४५८०	२२७७	९२०७५	३४६९२	२४७४३००.१३

आयात (IMPORT) तथ्यांक
आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , विराटनगर
परिमाण:मे.ट.मा

मुल्य रु.हजारमा

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात		भद्र		अश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुन		चैत्र		बैशाख		जेठ		आषाढ		कुल बम्मा			
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य		
क) छाद्यान्न																														
१	धान		भारत	५५४१	१३८५२५	४५०२	११२५४०	१८०२	४५०४	८८४.९	२२१२३	५,७९७	१४४९२५	६,५५३	१६३८२५	७,४६३	१८६५५	३,९३९	१८४५५	३९९८	७९९५०	१५७	३९२५	३९६४	७९१००	१०५३	२६३२५	४५४६८	११३६६९८	
२	हुँ		भारत	२८७२	७५४४	५७६१	१५५४४७	६६८०	१८०३६०	९२७	२४०२९	१,५५५	४९९८५	२,४६७	६६६०९	६,२९७	१०००१९	१२३३	३३२९१	१८२०	४९४९०	४४५५	१२०८५	१६४५		१४७३	४४४९५	३७९५	९६४४९४	
३	मै (सु दाना)		भारत	१२०५४	३९३४०४	६४९४	१६८८४४	१०५४२	२७४०९२	४,३२४	११२४२४	९,९५२	२५८५२	८,७४६	२६२३८०	४,३०५	१११९३०	६,३६८	१६६०८८	२८२२	७३३७२	८२६७	२९४९४२	१४८७५	३८६५०	१४२२९	८४३७४	१०२९९८	२४२८५२	
४	जौ		भारत			११	३८३																							
५	केरो		भारत	१०८	२५९२	१५५	३७९०	२४५	५८८०	७५.५	१८१२	१५२.९	३६७	१७४.१	४९७७	१३१.७	३९६२	१९८.७	४७६९											
६	नाम्ल		भारत	३९९२	१३९७२०	४९३३	१४४६५५	३००७	१०५२४५	१,७२०	६०२०२	३,८९४	१३२२७७	४,०५८	१४२०३५	२,२३३	७८१६९	१,६२८	४६६३३	१६८१	५८८४२	२३०६	८०७०१	१७३५	६०७३३	२७८६	१,७४९४	३३१७२	११६१०३५	
जम्मा				२४५६७	६७५७५	२१०५६	५८४६९९	२२२७५	६१०६२७	७९३१	२२१५८९	२३३५१	५८४६१०	२२००३	६३९२०५	२०४३१	५४९८५५	१३३९८	३१९१५३	९५३५	२६१७४९	१६६२५	४५५८३७	२१६४५	५३२२८०	१९७८४	२५९६०५	२२०६०२	५४३७७३	
ख) दलहन (गेडागुडी)																														
१	भटमास	मिण्टु																												
२	मट्ट केराक	भारत कमाण्डो																												
३	मुखाड																													
जम्मा				०	०	०	०	०	०	३१८	१५३१	१००	३०००	२३०	६९१४			७३	२१९३	५४९	१६४६१	१८०	५४०८	७२	२१७२	१६२	४८६६	१६८५	५०५५५	
ग) तेलहन वाली																														
१	तेलीससो		भारत	५२३	३६५८२	५८७	५२८१६	३२५	२२७५०	१९२	१३४४०	२१८	१९५९२	१८३	१५२३९	१६६	११६४१	१२३४	८६३८०											
२	भटमास	यूक्रेन																												
जम्मा				५२३	३६५८२	५८७	५२८१६	३२५	२२७५०	१९२	१३४४०	२१८	१९५९२	१८३	१५२३९	१६६	११६४१	१२३४	८६३८०											

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गिरफ्तो देा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेठ		आषाढ		कुल नम्मा			
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
	घ) ताजा ताकारी																														
१	याज	भारत		१०३५	३१०५०	१३०६	३११८०	७३२	२११४८	२१३	८७६६	६५२	११५६६	१३५३	४०५१०	१०७८	३२३४०	१४३७	४३११०	११५७	३४७१०	१३२	२७६६०	७९२	२३७५१	२७२	८१७५	११०३९	३३११७६		
२	अन्य ताकारी			१५६	१	२३६	१	३७५	५६२१	३७५	५६२८	१११	१६६१	१२४	१८६७	१७२	२५७६	१००	१४१७	१२४	१८६५	७९	१११०	११	१५८	६	१२	१८६१	२२१५७		
	जम्मा			११९१	३१०५१	१५४२	३११८१	११०६	२१७६९	६६८	१४४२४	७६३	२१२२७	१४७७	४२४५७	१२४०	३४९१६	१५३७	४४६०७	१२८१	३६५७५	१०९१	२९१४०	८०२	२३९०९	२७९	८२६७	१२९०८	३५३३३३		
	ङ) ताजा फलफुल																														
१	स्याउ	भारत		२९८	१९३७०	६६९	४३४८५	३४०	२२१००	९७	६३०५	१९८	१२८७०	२२७	१४७५५	३५१	२२८२२	४७३	३०७५५	४८४	३१४६०	८९७	५८३०५	८०९	५२५८५	३६७	२३८५५	५१२	३३६६५७		
२	मौसम	भारत						२०	८०६	५	२१३																	२५	१०१८		
३	कमती	भारत		६२	३१००	५३	२६५०	१२	६००	१२	६००	४	२००	२	१००							१	५०		४	२००	२	१००	१५२	७६००	
४	झली	भारत		४२	२६८८	२१	१३४४																						१५५	९९२०	
५	अंगुर	भारत																												१६१	७७२८०
६	अमर	भारत		७५	७९६४	१७७	१४१३९	१२५	११९६७	३४	३२६०	४३	४११६	४६	४३९१	१५२	१४५९२	१९७	१८८९३	११९	११४०५	४४	४२४५	६८	६५२७	२०१	१९२९६	१२४०	१२०००४		
७	आँष	भारत		१५६	६२४०																									१०४९	४९९९०
८	मुहुँकट्टर	भारत																												७५५	१४३००
९	तकुवा	भारत													२	५१														१७	४२७७
१०	लिचो	भारत																											१०	२५०	
११	क्रिनो सुगर	भारत																												६९६	२४६००
१२	नासगती	चीन																												१४०	४९०७
१३	झली	भारत		४२	२६८८	२१	१३४४																							२०७	१३२९१
	जम्मा			६७५	४१२४०	१११	६२९६२	४९८	१	१६५	११०१८	३७१	२११४९	३६२	२३६०९	८७९	५३४७८	१२३८	७४२६२	२३४६	१०६१३२	१४९९	८८६३५	१५२४	८९११७	८८४	५८९५१	११११	६३०५६२		
	घ) फलफुलको बोटकिस्का																												०	०	
१	लिनन ग्रास	संख्या	भारत																											४२२०००	४२२०००
२	जम्मा																													४२२०००	४२२०००

क्र.स	विवरण	ईकाई	आयात गिरिफको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेठ		आषाढ		कुल नम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
३	कमिका		भारत	३८०	१५१९२	१७७	७०८०	३३	१३००	०	०	१५	६००	६	२५६	५८	२३२०			१३९	५५६८	१६३	६५२४	३२६	१३०२८	७५	२९९६	१३७२	५४८२४	
	नम्मा			३८०	१५१९२	१७७	७०८०	३३	१३००	०	०	१५	६००	६	२५६	५८	२३२०	०	०	१३९	५५६८	१६३	६५२४	३२६	१३०२८	७५	२९९६	१३७२	५४८२४	
	छ)औद्योगिक बाली																													
१	सुगौ		इन्डोनेशिया थाइल्यान्ड	१२६	१४४९०	१०८	१२४२०	७२	८२८०	४१	४७५५	७२	८२८०	२५३	२९०७२			२३	२५८७५	१४४	१६५६०	३६	४१४०			१०४	११९६०	९७९	१३५७२	
	नम्मा			१२६	१४४९०	१०८	१२४२०	७२	८२८०	४१	४७५५	७२	८२८०	२५३	२९०७२	०	०	२३	२५८७५	१४४	१६५६०	३६	४१४०	०	०	१०४	११९६०	९७९	१३५७२	
	ज) मसला बाली																												०	०
१	लसुन		चीन	५८	४३५०	२०२	१५१६०	८७	६५२५			२१	१५७५	५८	४३५०	२१	२१७५	५७	४२७५	२८	२१००	५७	४२७५	२१	२१७५			६२६	४६९६०	
२	बीस											२१				२१						३६		१७		२		११७	०	
३	मुकेको खुर्सानी					४६	६९००	४९	७३५०					७६	११४००	१८	२७००	३४	५१००	३५	५२५०			६३	९४५०	४७	७०५०	३६७	५५२००	
४	धनिया					७०	७३५०	६८	७५४०	१६	१६८०	६४	६७२०		४७	४९३५					५४	५६७०			४१	४३०५	४०	४२००	४००	४२०००
५	माँच		भियतनाम	३२	१३०२४	४८	१९५३६	३२	१३०२४	१११	४५१७७	४८	१९५३६					१०९	४४३६३	२०१	८१८०७	२४०	९७६८०	१७६	७१६३२	१४४	५८६०८	१११५	४६४३८७	
६	सेमर		भारत			२८	२२५७														१६	१२४०			७७	६१३२	२२	१७३०	१४२	११३६०
	नम्मा			१०	१७३७४	३९४	५१२०३	२३६	३४०३९	१२७	४६८५७	१५४	२७८३१	१३४	१५७४०	११५	९८१०	२००	५३७३८	३५४	१६०७७	३३३	१०१९५५	४०२	१३६९४	२५४	७५५८८	२७९३	६१९१०६	
	झ) विक्रि विजन																												०	०
१	भैँको विक्रि			६२	१५७४७									१०	२६७३	६	१५६२											७८	१९९८१	
	नम्मा			६२	१५७४७	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	२६७३	६	१५६२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७८	१९९८१	
	ञ) आलु			२५९४	११८८०	२०१०	४०२००	७७०	१५४००	३०६	६१२०	७८४	१५६८०	२१६०	४३२००	१०८१	२१६२०	१०१५	२०३००	१२२३	२४४६०	१५८	१११६०	८१८	१६३६०	१५३	३०६०	१३८७२	२३७४४०	
	नम्मा			२५९४	११८८०	२०१०	४०२००	७७०	१५४००	३०६	६१२०	७८४	१५६८०	२१६०	४३२००	१०८१	२१६२०	१०१५	२०३००	१२२३	२४४६०	१५८	१११६०	८१८	१६३६०	१५३	३०६०	१३८७२	२३७४४०	
	ट) अन्य																												०	०
१	ताना चाउ		भारत	१	४०	०		१	४४	२	७०	२	८५	१	४८	१	३२	०										८	३१९	
२	पानको पात		भारत	५	८४६	५	८५७	८		१०	१६१०	४		६	८९८	६	९०१	१	१३७०	६					६	१४२	२	३८१	६७	७८०५

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गिरि/को देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा			
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
३	सोवाग्रीट	मेट्र	भारत	१५०	६७४९	९९	४४४५	९३	४१९०	११५	५१६५	६४	२८७८			२१३	९६०४	३०	१३५०	३५	१५८०					५९.६८	२६८६	३५.१६	१५८२	८९४	४०२३०
४	कर्माग्रीट	मेट्र	भारत									७२	३४५६	१५	६९६	२३	१०८०									२०	१६०	२५	१२००	१५४	७३९२
५	गड्डाग्रीट	मेट्र	भारत											१५	५९५	२७	११०७									२५	१०२५			६७	२७२७
६	पस कर्न	मेट्र	भारत											१०४	५२००			२००	१००००										३०४	१५२००	
	जम्मा			१५६	७६३४	१०५	५३०२	१०२	४२३५	१२६	६८४५	२४६	११६१९	३६	२२३७	४६९	२२७२४	३९	२७२०	४२	१५८०	०	०	१११	५६१३	६३	३१६३	१४९४	७३६७९		
	कुल जम्मा			३०३६२	८६२९८५	४२६८९०	१२५६८६३	२५४१७	७२४२००	९८७५	३३४५३९	२४०४४	७५५५८८	४८९०४	८४२२६७	२४५१०	७१०९५६	१८७८६	६७९८९८	१६८३०	६६४१५१	२४५०४	८७०४४३	२६७४७	८४९५३२	२५५४९	७२७२२२	७०२४३७	९२३०६४४		

आयात (IMPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , नेपालगंज

मूल्य रु.हजारमा परिमाण:मे.ट.मा

मूल्य रु. हजारमा

क्र.सं	विवरण	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल सम्मा		
		परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण
	क) खाद्यान्न	0																										
१	धान	0	0	0	0	0	0	0	0	१११९२	५०३६२९	१२६७८	५७०५१०	११६७	४१२५१५	१०२०४	४४९१२०	१११९७	५०३८७०	७३६६	३३१४४८	७४४४	३३९४५८	५७५९	२४९१३४	७५१०५	३३७९७४२	
२	हुँ	0	0	३८१	११४०२	२४५९	७६७५५	५९२	१७७५७	४३६	१३०८७	२४११	७३२२७	३७००	११०९८५	३३९	१०९६८	५४६६	१६६९८७	४९२	१४७३३	५५९	१६७५८	६२९	१८८७६	१७६६३	५२९८५५	
३	मकै (सु दाना)	८३६२०	३१७७५६	१६७९	८३८०२	२४२३	९२०७४	२३४०	८८९९०	३७३९	१०४०७५	२७६६	१०५०८९	२४८२	९४३२७	३०९२	११७४०४	१२६७	३१६६५	२९०३	७२५७२	११७७	२९४१५	१९६६	४९१५९	१०९४५३	११८६३३३	
	सम्मा	८३६२०	३१७७५६	२०६०	९४२०४	४९८२	१६८२९	२९३२	१०६६७७	१३३७	६२०८६	१७८५४	७४७९३६	१४३४९	६१७८२७	१३३३	५८६८२१	१८०१०	७०२५२२	१०७६०	४१८७७२	९२७९	३८५६३१	८३५४	३२७९९	२०२२२२	४०५५९४०	
	ख) दलहन(गेडागुडी)																										०	०
१	चना	१२८	१११०९	२८८	२४९०५	५३७	४६४०४	३६६	३१७६४	२६९	२२८७४	९१	७७२७	१९६	१६६८७	२२२	१८८५६	२३२	१९८६५	२५८	२२२३३	६४	५४८१	८८	७५८९	२७७	२३६६४४	
	गन्ना	१७८२	१४५३१	१२८	११२९५	१२३	१०६४४	७८	६९४८	२१९	१८५९१	३५२	२९९०३	२९४	२४९५६	१५१	१२८३८	४६	४०२६	१७२	१५१४७	९०	७८२०	६६	५७४०	१८९५	१६३४३९	
२	सुग्गेठी	२३	२०७९	४०	३६९९	११८	१०६०२	८४	७५७	४७	४७०	६२	६२२२	४९	५८७०	५७	५६४०	५५	५४००	३८	३७२	३३	३३००	८७	८६७०	७०२	६७३५	
३	भटमास	०	०	०	०	०	०	०	०	२५	२००	१७०४	१३६३२०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२०	१५६३
४	भर केाड	०	०	२५	१७७०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३०	२१००	०	०	०	०	०	०	५५	३८७०
५	मस कालोमस	३१५	२८३५	४०	३६००	७	६५७	३९	३४९२	६५	५८८६	५१	४५८२	५	४३७	६	५४०	०	०	६५	५८५७	५१	४६०९	३६	३२४०	३९७	३५७५	
६	सुग्गे	०	०	०	०.००	५९	४६८०	८	६९६	०	०	५.२२	४४३.७	०	०	८०	६८००	०	०	०	०	१०	७२००	०	०	२४१	१९७४०	
	सम्मा	३६०	३१५७६	५२१	४५२६८	८४४	७३०५७	५७५	५०३९१	६०३	५२९९१	५७८	४७९४०	५५३	४७९४०	५१५	४४६८४	३३२	२९३९१	५६२	४९१८९	३२७	२८५१०	२७६	२५३९९	६०४७	५२७६२४	
	ग) तेलहन वाली																											
१	तेलीसो	०	०	०	०	०	०	०	०	२८५	२१३३८	७६३	५७२४०	४०४	३०३३२	६४८	४८५८२.८	५०११	३७१०७	४४६	३३४७३	५५८	४१८३१	८३९	६२९२५	८९४४	६७०८२८	
२	तेल, सुसुतित	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	८४०	०	०	२४	७१०	०	०	०	२७	७९४०	

क्र.सं	विवरण	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेष्ठ		आषाढ		कुल सन्ना	
		परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
३	वदाम/मोमफली	०	०	०	०	६५	४२३४	२२३	१४२१४	२६१	१६९७६	०	०	१०४	६७२९	८०	५१८१	४२	२७३०	६८	४४२०	०	०	०	०	८४३	५४७८३
	सन्ना	०	०	०	०	६५	४२३४	२२३	१४२१४	५४६	३६३१४	७६३	५७४४०	५०८	३७०९१	७२७	५३७६३	५०४६	३७६६७७	५१४	३७६९३	५८१	४८१४१	८३९	६२९२४	९८१४	७३५९१
	घ) ताजा तकारी																										
१	केला	३	१८	३	१८	२	१२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८	४८	
२	मट्टा	१	६	०	०	३	१८	०	०	५	४०	८	६४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१७	१२८	
३	ब्याज	६८१	१७०२५	८१२	२०३०१	१३२४	३३०९८	५४८	१३९४८	५८३	१४४८४	८३८	२०९३९	८६७	२१६६३	११११	२७७८५	०	०	०	०	०	०	०	०	६७७४	१६९३४१
४	मोलभैँडा	३०	३००	१८५	१८५७	३३४	३३४०	४०९	४०८५	१६२	१६२४	२८३	२८३४	७६	७६६	१८४	१८४	७२८	१०९२०	४६०	६८९३	०	०	०	०	२८४६	३२७८३
५	मसल	२	२०	२	२०	४	४०	०	०	५	५०	०	०	२	४०	०	०	०	०	७४३३	६०९	११३८	६६	७१५	६९१	१७३६	
६	लौका	१	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	५	
७	भोसोला	४	२४	३	१८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	४२	
८	झो			८	४०	०	०	०	०	३	१५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११	५५	
९	भेडे खुसानी	०	११	२२०	१०	४००	९	३६०	७	२८०	११	४४०	१५	६००	९	३६०	१५	६००	१८	७२०	०	०	०	०	१०५	३९८०	
१०	बोदी	०	४	४८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	४८	
११	भियाडी	३	३०	२	२०								०	३	४५	८	१२०	६	१०	५	७५	०	०	०	२७	३८०	
१२	अन्य तकारी	६४	६४०	६४	६४४	१७६	१५७५	३३७	३३६६	३४४	३४३४	४३३	४३३०	३०५	३०५३	३१६	३१५९	२२२	३३३०	६१५	९२२४	२५८	३८७५	२४८	२९६४	३३९१	३९६९४
	सन्ना	७८९	१८०६८	१०९५	२३१८६	१८४९	३६४६५	१३१५	२१७७७	११११	२००७३	१५७६	३८६३८	१२७१	२६१८१	१६२८	३१६०८	९७१	१४९४०	१०९७	२४३४४	८६८	१३०१३	३१४	३७९९	१३८८२	२६४०४०
	ड) ताजा फलफूल																										
१	ब्याज	६०००	५१०००	१४९००	१२६६५०	१२८२०	१०८१३००	२०२८०	१७२३८००	१०५०	८९२५०	२७०	२२९५०	२२६	१९२१०	३७५	३१७१०	०	४०	४	३२९	६	५३४	४	३०९	५७३	४८७४४
२	मौसम	२	१२८	९	५७६	११	७३०	५	३४९	३	१७६	२	१२२	२	११५	११	२४०	१२	७६८	११	७०६	१८	११२६	११	६९६	९७	५७४१
३	अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३६	०	११	१	३०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	७७	
४	कामती	३९	९७५	२२	५४०	१०	४००	९	३६०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	१३७०	८	१२००	९७	४८५५		
५	अंगुर	०	०	००	०	०	०	०	०	७०	५६२४	१०३	८२६४	१६३	१३०२२	२३५	१८८१०	४८	३८२६	३५९	२८६८६	१५८	१२६१५	०	११३६	९०८४८	

क्र.सं	विवरण	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेष्ठ		आषाढ		कुल जम्मा		
		परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
६	अन्न	१६२	१५५२२	१९६	१८८१६	१२१	११५६८	१०८	१०३६८	१५	१०७२	११५	११०१६	११७	११२११	१३६	११०१३	३८	३६२९	९१	८६८८	१४०	१३४४०	१८०	१७३१२	१४९८	१४१७७४	
७	अंग	१४५	१०८७५	०	१७	०	१७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	७२	१३	१००२	७६८	५५३२५	१७०	४८४८७	१८६७	११५७९४	
८	मुल्लो	०	०	०	०	३८	१४०८	१४७	५८७२	२२	८७२	०	०	५२	२०८८	७६६	३०६२४	६८३	२७३३१	२०११	८०४४०	३	१००	०	४	३७११	१४८८३९	
९	हुंकरहर	३	१२४	४	१४०	७	२६४	२	७३	१.८६	७४४	०.४५	१८	१	३०	२	६४	१	४९	४	१५५	५	२१४	४	१६७	३४	२०४२	
१०	मेवा	०	०	०.०३४०	१	३	७५	१	२३	१.६६	४०	१.०४	२५	२	५०	२	४१	३	७२	३	६९	४	१०७	३	६२	२३	५६४	
११	केवा	११७९	३१८३३	१४६६	३९५८.२	७२९	१९६९१	२६८	७२२८	१९	२६७	५१७	१३९६७	४३५	११७५६	७६४	२०६२५	१४१९	३८३१६	१४७०	४२३८२	२७१८	७३३८१	१४४२	३८९२५	१३६०६	३०४७३२	
१२	लकुवा	०	०	१	१६	१	१३	०	४	०.८३	१३.२८	०.५२	८.३२	१.०४	१६.८०	१.२०	१९.२०	५५	८८३	२६	४१६	२७४४	४३९५५	११०	२९३९	२६४४	४८२८३	
१३	कौचो मीसल	२४	४८०	१८	३६४	२३	४५२	६	१२८										२६	५२०	२७	५३६	१२६६	२५३२७	३०	५९२	१४२०	२८३९९
१४	क्रिमो सुगर	०	०	०	०	०	१.२०	२९	५०	११९६	११३	४५०६	२९१	११६५२	१४०	६०११	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६०५	२४१९३
१५	अन्ना	५९	२३७४	१९	७८०	३	१००	०.०	०										०	०	०	०	०	०	०	०	८१	३२५३
१६	क्रिमो	०	३१	०	२०	०	१९	०	०	०.१५	१५	०.१९७	२०	०.३०	३०	०.१४	१४	१४	१४	०	२०	०	२७	०	२८	१६	२३८	
१७	मसिना	०	०	०	०	०	२.५	१००																			३	१००
१८	ट्रेडिंग	०	०	०	०	०	०.०	०	०.०००	०.०००	०.०००	०.०००	०.५१०	२२.९५०	०.०१०	४.०००											१	२७
	जम्मा	१६७४	६७४७२	१८८५	३७९०२	१०७३	१	७५३	४१७७	३५५	२२१५१	८२५	३६८८५	१०६८	५०२१६	२०७	८७८७४	२३०१	७५५२०	४११८	१६३४२८	७८१२	२२७५३०	२७६१	११०७१०	२६७६६	९२२७००	
	चा) वोट दिव्या																											
१	कुकरलिटस	०	०	१६००	२४०	१५०००	२२५	१५०००	२२५	०	०	०	०	०	०	०	०	३००३०	४४०	१५०००	२२५	१५३२०	२३०	२००००	५८७५	१११९५०	७४७०	
	जम्मा	०	०	१६००	२४०	१५०००	२२५	१५०००	२२५	०	०	०	०	०	०	०	०	३००३०	४४०	१५०००	२२५	१५३२०	२३०	२००००	५८७५	१११९५०	७४७०	
	का) नदीवुटी																											०
१	अन्नपन्ना	०	०	१३	१४०८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	३६०	०	०	७३	२९२०	१६.२५	६५०	११८	५४२८	
	जम्मा	०	०	१३	१४०८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	३६०	०	०	७३	२९२०	१६	६५०	११८	५४३८	
	का) प्रोथिन सामग्री																											

क्र.सं	विवरण	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा	
		परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
१	चाम्ल	२१२३	५३००५	२८६०	७५००	१२२०	३०५००	१०१८	२७५४०	१०२०	३५७००	१२४०	४३४००	१८०	३४३००	६७०	२३४४०	२३५	८२२४	३२५	११३५५	३०	१०४०		०	११८०१	३४००२५
२	झि	०	०	०	०	६६४	२३२४	०	०									१	२५	१३	६२५	०	०	०	०	२०	२९७४
३	वेमार कुलो	०	०	३	६००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०				०	०	०	०	३	६००	
४	भनिका	०	०	२५	६००	०	०	२५	६००	०	०	०	०	०	०	०	४८५	११६४०	३११	७६६१	२७१	६६१८	२५	६००	११५८	२७७११	
५	मुनि मके	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	३४०	०	०	१०	३४०	
	जम्मा	२१२३	५३००५	२८६०	७५००	१२२०	३०५००	१०१८	२७५४०	१०२०	३५७००	१२४०	४३४००	१८०	३४३००	६७०	२३४४०	७५१	११८१०	६४७	११६६१	३११	८०१८	२५	६००	१२१२२	३७७७८
	डा) मसला बाली																									०	०
१	मौंके		०	१	४०		०		०									२	३४०	०	०	१३	२२५	०	०	१६	२६३५
२	तसुन																	१	२५	१३	६२५	०	०	०	०	१३	६४०
३	वीगा		०	४४	६५०	७	२२२४		०	१०	१२४०		०	२५	८५०		२५	८५५	६०	२१०००	५	१७७	१८६	१७७	५०६०२		
४	मुनेको सुर्पाती		०	३५	४३७५		०		०	३	३७५		०		०						०	०		०	३८	४५०	
५	भनिया	३३	११८०	४८	२८८०		०		०		०		०						७५	१०८००	१४८	२२१७३	४	६०८	३०५	३८४७१	
६	मेवी		०	४३	४३००		०		०									५१	२०११०	०	०	०	०	०	१४	२५२१०	
७	ज्वलो													१३	३७८०											३७८०	१३
	जम्मा	३३	११८०	१८१	१८३४५	७	२२२४	०	०	०	०	१३	१६२५	०	१३	३७८०	०	७१	३०११५	११०	२०१८२	२२१	४४४४८	१	२३७	४४३२	१२२४१०
	जातकारको विर	२.४०	१६०.००	२.७०	१०८०.००	१.४०	३८००.००	३.४०	१४००.००																	१८	७५४०
	जम्मा	२.४०	१६०.००	२.७०	१०८०.००	१.४०	३८००.००	३.४०	१४००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१८	७५४०
	डा) आलु	६२३३.००	११८०४७.००	४१३०.००	७८४७०.००	१०४१.४०	१७१४०.४०	४४११	८७३८१	६७६७.७०	१२८३८६.३०	८४१३३.६७	१६३२७१.७३	४७७८.४०	१०१७११.४०	३६८८.७०	७००८५.३०	६२२४.०	१२४४०	२६८४	५३६५	४१२२	८२४४३	६८२२	१३७०४४	६३१०१	१२१३११३
	जम्मा	६२३३	११८०४७	४१३०	७८४७०	१०४१	१७१४०	४४११	८७३८१	६७६७	१२८३८६	८४१३३	१६३२७१	४७७८	१०१७१२	३६८९	७००८५	६२३	१२४४०	२६८४	५३६५	४१२२	८२४४३	६८२२	१३७०४४	६३१०१	१२१३११३
	कुल जम्मा	११२१४	७२१३३४	१४११४	३५५५८	३४०१८	४१३३७	२६२४	३५२०६	२५७१	११७८७०	३१४५८	११२८८११	२५४०१	१२३३२७	२२१३३	८१८३६	४८०११	१२३२०१	३५३२	७५७८६	३६७०२	७५७१४	३१४३८	६७१८१	४५३०१	१२७५४५

निर्यात (EXPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , नेपालगंज

आ.व २०७५/७६ बार्षिक निर्यात विवरण

परिमाण:मे.ट.मा

मुल्य रु.हजारमा

सि. नं	सामानको नाम	इकाई	कुन देशमा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेठ		असार		जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
क	जडिबुटी																												०.०	
१	चिराइतो			८	२३३५	१	१७६			०	९	१	२९२								०		०		०		०	९	२८११.६	
२	गिठ्ठा			०	६.७	४०१	१			५	३१९	२९	१७३७	१९५	११७१८	२५०	१५०२	१५६	९३८२	१०१	६०४८	१	७७	४	२४०	१३	७५६	७६३	३२१७९.८	
३	मचिठो							७	४५४४					०	०			०			०						०	७	४५४४.०	
४	विम्वेज			०	२	११२०				०																		२	११२०.०	
५	विष जा			०	२.६	१५९६	१.१	६०४.८																				४	२२००.८	
६	सुग्धवाला			०						८.७	९७४.४				५.२	५८२.४	४.४	४९२.८				५.६	६२७.२					२४	२६७६.८	
७	टमु			०	०.३	२००			०	५.९५	४७६.०	१३१	१०४६००	११७	९३९२०	९०.३	७२२१६	७८.३	६२६६४	११७	९३४८०			५.७	४५४४	३०	२४०००	५७	४६०३८४.०	
८	अतिस				०.२	७७.६																						०	७७.६	
९	कुरिलो						०.८	६६.४																				१	६६.४	
१०	बोझो														१.४	१०५												१	१०५.०	
११	सिकाकाई				२	२२४	१५	१७०२																				१७	१९२६.४	
१२	धमचाल						१.९	१८२.४																				२	१८२.४	
१३	अमला				२९	५७६.०			०.१८	३६																		२९	५७६.०	
१४	कुत्रो बोक्रा				७.१	७३५.३			३.३४	३४७.३६			१.७	१७६.६		०	१३.८	१४३१		०	५०	५२००	६९.४	६१७८	५७	५९५६	२९.९	३११०	२३२	२९२८.४
१५	कालादामा				१	३६.०					०																	१	३६.०	
१६	कुटकी			०	११	१७६.००	२१	३३७	२.०१	३२१६	३६	५८३५२	७.४	११८४०	२.४९	३९८४	२.४	३८४०						०	५.४	८६४०	६.९	११०४०	९५	१२१८८८.०

सि. नं	सामानको नाम	इकाई	कुन देशमा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
१७	कालो मस्ती							४.२	१००८																		४	१००८.०		
१८	पाणवदे			०	२६	१८९४	६.१	४३८	१६.७	१२०२	१.५	१०८		०		०		०		०					०	०	५१	३६२२		
१९	काउलो बोक्रा			१४	१२८१	१७	१०८	१०	९०७		०	३२	२८७३	२१	१९२४	१४.१	६०४८	१.२८	७६.८	४	२४०	१२.६	७५६				१२६	१४२१४		
२०	मिसो जरा													२.३	२३९.२											५.८	५९८		८	८३७
२१	अन्य बडिबुटी			२२	१०८८																							२२	१०८८	
	जम्मा			४४	४७०४	१०५	३०२५१	१३२	१२८३०	४२	१०८६४	२३२	१६८१३३	३४९	१२०२२३	३७७	८५७७९	२३८	७५९६३	२७७	१०५५९५	८३	७०१०	७८	१९९७८	७९	३८१०६	२०३७	६८०२३७	
ख	मसला वाली																													
१	सुठो				६०	११०४०				३०	५५२०	३८	६९०७	६०	११०४०	३०.७	५६५४	२५	४५९३							३८.२	९१७		४५६७१	
२	तेजपात				११	७८८	३४	२५१८	११.१	८३४	४९	३६८०	१४	१०१३	९.३	६९८	२१.३	१५९८							३५	२६४०	२०.७	१५५४	२०४	१५३२१
३	दातचीनी तेजबोक्रा				१२	१९६०			९.५६	१५३०																		२२	३४९०	
	जम्मा			०	०	८३	१३७८८	३४	२५१८	५१	७८८४	८७	१०५८८	७४	१२०५३	४०	६३५२	४६	६१९०	०	०	०	०	३५	२६४०	५९	२५७१	२२६	६४४८२	
ग	अन्य																													
१	पिना			९५	२४७५			१३०	३३८०																		०	२२५	५८५५	
	जम्मा	जम्मा		९५	२४७५	०	०	१३०	३३८०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२२५	५८५५	
	कुल जम्मा			१३९	७१७९	१८८	४४०३९	२९६	१८७२७	९३	१८७४८	३१८	१७८७२१	४२२	१३२२७६	४१७	९२१३०	२८४	८२१५३	२७७	१०५५९५	८३	७०१०	११३	२२६१८	१३८	४१३७६	२७७०	७५०५७४	

आयात (IMPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , भण्टावारी

मुल्य रु.हजारमा परिमाण:मे.ट.मा

मूल्य रु. हजारमा

क्र.स	विवरण	इकाई	बायात गरिएको देश		श्रावण		श्राद		वाकिन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		बासद		कुल बामा		
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	
क) खाद्यान्न																															
१	धान								९३४	१४००४	४८३	८२०४	१२६५	२१५०८	४६	६९०	१४५	२१७५	२४९	४२२५	८२५	१४०१७	१०३९	१९६५९	११७७	२००१७	६८२	११५९६	६८४	११६०९६	
२	गहुँ								१२७२	२२२५३	२१३९	३७४२६	२०६१	३५०२९	२७६	५२३४	५६०	१०६३७	२०५	३४७७	४०३	६८४८	३३७	५७२०	६६१	११३०	१२१७	२०६८८	९१३१	१४८४४२	
३	मकै (पुगु दाना)								४५३५	६८०२४	१८२४	३३००७	७११९	११७४६२	३९७६	८१५०३	२२१५	४७०३९	१८२४	३०२५६	१०८३	१७८७२	४१३३	६८१९६	३५९८	५९३६३	८८३०	१४५६९४	३९२३७	६६८४१६	
	कोदो								५८	१०४२			२८	५०४	५६	१०१०														१५१	२७२०
	बामा			०	०	०	०	६७९९	१०५३२३	४४५६	७८६३८	१०४७३	१७४५०३	४३५४	८८४३७	३०००	५९८५१	२२८८	३७९५८	२३११	३८७३७	५५०९	९३५७५	५४४५	८०६७४	१०७२९	१७७९७८	५५३६४	९३५६७४		
ख) ताजा तरकारी																															
१	काजली								१	७			११	१३४																२०	१४१
२	करेला								०.६२	४									०.११	१	७	४६	७	४८					१४.७३	९९	
३	भाटा								३	१७																				३	१७
४	खुर्सानी (हरियो)								३	२०	६	४०	०.४	३	०.१	१	१२	८१	२	१६	२३	१५८	२	१०	५	३२			५३.५	३६१	
५	केराउ (हरियो)																		३	१८	०.२	१.४		०.२	१.४				३.४	२०.८	
६	प्याज			६३९	११५०८	६६२८	१०१३	१०४३	१८७६८	१०८०	१९४४७	१०२९	१८५१७	१२५१	२२५१९	१२४६	२२४२४	१४६२	२६३१९	१६१६	२९०११	१२९७	२३३३८	१००६	१८११३	१६७१	३००७६	१९९६८	२४११३३		
७	गोलभेंडा								२४७	१७२८	४१८	२९२७	१५४	१०७९			२८	१९७	०.१	०.७	१	८	१३	८८	७	४८	५	३८	८७३.१	६११३.७	
८	परवल								१८	१२७	१	९							०.२५	२	११६	८१६	१९२	१३४५	३८	२६७		३६५.२५	२५६६		
९	कमी															०.१५	१.०५	०.५	३.५	११	७४	०.१५	२					११.८	८०.५५		

क्र.स	विवरण	इकाई	बायात गरिएको देश	श्रावण		श्राद्ध		वाकित		कर्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		वाषाढ		कुल चम्मा	
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
१०	बोडी							१२	२१६	१३	२३८									२	१४							२७	४६८
११	बन्दा							४	२६																			४	२६
१२	भिण्डी							०.१८	१.२६									०.१६	१.०९	७७	४३७	९३	६४४	९	६०			१७९.३४	११४३.३५
१३	सिमी																		०.०५	०.८१								०.०५	०.८१
१४	चटेला							०.१३	०.९१											०.०४	०.२८							०.१७	१.१९
१५	ओल																				३	२०						३	२०
१६	सविनन																			०.२	१.४	०.४४	३.०८					०.६४	४.४८
	जम्मा			६३९	११४०८	६६२८	१०१३	१३३९.१३	२०९१५	१५१८	२२६६१	१२०२.४	११७३३	१२५१	२२५२१	१२९०	२२७२४	१४७५.८७	२६४१६	१८४५	३०५९४	१६०५	२५४८७	१०६५	१८५२०	१६७६	३०११४	२१५२७	२२२२०६
	ग) ताजा फलफुल																											०	०
१	स्याउ			३०	१४९६	१८०	८९९२	२८७	११४९१	८३७	३३४७३	२१४	८५५०													४	१५३	१५५२	६४१५५
२	बयर																०.२	१४	१	५								१९	१.२
३	कागती											६	१६०			२६	११८८	४२	१३१९	५२	६००	३९२	१२१४७	२५	११३३	७	१८३	५५०	१६७४०
४	अंगूर				०.४३	१३	०.२४	७	१५	४५५	५	१४६						२	३१	६६	२०८८	४	१११	२५	७५१	३	९२	१२०.६७	३६९४
५	अनार			१७	१३७६	१४	११५८	३	१६१	७	४४३	४	२३३	४	३०७	३	२०२	५	२९७	१७	१०२६			३	१६७	५	२७३	८२	५६४३
६	आँप																					३	७७	२६	६६८	२७४	६८५४	३०३	७५९९
७	सुन्तला									४	१०९									१५	३७५	१	१४	१	२५			२१	५२३
८	खजुर																											०	०
९	भुईँकटहर																									२	५०	२	५०
१०	मेवा																											०	०
११	केरा			५५	५४९	३८९	३९९५	५०९	८६४८	१०८७	१८४८२	३५२	५९८६	१०६	१८०९	३८	६५४	१६	२६७			३१	५३५	१५७	२६६१	२२२	३७३६६	२९६२	८०९५२
१२	तखुवा																									५६	५६३	५६	५६३

क्र.स	विवरण	इकाई	बा्यात गरिएको देश	श्रावण		श्राद्र		वाकित		कर्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		वाषाढ		कुल चम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
१३	लिची																											०	०	
१४	कौचो निरकत							२	२९	२२	४४८		९	१८६												१७	३४०	५०	१००३	
१५	चुकन्दर												१	४	२	१३	०.२४	१.६८	१.६८									४.९२	१८.६८	
१६	कटहर पाकेको																			२८	१९८	४२	२९४	१८	१२८			८८	६२०	
	बम्मा			१०२	३४२१	५८३.४	१४१५८	८०१.२४	२०३३६	१९७२	५३४१०	५९०	१५२६१	१११	२१२०	६९	२०५७.२	७९.२४	१९१७	१८४.७	४२८७	४७३	१३१८८	२५५	५५३३	५९०	४५८७४	५८१०.६	१८१५६२	
	घ) प्रशोधित सामग्री																											०	०	
१	चामल					३५	७३५	१०६	२५९७	२३७०	५८०७	५२७	१२९१२	४०२	८४५०	१४३	३००३	१६९	४१४१	१९०	४६५५	१२०	२९४०	२०२	४९५६	१६८	४११६	४४३२	५४३१२	
२	कानिका							१२०	१७९९	४०	६००	४०	६००	४०	६००							८१	८१०	८८	८७५	९२	१३८२	५०१	६६६६	
	बम्मा			०	०	३५	७३५	२२६	४३९६	२४१०	६४०७	५६७	१३५१२	४४२	९०५०	१४३	३००३	१६९	४१४१	१९०	४६५५	२०१	३७४०	२९०	५८३१	२६०	५४९८	४९३३	६०९७८	
	ङ) भसता बाली																											०	०	
२	लसुन			९	३८९	११	५१३	५	२०७	२	१०४	२	१०४	२	९१	४	१५८	८	३५७	४	१७१							४७	२०९४	
	बम्मा			९	३८९	११	५१३	५	२०७	२	१०४	२	१०४	२	९१	४	१५८	८	३५७	४	१७१	०	०	०	०	०	०	०	४७	२०९४
	चौ बालु			१६५५	१९८५५	२६५४	३१८४६	४७३७	५६८४६	५६३२	६७८२९	६१०१	७३२१७	३७७४	४५२८७	१५७९	१८९४७	४०८	४८९४	२९७	३५६३	११३३	१३५९९	१२०४	१४४५७	३९०३	६८८०३	३३०७७	४१९१४३	
	बम्मा			१६५५	१९८५५	२६५४	३१८४६	४७३७	५६८४६	५६३२	६७८२९	६१०१	७३२१७	३७७४	४५२८७	१५७९	१८९४७	४०८	४८९४	२९७	३५६३	११३३	१३५९९	१२०४	१४४५७	३९०३	६८८०३	३३०७७	४१९१४३	
	छ) अन्य																											०	०	
५	मानको पात		भारत	३	४०	१	१२	३	१४०	४	२२१	३	१५८	४	३५५	४	२०५	४	२०५	४	२२०	३	२७५			१	७१	३४	१९०२	
	बम्मा			३	४०	१	१२	३	१४०	४	२२१	३	१५८	४	३५५	४	२०५	४	२०५	४	२२०	३	२७५	०	०	१	७१	३४	१९०२	
	कुल चम्मा			२४०८	३५२१३	९९१२	४८२७७	१३१०३.१७	२०८१६३	१५९९४	२२९२७०	१८९३८.४	२९६४८८	९९३८	१६७८६१	६०८९	१०६९४५	४४३२.११	७५८८८	४८३६	८२२२७	८९२४	१४९८७	८२५९	१२५०१५	१७१५९	३२८३३८	१२०७९३	१८३३५९९	

आयात (IMPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , काकडभिद्रा

परिमाण:मे.ट.मा

मूल्य रु. हजारमा

क्र.सं.	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
				परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण
क) खाद्यान्न																														
१	धान	मे.ट.	भारत	५५६	१४४५६	६३०	२१५८०	९७४	२५३५०	७२५	१८८५०	२०७	५३८२	२२५	५८५०	२७२	७०७२	१८१	४७०६	४५	११७०	६८६	१७८३६	८४७	२२०२२	३४३	८११८	५८९२	१५३९९२	
२	मैकै (सुु वना)	मे.ट.	भारत			५०	१२००	१९२	४६०८	११२	२६८८	१९५	४६८०	०	०	०	०	११७	२८०८	०	०	१६४२	३९४०८	२३०८	५५३९२					
३	कोदो	मे.ट.	भारत	७०९	१७०१६	७०१	१६८२४	८७६	२१०२४	४४९	१०७७६	५९२	१४२०८	६०२	१४४४८	६०४	१४४९६	४४०	१०५६०	६०४	१४४९६	छट्टा	१४२३२	५८४	१४०१६	५००	१२०००	७२५४	१७४०१६	
४	पपकन	मे.ट.	अमेरिका						७८	४५२४	०	७८	४५२४	०	१५५	७२५०	७८	४५२४	०	०	०	०	०	०	०	३५१	२०८२२			
	जम्मा			१२६७	३१४७४	१५८१	३९६०४	२०४३	५०९८२	१३६५	३६८३८	९९६	२४२७०	९०५	२४८२४	८७६	२१५६८	७४७	२२५१६	७२७	२०१९०	१३९६	३४८५६	१४३१	३६०३८	२४८५	४८३२६	१५८१७	३९१५०६	
ख) दलहन(गोडागुडी)	मे.ट.																													
१	चना	मे.ट.	अष्ट्रेलिया			३३६	२०९६०	३४६	२०७६०		०	११४	६८६०	११५	६९००	२४१	१४४६०	२४१	१४४६०	०	०	०	०	३६५	२१९००	१७५८	१०५४८०			
२	मुंग/बोडी	मे.ट.	तान्जानिया मोजांबिक	२४८	१३६४०	०	०	१२०	६६००		०	१४१	७७५५	१४७	८०८५	४८	२६४०		०	०	०	०	०	४३५	२३९२५	११३९	६२६४५			
३	भट्याम	मे.ट.	अष्ट्रेलिया																४२	२५२०	६१	३६६०	०	०	०	१०३	६१८०			
४	मटर केराक	मे.ट.	ब्वानाडा					१३४	८५०	३८५	२५०२५	१०९	७०८५	५२२	३३९३०	१२०	७८००	११६२	७३९१०	१५२०	९८८००	१०८०	७०२००	४०४	२६२६०	५५७	३६२०५	५९५७	३८७०५	
५	मास कालोमास	मे.ट.	सिंगापुर			२४०	९६००	१६८	६७२०	३६०	१४४००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२०	४८००	८८८	३५५२०		
६	सिमो (विन्स)	मे.ट.	ब्राजिल					५०	२७५०	०	०	०	३६०	१९८००	०	०	०	४९	२६९५	०	०	०	०	०	०	०	४५९	२५२४५		
७	महर	मे.ट.																												
८	मसुरो	मे.ट.	ब्वानाडा	८७३	४३६५०	६५७	३२८५०	१३५	६७५०	६८६	३४३००	१३५२	६७६००	१५०५	७५२५०	५५३	२७५५०	१२०७	६०३५०	१०३९	५१९५०	१३७	६८५०	१०४३	५२१५०	७९५	३९७५०	९९७७	४९८६००	
	जम्मा			११२१	५७२९०	१२३३	६२६१०	८३३	४५६९०	१५५९	८०३२५	१५५५	८१५२५	३२४२	१६७५५	११६२	६९९३५	२६६४	१५३१६०	२६६९	१५७०५	१२१७	७७०५०	१४४७	७८४१०	२२७२	१२६५८०	२०९८६	११४२९५	
ग) तरकारी																														
१	काउली	मे.ट.	भारत							५९	९४४	१३५	२९६०	३४८	५५६८	६८५	१०९६०	२६५	४२२४	४७८	७६४८	१२७	२०३२	६	९६	०	२१०२	३६६२२		
२	मुला	मे.ट.	भारत							९	१४४	५८	९२८	१०५	१६८०	१३०	२०८०	२०५	३२८०	३००	४८००	५५	८८०	२	३२	०	८५४	१३८२४		
३	केला	मे.ट.	भारत	१८	२८८	१८	२८८	५७	९१२	११५	१८५०	२१८	३४८८	३२०	५१२०	२४१	३८५६	४८३	७७२८	११२१	१७९३६	६६०	१०४६०	२३१	३६९६	३	४८	३४८५	५५७६०	
४	भण्डा	मे.ट.	भारत	१२	१९२	११	१७६	१७	२७२	५३	८४८	२९	४६४	१९०	३०४०	२०५		५०	८००	६५	१०४०	१२०	१९२०	४७	७५२	०	७९१	९५०४		
५	खुर्सानी(हारियो)	मे.ट.	भारत	१८	२८८	२३	३६८	६६	१०५६	१०९	१७४४	२४५	३९२०	४१८	६६८८	४३८	७००८	७६	११४५६	९७९	१५६६४	८८२	१४११२	३९३	५००८	२०	३२०	४२२७	६७३२२	

क्र.सं.	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल सम्प्रा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
६	प्याज	मे.ट.	भारत	२५१	७५३०	२८९	८६७०	५४०	१६२००	३०१	९०३०	४२५	१२७५०	४३०	१२९००	३०३	९०९०	३१६	९४८०	५७५	१७२५०	४९१	१४७३०	४२८	१२८४०	१८२	५४६०	४४३१	१३५९३०	
७	काका	मे.ट.	भारत	१०	१६०	१५	२४०	२९	४६४	८०	१२८०	११०	१७६०	१६६	२६५६	१३७	२१९२	३३२	५३१२	४९२	७८७२	३०१	४८१६	७९	१२६४	२	३२	१७५३	२८०४८	
८	गोलभेंडा	मे.ट.	भारत	२	३२	१०४	१६६४	३३२	५३१२	११६	१८५६	९	१४४	३९	६२४	१९७	३१५२	११९	१९०४	४७०	७५२०	७३७	११७९२	५६२	८९९२	२०८	३३२२	२८१५	४६३२०	
९	सबल	मे.ट.	भारत	१६	२५६	९	१४४	३२	५१२	९	१४४		०		०		०	१	१६	५७	९१२	१९५	३१२०	१०२	१६३२	२	३२	४२३	६७६८	
१०	लौका	मे.ट.	भारत	३	४८	८	१२८	१७	२७२	६	९६	६	९६	८.०	१२८	११	१७६		०	३८	६०८	१५	२४०	११	१७६	३२	५१२	१५५	२४८०	
११	धौला	मे.ट.	भारत	५	८०	९	१४४	१२	१९२	४	६४														४	६४	२	३२	३६	५७६
१२	फर्सी	मे.ट.	भारत	१	१६	४	६४																							
१३	भेडे खुमान्नी	मे.ट.	भारत		०	२	३२	६	९६	५	८०	२१	३३६	१७	२७२	५		६	९६	२	३२		०	०	०		०	६४	९४४	
१४	बोडी	मे.ट.	भारत	१८	२८८	२२	३५२	१०२	१६३२	२७	४३२	११५	१८४०	१०																
१५	बन्दा	मे.ट.	भारत		०		०																							
१६	भिखी	मे.ट.	भारत	२५	४००	१७	२७२	८७	१३९२	४१	६५६	१२	१९२		०															
१७	सिम्रो	मे.ट.	भारत		०		०																							
१८	काचो बटहर	मे.ट.	भारत		०		०																							
१९	गाजर	मे.ट.	भारत		०		०																							
२०	अन्य तरकारी त्रोका उरी	मे.ट.	भारत				०																							
२१	स्कूस	मे.ट.	भारत																											
	सम्प्रा				३७९		५३१	१२५४२	१२९७	३८३१२	१०२३	२०५८२	१६६६	३२६०६	२५४३	४६५४८	२९४१	४७९३८	३५५४	६१२०८	५५७०	९६९१४	४६२१	८०३१४	२१५५	४०४७९	४६१	९९२४	२६७४१	४७७६०
	घ) ताजा फलफुल																													
१	प्याज	मे.ट.	भारत	३४	२१७६	१४५	९२८०	२४२	१५४८८	१६२	१०३६८	६०	३८४०	११९	७९१६	११३०	७२३२	१०	६४०	७	४४८	३	१९२	०	०	२	१२८	८२७	५७४०८	
२	मैसम	मे.ट.	भारत	३०	१५००	२१	१०४०	४३	२१४०	१८	९००	२८																		
३	बजर	मे.ट.	भारत																											
४	कमती	मे.ट.	भारत	३९	१९५०	१९	९५०	११	५५०	१७	८५०	३२	१६००	७	३५०	१८	९००	१२	६०	२६	१३००	१४	७००	२५	१२५०	१०	५००	२१९	१०९६०	
५	अंगूर	मे.ट.	भारत																											
६	अमर	मे.ट.	भारत	५७	५४७२	५३	४०८८	६१	५८५६	३५	३२६४	३६	३४५६	१८	१७२८	१८	१७२८	५०	४८००	४९	४७०४	२२	२१९२	५२	४९९२	८६	८२५६	५३६	५१४५६	
७	आप	मे.ट.	भारत	१५	६००																									
८	मुलला	मे.ट.	भारत		०																									
९	सुकटहर	मे.ट.	भारत	११४५	१८३२०	६४८	१०३६८	१८३	२९२८	६५	१०४०																			

क्र.सं.	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
१०	मेवा	मे.ट.	भारत	१	२४																३	९६	३	९६	३	९६	९०	३१२		
११	केरा	मे.ट.	भारत	१४.९	४९६.०	०.२	८.०		०.०	१.२	४८.०	१	४०.०		०.०		०.०	१.२	४८.०		०.०		०.०	६	२४०.०	८७	३४८०.०	११२	४४६०	
१२	लसुन	मे.ट.	भारत	४	६४																४९९	७९.८४	१८०	२८८०	१११	१७७६	३३	४२८	८२७	१३२३२
१३	काँचो नारियल	मे.ट.	भारत	१५	४८०	२२	७०४	२३	७३६	१०	३२०		०		०		०		०		११	३५२	४	१२८	७	२२४	५	१६०	९७	३१०४
१४	नामागती	मे.ट.	भारत	७	२२४	८	२५६	२४	७६८	२४	७६८	२४	७६८	१५	४८०	११	३५२	२४	७६८			०	४७	१५०४		०		०	१८४	५८८८
	जम्मा			१३६२	३१४०६	९१६	२७७०४	५८७	२८४७६	३४५	१८१६६	२२६	११५०४	२३४	१३२३०	२४३	१३७६६	२६४	१०७५०	८२०	२५०५२	५७७	२१०७६	६१६	२५९२८	८७७	३९२५०	७०६७	२६६२७८	
	डा) फलफूलको बोटबिहवा																												०	०
१	सुगेरो	संख्या							६५००	५२																			६५००	५२
	जम्मा								६५००	५२																			६५००	५२
	चा) फुल/कट फल/वा/फ्रेम फल/वा																												०	०
१	सक्की फुल								१०	५६०																			१०	५६०
	जम्मा								१०	५६०																			१०	५६०
	छ) प्रशोधित सामग्री																												०	०
१	केनिका	मे.ट.	भारत	६०	१४४०																६३	१५१२	२१	५०४		०	२६	६२४	१७०	४०८०
	जम्मा			६०	१४४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६३	१५१२	२१	५०४	०	०	२६	६२४	१७०	४०८०
	ज) मसला वाली																												०	०
१	लसुन	मे.ट.	भारत	८४	४७०४	८६	४८१६	२६०	१४४६०	२०२	११३१२	९९	५५४४	१७३	९६८८	११६	६४९६	२२९	१२८२४	२२९	१२८२४	११३	६३२८	८४	४७०४	२८	१५६८	१७०३	९५३६८	
२	मिर्च	मे.ट.	भियतनाम														२७	११४७५						५४	२२९५०	८१	१६२	३४४२५		
	जम्मा								२०२	११३१२	९९	५५४४	१७३	९६८८	१४३	१७४७५	२२९	१२८२४	२२९	१२८२४	१६७	२९२७८	८४	४७०४	१०९	१५६८	१४३५	१०५७३		
	झ) विक्रि विजन																													
१	मैकेको विक्रि									२५	४४००	७	१५१२	१०	२१६०		०												४२	९०७२
२	न्याउको विक्रि																													
	जम्मा																													
	ञ) आलु	मे.ट.	भारत	१६८९	३३७८०	३०६१	६१२२०	२४५१	४९०२०	१४२३	२८४६०	७४	१५०८०	३७८	७५६०	८७	१७४२०	२८२७	५६५४०	३११६	६२३२०	३०७७	६१५४०	२०६०	४१२००	४०४	८०८०	२२१११	४४२२२०	
	जम्मा			१६८९	३३७८०	३०६१	६१२२०	२४५१	४९०२०	१४२३	२८४६०	७४	१५०८०	३७८	७५६०	८७	१७४२०	२८२७	५६५४०	३११६	६२३२०	३०७७	६१५४०	२०६०	४१२००	४०४	८०८०	२२१११	४४२२२०	
	कुल जम्मा			५८८५	१५६०६२	७३२९	२०४३५२	७२९९	२०३५८८	१२४२४	१९६८७	५३५६	१७५४०९	७४८७	२७५३७	६२४८	१८२९२०	१०२८९	३१७४८८	१३१९७	३७६२०५	११०८०	३०५०२२	७७३३	२२६७५२	६६४०	२३४९३८	१००९३७	२८५१६४५	

निर्यात (EXPORT) तथ्यांक
आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , काँकडभिट्टा
परिमाण:मे.ट.मा

मुल्य रु.हजारमा

क्र.सं.	सामानको नाम	इकाई	कुन देशमा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		जम्मा	
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
क)	तरहन (गेडा)																											०.०	०.०
१	मटर			०	०	२१४	१२४६१.८		०.०		०.०		०.०		०.०		०.०		०.०		०.०		०.०		०.०	०.०	२१४.०	१२४६१.८	
	जम्मा			०	०	२१४	१२४६१.८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२१४.०	१२४६१.८	
ख)	तेसहन																										०.०	०.०	
२	अलस	मे.ट	भारत									२१	१२१.८		०	३०	१७४.०		०		०	४१	२१४.८		०	०	१०२.०	४११६.०	
	जम्मा			०	०	०	०	०	०	०	०	२१	१२१.८	०	०	३०	१७४.०	०	०	०	४१	२१४.८	०	०	०	१०२.०	४११६.०		
ग)	तकारी																										०.०	०.०	
१	काउली	मे.ट	भारत	०	०		०	११	११०	५	५०							०		०		०				०	२४.०	२४०.०	
२	क्या	मे.ट	भारत	३१३	३१३०	१०८३	१०८३०	२३४४	२३४४०	१३३६	१३३६०	१०४	१०४०					०		०		०				१४	१४०	५२०६.०	५२०६०.०
३	अन्य तकारी मूला	मे.ट	भारत	२	२०	१४	१४०	४०	४००	२	२०							०		०		०				०	५.०	५०.०	
	जम्मा			३१५	३१५०	१०९७	१०९७०	२३४४	२३४४०	१३३८	१३३८०	१०४	१०४०	०	०	०	०	०	०	०	०	४१	४१०	०	०	१४	१४०	५२६४.०	५२६४०.०
घ)	फलफुलको बोटेविम्बा																										०.०	०.०	
१	फिरी	भारत	संख्या	०	०					२००	५१.२															२००	५१.२	४००.०	१०२.४
	जम्मा			०	०	०	०	०	०	२००	५१.२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२००	५१.२	४००.०	१०२.४
ङ)	बिड्डी																										०.०	०.०	
१	चिहिनो	मे.ट	बंगलादेश	०	४	५३६	३	४०२	८	१०७२	४	५३६	४	५३६	४	५३६	८	१०७२	१५	२०१०	८	१०७२	५	६७०	४	५३६	६६.४	८१११.०	
२	गिङ्ग	मे.ट	बंगलादेश	०	०					१५	५२५		०		०		०	०	४७	१६४५	१५	५२५	१०	३४०		०	८७.०	३०४५.०	
३	मलक	मे.ट	बंगलादेश	०	०					०	०		०		०		०	०	०	०		०		०	१	४५.०	१.०	४५.०	
४	अमला	मे.ट	बंगलादेश																								०.०	०.०	
५	कस्तुरी	मे.ट	बंगलादेश																								०.०	०.०	
६	मिठो	मे.ट	भारत बंगलादेश	६	११५.२		०		०		०		०		०	११	२११.२		०	३	५७६	३	५७६		०	२३.०	४४१६.०		
७	विच का	मे.ट	बंगलादेश	०																							०.०	०.०	
८	दमवाल	मे.ट	बंगलादेश									१०	५०		०											४	३००	१४.०	१०५०.०

क्र.सं.	सामानको नाम	इकाई	कुन देशमा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
९	अमला	मेट्र	बंगलादेश																				०			६	२०४	६.०	२०४.०	
१०	कुन्ने बोक्रा	मेट्र	बंगलादेश											०		०						०		१३	६२४	६	२८८	१९.०	१९२.०	
११	लेतक बरा चिनी	मेट्र	बंगलादेश		०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		१२	६७२	१२.०	६७२.०		
	बम्मा			६	११५२	४	५३६	३	४०२	२३	१५९७	१४	१२८६	४	५३६	४	५३६	१९	३११७	६२	३६५५	२६	२१७३	३१	२२२०	३३	२०५५	२२८.५	१९२५.०	
च।	प्रसोधित सामग्री																												०.०	०.०
१	मुसो दाल	मेट्र	भारत	१२०२	१०८१८०	८३०	७४७००	१७३४	१५६०६०	१२०८	१०८७२०	१३०३	११७२७०	१२६	८३३४०	१०६	८१४४०	३७४	३३६६०	१३५	१२१५०	२३४	२१०६०	११७०	१०५३००	१५४६	१३९१४०	११५६८.०	१०४११२०.०	
	बम्मा			१२०२	१०८१८०	८३०	७४७००	१७३४	१५६०६०	१२०८	१०८७२०	१३०३	११७२७०	१२६	८३३४०	१०६	८१४४०	३७४	३३६६०	१३५	१२१५०	२३४	२१०६०	११७०	१०५३००	१५४६	१३९१४०	११५६८.०	१०४११२०.०	
छ।	औद्योगिक बाली																												०.०	०.०
१	चिवा (अर्गनिक)	मेट्र	भारत	१८	५६१६	२८	८७३६	२५	७८००	०	४९	१५२८८	६३	१९६५६	२९	९०४८			०	४१	१२७९२	१५	४६८०	२०	६२४०	३८	११८५६	३२६.०	१०१७२.०	
	बम्मा			०	०																								०.०	०.०
	बम्मा			१८	५६१६	२८	८७३६	२५	७८००	०	४९	१५२८८	६३	१९६५६	२९	९०४८			०	४१	१२७९२	१५	४६८०	२०	६२४०	३८	११८५६	३२६.०	१०१७२.०	
ज।	मसला बाली																												०.०	०.०
१	अमला	मेट्र	भारत	१५९२	३५६६१	६२७	१४०४४.८	५२५	११७६०	२६३३	५८१७९	१९९०	४४५७६	८४६	१८९५०.४	४१४	९२७३.६	२२०	४९२८	१५७	३५१६.८	३६	८०६	५९	१३२१.६	८४९	१९०१८	९९४८.०	२२२८३५.२	
२													०																०.०	०.०
२	अम (अलैंची)	मेट्र	भारत	०.५	४००	३७	२९६००	५९	४७२००	८३	६६४००	१७६	१४०८००	१६२	१२९६००	२३६	१८८८००	४०४	३२३२००	५२५	४२००००	११२०	८९६०००	५२८	४२२४००	५२५	४२००००	३८५५.५	३०८४४००.०	
	बम्मा			१५९३	३६०६१	६६४	४३६४५	५८४	५८२६०	२७६६	१२५३७९	२१६६	१८५३७६	१००८	१४८५५०	६४०	१९८०७४	६२५	३२८१२८	६८२	४२३९१७	११५६	८९६८०६	५८७	४२३७९२	१३७४	४३९०१८	१३८०३.५	३३०७९३५.२	
झ।	अन्न																												०.०	०.०
१	बोक्रा कुन्ने मुसो धानको मसाला	मेट्र	भारत	८४	१३४४		०	२०	३२०	१०३	१६४८	१३५	२१६०	७८	१२४८	११५	१८४०	१०५	१६८०	१०५	१६८०		०	११३	१८०८	१४७	२३२२	१००५.०	१६०८०.०	
२	रिवा	मेट्र	भारत	८४	१९३२	४२	९६६	०	०	०	३८४	८८३२	७८	१७९४		०		०	४२	९६६		०						६३०.०	१४४९०.०	
३	अमिसो	मेट्र	भारत	६७९	२२८१४	७४२	२४९३१.२	१११७	४०२१९.२	६६२	२२२४३.२	११२२	३७८६७.२	४९६	१६६५६.६	१३२३	४४४४२.८	१५३७	५१६४३.२	१२९४	४३४७८	४९८	१६७३८.८	५४८	१८४१२.८	१०२८	३४४४०.८	१११३१.०	३७४००१.६	
	बम्मा	जम्मा		८४७	२६०९०	७८४	२५८१७	१२१७	४०५३९	७६५	२३८९१	१६४५	४८८५९	६५२	१९७०८	१४३८	४६२३३	१६४२	५३३२३	१३९९	४५१५८	५४०	१७६९९	६६१	२०२२१	११७५	३६८९३	२१७६६.०	४०५५७१.६	
	कुल जम्मा			३९८१	१८०२४९	३६२१	१७७०४६	५९५७	२८७७०१	६२१०	२७७०१९	५३०४	३७०३४७	२६५३	२७७७०	३०५७	३३७२३०	२६५९	४१८२२८	२३९१	४९७२७२	२०२२	९४५३७६	२४६९	५५७७०२		६२९१५३	४४६७२.०	४९४५११४.०	

आयात (IMPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , एयरपोर्ट
परिमाण:से.ट.मा

मूल्य रु. हजारमा

क्र.सं.	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा						
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य			
	क) ताजा फलफुल																										०	०				
	जम्मा		युगण्डा, नेदरल्यान्ड, थाइल्याँड	१०.५	९८४	७	६०७	२	२१६	१६३७	२८६	२	१७०			६	१११७	१०	१६२७	२८	१५१९	३८	२४२६	३५	३३९७	३३	३९८६	१८०८	१६३३५			
	ख) फलफुलको बोटेबिस्वा																										०	०				
१	एभोकाडोको बिस्वा	पिस	अमेरिका									४००	१						४१००	४५९	३२४०	१३२०	३६४०	११००	२५००	१२०६	१३९००	४०८६				
२	Black walnut		अमेरिका																१६५०	२७७			११००	४००		२०५०	१३७७					
३	कटहर																				४०	५०					४०	५०				
४	Strawberry बिस्वा	जापान																	८०	५०	८०	५०					१६०	१००				
५	अन्य बिस्वा tissue culture Banana र बेरी		भारत, अमेरिका	५८०	९														१४४५	४६७	३४०	४२०					२३६५	८९६				
	जम्मा			५८०	९	०	०	०	०	०	४००	१	०	०	०	०	०	०	७२५	१२५३	३७०	१८४०	३३५०	२२००	२९००	१२०६	१८५१५	६५०९				
	ग) फुल (कट भन्दा अघि) प्रेम भन्दा अघि																										०	०				
	जम्मा		थाइल्यान्ड																													
	घ) फुल बिस्वा र गाढा																										०	०				
१	फुल बिस्वा	pieces	नेदरल्यान्ड, जापान, थाइल्याँड	१४६३१	४८५	३७९५५	१२६०	१७५४७	२५२१	१७७४	२१९	२०००	१०००	१००००	१६३	४०९३८	४०१७	४१२४०	११७३०	८२२३	९३०	१७४२०	४००	५८२६	९७	४१५८७	२३९६	२४९२१	२७०९३			
	ङ) जडिबुटी																															
१	अतिस		पाकिस्तान																								१.६०	१३०७	१.६०	१३०७		
२	बन्तसुस		पाकिस्तान																								०.१०	७००	४.४०	३१५५५	४.४०	३२२५५

क्र.सं.	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा			
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
३	पत्राङ्ग		इन्डोनेसिया									०.७३५	६०			०.१४५	९			०.३०	२२	०.१७	१५			०.७०	६५	२.०५	१७१		
	जम्मा			१४६३१	४८५	३७६५	१२६०	१७६४७	२५२१	१७७४	२१९	२००१	१०६०	१००००	१६३	५०९३८	५०२६	४१२४०	११७३०	८२२३	१५२	१७४२०	४१५	५८२६	१६७२	४१५९४	३५३२३	२४९२५९	६०८२६		
	च) विक्रि विजन																												०	०	
१	मुलाको विक्रि											०.३२	२१५०													०.२००	४४०	१	२८००	१.१४	५३९०
२	धानको विक्रि Hybrid		चाइना											०.२०	२००											०.०६४	५	०.१	१००	०	३०५
३	टमाटोको विक्रि																									०.०२१	८५०			०	८५०
४	खैला विक्रि											०.१०	९००														०.०३०	२१०	०.१८	१५९०	
५	फूलको विक्रि		नेदरल्यान्ड, अमेरिका, जापान	०.०२१	६०५	०.००२४	२३७७		०.००२९	९५०	०.००१०	५२०			०.००२०	२६४७	०.१११२०	१२९२	०.०१०	१३४४							८	७९०	८	१०५३५	
६	फर्माको विक्रि																										०.०५	७३०	०.०५	७३०	
७	काक्राको विक्रि																				०.१५	२२००	०.०१	१५०	०.१८	१९००			०	४२४०	
८	धैरौला/धिमोको विक्रि								०.४६०	३९२६	०.४९	४०००	०.१०	१००							०.०३	११५	०.१०	८००			०.०५	९५	१	९०३६	
९	बोडीको विक्रि																									०	८००			०	८००
१०	तुट्टीको विक्रि																												०	०	
११	मुटुवा/कुटोको विक्रि																												०	०	
१२	ल्याउको विक्रि		भारत	०.६०	८६			०.६५	९४																				१.२५	१८०	
१३	धनियाँको विक्रि																				०.००९	१६००							०.००९	१६००	
१४	खुर्सानीको विक्रि		नेदरल्यान्ड, अमेरिका	०.६०	९०				०.०३०	४२०				०.०५	१५०					०.०१०	३५०	०.०२५	६००	०.०२५	८४०	०.१७५	३३१३	०.९२	६५६३		
१५	काउलीको विक्रि								०.०१६	४०५	०.०१	३७०								०.४८	९८३२	०.४९	९४४०	०.४	१०३४०	०.१२	३५९०	१.५९	३७३७७		
१६	गाजरको विक्रि								०.५०	४९५०	०.३०	२७००																०.८०	७६५०		
१७	पाल्गोको विक्रि																				०.०१२	५०	०.२००	६६०			०.२१२	७१०			
१८	बन्दाकोभोको विक्रि								०.००८	१६३	०.२०	२९५०									०.२९०	४८८०	०.५०	६०६५	०.०६	५५०	१.०५३	१४६८८			
१९	भाटोको विक्रि													०.०५	७०													०.०५	७०		

क्र.सं.	विवरण	डकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेष्ठ		आषाढ		कुल जम्मा			
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
२०	तोटेमको विड									०.०२४	४४																	०	४४		
२१	केकन्द									०.०१०	१६	०.१०	३२०	०.०५	२७													०.१६	३६३		
२२	Watermelon									०.००५	८२५	०.००२	१८०															०.०१	१००५		
२३	Capsicum									०.१००	८७६			०.२०	१२००													०.३०	२०७६		
२४	Asparagus									०.००८	७९										०.००८	७२	०.०२५	८५				०.०४	१०२६		
२५	आलू टि पि एस		जापान, कोरिया, थाइल्यान्ड, ताइवान	१.३२३	२७६६७	२.७७५	४१८४७	१.९१४	१७२८																			६.०१२	७९२४२		
	जम्मा			२.५२८४४८.१	२.८४४२२४.५	२.६१८९.४	१.२१२६४.०	१.६१७४७०.०	०.७२५४७.०	०.०२६४७.०	०.११२९२.०	०.७१५९३१.३	१.३१७६४२.०	१.६२१९३.०	१.०१२१७८.०	२३.९९८	१७८०००.२														
	कुल जम्मा			१५२२४	२९९२७	३७९७५	४६०९२	१७६५२	४५५८	३४१२.२	१३१५९	१०७०४	१८७९१	३०००१	५०६०	९८०४४	९२९५	८९१५.७	१५७६२	२६९९५	२०३३५.३	३५६६९	२२३४८	९५१३	२८४०४	५१७६६	५४३३५	४२३४२१	२६७९१४		

निर्यात (EXPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय, एयरपोर्ट

मुल्य रु. हजारमा परिमाण: मे. ट. मा

सि. नं	सामानको नाम	इकाई	कुन देशम	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		जम्मा								
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य					
क)	खाद्यान्न																																			
१	मकै	मे.टन	यु के																				०,००१	०,१३			०,००६	०,३	०,००६	०,४३						
२	कोदो	मे.टन	कतार, कोरिया	१,३३९	९९,११			१	८८													०,४१	४४,६९	०,००१	०,१३			०,२४	७०,४	३,१	३०३,४३					
३	फास	मे.टन																									०,३६	३०	०,३६	३०						
४	मूंग		यु के	०	०																		०,००२	०,४४					०,००२	०,४४						
	जम्मा		सिंगापुर	१,३३९	९९,११	०	०	१	८८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०,४१	४४,६९	०,००३	०,६९	०	०	०,६९	१००,८	३,४६	३३४,४१					
ख	तरकारी																																			
१	काउली		कतार, हकंग																				०,०४२	४,३					०,०४२	४,३						
२	क्रेला																					०,०३४	१,९६					०,०३४	१,९६							
३	हरीचो खुर्सानी		कतार, हकंग																			०,०२४	१,४					०,०२४	१,४							
४	गोलभेंडा																					०,०१	०,४४					०,०१	०,४४							
५	बोडी		कतार, हकंग																			०,४०८	१७,२४	०,०३४	२,२			०,४४३	१९,४४							
६	बन्दा																					०,०१३	२,१					०,०१३	२,१							
७	सिमो		कतार, हकंग																			०,३	८,४	०,२४	१,४			०,४४	२३,४							
८	अन्य		कतार, हकंग																			०,३	८,४	०,८८	८,१	३,६	४,१७	१३,४	७६,६	१८,२८	१२७२,४					
	जम्मा			०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१,१७८	३७,८४	१,२३	१०,४,६	३,६	४,१७	१३,४	७६,६	१९,४०८	१३२४,४						
ग	ताजा फलफुल																																			
१	स्याउ		यु के	०,००१	१,१	०,००१४	०,०७७																						०,००२४	१,१७७						
२	अन्य फलफुल		कतार, जापान, सिंगापुर, यु के	७	२३६			०,०४३	११,११	०,०८२	१४०	०,२३	४	०,००४	१	०,०४	४४												१,२	१,१	०,८	४०	३	८४७	१२,४१	१३४७
	जम्मा			७,००१	२३७,१	०,००१४	०,०७७	०,०४३	११,११	०,०८२	१४०	०,२३	४	०,००४	१	०,०४	४४	०	०	०	०	१,१	१,१	०,८	४०	३	८४७	१२,४१	१३,४८	१३४८,२						

क्र.सं.	सामानको नाम	इकाई	कुन देशमा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		जम्मा	
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
	फुलांकट फलावर/फ्रेम घ फलावर																											०	०
१	सगरी																											०	०
२	अन्य	मेट्र	अमेरिका			०.०३४	१५४.७७	०.०२	१२५.४	०.३	३३७			०.०१	६													०.३७४	६२३.१७
	जम्मा			०	०	०.०३४	१५४.७७	०.०२	१२५.४	०.३	३३७	०	०	०.०१	६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.३७४	६२३.१७
	जडीबुटी																												
१	चिहातो	मेट्र	जर्मन		०	०.१	१७५.५		०									१	४३६			०	०			०	१.१	४३६	
२	गिठो		जापान		०		०	०.२	४८.४					०.१६	२१							०	०		०	०.१	२०	०.४६	१७.४
३	स्राङ्ग		चिन	१३.७	४४०४.७	४.३१	१०५७.१२	७.५८	४५.१४	१८	६२७४	३०.६	१४८८	३७.८	१३००	२४.७	५४५१	४६.७	११११६		०	१३.१	३१४४	११.४	२११५	३१.७	७०२५	२४८.४७	५१५३१
४	वासिंगुम्बा		चिन			०.००१२	६४३.५		०.०००३	५५											०	०					०.०००४२	६१८.५	
५	टम्सु		जापान, फ्रान्स, भेतनाम	०.०३	२०.४७		०	१.७	३५११.२५	३	१३५१४	६.३	१३०११	०.४	३११४	०.०२८	३०	३.८	८४४.७	२.०२	१८१.८	५०	७२	२.२	२८१६	०.०२८	३२२	६१.४०६	४६८२६
६	धुलो धुप		जापान, भेतनाम	०.२३	२															०.०१८	२							०.२४८	४
७	सेतुवा		भेतनाम									३.७	४००	१०	१४००	१०	१३७५	१५	२०६१	१	११२०	२०	२७६८	५	६८८	१५	२०६८	८७.७	१११८०
८	अमला															१.५	४४६६					०						१.५	४४६६
९	निमसी													०.०००७	१													०.०००७	१
१०	सेतुवा		अमेरिका, भेतनाम	१	२							५	१११७															६	१११९
११	सल्लाको खोटा																	२.१	३१६									२.१	३१६
१२	अन्य जडिबुटी		चिन, जर्मन, जापान	१.२५६	१५१२.८२		०.४२६	४१३.२	०.६२२	४१३.४१				०.०१	१०३	०.३	२७५			०.०१३	४.३६	०.७	५००	२.६	७४४०		८३१.६४१	१८४६.२	
	जम्मा			१६.२१६	६०४३.०१	४.४१०१२	१७०१.०४६	४२२.६८	३६८५.४१२	४३४.४१०३																		८७७.८७६४२	११४३०
	प्रसोधित सामग्री																											०	०
१	मैदा/ पिठो	यु के		०	०				०.०४१	१०																२.५	१७८	२.५११	११५
२	चिया	यु के		०	०															०.१७३	१२.५							०.१७३	१२.५
३	मसुरो दाल																							०.२	११			०.२	११
४	नेसा धुलो			०	०		०		०	०.००१	१																	०.००१	१

क्र.सं.	सामानको नाम	इकाई	कुन देशम	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
	जम्मा		जापान, युके	०.६	११५			०	०			०.००१	१	०	०	४.५	१०००	११.८	३६२५							०	१६.१०१	०		
७	औद्योगिक बाली																													
१	चिया (आर्गानिक)		जर्मन, जापान,	४.९८	९८४१			४.०४४	७६०२.४	३.२६	६७७४	२	६०३२	२.६	७९९२	२.९	६३४४	३.१२	३७३८	०.०४४	७१.६३५	५.२१	११७७४	६.५	१२४३७	४.१	१११३५	३८.८४८	८३७४१	
२	काफि बिन		कोरिया, जापान, अमेरिका	१.२	१२९२७			४.०४	२०२८.७३	२.६	१८३५	०.३५	५४८	०.१७	२६३	१.१	१५७१	२.५	२१०६	१.१५५	१४३५.६	१.७	२०९३	१.८	१६.७	१२.१	१७६२१	३०.३१५	४२४५३	
	जम्मा			६.१८	२२७६८	०	०	८.०८४	१६३१.१३	५.८६	८६०९	२.३५	६५८०	२.७७	८२५५	४.८	७९२३	५.६२	५८४४	१.२०९	१४०७.२३५	६.९१	१३८६७	८.३	१२४५३.७	१७	२८७५६	६९.१६३	१२६१९४	
३	काठको सामानहरू																												०	०
१	हस्त कलाको सामान, हैंडी क्राफ्ट	पिस चिन		५३८९	७१०			१२२५०	१३८२.९८	७५९२	११८२	१३९०७	१७६८	६३००	१२२४	२८१०	९५९	१४६६८	२३१९	३५४	३७.७	४०१३	१९६४	११.५	२४९९	६.२	१३०४	६७३००.७	१५३५०	
२	धूप चिप्स		भेतनाम	०	०																०.०९	४७	०.२	५७				०.२९	१०४	
३	अन्य उडचिप्स सामग्री			०	०								६१८	३२८	३२०	१४६	२१७	६३										११५५	५३७	
	जम्मा			०	०																०.०९							०.०९	०	
४	मसला बाली																												०	०
१	अदुवा		अमेरिका	०.०००५	२.६		०	०	०	०	०	०	०	०	०.१	३२					०	०	०	०	०	०	०	०.१००५	३४.६	
२	तेबपात		जर्मन									०.१३	५२									०.२२५	२००	०.००५	१	०.३६	२५३			
३	त्रेसार धुलो		अमेरिका	०.००१०	५.३४					०.०७५	६१														०.२७	२३७	०.३४६	३०३.३४		
४	सुकेको अदुवा																				०.३	१६५	०.२५	१९३	०.२६	१८२	०.८१	५४०		
५	मसला मिक्स		अष्ट्रेलिया					०.१६७	१७१.२७	०.२६	८५				०.१२५	२७६	०.२३	३३५			०.१३	२६३	०.०२१	२४	१	२८७	१.२४१	१४४१.३		
६	अन्य (अलैची)		जर्मन							०.२३	३६	०.४	१८८					०.०६	३०		०.५	६०	०.०४७	७८	०.०१२	२३	१.२४१	४१५		
	फुलको विउ			०.००००								०.०००१५	२७३					०.००२	४६		०.०२	३११	०.०५	९६५			०.०७२१५	१४९५		
कुल जम्मा				३२.६८२१४४१.४१		४.५३३	१८५५.८१	४३२.८४	१३६२१.०५	४४०.७३	१०९६.००	२.५८	६८५९.००	२.७१	८२६२.००	९.३५	८९६८.००	१७.४२	९५१४.००	३.४१	१६३६.४७	९.५४	१४२८६.११	१२.७५	१३८७५.७०	३४.७३	३२.६८	१००३.३३	१५९५	

आयात (IMPORT) तथ्यांक
आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , विरगंज
परिमाण:मे.ट.मा

मूल्य रु. हजारमा

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश		श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	
	क) खाद्यान्न																														
१	धान		३९३७	१८४२३	७२६३	१८१५८३	४८२४	१२०६०६	३००७	७५१७७	१५७३१	३९३७५	११९२७	२०३०	५०७५०	१२१७५	३०४३७५	९४७	२३६७७५	६६४६	१६६१४६	३२२०	८०४८८	४४२	११३५८२	४३६१	१०९०२६	९५४७७	२३८९५४		
२	गहुँ				२५०	६०१०	२३०८	५५३९०	७५५	१९०९०	७३४	१७६२५	११९२	२८६०८	३१४२	७५४०८	९४९	२२७७६	१७६१	४२२६१	६१३	१४७५५	५९१	१४१७५	२४०८	५७७१	१४७४४	३५३८५३			
३	मकै		८४९७	२०३९२७	११२०	२१८८७२	१६६७३	४००१४०	४६३४	१११२२१	११८०२	२८३२४८	४२७२	१०६०४८	५१९७	१२४७२८	२०६९	४९६६६	११९०	२८५६६	६९८७	१६७६७७	६४२३	१५६६२४	३४५९	८३०१२	११८०५	२८५३७८			
४	मकै पक्कम																														
५	कोदो		२९३.६	७०४६	४४१	१२९९५	२९२	७०५१	११६	२७७४	१६०	३८४०	३६५	८७४७	४२६	१०२२४	२२८	५४७२	३४०	८१६६	४४४	१०६६०	४४१	१२९७८	४६२	११०९८	४२०९	१०९०१३			
६	बौ		११०	४८४१	१७०	७४८०	३८९	१७०१७	१०४	४५८५	४८३	२१७३५	२४०	१०८१६																	
	जम्मा		१२८३७	३१४२३७	१७४४५	४२६९३९	२४४८५	६००२४७	१११३	२४१४५६	२९४९२	७५४७५	६५५५५	१६२७५६	२०९४०	५१४७३५	१२८२१	३२११२७	१०९९८	३०२११९	११३९४	२८१०३५	१२४६५	३०९३६४	१०९४६	२७२५२	२३६४३२	५९६४७५९			
	ख) दलहन(गेडागुडी)																														
१	चना				७५५	५९६८१	७०७	५५८८५	२७४२	२९६४७	१७७	१३९९०३	४१५	३२७८५	१९०७	१५०६४४	२३४५	१८४२५५	२२४०	१७७७०	१६९९	१३१२५	६६६	५९६७५	२११	१६३७	१०५१	८१५४७	१६५१९	१२९९९००	
२	बोडी		६९७	३६४०६			१०३	५३९६																							
३	भटमास		११०६४	५६२९३७	३५७३	१८२२२१	२५६७	१७९२१	२२६०	११५३३७	६००	३०६००	१४२०	७७४२०	६२०	३९६२०	१००	४५९००	११७७७	६०६६३३	१८०२४	९२८४९६	१४९३४	७२८०४२	१९१७२	१०९५६२३	१०८२६६१	४५२३७०			
४	मस केाक		२९३५	२११३१९	३७४२	२६९८५३	४२६८	३०७२९२	५८५८	४२१७२	५२४९	३७७२८	९०११	६४८०६५	४३४०	३१३२००	३०२०	२१७४४०	१२४७८	५१६३४०	५१५८	२१३४३८	६४७५	२६८१०१	४८१७	१९९३२७	२६१८७	४०२६५१८			
५	मास कालोमास		६७०	२२९८४	३५९	१७२३५	७२४	३४७३२	१२१५	५८२७०	६००	२८८००	१५०	७२००	८४०	४०३२०	५५०	२६४००	४८०	३९९२०					१८१७	१२०८३०	३७२	२४६८४८	११११६	६४४७३८	
६	सिमो						१४७	१०२९०																							
७	हर		१९१२	८६०४७	३६४	१६३९५	४९८	२२४०७	८५४	३८४३६	७३३	३६६४३	६१५	३०७१																	
८	सुपु		३०६५	२४४२१६	२५६२	२०४९६८	२८२१	२२५७८	४९८५	३९८८१५	३५००	२८००००	४५७०	३५६६००	२७४०	२१९२००	२१००	१६८०००	७४३०	३६७७८५	५०२०	२४८४९०	४५३९	२२४६८१	३६४३	१८०३२९	४६९७६	३९२८८००			
९	सुपु		९००	५३९८६	९४९	५६९५६	४८	२८८०	४३२	२४९२०	१२०	७२००	४८९	२९३४०	९४१	५६४६०	२४५	१४७००	७२	५३४०					११३	८३८०	४८९	३६२६४	४७८	२९७४५५	

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
१०	गवमा			१३८	१०४४०					१२४	९४४३																	२६२	१९८९३	
११	काकुली चना					९	६४८			२५	१८००	१५	१०८०	५०	३६००	२०	१४४०	३५	२५२०										१५४	११०८८
	जम्मा			२२१३६	१२२९२२४	१२२७२	८०४१६०	१३९१८	९५६२१४	१७९९८	१२००९३३	११४८१	८११८७९	१८६४५	१३३३७४६	११८२६८	४७४९५	९१००	६५२१७०	३४७२२	१७०१४९०	२९३८७१	४६८९०३	२७५६५	१३८१४२७	३३९१०	१७८४८५४	१४३२८०६	१४३७८१७	
	ग) तेलहन वाली																													
१	तोरी			६०७	३२१९३	२५५९	१३५६३४			२०३३	१०७७७४	९९२	५२५७६	४२६८	२२६२०४	२१००	१११३००	१९००	१००७००	१२७५	७३९५०	१०३७	६०१४६	१८१८	१०५४४४	२६९७	१५६४२६	२१२८७	११६२३४८	
२	तौल, सुमेरित			१२	१२५८	११	१९७६	२१	१९३२	२५	२५७४	२५	२६००	२१	२१८४	२१	२१८४	१८	१८७२	४३	४४४१	२०	२०८०	९१	९४४३	११०	११३९८	४२४	४४१४३	
३	बदाम (मोमफ्रती)			१५७	२०१०४	२२९	२९३९२	१९६	२५१८८	२२८	२९१८४	१५०	१९२००	१४०	१७९२०	२१०	२६८८०	२२५	२८८००	११९	१५२७०	८०	१०२४०	१४७	१८८३७	८९	११३९२	१९७	२४२३७	
४	सामो			२९	१४११	६३	३०२४	१८५	८८१०	४४	२०९३	६०	२८८०	७०	३३६०	४९	२३५२	३९	१८७२	५१२	२४५९८	४०५	१९४२८	३३३	१४९६६	१०६	५०८५	१८५	९०९६८	
	जम्मा			८०६	५४९६७	२८७०	१६९९५६	४०२	३६१७०	२३२९	१४९६२५	१२२७	७७२५६	४४९९	२४९६६८	२३८०	१४२७५६	२१८२	१३३२४४	१९४९	११८२५९	१५४२	९१८९४	२३८९	१४९७२१	३००२	१८४३०१	२५५७७	१५४९७७७	
	घ) ताजा तरकारी																													
१	काजली					६	९६	५४	८६४	६७	१०६४																	१२७	२०२४	
३	क्रेला																			२०	३२०	५०	८००	४५	७२०	४०	६४०	१५५	२४८०	
५	भट्टा			५	५०	४	३५	५	४८	५	५०																	१९	१८३	
७	खुर्सानी (हरियो)			३	५१	३	४६	३	५१	१२	१९२	२०	३२०	२५	४००	५०	८००	४०	६४०	२०	३२०	१०	१६०	१५	२४०	५	८०	२०६	३३०१	
९	याब			९९७	२८९१६	११८९	३४४७८	१२८७	३७३३३	७७४	२२४४३	९७	२८१६८	२००	५८००	१७५	४०७५	२५०	७२४०	८७०	२५२३६	८६४	२५०४२	९७५	१०४७	३०३६६	९४९९	२४०१०६		
११	सफरखण्ड					५	८०	१०	१६०	५२	८३२																	६७	१०७२	
१३	काक्रा																			२०	३२०	५०	८००	५१	८१६	३०	४८०	१५१	२४६६	
१५	गोलभेंडा					२०६	३२८८	३२२	४१५१	२८१	४४९०	२१०	३३६०	३२०	४१२०	२६०	४९६०	२७०	४३२०	७२८	११६५१	८९७	१४३४६	२२१	३५३६	५०	८००	३७५	६०२१	
१७	सवत					२	१५	२	२०	२	२०									२०	३२०	२५	४००	२०	३२०	२५	४००	९६	१४९५	
१९	लौका			३६	३६०	७१	७१०	६०	६००	१०	१०२									४०	६४०	४२	६७२	५०	८००	४१	६५६	३४०	४५४०	
२१	धर्मी			४६	९१०	३६	७१०	१०	२००											३५	६९०	६५	१२९०	४०	८००	१८	३६०	२४८	४९६०	
२३	बोडी							२	३२	२	२४																	४	५६	

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा			
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
२५	मिठौ			६	५५	१८८	१८७६	१५६	१५६०											२०	३२०	४०	६४०	४२	६७२	३०	४८०	४८१	५६०३		
२७	काचो कटहर															५०	५००	१४०	१४००	४०	६४०	३०	४८०	१०	१६०	१५	२४०	२८५	३४२०		
२९	कुम्ह			२	१७	२	१८	३	२५	१	९									२०	३२०	१०	१६०	२५	४००	२५	४००	८९	१३४९		
३१	गाजर			३	४०	४	६४	२१	३३६	८	१२८																		३६	५६८	
	जम्मा			१०९७	३०३९९	१७५४	४१४१६	१९३६	४६३७९	१२१३	२९३५४	१२०१	३१८४८	५४५	११३२०	५३५	१०५३५	७००	१३६१०	१८३३	४०७७७	२०८२	४४७८९	१४९४	८४६४	१३२६	३४९०२	१५६५५	३४३७९३		
	ड) ताजा फलफूल																														
१	स्याउ			४६	२९१५	२५८	१६५१२	१६९	१०७९६	२३८	१५२००													२०	१२००	६७	४०२०	७९७	५०६४३		
२	कमलौ			८	३६०	५	२४९	११	५३८	५	२४०									१०	४८०	२५	१२००	४०	१९२०	१०	४८०	११४	५४७६		
३	अंगुर														४०	२४००	६०	३६००	२०	१२००	२५	१५००	५	३००					१५०	९०००	
४	अमर			२८	२६८८	२२	२११२	१२	११५२	११	१०५६	१४०	१४४००	१००	९६००	५०	४८००	११२	१०७५२	२६	२४९६	३०	२८८०	२०	१९२०	५	४८०	५६६	५४३६६		
५	औष			१२४	१९८४															१०	४००	१२	४८०	८२९	११५६०	४६४	१८५६०	८९९	३२९८४		
६	भुईकटहर							१	२४	१	३२																	१	५६		
७	मेवा			१	१३	१	२०	१	१३	१	१६																		४	६१	
८	का			२३२	२७३८	३७५	४५००	१०९	१३०४	५०	६००	५०	६००	५०	७२०	११०	१३२०	८५	१०२०										१०७०	१२८४२	
९	लिनो																							१०	२४०	२७८	६६७७	१०	२४०	२९८	७५७७
१०	काचो नारियल			७६	१८२०	१६१	३८७३	४३२	१०३६५	२८६	६८६६	११०	२६४०	१५०	४३२०	१८०	४३२०	२१४	५१३६	४०	९६०	१२९	३१०२	१६९	४०६७	१००	२४११	१८६८	४७४३०		
११	अमना									१	५२८																		१	५२८	
१२	असि/फिग							३	६९०	३	६२४																		७	१३१४	
१३	अमला							२०	६४०			२०	६४०	१०	३२०	१०	३२०	१५	४८०	२०	६४०	२०	६४०	१०	३२०	९	२८८	१३४	४२८८		
१४	ओखर					९	२९१२	२०	६३७८	३	९९२										२०	५६७५					४०	११३४०	९२	२७७०७	
१५	काबु			४२	४०७४	४२	४०७३	५१	४८९६०	२१	१९६८०	३०	२८८००	१५	१४४००	१०	९६००	१३	१२४८०	२६	२००२०	३०	२९१००	१८	१३८६०	१४	१०७८०	३१२	२८३९१७		
१६	कोगडा			१३८	१३२८८			५२५	५०४१५	२५१	२४०८९	३५	३३८९	९३	८९००	३५	३३६०	४०	३८४०	१७६	१०६७३	१८७	११३४०	१५५	९३९९	४०८	२४७४१	२०४४	१६३४३४		

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
१७	क्रिसमिस			२३	५५५८	४२	१०१४२	२६	६२८८	४४	१०५६७.२	२०	४८००	१२	२८८०	५	१२००	५	१२००	४०	१५१४	२५	६०००	२०	४८००	२०	४८००	२८३	६७८२२	
१८	नारियल सुकेको			१६	२१७६	६५	१२४४२	५४	१०२७२	१२६	२४२५०	२०	४०६८८०	५१	६९१२००	६८	८२९४४०	७	९८६११२	४०	७८८०	२५	४८००	३४	६४३२	५	९६०	५७४	३०८३४४३	
१९	बागफल								१	४००																	१	४००		
२०	बदाम					१६	११५८७	८४	५९८८१	१००	७०६२२										१७	१३६००	२१	१६८००		४५	३६०००	२८३	२०८२९१	
	जम्मा			७३२	७७०८५	९९७	१०४३६३	१५१७	२०७७१६	११४०	१७५८०२	४३५	५६२१४९	४९१	७३२३४०	५०८	८२६७६०	६१५	१०२४६२०	४४५	७३३३७	५३९	७२०८२	१०५८	६२४५५	११९८	११११८२	९४१७	४०५९४३९	
	घ) फलफूलको बाटिविस्था																													
१	आँसो विस्था																										३००	७	३००	७
२	अमस्ता																										३००	७	३००	७
३	टिक विस्था					५२५०	१४४															३००	३	२००००	२००	२००००	२००	४५५५०	५४७	
४	केरा																					३००००	१२०	२००००	८०			५००००	२००	
५	सफेदा			४६२८०	४६२८००	१८०००	१८००००	१९०००	१९००००										४००००	८०	१००००	२०	२००००	४०	२०००	४	१५५२८०	८३२९४४		
६	कामती					१५००	३६०००	७०००	१६८०००																					
	जम्मा			४६२८०	४६२८००	२४७००	२१६१४४	२६०००	३५८०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४००००	८०	४०३००	१४३	६२०००	३३०	२६६००	२३८	२६४९३०	१०३७७५५		
	छ) चडविट्टी																													
१	पिस्ता					२६	५७३९	२६	५७३९																				५२	११४७८
२	मुसेला					३	३६७			२	३५६																	५	७२३	
३	सतुवा			३	१०००					३	१००४																	६	२००४	
	जम्मा			३	१०००	२९	६१०६	२६	५७३९	५	१३६०																	६३	१४२०५	
	ज) प्रशोधित मामाछाँ																											०	०	
१	मैवा/पिठो													३	२८८	२	२०२											५	४९०	
२	चावल			२७४२	१३५९९५	३०३९	१४०७३९	१६९१	८२८८७७	८८९	४४०९८	३३४९	१६६९१०	३७८७	१८७८३५	२९९२	१४४४३५	३९१८	१५४६५३	१९८३	१०९९५२	२७८५	१४२०२२	३९८४	१६२३७	१६२९	८३०५४	३१०८	१५५६३५१	

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
३	वेमार धुतो					३	४३२	२	२१६	२	३४६									४	५०४	३	३६०	२	२५९	२	३०२	१७	२४१९	
४	धुतो खुसानी			३	३००	३	३६०	५	५४०	५	६००									३	३००	४	४२०	३	३६०	२	२५२	२६	३१३२	
५	मुगदाल			२१	३४८३	४७	५२७५	४५	५०९०	१७	१९१५			२०	२२४०	१४	१५६८	३०	३३६०	२३	२५२०	४	४७०	३०	३३३८	३६	४०३२	२९७	३३२९२	
६	हर दाल			६२४	४०५६०	४८०	३१२००	२६४	१७६६०	५७६	३७४४०				१२५	८५००													२०६९	१३४८६०
७	कनिका			२०९	५०९८	१४७	३६८६	२५८	६४४३	३१४	७८४४	१९३	४८२५	१०५	२६२५	२७०	६७४०	२६१	६४२५	२६३	६४७५	५३३	१३३१५	२२१	५४३१	२८६	७१४१	३०५९	१२४५७	
८	चना दाल			१५	१०८०	२१४	१४४३७	३७	२६६४	१०७	७६६८									१३	९००			६	४६२	२१	१४१२	४१३	२९७३३	
९	मास दाल			६	५७६	५	४७०																			१०	९६०	२१	२००६	
१०	गुदं			१	१७३	३	३६०	१२	१७७०																				१६	२३०३
११	केसर			४	२८०																								४	२८०
१२	मगज							२	१९६	१	११२																		३	३०८
१३	साबुदाना			१६	१८२०	४	४७०	१	९८०																				२९	३२७०
१४	सोया			६९१४	२७६५४२	३०७०	१२२७०	४३३५	२१३४०३	५२१९	२०८७७०	७३२०	२९२८००	१७९०	३९९६००	२०३८	८१५२०	५२६६	२०८६४०	२६१८	१०४७३८	३६४२	१४५६८०	३४३३	१३७३९	९३	३७२९	५१५९९	२०६३१५१	
१५	सोबा							३	२६९																				३	२६९
१६	बिरा पाउडर			२	५५२	२	४८०	२	३६०	२	५५२									५	१०८०	२	५५२	४	११२	३	६००	२१	५०८८	
१७	धनिया पाउडर			२	२७३	२	४१६	२	३१२	२	२०८									२	२८०	४	५६०	३	४४८	३	३६४	२०	२८६१	
	जम्मा			१०५६८	५११८२१	७०२०	३३२१७	७६६६	३३३२९१	७३३४	३०९५५२	१०८६२	४६३७५५	१३८३०	५९३०८८	५२३६	२३४४७५	८६२५	३७३१७८	४९१२	२१८०४०	६९७६	३०३३८०	३७९६	१८७४२०	२०८४	१०९१४५	८८७०९	३९६२०८१	
	डा) आलु			१४४६	२८९२०	१३२७	२६३३४	२३५६	४७११४	१२५६	२७१११	१११३	२२२६३	९४०	१८८००	२५०	५०००	२४०	४८००	१८९	३७७०	३२२	६४४०	२२१	४४२०	८५९	१७७८	१०६१७	२१२३४९	
	जम्मा			१४४६	२८९२०	१३२७	२६३३४	२३५६	४७११४	१२५६	२७१११	१११३	२२२६३	९४०	१८८००	२५०	५०००	२४०	४८००	१८९	३७७०	३२२	६४४०	२२१	४४२०	८५९	१७७८	१०६१७	२१२३४९	
	ब) अन्य																											०	०	
१	चोक्र चुनी / मुसी धानको भुस ग्राह		भारत	८७	८७०																								८७	८७०
२	गान्धे पात		भारत			१	५०							१	५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१००
	जम्मा			८७	८७०	१	५०	०	०	०	०	०	०	१	५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८९	९७०
	कुल जम्मा			१५९०६	२७७८४८३	६८४१०	२९२८०५	७८३०७	३५९०२०	३९६८९	३९२६३८१	५५८११	२७४४८८२	१०४४४४	४५६६९१८	४१७०६	२६११७६६	३४२८३	३५२३२८१	९५०४८	२४५७८८२	९२५४२	२२६८६६६	११०९८८	२१०३६००	७९९४२	२४१११२२	८९७५४	३९३२५१६	

निर्यात (EXPORT) तथ्यांक
आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , विरगंज
परिमाण:मे.ट.मा

मुल्य रु.हजारमा

सि.नं	सामानको नाम	कुन देशमा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेठ		असार		जम्मा		
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	
क	जडिबुटी																										०	०	
१	चिचो		३	२०४०																							३	२०४०	
२	रिछो				१	१७८			०	५२	१८१८०	१३	४५६३	१२	४३८०												७८	२८१०१	
३	ख्राइ		१२	६४०								१३	१७२१	३६	४७८८					१२	७२६	४७.४	६२०४.२			२५	३३२५	१४५.४	१७५२२
४	सतुवा										२७	४९६८००															२७	४९६८००	
५	दाहल्लो		८	४४३	६	३४८																					१४	८९१	
६	सेलकसा		२३४	११६८८	१२५	६२६६					५१	२५५०	२३४	११७००	२८५	१४२५०	५४	२७००	१०४	५२००	१०८	५४००	३३७	१६८५०	८१	४०५०	१६१३	८०६५४	
७	अककसा				०.२५	१३५.५							०	१६३															
८	मनवेश		३	६९६	२	३४८																							
९	दाहलीदा						२	१४४																					
	जम्मा		२६०	१४९२१	१३२	६७९२	०	०	०	०	१३०	५१८३३०	२६०	१७९१२	३३३	२३४१८	५४	२७००	११६	५९२६	१५५	११७०४	३३७	१६८५०	१०६	७३७५	१८८०	६२६००८	
ख	प्रमोहित सामग्री																												
१	बैदा पिरो																										०	०	
२	चामल																										०	०	
३	अचार																										०	०	
४	चिया																										०	०	
५	सुग्गे दात		२६	२३०१	५१	४५१३							१५	१३५०	५२	४६८०	२२	१९८०	२४	५११५	२५	२२४५					२१५	२३१८४	
	जम्मा		२६	२३०१	५१	४५१३	०	०	०	०	०	०	१५	१३५०	५२	४६८०	२२	१९८०	२४	५११५	२५	२२४५	०	०	०	०	२१५	२३१८४	

सि. नं	सामानको नाम	कुल देशमा	श्रवण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		जम्मा			
			परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य
ग	औद्योगिक बाली																											०	०	
१	कफि बिन				५.०१	४०२३.०३																						५.०१	४०२३	
	जम्मा		०	०	५.०१	४०२३.०३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५.०१	४०२३	
घ	मसला																													
१	अदुवा				१५	४८०	०	१	२८८	१५	४८०						६	१९२								८५	२७२०	१३०	४१६०	
	जम्मा		०	०	१५	४८०	०	१	२८८	१५	४८०	०	०	०	०	०	६	१९२	०	०	०	०	०	०	०	८५	२७२०	१३०	४१६०	
ङ	अन्य																													
१	चोक्र/चुनि/भुसी/धानको भुस/ब्रान							८०	१२००	१०३	१५४५	१०६	१५९०	६०	९००													३४९	५२३५	
२	मिना		१०८१	३४५९३	१२१०.७	३८७४२४	१५६५.२	५००८५	१	१	७६६	२४५१२	१४४८	४६३३६	१२२४	३९१६८	१३७६	४४०३२	१३४५	४३०४०	१५१४	४८४४८	१२२५	३९२००	१३४४	४३००८	१४१००	७९९८४७		
३	अकढी		१४०	३३६०	२२	५२८			४०	९६०																	२०२	४८४८		
४	मास भाप				६५	१५६०	१५	३६०	६०	१४४०																	१४०	३३६०		
५	हल भाप		१५५	३७०८	१००	२४००	१२३	२९६४	१५	३६०	८५	१५३०	३०	५४०													५०७.५	११५०२		
६	मसुरो भाप		२३७	२८३८	१७१	२०५२	४१४.४५	४९७३	३१३	३७५६	१०२	१२२४	१४५	१७४०	३०	३६०											१४१२	१६९४३		
७	मूंग भाप		२६	८६४	५१	१२२४	१७	४०८	३५	६३०																	१२९	३१२६		
८	मटर भाप		७९.३	७९२.५	८०.६	८०६	६६.६	६६६	८३.६	८३६	४५	५४०	८५	१०२०													४४०.१	४६६०.५		
९	स्वज अफ गेन						२७.६१	९६.६४	२८४	९९२.३	५९०	२०६५	१८४	६४४	१९७	६९०					३४४	१२०४	७०	२४५			१६९६	५९३६.९		
१०	अकढी चुनी										६८	१०२०	१५	१४२५	१७	१४४५	२७५	४१२५	१७	२७३८	१००	२८००	५९	१६५२			७९१	१५२१५		
११	हल चुनी		२०	५७६	७२.७५	२०९५.२			१७	४८९	६८	१९०४	३५	९८०			६०	१६८०	१२२	३४१९	१८६	५१९४	८०	२२४०			६६०.४	१८५७७		
१२	मटर चुनी				६४.२५	१८५०.४	५	१४४	२०	५७६	४०	११२०	११५	३२२०	९०	२५२०	२२५	६३००	३९१	१११७२	३०७	८६०८.६	१६०	४४८०			१४२६	३९९९१		
१३	मसुरो चुनी				४१.२५	११८८	५०	१४४०	४०	११५२	५०	१४००	१०५	२९४०	१०४	२९१२	२८०	७८४०	११९	३३१८	१२०	३३६०					३२	८९६	९४०.८	२६४६६
	जम्मा		१७३७	४६७३१	१८७८.६	४०११२७.६	२२८३.८	६११३७	९८८	१२३१२	१११७	३६८६०	२३४८	६०४३५	१८०२	४८००५	२२१६	६३९७७	२०८२	६३६८७	२५७१	६९६१५	१५९४	४७८१७	१३७६	४३९०४	२२७९३	९५५६८७		
कुल जम्मा			२०२३	६३९५३	२०७६.६	४१२९१२.६	२२८३.८	६११३७	९९७	१२६८०	२०६२	५५५६७०	२६२३	७९७७७	२१८७	७६१०३	२२९८	६८८४९	२२२२	७४७२८	२७५१	८५५६४	१९३१	६४६६७	१५६७	५३९९९	२५०२२	२०६६		

आयात (IMPORT) तथ्यांक
 आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय, भैरहवा
परिमाण:मे.ट.मा

मुल्य रु.हजारमा

क्र.स	विवरण	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
क) खाद्यान्न																													
१	धान		१६३	४४३५	५३३	१४३९१	२१२	५७२४	८१७	२२०५९	२९२	५८४०	०	०	०	०	१७४	३४८०	०	०	०	०	६५	६५०००	१०७	१०७०००	२३५	२२७४४९	
२	गहुँ		५०६९	१३६८६९	९१५	२४७०४	१७६६	४७४१२	१००४	२७०८८	७३२	१९२५१	७३२	१९२५१	१०७	२८९१७	८५३	२३०८५	११०५	२९८२२	८९१	२४०५७	३७६५	१०९६५३	३३३७	९०९०८	२९९९४	५७२२३८	
३	मकै (पशु दाना)		२२४४	४०३९२	१२२५	२२०५०	१३०७	३१३६८	९३८	२२५१२	३०२१	५४३६९	४५८	८२४४	३०७५	५५३३०	२०४२	३६९३६	७८०	१४०४६	६४७१	११६६१६	८१२०	१४६९६८	५३७३	९६७०९	३४०७२	६४४७६०	
४	जौ		०	०	०	०	२	२५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२५	
जम्मा			७४७८	१८१७१६	२६७३	६११४६	३२७७	८५५२९	२७५९	७६७७९	४०२६	७९४६०	११७	२७४९५	४१४६	८४२६७	३०८१	६३३०१	१८८३	४३६६८	७३७०	१४०६७३	११९५०	३१२८२२	८८१७	२९३८१७	५८६३३	१४४४९७२	
ख) दलहन(गेडागुडी)																													
१	चना		०	०	४	१२८	०	०	०	०	०	१०	३३०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१४	४७८
४	मटर केराऊ		०	०	०	०	०	०	०	३७	१२९५	०	०	३९०	१३६५०	२७२	९५२०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६९१	२४४६५
५	मास कालोमास		०	०	४	२४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	२४०	
जम्मा			०	०	८	३६८	०	०	०	३७	१२९५	१०	३३०	३९०	१३६५०	२७२	९५२०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१८	२५८
१	तोरी समो		०	०	०	०	०	०	०	७	२४५	२	१००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	२४५
३	बदाम (हार्थी)		०	०	०	०	०	०	२१	७३५	०	१	५०	०	०	०	०	०	०	०	०	२१	२१००	०	०	०	०	४३	२८८५
जम्मा			०	०	०	०	०	०	२१	७३५	७	२४५	३	१५०	०	०	०	०	०	०	०	२१	२१००	०	०	०	०	५२	३२३०
घ) ताजा तरकारी																													
१	काउली		०	०	०	४३	६४५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४३	६४५	
२	मूला		०	०	०	४४	३५२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४४	३५२	
३	केला		०	०	०	४९	७८४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४९	७८४	
४	भट्टा		०	०	०	६३	५०४	०	०	०	०	०	६७	५३६	१५	१२०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	११६	
५	खुर्सानी(हार्थी)		०	०	३	९०	५६	१६८०	८३	२४९०	१०१	३०३०	१५	४४०	५०	१५००	३	९०	०	०	०	३	१०४०	०	०	०	०	३	१०४०
६	केराउ (हार्थी)		०	०	०	४६	६९०	१६०	२४००	०	०	४३	६४५	३५	५२५	८७	१३०५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४६	६९०
७	यात्र		६८६८	१९९१७२	८४२३	२४४२६७	७९३३	२३००४७	३५२२	१०२१३८	७९१०	२२९३९०	१०४९८	३०७४४२	८०३९	२३३३३१	९३४६	२७०३४	७५४४.८२	२१९०९०	१२११३.३४	३५९२८७	८४३८.८८	२४४७८८	७७३७.७५	२२४१०४	९८४७४	२८५४७०	
८	साखारकाड		०	०	०	५८	८७०	६०	९००	०	१५	२२५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११५	
९	कुकुरा		०	०	०	२८	२८०	२०	२००	०	२७	२७०	३६	३६०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११५	
१०	गोलभेंडा		१५३	२२९५	५०१	७५१५	८८२	१३२३०	४०९	६१३५	८०	१२००	१०५	१५७५	१८६	२७९०	७६४	११४६०	८९४	१३४०६	४८९	७३२८	४०५	६०७३	३३७	४०५५	५२०४.१	७८०६१.५	
१२	लौका		५०	२४०	५०	२४०	५०	२४०	३४	१७०	१०	५०	१७	८५	४७	२३५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२५८	

क्र.स	विवरण	आवात गारिको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा			
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
१३	मिर्जा		०	०	५०	३००	१९	११४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६९	४१४	
१४	मसी		०	०	४०	४००	१७	१७०	०	०	०	०	५६	२८०	७६	३८०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१८९	१२३०	
१५	भेडे खुर्सी		१०	२००	३०	६००	१५	३००	०	०	०	०	०	०	३४	६८०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८९	१७८०		
१६	मोटी		५०	६००	६०	७२०	१०६	१२७२	२००	२४००	०	०	१२३	१४७६	५७	६८४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५९६	७५५२		
१७	बन्दा		२०	१६०	४०	३२०	१०५	८४०	०	०	२०२	१६१६	३८	३०४	५९	४७२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४६४	३७५२		
१८	चिचिन्दी		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३४	३४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३४	३४०		
१९	टिडा फर्सा		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३४	२७२	३६	२८८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७०	५६०		
२०	भिण्डी		९	१३५	४०	६००	५०	७५०	२७	४०५	२५	३७५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१५१	२२६५		
२१	पिडालु		०	०	०	०	३२	१६०	०	०	०	०	०	०	३८	१९०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७०	३५०		
२२	साग		०	०	३०	१५०	०	०	०	०	०	०	०	०	३६	३६०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६६	५१०		
२३	हिन्यो धनियाँ		०	०	१७	२५५																					३०	५८०		
३०	अन्य तरकारी																											३०	५८०	
	जम्मा		७६०	२०२८२	९२८४	२५४४६७	९५९६	२५२९४८	४५१५	११७३८	८३२८	२३६६९	११२२३	३१४६००	८८४६	२४३३४७	१०२३	२८४२४	८७१	२३७०३८	१२८३८	३६२१५९	९०६६	२५४६७	८०६५	२२९१६०	१०७८८३	२९०९३१४		
	डा) ताजा फलफूल																											०	०	
१	म्याउ		९४	४२४४	५१३	२३०८५	४१५	१९९२०	२१५	१०३२०	१४३	६८६४	४२	२०१६	३५	१६८०	३	१४४	६	२७४								१४६५	६८५४६	
२	मौसम		२४	७२०	६२	१८६०	६५	२६००	५९	२३६०	२४	९६०	२	८०	१६	६४०	३२	१२८०	१४	५५८	४०	१५८९	१९६	७८२९	२१२	८४६८	७४५.१	२८९४४		
४	काजी		५९१	१४८७५	५९६	१४९००	५९७	१४९२५	५९८	१४९५०	५९९	१४९७५	६००	१४९००	६०१	१४९२५	६०२	१४९५०	६०३	१४९७५	६०४	१४९००	६०५	१४९२५	६०६	१४९५०	६०७	१४९७५	६०८	१४९००
६	अंगुर		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	अमर		१५४	११५५०	१२६	९४५०	८२	६५६०	५२	४१६०	७३	६१६०	१३	१०४०	१६०	१२८००	१७७	१४१६०	१९५	१४६१०	१८१	१३५६८	४४६	३५६४६	५०२	४०९६९	२९५४.५	१६९८८०		
८	आप		१४३	३५७५	८	२००	०	०	१	२८	०	०	११	२७५	०	०	०	०	०	२.४३	६१	१७२.१०	४३०३	९३३	५६९१२	१८४.७४	५१७३	१४५४.३	७०५२६.४	
९	मुन्तला		०	०	०	०	६५	६५००	३८०	३८००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११११.२	१६९६२.३		
१२	मेवा		३९५	९८७५	२८४	७१००	२००	४०००	१२५	३९२५	१९५	४८७५	१०	२४०	८६	२१५०	३०८	७३००	६५१	१६२६८	९०७	२२६७७	११८५	२९६३३	६६४	१६५९५	५००९.९	१२५२४७		
१३	केरा		१३९९	१३९९०	२८५६	२८५६०	२३६३	२३६३०	१४२३	१४२३०	१८१०	१४१८०	१७२७	१३८१६	३०७५	२४६००	२२३३	२४७८५	५२६०	४२०८२	२३४७	१८७७६	४१०६	३२८४८	१५९४	१२७५२	३९१८३	२६५४४८		
१४	तलुवा		४६७	२३३५	५५८	२७००	३१३	१५६५	९१	४५५	१६४	८२०	१७५	८७५	७४	३७०	२८७	१४३५	६३५	३१७५	७६९	३८४५	२८२०	१४०२०	१२००	६०००	७५३.९	३७७५७		
१५	लिची		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
१६	काँचो नाँवल		१९०	१०४४०	३६२	१९९१०	६२२	१४९२८	४८६	११६६४	१०९	२६१६	९७	२३२८	१०६	२५४४	५०२	१२०४८	२२३	५३५७	२६७	६४१७	२६७	६४२०	२१४	५१९१	३४५५.९	९९२९२.९		
२३	अमला		०	०	०	०	७	११०	८	१२६	१	१५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	२५१		
२१	किची		०	०	०	०	०	०	२१	८४०	०	०	३	१२०	३	१२०	३	१२०	३	१२०	३	१२०	३	१२०	३	१२०	३	३४.९२	१३९६.८	
२८	कुमार		०	०	०	०	०	०	०	०	१	१७६	२९३	५८६०	१८७	३७४०	२१२	४२४०	२१२	४२४०	२१२	४२४०	२१२	४२४०	२१२	४२४०	२१२	४२४०	२१२	४२४०
	जम्मा		३४६९	७६९४४	५३६५	१०७८५५	४७२९	९५७३८	३४६६	६६४२८	३१३२	५२००९	२९७५	४१७६०	४७२६	८२८१९	६९३५	१५६९८१	११७०२	२०२८२७	५६०९	१०५८८८	१०७१९	२१२४४१	५०१४	१०५९१७	६७८३३	१३०२२६९		

क्र.स	विवरण	आवात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा			
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
	घ) फल-फुलको बोट/किस्का																											०	०	
	जम्मा		८५००	९०	९६५०	९०	६३६०	६०	७७५५	६०	३३०३६	६६०	५५५०	२८०	०	०	१००००	३०००	२००००	१००								९२८५१	४२६०	
	ङ) फुल/कट भन्सार/प्रेस भन्सार																											०	०	
४	मसुनो फुल		१	५	३	१५	६	३०	६५	१३०	१	५	७	३५	१९	९५	२३	११५	५	२५	१५	६९	४	२२	३	१३	१५०.७५	५५८.७५		
	जम्मा		१	५	३	१५	६	३०	६५	१३०	१	५	७	३५	१९	९५	२३	११५	५	२५	१५	६९	४	२२	३	१३	१५०.७५	५५८.७५		
	च) फुल विक्रार गाना																											०	०	
१३	अन्य फुल किस्का																८२००	८२	९	०.०१							२८६००	२८६०	२९५२	३६८०९
	जम्मा		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८२००	८२	९	०	०	०	०	०	०	२८६००	२८६०	०	२९५२	३६८०९
	ज) प्रशोधित सामग्री																											०	०	
२	चामल		१३०६८	४५७६८०	११०८५	५२७७५	१३६७६	४७८६६०	१३६३०	४७७०५०	१९९५५	६९८५२५	१६४०८	५७४२८०	१३५२३	४७३३०५	१३३४४	४६७०४०	७८२६	२७८९४	१२२४७	४२८६४५	११००६	३८५२१०	९५८३	३३५४०५	१५२३११	५५७७६९		
१७	कमिक		२०५६	३२८९६	१३९२	२२२७२	१०७७	१७२३२	१४४०	२३०४०	१७१९	२७०४	९६४	३३७४०	१६४२	२६२७२	११६८	१८६८८	१०१३	१६२०९	१२५४	२००६७	१९७४	३१५७	१००८	१६१३०	१६७०७	२८५६२६		
	जम्मा		१५१२४	४९०२७६	१६४७७	५४०२४६	१४७५३	४९५८९२	१४०७०	५०००९०	२१६७४	७२५९२९	१७३७२	६०८०२०	१५१६५	४९१५७७	१४५१२	४८५७२८	८८३९	२९०१०३	१३५०१	४४८७१२	१२९८०	४१६७८६	१०५११	३५१५३५	१७७५७५	५८६२८५		
	ट) औद्योगिक																											०	०	
२	कृषि विन (बाजा मभएको)		०	०	१८	५००	०	०	३	२००	१३	१२००	०	०	०	०	०	०	४	३७३	०	०	५	४६२	०	०	४३.०८	२७३८.१५		
	जम्मा		०	०	१८	५००	०	०	३	२००	१३	१२००	०	०	०	०	०	०	४	३७३	०	०	५	४६२	०	०	४३.०८	२७३८.१५		
	ड) मसला वाली																											०	०	
२	तसुन		१	२०	०	०	१	२०	०	०	२९	५८०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३१	६२०	
	जम्मा		१	२०	०	०	१	२०	०	०	२९	५८०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३१	६२०	
	ण) आलु		९३१५	१४९०४०	११९४१	१९१०५३	१३७७६	२६१७४४	१२२००	२३७००	७६९	१३६०९	१३८०६	२६२३१४	१०७५७	२०४३८३	७९७९	१५१४६८	४३१९	६९१०२	३४२६	५४८०८	७३७०	१४००२४	६८४७	१३००९१	१०२७४४	१८५५३९		
	जम्मा		९३१५	१४९०४०	११९४१	१९१०५३	१३७७६	२६१७४४	१२२००	२३७००	७६९	१३६०९	१३८०६	२६२३१४	१०७५७	२०४३८३	७९७९	१५१४६८	४३१९	६९१०२	३४२६	५४८०८	७३७०	१४००२४	६८४७	१३००९१	१०२७४४	१८५५३९		
	त) अन्य																											०	०	
२	मिना	भारत	३९१२३	५१०७८८	५९५३	९५२४८	२८६७	१४३३५०	१८११	९०५४०	१००९	४४०४०	६८२८	३११९००	१२७९३	६३९६८३	४७०	२३५४००	५४२६	२७३२१	५८७८	२९३८१७	४७७३	२३८५६०	५६५१	२८२५३९	१७०६०	३५६३७३३		
३	ताजा चाउ	भारत	४१	४०५६	२७४	२७००	२४	२४००	४२	४२००	३६	३६००	६८	६८००	५८	५८००	६३	६३००	२६	२६००	१६	१६००	११	११००	११	११००	६७०	४२५५६		
४	साया डिआमी	भारत	०	०	०	०	४०	२२४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४०	२२४०		
	जम्मा		३९१६४	५१४८२४	६२२७७	९७४५८	२९३११	१४७९९०	१८५३३	९४७४०	१०१५	४४०४०	६९३६	३१८७००	१२८५१	६४५४१०	४७७३	२४१६००	५४५२	२७९९२१	५८९४	२९५४१७	४७८३	२३९६६०	५६६२	२८३६३९	१७७७०	३६८३७३३		
	कुल जम्मा		५१०४०	१०९५५७७	७९३७५	१६८१४८८	५८७२५	१२८८९०९	४९०८५	११४२०५०	७८८२९	१२०५३९५	६९१६१	१७०९०५४	१०३६५	१४४६८३८	६५८६९	१७९९९७७	६०२७७	१०८२३३९	४८२१०	१३८६३३०	५८००९	१६३४८२३	५४९१९१	१३५०९९३	६९९०९५	१६८२५७८		

सि. नं	सामानको नाम	इकाई	कुन ठेगाना	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		चैष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेष्ठ		असार		जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
६	बेसार धुलो			०	०	३	३००	०	०	२	२००			०														५	५००	
	जम्मा			०	०	३	३००	०	०	२	२००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५	५००		
६	ममला वाली																											०	०	
१	अदवा			६७२	१३४४०		०		०		०	१२८७	२५७४०	३०७	६१४०	५८	११६०	५९	११८०	१३	२६०	०	०	१५	३००	९६०	१९२००	३३७	६७४२०	
४	अलैंची धुलो			१	८००		०		०		०	१०	७६००	०	०	१२.४	९९२०	११.१४	८९१२									३५	२७३२२	
६	सुठो			४१	३९३६	१०९	१०४६४	७७	७३९२	७२	६९१२	१०२	९७९२	०	०	४६	४४१६	४६	४४१६	८८.५	१७७०	७२.५२	१४४०.४	११३	२२५५	७४.७	१४९४	८४१	५४२९७	
७	तेजपात			२४	९६०	३३	१३२०	२०	८००	१४	५६०	१११	४४४०	१८६	७४४०	८६	३४४०	८६	३४४०	४१.१	८५००	१३८.७	१०५००	१३७	७३००	१३४	६५८०	१०१०	५४२८०	
८	दालचीनी तेजबोक्रा			१५	७५०	२१	१०५०	१५	७५०	२५	१२५०	३५	१३५०	२९	१४५०	७.२	३६०	७.२४	३६२	१५.४	७६५	१०२.६९	१२५००	८७	३४५०	११६	१०८००	४७५	३५२३७	
	जम्मा			७३३	१९८८६	१६३	१२८३४	११२	८९४२	१११	८७९२	१४४५	४९३२२	५२२	१५०३०	२१०	१९२९६	२०९	१८३१०	१५८	११२९५	३१४	२४४५०	३३१	१३३०५	१२८५	३६०७४	५७३३	२३९४६६	
७	अन्य																											०	०	
१	चोक्र/चुनि भुसी धानको भुस ब्रान														०						२१	२१००						२१	२१००	
२	पिना														०						३५४	३५४००	३३५.९६	३३५९६	१८७.६	१८७६०	३४२.१५	३४२१५	१२२०	१२१९५
४	अम्मिसो			२०	३००	३१	४६५	४३	६४५	२२	३३०	२०	३००	०	०	५७	८५५	१४	२१०	१४३.५	२१५३	८७.५	१३१३	१३	१९५	०	०	४४१	६७६५	
७	याजको सुकेको पात			०	०	२	७००		०	०	०	२	५२५	०	०	२१	७३५०											२५	८५५	
	जम्मा	जम्मा		२०	३००	३३	११६५	४३	६४५	२२	३३०	२२	८२५	०	०	७८	८२५	१४	२१०	५१९	३९६५३	४२३	३४१०९	२०१	१८९५५	३४२	३४२१५	१७७७	१३९१११	
कुल जम्मा				८२५	२२३७६	३६२	११८६९	२०१	१०६४७	१६७	१०६३२	१५८२	५०५९७	५९८	१६५८५	२९३	२७७११	२२५	१८६२०	१०५३	५३०११	८५५	६२०७४	५६८	३२६६२	१६५१	७२८०२	८४१५	३६६९५६	

आयात (IMPORT) तथ्यांक
आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , मलंगवा
मूल्य रु. हजारमा
परिमाण:मे.ट.मा

मूल्य रु.हजारमा

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरीएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेठ		आषाढ		कुल बम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
	क) खाद्यान्न																													
१	धान			२३१	३२१९	२५३	३६१०	१९६	२७९९	०	०	१११६	३३४९४	१७४३	६९७२१	०	०	२३१	३२१९	२५३	३६१०	१९६	२७९९	०	०	२३१	३२१९	४४४०	१७०८	
२	गहुँ			४५	६७५	०	०	२५	५१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७०	११८५
	जम्मा			२७६	३९७५	२५३	३६१०	२२१	३३०८	०	०	१११६	३३४९४	१७४३	६९७२१	०	०	२३१	३२१९	२५३	३६१०	१९६	२७९९	०	०	२३१	३२१९	४५१०	१०८९२	
	घ) ताजा तरकारी																												०	०
१	काउली					५७	३४४४	५	१८४	२	८																		१२८	३६३६
३	कोला			४.२०	१२६																								४	१२६
७	ग्याज			३०३	१०६१९	३६०	६४८०	४६८	८४२४	२६८	४८२०	२४१	४३३८	५८०	१०४४०	७५७	१३६१९	३०३	१०६१९	४६८	८४२४	२४१	४३३८	७५७	१३६१९	७५७	१३६१९	५५०२	३०३४३	
१२	लौका					०.४०	८																						०.४०	८
	जम्मा			३०७.६	१०७४५	४१८	९९३२	४७३	८६०८	२७०	४८२८	२४१	४३३८	५८०	१०४४०	७५७	१३६१९	३०३	१०६१९	४६८	८४२४	२४१	४३३८	७५७	१३६१९	७५७	१३६१९	५६५३	३४११३	
	ङ) ताजा फलफूल																												०	०
१	स्याउ			२	७२	१	४८			३	१०५																		६	२२५
७	अनार			४	१६८																								४	१६८
८	आँप			०.३०	१५																								०.३०	१५
	जम्मा			६.३०	२५५	१	४८	०	०	३	१०५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११	४०८
	ण) आलु			१००६	१८१११	५५२	१८७९८	१०८०	२१६००	१४७६	२९५२०	६६४	१३२८०	२४२	४८३८	४४४	८८७२	३६८	७३५०	१००६	१८१११	१०८०	२१६००	६६४	१३२८०	४४४	८८७२	१०२५	८८०२९	
	जम्मा			१००६	१८१११	५५२	१८७९८	१०८०	२१६००	१४७६	२९५२०	६६४	१३२८०	२४२	४८३८	४४४	८८७२	३६८	७३५०	१००६	१८१११	१०८०	२१६००	६६४	१३२८०	४४४	८८७२	१०२५	८८०२९	
	कुल जम्मा			१४९६	३३०८५	१२२४	३३३८८	१७७४	३३५१६	१७७९	३४४५३	२०२१	४१११२	२५६५	८४९९९	१२००	२२४९१	९०२	२१२६८	१७७७	३०९५५	१४७४	३२९८१	१४२५	२७०८३	१४३३	२५७९८	१११९१	१३३४४२	

आयात (IMPORT) तथ्यांक
आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय, जलेश्वर
परिमाण:मे.ट.मा

मूल्य रु. हजारमा

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
क) खाद्यान्न																														
१	धान			४०२	७६३८	३९१	७४२९	३२५	६१७५	४३	८१७	३९९१	७५८२९	२४१८	४७८४२	११४०	२१६६०	८००	१४२००	१०५९	२०१२१	६२२	११८१८	४२७	८११३	२६७	५०७३	११९८५	२२७७५	
२	गहुँ				४९०	९३१०	१०४	१९७६	७	१३४९	३१	४८९	८३	१४७७	१८३	३४७७	१३३	२४२७	१२८	२४३२	४७	१०८३	२२७	४३१३	८४	१४९६	१४९१	३०२२९		
३	मकै (सु दाना)					३	७२	२	४८	४२	१००८			२१	५०४	१०	२४०	१५	३६०						९२	२७०	११६	३४८०		
४	कोदो																												९३	२२३२
५	जौ																												०	०
जम्मा				४०२	७६३८	८८४	१६८११	४३१	८१९९	१४६	३१७४	४०२२	७६४१८	२६२२	४९९३३	१३५७	२६०१७	९४८	१८०८७	११८७	२२४५३	६७९	१२९०१	६४४	१२४२६	४४३	९४२९	१३०८५	२६३६६	
ख) दलहन/पेडा/गुडो																														
१	चना					७	२८०																						७	२८०
जम्मा				०	०	७	२८०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	२८०
ग) नाजा तकारी																														
१	काउली							३५	३८३	६६	७२६			६	६६	१	११	५	५५										११३	१२४३
२	मुला									४	४४																		४	४४
३	कोरला							३	३३	१	११			१	११			३	३३									८	८८	
४	भण्टा			०.५	५.५	२	२२	११	१११	४	४४	१	११	२	२२					१	११							२१.५	२१६.५	
५	खुर्सानी (हीयो)							५	५५	३	३३	१	११	१	११	१	११	४	४४	१	११							१६	१६६	
६	केराउ (हीयो)											१३	१४३	३१	३४१	२५	२७५	१८	१९८	१	११			१.०००	११.०००			८९	९७९	
७	प्याज			५७०	१४२८३	५६२	१६२८८	६७	२२०९९	३१०	१०१४०	५३९	१४६३१	५७	१५४७	८१७	२३९३३	५८५	१६९६५	१६०	४६४०	२९३	८४१७	५७	१६७१	६३३०	१८०३३			
द) सब्जा/फल																														
१	काक्रा							२	२२			१	११	१	११	१	११	२	२२	१	११	४	४४					१२	१२२	
१०	गोलभेंडा					११	१२१	३४	३७४	१५	१६५	८	८८	४	४४	१४	१५४	९	९९	९	९९	५	५५	४	४४			११३	१२४३	
११	पत्रक					२	२२	८	८८	३	३३							९	९९	१५	१६५	७	७७	६	६६			११८	१२९८	

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गरिएको देश	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		बैशाख		जेष्ठ		आषाढ		कुल जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
१२	लौका			३	३३	२	२२	१८	१९८	६	६६									१५	१६५	४	४४						४८	५२८
१३	पिठोला																		१	११	१	११						२	२२	
१४	धर्मा							४	४४	३६	३६६	१८	१९८	३६	३६६	७९	८६९	११४	२१३४	२	२२	२३	२५३				३९२	४३९२		
१५	भेडे खुर्सानी							१	११	२	२२	२	२२	२	२२	३	३३	२	२२	२	२२						१४	१५४		
१६	बोढी																			१	११						१	११		
१७	बन्दा							४	४४	४	४४	८	८८	४	४४	४	४४	४	४४								२४	२६४		
१८	चिकिडो																										०	०		
१९	टिडा/धर्मा																										८	८८		
२०	भिगदो				३	३३	६	६६								१	११	४	४४	५	५५						११	२०१		
२१	मिमो									१	११	२	२२														३	३३		
२२	काचो कटहर															१	११	३	३३	६	६६						१०	११०		
२३	गान्ध				१	११						२	२२	६	६६	६	६६	३	३३						२	२२	२०	२२०		
२४	होचो धमिर्वा									१	६०	१	६०														२	२२		
२५	सन्धिन																		२	२२.०००	५.०००	५५.०००	१.०००	११.०००						
२६	बकुला																		२.०००	२२.०००										
	जम्मा			५७४	१५३२२	५८३	१६५२१	७९८	२३४६६	४९६	११८०४	५९२	१६२६३	६६९	१७६३७	६६९	१६९५३	१०८२	२६६०८	६५०	१७६८०	२७२	५८७९	३०६	८६४०	५७९	१६७९१	७९६२.५	१९३५६६	
	घ) गाजा फलफुल																										०	०		
१	खाड			३२४	२०७३६	५१४	३२८९६	१६२	६१५६८	७४०	४७३६०	१७२	११००८	२१	१३४४	३२	२०४८	२	१२८							५.०	३२०.०	२७७२	१७७४०८	
२	मौसम											३८२	१२२२४	५८०	१८५६०	७९८	२४५३६	५८२	१८६२४	२४८	७९३६	४	१२८				२५९४	८३००८		
३	बबर											६	७२	९	१०८	२१	२५२	१	१२								३७	४४४		
४	कागती																					१	३०				१	३०		
५	अंगुर											२	६४	५७	१८२४	२७९	८९२८	५८९	१८८४८	११०	२११२०	३४१	११२३२	४०	१२८०		२२२८	७९२६६		
६	अमर			१७३	१६६०८	३९०	३७४४०	२२५	२१६००	१७५	१६८००	१७९	१७८४४	२२५	२१६००	२१५	२०६४०	३८५	३६९६०	२०३	१९४८८	१८२	१७४७२	१०६	१०१७६	६१	५८५६	२५९४	२४१८२४	
७	आँप			४२	१६८०	७	२८०													१	४०	११०	७६००	६९१	२७६४०	६६४	२६५६०	१५९५	६३८००	
८	सुन्तला							३	१२०	१२७	५०८०																१३०	५२००		
९	धुईकटहर																								३	४८	३	४८	६	९६
१०	मेवा													२	३८	३	५७	३	५७	६	११४	४	७६	२.०००	३८.०००		२०	३८०		

क्र.स	विवरण	इकाई	आयात गिरि/को/देहा	श्रावण		भाद्र		आश्विन		कार्तिक		मंसिर		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		आषाढ		कुल जम्मा	
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
११	केरा			८२	२२९६	२८०	७८४०	१२१	३३८८	१७७	४९५६	३	८४			१२	३३६	५	१४०	१८	५०४	४२	११७६	१६	४४८	१	२८	७५७	२११९६
१२	सुकुवा																	२८	१८२	१४३	९३०	८८	५७७	२१२.०००	१८६८.०००			५५९	३५८१.५
१३	कोचो नीरवल					१६	३८४			७०	१६८०																	८६	२०६४
१४	चुकन्दर													१	११	२	२२	१	११	२	२२							६	६६
१५	अमला									१	६.५																	१	६.५
	जम्मा			६२१	४१३२०	१२०७	७८८४०	१३११	८६६७६	१२८१	७५८७६	७४५	४०६४३	८९५	४३४८५	१३६२	५७८१९	१४९६	७४९६२	१४३१	५८१५४	८६२	३६२८६	११५०	४१५२८	७५४	३२८१२	१३३०३	६७०४००
	डा) प्रशोधित सामग्री																											०	०
१	चामल			१५४४	६४५५५	२१५४	११७५५	१९४१	८५८३०	११५३	५१७०	१३४४	४९३१५	१७९६	७९६४०	१७५६	८३९००	१६८४	७८२७५	५७४	५४३२०	१९०७	१०९५५	१८६५	८५११५	१०७४	४९४७०	१८७३२	८७४९२०
२	चिन्ना											४४	१३२०					९	२७०			११	३३०			१२	३६०		
३	सुगन्धल																			९	५०४						९	५०४	
४	सहर दाल					५	४८०											१२	११४२	२	१९२						११	१८२४	
५	जना दाल					५	३६०	१४	१००८									२०	१४४०	८	५७६							४७	३३८४
६	सखर			७	२२४	१०४	३३२८	१५१	४८३२	३२८	१०४९६			९८	३१३६	१००	३२००						३	९६	१०४	३३२८			
	जम्मा			१५५१	६४७७९	२२६८	९४९३३	२१०६	११६७०	१४८१	६२२०६	१३९८	६०६५५	१८२४	८२७७६	१८५६	८७१००	१७९५	८११३७	५९३	५५५९२	१९१८	११२८५	१८६८	८५२११	११९०	५३१५८	१९७७८	१११५२२
	चा) आलु			२७२५.०	५१७७५	२७५४	५१९४६	४०२०	७६३६०	४२५५	८०८४५	३४६७	६५८७३	१७७१	३३२६९	१०२४	१९४५६	१२४०	२३७४०	११४३	२१७७	१६२६	३०८९४	१८००	३४२००	१८४३	३५०१७	४३६३८	५२५१२२
	जम्मा			२७२५	५१७७५	२७५४	५१९४६	४०२०	७६३६०	४२५५	८०८४५	३४६७	६५८७३	१७७१	३३२६९	१०२४	१९४५६	१२४०	२३७४०	११४३	२१७७	१६२६	३०८९४	१८००	३४२००	१८४३	३५०१७	४३६३८	५२५१२२
	कुल जम्मा			५८७३	१८०८३४	७६८३	२६०३२९	८६६६	२८६३९१	७६७७	२३३९०६	१०२२४	२५९८३२	२३७६१	२२७०९०	६२६८	२०७४२५	६६०१	२२४५४४	५१०४	१७६६६६	५३५७	१७९२३८	५७७८	१८२०८५	४७८९	१४७२०७	९७७८१	२५६५४७

निर्यात (EXPORT) तथ्यांक
आ ब २०७५/७६
कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी
मुल्य रु.हजारमा परिमाण:मे.ट.मा

क.स.	विवरण	इकाई	देश	श्रावण महिना		भाद्र महिना		असोज महिना		कार्तिक महिना		माघ महिना		पौष महिना		माघ महिना		फाल्गुन महिना		चैत्र महिना		वैशाख महिना		जेठ महिना		असार महिना		कुल जम्मा		
				परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण
१	रिट्टा	मे.ट.	भारत									४.६	११३.२०														१३६.५०	४८८०.००	१४१.१	५०७३.२
२	चुत्रो बोका	मे.ट.	भारत									८.५	२७२.००																८.५	२७२
३	काउरोबोका	मे.ट.	भारत									४	१६०.००																४	१६०
४	तेजपात	मे.ट.	भारत									९.३५४	४६७.७०																९.३५४	४६७.७
५	अदुना	मे.ट.	भारत									२१.१८	८८३.२०	८४.५	३३७९.२०	४.८६	१९४.४०												११०.५	४४५६.८
कुल जम्मा												४७.६३	१९७६.१०	८४.५	३३७९.२०	४.८६	१९४.४०											२७३.४९	१०४२९.७०	

आयात (IMPORT) तथ्यांक

आ ब २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय, गड्डाचौकी

क्र.सं	विवरण	इकाई	देश	श्रावण		भाद्र		आश्वीन		कार्तिक		मार्ग		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		कुल जम्मा			
				परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य
क	बाबुल																											०	०		
१	गहु	मे.ट.	भारत					२८८१.२९	७२१३.३९	१७६.०४	४४६६४.९१			२११८.००	४९६६३.९८	४९४८.४८	३१९७४.३६	३१८०.१	६९१०६.८१	३३४९.७६	१०८२४०.४२							९९१७६.६३	६७९६८८.९१		
२	नामल	मे.ट.	भारत					२९.४०	१०३८.४१	७४.३३	२६९७९			१००.१०	४४४९.४२	४००.९०	१९४०१.२८	३००.२३	९६४७.३८	७८८.६४	३४०३७.९३	१३८.०	६८४४.८					१७२.७४	७८७६.४१		
	जम्मा							२९१०.७९	७६३८३.७	२४९.३९	४७३८१.९७			२११८.१०	६४१२३.४०	६३४९.३८	३३९१६.६४	२४८०.३३	७४६६४.२०	४३८८.३७	११९१८८.४४	१३८.००	६८४४.८०				१८७६६.४	७४७८२.३३			
ख	तेलहन																											०	०		
१	तेली	मे.ट.	भारत					३३९.३४	१९४३२.३											४३७.४६	२३३४६.७	७६.१८	२७७७४.२			१२२.६८	४९३९.४	९६७.६७	४१४२९.९४		
	जम्मा							३३९.३४	१९४३२.३											४३७.४६	२३३४६.७	७६.१८	२७७७४.२			१२२.६८	४९३९.४	९६७.६७	४१४२९.९४		
ग	ताजा तस्करी																											०	०		
१	काठमी	मे.ट.	भारत	१.२	१९.२	३.३४	४३.६	२४.९७	३८९.०८	४७.७६	८१६.९९	६९.९७	८६६.९४	४६.७८	६७६.९६	२२.३०	३९९.९८	१९.००	२७४.३	४.९	७६.९६	१३.३६	१७४.९६	०.९९	१४.८४	१	१६	२७.७४	३७०.३३		
२	गाजर	मे.ट.	भारत	०.८४	१३.६	३.३९	४४.२४	३.९६	४०.४६	४.२६	८२.४७	१६.९८	२४०.६	१९.८	२८८.४४	२३.४४	३४६.९९	४.०२	६७.६७	४.६४	१०.४३	०.६९	११.०४	२	३.३९	१०९.२६	१६६.३८				
३	केला	मे.ट.	भारत	४.४७	८६.७८	४.८७	९३.३४	१२.६८	१९९.२	१३.९३	२०८.४८	१४.८१	२३६.३४	७.६८	१२२.६८	७.२	११४.२	७.८७	१२४.२४	९.२४	१४४.९३	४.९८	९३.३	६.६२	१०४.९२	२	६६.४	११९.२१			
४	माया	मे.ट.	भारत	०.९९	१४.४६	२.२१	३३.६९	३.७३	४८.८४	१२.८९	२०३.८७	१७.३७	२४८.३	१०.०४	१४६.९६	८.०	१२७.२	७.४२	११६.४७	३.०९	४७.२९	४.९४	८२.२४	११.६६	२३३.२	४	८२.९	८६.६२	१७४.३३		
५	हरियो खुर्सानी	मे.ट.	भारत	१.३	२०.८	४.००	७८.२१	१४.०६	२३४.३६	२४.९९	३८४.७४	२७.४३	३९९.४८	३१.९८	४३७.८४	३३.३७	४८९.७६	२४.९७	३६३.७७	२३.४४	३४०.३८	१२.४७	१८९.२६	१९.४८	३११.६८	८	१२८.४८	२२७.९३	३३७.७४		
६	मेहे खुर्सानी	मे.ट.	भारत	१.९४	३७.०८	२०.०६	२८३.३९	३६.३२	४३०.४९	३९.६७	४६३.९	४९.४	४९६.६९	३९.९४	४४८.४१	३४.४३	४२८.७२	२९.७	३९८.९६	२९.९७	३९९.६३	३४.४०	४४२	१	१४७.०४	३०९.६३	४४७.३३				
७	गमही	मे.ट.	भारत	४.८९	९०.४९	८.१२	१२४.७६	१३.९	२०८.६	१२.२४	१९४.४९	७४.२	१२०.३२	१०.७४	१७९.३९	३.०४	४७.८४	१४.४३	२२४.४९	१२.३७	१८६.८४	११.९२	१८२.९४	२९.०९	३३७.४४	०	०.३३	१२०.४२४	१८२.०४		
८	काको	मे.ट.	भारत	२.६७	४२.४९	३.८७	६९.९२	७.९३	१११.९३	२७.०६	४०४.४७	१७.०७	२४६.९९	६.२४	१७.२	१०.४३	१६.२	८.०६	१२४.४	४.६१	७४.४	८.८	१३९.४	२०.६४	३३०.२४	१२	१९९.७६	१२८.६३	२०००.९		
९	मोममेडा	मे.ट.	भारत	१०४.३३	१४६३.४८	४०९.११	४७६६.०९	४४२.४	७७४३.६८	६२३.९९	८६३४.९१	६३३.४९	९९२८.९६	९२२.३६	१०६९.९८	२८२.०६	३६३३.७७	४४.९१	६९०४.०४	८६.०७	११८७.४२	२४४.३४	३३७.४	२४४.३४	३३७.४	८०	३२०.८	३२२.९२	४१८०.९६		
१०	मौवा	मे.ट.	भारत	६.६९	१०६.३३	१०.७६	१६७.४८	३१.९९	४९४.७२	२४.८३	३९९.४८	१२.९२	१९९.९४	६.९९	९७.२४	६.४६	१००.६	१०.११	१४९.३६	७.३७	११७.९२	१३.९९	२०२.६३	३०.९७	४८२.७४	११	२८०.६४	१७९.८८	२८०९.२७		
११	कमी	मे.ट.	भारत	४.९६	७८.३३	८.४९	१३०.७४	२१.७६	३३८.६४	१०.७	१७९.२	७.४३	११६.९२	१.९९	१६.८९	०.४३	६.४४	२.७	४०.९६	३.७८	६०.४८	६.९४	१०८.९२	१६.९८	२४८.०८	११	१२२.२४	१४.७९	१४८.७६		
१२	बरवल	मे.ट.	भारत	७.८४	१२४.३२	७.२२	११४.४२	२०.०४	२२०.४७	४.०४	८०.४९	१.३	२०.२३	०.२	३.२					१.३२	२१.९२	२.९२	३३.९२	६.४८	१००.७६	७.७६	१२४.९६	३	४४.४८	६२.११	१८८.८८
१३	बन्दा	मे.ट.	भारत	४.०९	७६.०६	१.६४	२४.९४	४	४४.४४	१०.२	१४६.२४	३०.७४	४४४.४७	१९.४४	२६१.४३	२.४	३४.८८	४.०६	६३.८	१.६	२४.६	०.११	१.७६	२.४४	३४.२	६	८८.३२	८७.९४	१७७.१४		
१४	मूला	मे.ट.	भारत					०.२४	३.७७	४.४९	७६.८३	०.७७	९.८४	०.०४	०.६४	०.२४	३.०७	०.७४	९.४७	०.०४	०.६४	०.८६	११.०	१.८६	२९.७६	०	७.७४	१०.७६	१४२.९७		
१५	मटर कोसा	मे.ट.	भारत																									०	०		
१६	बुकन्द	मे.ट.	भारत																									०	०		

क्र.सं.	विवरण	इकाई	देश	श्रावण		भाद्र		आश्वीन		कार्तिक		मार्ग		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		कुल जम्मा		मूल्य		
				परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य		परिमाण	मूल्य
१९	पिंडालु	मे.ट.	भारत	३.५५	५६.१९	२.८७	४५.८२	४.६२	७३.९२	३.८५	६१.६	४.०७	६५.१२	०.८	१२.८									०.२	३.२	६१.००	५१.२	०	०	८८.६६	३९९.८५	
२०	प्याज	मे.ट.	भारत	२५.८८	७४५३.७३	३५.१४	१०११५.७१	५०७११	१४६०४.७६	३६९.१५	९३९२.५४	१८८.११	५४४०.६	४२१.५	१२१३९.२	३३२.०५	१४६३.०४	५७९.१७	१६६८०.०९	४६८.११	१३३०४.६१	३०९.६५	८११५.९२	२३२.३३	६७७४.५७	३८	१५३७.२	४०१४.२६	११६८८.७	१९६८८.७		
२१	बिचिगडा	मे.ट.	भारत	०.१८	२.३																											
२२	घेरोलारतोरिया	मे.ट.	भारत	०.३	४.५७	०.११	१.४७	०.४	६.४	६.५२	१०४.३२	२.४	३८.४	२.३	३६.८										०.००	०	०	०.४८	१२.०६	१९२.४४		
२३	गेठी र मिमी	मे.ट.	भारत	०.२	२.८१	०.१५	१५.०४	१.०१	१६.१६	१.३२	१४०.६२	७.०९	११०.९१	६.२१	९२.६४	७.७९	१०५.०२	७.५३	१२०.१२	६.२८	९९.६१	४.२३	६५.४४	२.३३	३६.८	०	४.९१	५२.४१	८१३.११	८१३.११		
२४	मखरखण्ड	मे.ट.	भारत							०.०३	०.९६	०.७३	१२.४९	१३०.६६	२६९३.७६	०.४	६.४									०.००	०	०	०	१३८.८२	२७२.६१	
२५	प्याज	मे.ट.	भारत							०.०८	६.४			१.७५	७.७६	१.५३	६२.४									०.००	०	०	०	३.४	१४०.५६	
२६	अन्य	मे.ट.	भारत							०.०५५	०.१९	०.३	३.९	०.३१	३.९८	०.५२	७.१६	०.१३	०.१३	१.७५	०.१२	१.५३	१.८३	२३.४२	०.००	०	०	०	३.२७	४१.८८		
	जम्मा			४१३.११	१७३३.३२	८३६.२४	१७१७७.९८	१२४९.७९	२४५३०	१२१९.१	२२१७७.३	८५१.९	१४६५०	१०७४.६६	१२२३०.८३	६१०.८१	१३६७१	१०५२.५३	२१४३९.१	१०३३.८१	२१३८२.७	४२४३.९	११९८३.७६	७२२.८६	१३३७९.८९	११५.०८	६०५८.०८	९७१.१	२०५२०.९			
घ	फलफूल																															
१	प्याज	मे.ट.	भारत	१३२.९६	७३७५.९८	५४२.१८	३४६९९.४२	२४६.०५	२२१४७.२०	४४.२२	२८३०.४	६.६३	४००.६४	३.००	११२.४१	२.३६	१४१.९६	७.५६	६८३.०४	०.८७	४५.६८	०.६१	४२.१७	०.८२	५२.४८	०	३५.२९	१८७३.०१	६८६६.२			
२	बांघ	मे.ट.	भारत	२६२.४५	१०४९८															०.०७२	२.८८	३७.३४	१४९३.६	२२२.३०	६२१.२	१२	५००.४	६४७.५२	२३१९.८			
३	मूलाभा	मे.ट.	भारत			५.३२	२१२.८	१०४.५	५४४७.८३	२०६.८२	१११५.२	४०.७४	२१२१.९२	४६.७७	१७८०.८	१२२.४६	४०५.८६	३०८.२३	१४१३०.४	२२१.५१	८८६.०३	३८.४	१४३६.१२	०.००	०	०	११७.७५	४१३९.०८				
४	मिठा	मे.ट.	भारत	०.५२५	१६.८	०.६४	२०.४८	०.२८	८.६४	०.२०५	४.९२			०.१६५	४.२८	०.२३	६.६४	०.३	८.६	१.४४	४४.०८	०.८	२४.६	१.६१	४१.५२	१	९.६	७१५.५	२८८.६६			
५	केला	मे.ट.	भारत	४१८.८१	६७०२.२४	२२२.१२	४१२७.९२	३८.६	१०४९.९२																							
६	निरव्व	मे.ट.	भारत	१४.५६	३४९.४४	२४.७३	६९३.५२	२२.१३	४३८.३२	२.५६	६३.९२	२.६७	६४.०८	१०.०३	२४३.५२	२.५४	६०.९६	१०.४८	२४१.६	६.६२	१६६.४	१.४१	२३१.४२	१०.८०	२४९.२	१	२६.६४	११७.७५	२४५९.०२			
७	तरभुज	मे.ट.	भारत																													
८	शारु	मे.ट.	भारत																													
९	सुलम	मे.ट.	भारत																													
१०	मुईकट्टर	मे.ट.	भारत	०.५	१६	०.४८	१५.६८	०.७	२४.९४	०.३६	१७.७६	०.३४	१.२४	०.१२	३.८४	०.१९	६.६७	०.३४	६२.५६	०.४४	२.४	१.१५	४६.३२	०.७५	२.४	०	१.२८	५.४२	२६.२९			
११	लिची	मे.ट.	भारत																													
१३	शेवर	मे.ट.	भारत																													
१६	बुनार छि मौसमी	मे.ट.	भारत	०.७७	३०.८	०.७५	३०.००	१.२	४८.०	०.४९	१९.६	१.३३	५३.२	३८.०९	१४.२६	१२६.५२	४०६.०	२.३७	९.४६	०.४८	१९.२	०.९	३६.०	४८.६३	२३.१२	०	१०	२३२.८८	९२७.७			
१७	अनार	मे.ट.	भारत	१५६.७७	१२४५७.९२	१७६.३८	१६९३७.६७	११५.७६	११११३	५६.८८	५४६१.०५	८८.४८	८४९४.०८	१९२.६६	१२४५४.९३	१२२.९४	१२८५८.२४	१५७.०४	१२०७९.६८	१४४.७५	१३८९६.५७	१३७	१२१२.४७	८४.३८	५२६.८	२८	२६५४.३६	१४६१.७	१९३८३.८			
१८	झारती	मे.ट.	भारत	४.०४	१६३.३६	२.४९	१००.६६	१.२९	५८.६४	१.४४	८९.४४	२.४	१५६	३.२१	२१०.७५	२.५५	१८३.६	४.२८	३०८.६६	५.३२	३८३.०४	६.६२	४७६.६४	४.९२	३५.५६	२	६३.६	४०.२	२४५३.२२			
२०	खर	मे.ट.	भारत	०.५	२४			०.१५	७.२	१.७	८.१६	१३.५४	६४०.३२	६५.७५	३१५.८१	२३१.७६	१४४१.८६	४६२.६८	२२६०.७५	५२१.९२	२४१०४.७५	३७९.८३	१८२२१.१२	११०.६	५३०१.७६	१	१७८९.२९	८५७८३.३९				
२२	अन्य फलफूल	मे.ट.	भारत	०.०८	२.९६					०.०९	५.७६			०.०६	०.७५	०.४५	१९.९२	०.०९														

क्र.सं	विवरण	इकाई	देश	श्रावण		भाद्र		आश्वीन		कार्तिक		मार्ग		पौष		माघ		फाल्गुण		चैत्र		वैशाख		जेठ		असार		कुल जम्मा		मूल्य													
				परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य		परिमाण	मूल्य											
	जम्मा			११२.०४४	३७३३.७	१७४.०९	४६८३३.४४	४३०.६४	४०४४४	३१४.७७	१७७६९.७	१६४.६	११९३१	३६६.८६४	२४९३३.९३	६१७१४	३२९८.६	१०२४.४९	४४२८७.४	१०८.०३९	४०६२०.४	७३६.६४	३७८८३.३४	८२७.९६	२६६७३.३९	११४.८६	८८१७.८४																
ड	लसला	मे.ट.	भारत																																								
१	खदुवा	मे.ट.	भारत	०.०९	३.३६	०.०२४	१.२									०.०३	०.७८							०.०१४	०.७८	०.११	२.९			०.२७	८.९												
२	लसुन	मे.ट.	भारत	०.१२	८.६	०.०४	३.६	०.१	७.९	०.३१	२४.९३	०.३	२१.६	०.२९	२०.८८	०.२९	१४.८४	१.७	२२४.०९	१.०३	७४.८८	०.०६	४.३	०.००	०					४.२६	४०६.९												
	जम्मा			०.२१	११.९६	०.०७	४.८	०.१	७.९	०.३१	२४.९६	०.३	२१.६	०.२९	२०.८८	०.२४	१६.६६	१.७	२२४.०९	१.०३	७४.८८	०.०७	४.३	०.११	२.९					४.५३	४११.९												
घ	बीउ विबन																														०	०											
१	शोखरको विउ	मे.ट.	भारत															०.३	१.४४											०.३	१.४४												
२	मृगाको विउ	मे.ट.	भारत																१.००	६.४										१	६.४												
३	बाजराकोबीउ	मे.ट.	भारत													१.८	८६.४	१.३	६२.४											३.१	१४८.८												
४	ब्याउको विउ	मे.ट.	भारत			०.०४	४.८																								०.०४	४.८											
५	रक्त चन्दनको विउ	मे.ट.	भारत																		०.२	४.४.४									०.२	४.४.४											
६	श्रीखण्डको बीउ	मे.ट.	भारत																		०.००४२	३.३९								०.००४२	३.३९												
	जम्मा					०.०४	४.८									१.८	८६.४	२.९	७०.२४	०.२०४२	४.७९२									४.९४४२	२१.३६												
छ	पशुवाना			१६४.३	३९०.९१	६१४.८८	१३४१४.९२	१८३.३१	२२९१८.४३	१३२९.७	३१४९७.९	११३३.९	३००३२.६	७५४.४८	२०४८४.३६																												
ज	बोट विस्वा																																										
१	लिपटिसका बोट	संख्या	भारत					३१४.४३	१८०३९.९							१९९.७१	४९९.४८	६००००	४४८.४													१०८११४	१८९८२.७६										
२	केराको बोट	संख्या	भारत	१७६००	४६०.८	१४४००	१४९.६१																	१४०००	२९६०	२७००००.००	३७०	४४६८.४	७४९.९९	३७६८.४	७३१४.६१												
३	आपको बोट	संख्या	भारत			४६२०	१६०.६४																										१४००	७३	२३३०	७०४.७४							
४	कापतीको बोट	संख्या	भारत																							१६६००.००	४०१.४४	३१००	१४.६७	१९०००	४९६.९४												
५	आलइकारिक बोट विस्वा	संख्या	भारत	४२९३०	३७९.७८	७०१७३	३१.८.३४									२६१४	३६.८८	२४४००	२०४.०															८७०४२	१९९४.४८	१२४००	४०००	०.००	०	०	४३	२३९.७७०	७२७.४९
	जम्मा			६०४३०	८४०.२८	११२२३	६३८.६१	३१४.४३	१८०३९	०	०	२६१४	३६.८८	२४४००	२०४	१९९.७१	४९९.४८	६००००	४४८.४	८७०४२	१९९४.४८	२७४००	२९६०	२७००००.००	३७०	४४६८.४	७४९.९९	३७६८.४	७३१४.६१	१०८११४	१८९८२.७६	१४००	७३	२३३०	७०४.७४								
झ	बालु	मे.ट.	भारत	१३८१.९४	२६३३३.१८	१७८८.३०	२९६०४.९४	३१८३.४४	६९९२४.९४	२०७६.३०	३९८६६.२८०	१९७६.९४	२९९०९.४४	१३८०.६१	२६२०७.७१	१९३.०७	१९०६६.९४	१०७७.३३	२०६८४.९९	१४४.०९	१९९७९४	२२४०९.२८	१९९९.९०	२२२९८	२६४.९८	४२३९.७	१७३४.४९	४८३७९.९	४८३७९.९	४८३७९.९	४८३७९.९	४८३७९.९	४८३७९.९										
	कुल जम्मा			६३४८६.६२	७८४२६.९१	१४४७३.४९	३६४१६.४०	३९९३९.९४	९९९११.९३	११९१.७०	१६८७८.००	६७३६.६	८४७६६.६३	३०२६.०१	११९३८८.९२	२९२२.६६	४०४३०.३८	६९६३९.४	१७७६४.०६	१४४४.८०	२०७४२.८९	३०१९.९३	८८७५.७४	२६१७००.८९	६६९१४.८४	६९०६९.७९	२९१७६.४६	८०७४४०	२९४४१०	२९४४१०	२९४४१०	२९४४१०	२९४४१०	२९४४१०									

गत आ.व. २०७४/७५ मा कृषिजन्य वस्तुहरुको पैठारी विवरण (रसुवा, टिमुरे नाकाबाट)

आ व २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , टिमुरे

Half Year Data (Till Poush)	Srawan	Bhadra	Aaswen	Kartic	Mansir	Poush	Total	Rate	Amount	Amount in Crore
Bamboo Stool (pcs)	4000	4036	1500	2050	6950	2800	21336	250	5334000	0.53
Bamboo Bucket (kg)			50				50	500	25000	0.00
Wooden Handycraft goods(kg)	693	1115	4960			1901	8669	11500	99693500	9.97
Wooden Carving goods (pcs)		8013					8013	600	4807800	0.48
Buddha chitra mala(kg)			114				114	1000	114000	0.01
Rudrachhya(kg)			50				50	500	25000	0.00
Rubiya Manjith(kg)				3077			3077	100	307700	0.03
Paris polyphylla (satuwa)				31000			31000	900	27900000	2.79
Amala(kg)				2000			2000	80	160000	0.02
Brush room(kg)						3000	3000	250	750000	0.08
Total	4693	13164	6674	38127	6950	7701	77309		139117000	13.91
	4.69	13.16	6.67	38.13	6.95	7.70	77.31		13.91 Coror	

Half Year Data (After Poush)	Magh	Fagun	chaita	Baishakh	Jeth	Aasar	Total	Rate	Rs.	Amount in Crore
Bamboo Stool (pcs)	1900	4800	7550	9065	3950	850	28115	250	7028750	0.70
Bamboo Bucket (kg)							0	500	0	0.00
Wooden Handycraft goods(kg)	905	650					1555	11500	17882500	1.79
Wooden Handycraft goods(kg)			1120		17040		18160	50	908000	0.09
Wooden Carving Cup (kg)			51	817			868	300	260400	0.03
Wooden Handycraft goods(kg)				9708		275	9983	200	1996600	0.20
Wooden Decurative goods (kg)				50		72	122	500	61000	0.01
Wooden Bowl (kg)				89	500		589	100	58900	0.01
Buddha chitra mala(kg)							0	1000	0	0.00
Rudrachhya(kg)							0	500	0	0.00
Rubiya Manjith(kg)							0	100	0	0.00
Paris polyphylla (satuwa)							0	900	0	0.00
Amala(kg)							0	80	0	0.00

Half Year Data (After Poush)	Magh	Fagun	chaita	Baishakh	Jeth	Aasar	Total	Rate	Rs.	Amount in Crore
Brush room (Broom)(CTN)		200					200	250	50000	0.01
Wooden Mask (kg)		1000		136			1136	290	329440	0.03
Animal feed like Hay Bran (kg)					3500		3500	15	52500	0.01
Gokul Dhup(kg)						6510	6510	180	1171800	0.12
Harro(kg)						13500	13500	120	1620000	0.16
Wooden Handycraft Small table(Pis)						418	418	1200	501600	0.05
Wooden Handycraft Small table(kg)						200	200	50	10000	0.00
Wooden beads Mala (kg)		242					242	300	72600	0.01
Total	2805	6892	8721	19865	24990	21825	85098		32004090	3.20

आ व २०७५/७६

कार्यालयको नाम : क्वारेन्टिन कार्यालय , टिमुरे

Half Year Data (Till Poush)	Shrawan	Bhadra	Ashoj	Kartik	Mangsir	Poush	Total	MT	Rate	Amount	Amount in Crore
Apple	1142629	1055382	4328465	4025330	2789803	2996350	16337959	16337.959	80	1307036720	130.70
Garlic	117000	159800	116200	61000	98475	298590	851065	851.065	125	106383125	10.64
Pear	85300	240260	336750	76350	58500	27300	824460	824.46	60	49467600	4.95
Wheat flower	950	0	0	30	0	1835	2815	2.815	40	112600	0.01
Bakulla	1214	0	0	0	0	0	1214	1.214	500	607000	0.06
Tea	0	0	0	120	0	95	215	0.215	190	40850	0.00
Ginger	0	13000	0	0	0	0	13000	13	500	6500000	0.65
Mushroom Dry	0	0	1172	0	0	0	1172	1.172	500	586000	0.06
Dry Sunflower	1404	0	0	0	0	0	1404	1.404	77	108108	0.01
Dry Grapes (Kismis)	0	30000	30000	0	0	0	60000	60	100	6000000	0.60
Jimbu	0	0	4662	2200	0	0	6862	6.862	1200	8234400	0.82
Fish feed	0	0	0	0	1500	0	1500	1.5	22	33000	0.00
Dhupi	0	0	0	0	11710	0	11710	11.71	1000	11710000	1.17

Half Year Data (Till Poush)	Shrawan	Bhadra	Ashoj	Kartik	Mangsir	Poush	Total	MT	Rate	Amount	Amount in Crore
Doma	0	0	60	0	0	0	60	0.06	250	15000	0.00
Wall nut	0	29400	23992	39605	33080	0	126077	126.077	375	47278875	4.73
Total	1348497	1527842	4841301	4204635	2993068	3324170	18239513	18239.51		1544113278	154.41
MT	1348.50	1527.84	4841.30	4204.64	2993.07	3324.17	18239.51				

Half Year Data (After Poush)	Magh	Falgun	Chaitra	Baisakh	Jestha	Ashadh	Total	MT	Rate	Amount	Amount in Crore
Apple	2611430	4656170	4722790	5615634	5509157	1403350	24518531	24518.531	80	1961482480	196.15
Garlic	243440	341880	253515	1691452	232860	302298	3065445	3065.445	125	383180625	38.32
Pear	0	29500	103020	68600	8820		209940	209.94	60	12596400	1.26
Wheat flower	6010		560		6650		13220	13.22	40	528800	0.05
Bakulla	0						0	0	500	0	0.00
Tea	290		4545				4835	4.835	190	918650	0.09
Ginger	0			31350		35350	66700	66.7	500	33350000	3.34
Mushroom Dry	200						200	0.2	500	100000	0.01
Dry Apple	10						10	0.01		0	0.00
Dry Bayer			50				50	0.05	400	20000	0.00
Dry Sunflower	2191		30				2221	2.221	77	171017	0.02
Dry Grapes (Kismis)							0	0	100	0	0.00
Jimbu							0	0	1200	0	0.00
Fish feed							0	0	22	0	0.00
Pusker mool						33000	33000	33	220	7260000	
Dhupi							0	0	1000	0	0.00
Doma	100	20		35			155	0.155	250	38750	0.00
Wall nut	18900	9660	30	20020			48610	48.61	375	18228750	1.82
Rice Seed				84000			84000	84	330	27720000	2.77
Total	2882571	5037230	5084540	7427091	5757487	1773998	28046917	28046.92		2417875472	241.79
MT	2882.57	5037.23	5084.54	7427.09	5757.49	1774.00	28046.92				

जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन ऐन, २०७६

प्रमाणीकरण मिति

२०७६/०५/१३

संवत् २०७६ सालको ऐन नं. ७

जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन सम्बन्धमा व्यावस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, भण्डारण, बिक्री, वितरण, ओसारपसार, प्रयोग, विसर्जन जस्ता कार्यलाई नियमन गरी मानव तथा जीवजन्तुको स्वस्थ्य र वातावरणमा पर्ने प्रतिकूल प्रभावलाई नियन्त्रण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, संघीय ससदले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

- १ **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम "जीवनाशक विषादी व्यवस्थापना ऐन, २०७६" रहेको छ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,—
- क) "केन्द्र" भन्नाले दफा १४ बमोजिमको प्लान्ट क्वारेन्टीन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र सम्झनु पर्छ।
- ख) "घरेलु विषादी" भन्नाले कृषक स्तरमा घरायसी तथा व्यापारिक प्रयोजनको लागि वनस्पतिजन्य र गहुँत, दुध लगायतका प्राकृतिक स्रोतबाट तयार गरिएको विषादी सम्झनु पर्छ।
- ग) "जीवनाशक विषादी" भन्नाले बोट विरुवा, कृषिजन्य पदार्थ र वन तथा वन पैदावार जीव, पशुपन्छी, मानव स्वास्थ्य, भण्डारण, प्याकेजिङ्ग र निर्माण कार्यमा हानि पुर्याउने रोग, कीरा, सुलसुले, निमाटोड, झारपात, मुसा लगायतबाट बचाउन प्रयोग गरिने प्रडगारिक, वनस्पति, जैविक तथा रासायनिक वस्तु सम्झनु पर्छ र सो शब्दले देहायका वस्तुलाई समेत जनाउँछः—
- १) हानिकारक जीवहरूको शिकार गरेर, परभक्षी बनेर, रोग लगाएर सोको वृद्धि कम गराउने तथा त्यस्ता जीवहरूलाई आकर्षण वा विकर्षण गर्ने वस्तु (फेरोमोन्स, एट्र्याक्टयान्ट, रिपेलेन्ट, डिरेन्ट)
- २) हानिकारक जीवहरूको नियमित वृद्धि र प्रजनन कार्यमा असर पर्ने वस्तु (इन्सेक्ट ग्रोथ रेगुलेटर, इन्हिबीटर)
- ३) हानिकारक जीवहरूको नियमित वृद्धि नियन्त्रण गर्ने वस्तु (प्लान्ट ग्रोथ इन्हिबीटर)
- ४) पात पतिङ्गर गर्ने वस्तु (डिफोलियन्ट),

- ५) ओसिलोपन कम गर्ने तथा सुकाउने वस्तु (डेसिकेन्ट),
- ६) फलफूल संख्या पतल्याउने वस्तु (थिनिङ एजेन्ट),
- ७) समय नपुग्दै फलफूल झर्ने लगायतका समस्याको नियन्त्रण गर्ने वस्तु,
- ८) कृषि बाली तथा कृषिजन्य पदार्थ उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रयोगशालामा निसङ्क्रमण गर्न प्रयोग गरिने वस्तु (डिसइन्फेक्टल)
- घ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।
- ङ) “निरीक्षक” भन्नाले दफा २४ बमोजिम नियुक्त जीवनाशक विषादी निरीक्षक सम्झनु पर्छ।
- च) “प्रतिबन्धित जीवनाशक विषादी” भन्नाले मानव स्वास्थ्य, पशु स्वास्थ्य तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर गर्ने विषादीको उत्पादन, संलेषण, निकासी, पैठारी, पञ्जिकरण, बिक्री, वितरण वा प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगाइएको विषादी सम्झनु पर्छ।
- छ) “प्रमुख” भन्नाले दफा १६ बमोजिमको केन्द्र प्रमुख सम्झनु पर्छ।
- ज) “वोट विरुवा” भन्नाले जीवित वा वंश प्रसारणमा प्रयोग हुने वनस्पतिको डाँठ, हाँगा, गाँठ, कलमी, बोक्रा, जरा, पात, फल, फूल, बीउ र जर्मप्लाज्म लगायत सम्झनु पर्छ।
- झ) “मन्त्रालय” भन्नाले कृषि सम्बन्धी विषय हेर्ने नेपाल सरकारको मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।
- ञ) “मिसावट गरिएको विषादी” भन्नाले विषादीमा हुनु पर्ने कुनै सक्रिय तत्व घटी वा बढी भएको, विषादीको प्रभावकारिता घटाउन थपिएको वस्तु वा विषादीको सूचकपत्रमा उल्लेख गरिए बमोजिमको गुण, मात्रा वा विशेषता नभएको विषादी सम्झनु पर्छ।
- ट) “विरुवाजन्य पदार्थ” भन्नाले वनस्पतिको डाँठ, हाँगा, गाँठ, कलमी, बोक्रा, जरा, पात, फल, फूल, बीउबाट बनेको पदार्थ सम्झनु पर्छ र सो शब्दले मृत वनस्पति वा त्यसको कुनै भागलाई समेत जनाउँछ।
- ठ) “सक्रिय तत्व” भन्नाले विषादी संलेषण र उत्पादन गर्दा त्यसमा जैविक वा रासायनिक रूपमा सक्रिय रहेको तत्व (विषांश) सम्झनु पर्छ।
- ड) “समिति” भन्नाले दफा ११ बमोजिमको जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।
- ढ) “सूचीकृत विषादी” भन्नाले यस ऐन बमोजिम नेपाल सरकारले पञ्जीकरण गरी नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरेर तोकेको विषादी सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद -२

जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण

३. **जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण गराउनु पर्ने:** (१) कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले कुनै जीवनाशक विषादी तथा त्यस्तो विषादीको सक्रिय तत्व समेतको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण, बिक्री वितरण, ओसारपसार, प्याकिङ्ग वा पुनः प्याकिङ्ग गर्नुपूर्व केन्द्रमा पञ्जीकरण गराउनु पर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम पञ्जीकरण गराउन चाहने व्यक्ति, संस्था वा निकायले तोकिए बमोजिमको विवरण र ढाँचामा प्रदेशको कृषि सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय मार्फत् वा सिधै केन्द्र समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ र सम्बन्धित प्रदेशको कृषि सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयमा प्राप्त निवेदन तोकिएको समयभित्र केन्द्रमा पठाउनु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर केन्द्रले आवश्यक छानबिन गरी तोकिएका शर्त पूरा भएको पाइएमा त्यस्तो जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण गरी सोको प्रमाणपत्र प्रदान गर्नु पर्नेछ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम प्रदान गरिएको प्रमाणपत्रको अवधि तीन वर्षको हुनेछ।
- (५) जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण गर्दा लाग्ने शुल्क तथा सो सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।
- (६) उपदफा (३) बमोजिम पञ्जीकरण गरिएका विषादीको नाम मन्त्रालयले नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।
४. **पञ्जीकरण नगरिएका जीवनाशक विषादीको प्रयोग गर्न नहुने:** (१) कसैले पनि दफा ३ बमोजिम पञ्जीकरण गरिएका बाहेकका जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण, बिक्री वितरण, ओसारपसार प्याकिङ्ग वा पुनः प्याकिङ्ग लगायतका कार्य गर्नु गराउनु हुँदैन।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि वैज्ञानिक प्रयोग वा अनुसन्धानको प्रयोजनको लागि केन्द्रको पूर्वस्वीकृति लिई जीवनाशक विषादी पैठारी गर्न बाधा पर्ने छैन।
५. **पञ्जीकरण खारेज वा निलम्बन गर्न सक्ने:** (१) केन्द्रले देहायका अवस्थामा जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण खारेज वा निलम्बन गर्न सक्नेछ :
- क) पञ्जीकरण गरिएको जीवनाशक विषादीले मानिस, जीवजन्तु वा विरुवाको स्वास्थ्य तथा वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पारेको कारणले पञ्जीकरण कायम राख्न उचित नदेखिएमा,
- ख) जुन प्रयोजनको लागि विषादी पैठारी तथा संश्लेषण गरिएको हो सोको प्रयोग प्रभावकारी नभएमा,
- ग) जुन प्रयोजनको लागि विषादी पैठारी तथा संश्लेषण गरिएको हो, सोको गलत प्रयोग गरेमा,
- घ) पञ्जीकरण पश्चात राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा कुनै नकारात्मक असर पार्ने तथ्य फेला परेको वा परिस्थितिमा आएको कुनै परिवर्तनले गर्दा पञ्जीकरण खारेज वा निलम्बन गर्नु पर्ने अवस्था देखिएमा,

- ड) पञ्जीकरण गर्दाका बखत तोकिएका शर्तहरूको उल्लङ्घन गरेको पाइएमा,
च) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम, निर्देशिका तथा मापदण्ड विपरीतको काम गरेको पाइएमा।

(२) पञ्जीकरण गरिएको विषादी खारेज वा निलम्बन गर्ने सम्बन्धी प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ।

६. **जीवनाशक विषादीको पुनःपञ्जीकरण:** (१) दफा ५ को उपदफा (१) को खण्ड (क), (ग), (ड) र (च) का अवस्थामा बाहेक पञ्जीकरण प्रमाणपत्रको मान्यता समाप्त भएपछि पनि त्यस्ता जीवनाशक विषादीको प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएमा दफा ३ बमोजिम पञ्जीकरण गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले पुनः पञ्जीकरणको लागि केन्द्र समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) दफा ५ को उपदफा (१) को खण्ड (ख)को आधारमा पञ्जीकरण खारेज वा निलम्बन भएका जीवनाशक विषादीको हकमा त्यस्तो अवस्था विद्यमान नभएको आधारमा पुनःपञ्जीकरण गरी प्रयोग गर्न उपयुक्त हुने कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई लागेमा पुनः पञ्जीकरणको लागि केन्द्र समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम केन्द्र समक्ष पेश हुन आएको निवेदनको सम्बन्धमा आवश्यक छानबिन गर्दा तोकिए बमोजिमका आधारमा पुनः पञ्जीकरण गर्न उपयुक्त हुने देखिएमा केन्द्रले त्यस्तो जीवनाशक विषादीको पुनःपञ्जीकरण गरी प्रमाणपत्र प्रदान गर्न सक्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्रदान गरिएको प्रमाणपत्रको अवधि तीन वर्षको हुनेछ।

(५) जीवनाशक विषादीको पुनः पञ्जीकरण गर्ने आधार, सोको लागि लाग्ने शुल्क तथा अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

७. **पञ्जीकरण विषादीको नवीकरण:** (१) दफा ३ र ६ बमोजिम पञ्जीकरण भएको जीवनाशक विषादीको म्याद समाप्त हुनु पैंतीस दिन अगावै केन्द्र समक्ष नवीकरणको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परेको निवेदन उपर छानबिन गर्दा मानसिब देखिएमा केन्द्रले अर्को तीन वर्षको लागि पञ्जीकरणको नवीकरण गरिदिनु पर्नेछ।

(३) जीवनाशक विषादीको नवीकरण सम्बन्धी अन्य प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-३

इजाजतपत्र सम्बन्धी व्यावस्था

८. **इजाजतपत्र लिनु पर्ने:** (१)पञ्जीकरण वा पुनः पञ्जीकरण गरिएका जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, ओसारपसार, प्याकिङ्ग गर्न चाहने कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले सो कार्य गर्नु पूर्व केन्द्रबाट इजाजतपत्र लिनु पर्नेछ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम इजाजतपत्र प्रदान गर्नु पूर्व केन्द्रले तोकिए बमोजिमको प्राविधिक जानकारी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम दिइने इजाजतपत्रको अवधि तीन वर्षको हुनेछ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिमको अवधि समाप्त हुनुभन्दा पैंतीस दिन अगावै तोकिएको दस्तुर सहित सम्बन्धित इजाजतपत्रवालाले नवीकरणको लागि केन्द्र समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ।
- (५) उपदफा(४) बमोजिमको अवधिभित्र निवेदन दिन नसक्ने इजाजतपत्रवालाले उपदफा (३) बमोजिमको अवधि समाप्त भएको मितिको पन्ध्र दिनभित्र दोब्बर दस्तुर सहित इजाजतपत्रको नवीकरणको लागि केन्द्र समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ।
- (६) उपदफा(४) र (५) बमोजिम प्राप्त निवेदनका सम्बन्धमा आवश्यक जाँचबुझ गरी केन्द्रले अर्को तीन वर्षको लागि इजाजतपत्रको नवीकरण गरिदिन सक्नेछ।
- (७) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि जीवनाशक विषादीको बिक्रि वितरण र छर्कने कार्यको इजाजतपत्र दफा ३ बमोजिम पञ्जीकरण गरिएको विषादीमध्ये विषादी बिक्रि वितरण तथा विषादी छर्कने व्यवसायको इजाजतपत्र प्रदान तथा सोको नवीकरण तथा खारेजी गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित प्रदेशको प्रदेश कानून बमोजिम हुनेछ।
- (८) यस दफा बमोजिम नवीकरण नगारउने इजाजतपत्र स्वतःखारेज भएको मानिनेछ।
- (९) उपदफा (१) बमोजिम इजाजतपत्र सम्बन्धी निवेदनको ढाँचा, सोको लागि लाग्ने दस्तुर, प्रक्रिया, इजाजतपत्र लिन चाहने व्याक्ति, संस्था वा निकायको योग्यता र इजाजतपत्रको नवीकरण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

९. **इजाजतपत्र खारेज गर्न सकिने:**(१) कुनै इजाजतपत्रवालाले इजाजतपत्र प्रदान गर्दा तोकिएको शर्तको उल्लङ्घन गरेमा केन्द्रले जुनसुकै समयमा त्यस्तो इजाजतपत्र खारेज गर्न सक्नेछ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम इजाजतपत्र खारेज गर्नुअघि केन्द्रले सम्बन्धित इजाजतपत्रवालालाई पन्ध्र दिनको समय दिई इजाजतपत्र खारेज गर्नु नपर्ने कुनै मनासिब कारण भए पेश गर्नका लागि उचित मौका दिनु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम इजाजतपत्र खारेज हुन नपर्ने कुनै कारण पेश भएमा वा सो समयभित्र कुनै जानकारी प्राप्त हुन नआएमा केन्द्रले पन्ध्र दिनभित्रमा इजाजतपत्र खारेज सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गरी सोको जानकारी सम्बन्धिमा इजाजतपत्रवालालाई दिनु पर्नेछ।
- (४) उपदफा (२) बमोजिम इजाजतपत्र खारेजीको प्रारम्भ भई उपदफा (३) बमोजिम निर्णय नभएसम्मको अवधिमा उक्त इजाजतपत्र स्वतः भएको मानिनेछ।

१०. **प्रदेशबाट इजाजतपत्र लिनु पर्ने:**(१) पञ्जीकरण वा पुनःपञ्जीकरण गरिएका जीवनाशक विषादीको बिक्री, वितरण, भण्डारण, व्यवसायिक प्रयोग तथा जीवनाशक विषादी छर्कने व्यवसाय गर्न चाहने व्याक्ति, संस्था वा निकायले प्रदेश जीवनाशक विषादी व्यावस्थापन समितिबाट इजाजतपत्र लिनु पर्नेछ।

- (२) उपदफा (१) बमोजम इजाजतपत्र प्रदान गर्ने, नवीकरण गर्ने तथा त्यस्तो इजाजतपत्र खारेज गर्ने व्यवस्था प्रदेश कानूनले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-४

समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

११. जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन समिति:(१) जिवनाशक विषादी व्यवस्थापनका सम्बन्धमा आवश्यक पर्ने नीति निर्धारण गर्ने लगायतका कार्यमा नेपाल सरकारलाई आवश्यक राय, सुझाव तथा परामर्श उपलब्ध गराउन एक जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन समिति रहनेछ।

(२) समितिमा देहाय बमोजिमका सदस्यहरू रहनेछन् :-

क) सचिव,मन्त्रालय	-अध्यक्ष
ख) सहसचिव,वातावरण सम्बन्धी विषय हेर्ने नेपाल सरकारको मन्त्रालय	-सदस्य
ग) महानिर्देशक,पशु सेवा विभाग	-सदस्य
घ) कार्यकारी निर्देशक,नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्	-सदस्य
ङ) प्रमुख,स्वास्थ्य सेवा विभाग वा विशेषज्ञ प्रतिनिधि इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखा	- सदस्य
च) विषादी विशेषज्ञ, वन विशेषज्ञ, कृषि विशेषज्ञ र उपभोक्ता कृषकहरूमध्येबाट मन्त्रालयले मनोनीत गरेको कम्तीमा दुरइजना महिला सहित पाँचजना	-सदस्य
छ) विषादी व्यवसायीहरूमध्येबाट मन्त्रालयद्वारा मनोनीत एकजना	-सदस्य
ज) उपसचिव (कानून), मन्त्रालय	-सदस्य
झ) प्रमुख	-सदस्य-सचिव

(३) उपदफा (२) को खण्ड (च) र (छ) बमोजिम मनोनित सदस्यहरूको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ र निजहरू पुनः एक पटकको लागि मनोनीत हुन सक्नेछन्।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (२) को खण्ड (च) र (छ) बमोजिम मनोनित कुनै सदस्यले समितिको हित विपरीत कुनै कार्य गरेमा निजको पदावधि पूरा नहुँदै मन्त्रालयले निजलाई हटाउन सक्नेछ।

तर यसरी हटाउनु अघि निजलाई सफाई पेश गर्ने मनासिब माफिकको मौका दिनु पर्नेछ।

(५) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयको विशेषज्ञलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

१२. **समितिको बैठक र निर्णय:** (१) समितिको बैठक कम्तीमा छ महिनामा एक पटक बस्नेछ।
- (२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ।
 - (३) समितिको कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ।
 - (४) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सदस्यले आफूमध्येबाट छानेको सदस्यले अध्यक्षता गर्नेछ।
 - (५) समितिको बैठकमा बहुमतले राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछ।
 - (६) समितिको निर्णय अध्यक्ष र सदस्य-सचिबबाट प्रमाणित हुनेछ।
 - (७) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।
१३. **समितिको काम,कर्तव्य र अधिकार:** (१) यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम,कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त समितिको काम,कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- (क) जीवनाशक विषादी सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने,
 - (ख) जैविक वनस्पतिजन्य तथा सुरक्षित रासायनिक विषादी उद्योगमा लगानी गर्न निजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्न,
 - (ग) जीवनाशक विषादीको गुणस्तर निर्धारण तथा विषादीको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,गराउने,
 - (घ) जीवनाशक विषादीसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि तथा सम्झौताको अनुमोदन तथा कार्यान्वयनको लागि नेपाल सरकारलाई आवश्यक सुझाव दिने,
 - (ङ) मानव,पशुपन्छि जीवजन्तुको स्वास्थ्य तथा वातावरण प्रतिकूल असर पार्ने जीवनाशक विषादीलाई प्रतिबन्ध लगाउने
 - (च) निरिक्षक वा प्रमुखले गरेको निर्णय विरुद्धको उजूरी सुन्ने,
 - (छ) कुनै पनि पदार्थ वा वस्तु विषादी भए वा नभएको सम्बन्धमा पहिचान गर्न, गराउने,
 - (ज) जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्डहरू स्वीकृत गरी लागू गर्ने, गराउने,
 - (झ) केन्द्र तथा उपसमितिलाई आवश्यकता अनुसार अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने,
 - (ञ) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने।
- (२) समितिले जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संल्लेषण, निकासी,पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण, बिक्री वितरण, ओसारपसार, प्याकिङ्ग वा पुनः प्याकिङ्गको कार्यलाई सहज एवं सूचारु रूपले सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यकता अनुसार उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ।
 - (३) उपदफा (२) बमोजिम गठन हुने उपसमितिको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा कार्यविधि सो उपसमिति गठन गर्दा समितिले तोके बमोजिम हुनेछ।
 - (४) समितिले यस ऐन बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकार मध्ये केही अधिकार केन्द्र, दफा ३९ बमोजिमको प्रदेश जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन समिति वा उपसमितिलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद-५
पञ्जीकरण तथा व्यवस्थापन केन्द्र

१४. **केन्द्र रहने:** (१) जीवनशक विषादीको नियन्त्रण, नियमन, पञ्जीकरण तथा व्यवस्थापन लगायतका कार्य गर्न मन्त्रालय अन्तर्गत एक प्लान्ट क्वारेन्टीन तथा विषादी व्यावस्थापन केन्द्र रहनेछ।

(२) केन्द्रका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउनेछ।

१५. **केन्द्र काम, कर्तव्य र अधिकार :** यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- क) समितिको सचिवालयको रूपमा रही आवश्यक कार्य गर्ने,
- ख) जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण तथा पुनः पञ्जीकरणको व्यवस्था मिलाउने,
- ग) जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रक्रिया तथा कार्यविधि निर्धारण गर्ने,
- घ) जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण, पुनः पञ्जीकरण वा पञ्जीकरण विषादीको नविकरण गर्नको लागि प्राप्त हुन आएका निवेदनहरू उपर छानबिन गर्ने,
- ङ) जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण तथा पुनः पञ्जीकरण गरी प्रमाणपत्र दिने तथा सोको नविकरण गर्ने,
- च) जीवनाशक विषादी सम्बन्धि कार्य गर्न इजाजतपत्र दिने तथा सोको नविकरण गर्ने,
- छ) जीवनाशक विषादीको प्रयोगको लागि तोकिए बमोजिमका पूर्वाधार तयार गर्ने,
- ज) विषादी प्रयोग गर्दा आवश्यक पर्ने उपकरणहरूको मापदण्ड तोक्ने,
- झ) समितिले तोकेका अन्य काम गर्ने,
- ञ) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने।

१६. **प्रमुख:** मन्त्रालयले नेपाल कृषिसेवा, बालीसंरक्षणको क्षेत्रमा कार्यरत राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृतलाई जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण तथा व्यवस्थापन प्रमुखको पदमा काम गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ।

१७. **प्रमुखको काम, कर्तव्य तथा अधिकार:** (१) यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त प्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) केन्द्रको प्रमुख भई कार्य गर्ने,
- (ख) जीवनाशक विषादीको गुणस्तर तोकिएको मापदण्ड बमोजिम भए नभएको अनुगमन तथा परिक्षण गरी वा गर्न लगाई मापदण्ड विपरित भएको पाइएमा कारबाही गर्ने,
- (ग) जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- (घ) केन्द्रले सम्पादन गरेको काम कारबाही सम्बन्धमा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी समिति समक्ष पेश गर्ने,

- (ड) समितिले तोकेका अन्य कार्य गर्ने, गराउने,
 (च) तोकिए बमोजिम अन्य कार्य गर्ने।
- (२) प्रमुखले आफूमा रहेको अधिकार आवश्यकता अनुसार मातहतका अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद-६

जीवनाशक विषादीको प्रयोग र व्यावस्थापन

१८. **जीवनाशक विषादीको प्रयोग:** (१) कसैले जीवनाशक विषादीको जथाभावी प्रयोग गर्न तथा त्यस्तो विषादीको अवशेष तोकिएको हदभन्दा बढी मात्रा हुने गरी उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्नु हुदैन।
- (२) मिसवट गरिएको वा कम गुणस्तरको जीवनाशक विषादी हो भन्ने कुरा थाहा पाउँदा पाउँदै कसैले पनि त्यस्तो विषादी बिक्री, वितरण, भण्डारण वा प्रयोग गर्नु, गराउनु हुदैन।
- (३) जीवनाशक विषादीको बिक्री वितरण गर्ने व्यक्ति वा संस्थाले सुरक्षित जीवनाशक विषादी तथा सो विषादी प्रयोग र विसर्जन गर्दा लगाइने सुरक्षित पहिरन समेत बिक्रीको लागि राख्नु पर्नेछ।
- (४) जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासि, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग भण्डारण वा बिक्री वितरण तथा ओसारपसार वा विसर्जन गर्दा तोकिए बमोजिम आवश्यक सुरक्षात्मक उपाय अपनाउनु पर्नेछ।
- (५) विषादी र खाद्य पदार्थको भण्डारण र बिक्री अलग अलग स्थानबाट गर्नु पर्नेछ।
- (६) यस ऐन बमोजिम जुन उद्देश्यको लागि जीवनाशक विषादीको पञ्जीकरण गरिएको हो सोही प्रयोजनको लागि मात्र जीवनाशक विषादीको प्रयोग गर्नु पर्नेछ।
- (७) जीवनाशक विषादी पैठारी वा संश्लेषण गर्नुअघि सो विषादीको कन्टेनर र नेपाली लेखिएको सूचकपत्र र पर्चाको ढाचाँ समेत केन्द्रबाट स्वीकृत गराएर मात्र प्रयोग गर्नु गराउनु पर्नेछ।
- (८) जीवनाशक विषादीको प्रयोग सम्बन्धि अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।
१९. **घरेलु विषादीको प्रयोग:** यस ऐन बमोजिम घरेलु विषादीको उत्पादन र वितरण वातावरणमैत्री ढङ्गले गर्नु पर्नेछ। साथै सो विषादीको पञ्जीकरण, उत्पादन, भण्डारण, ओसारपसार र बिक्री वितरणका लागि आवश्यक मापदण्ड तोकिए बमोजिम हुनेछ।
२०. **वनस्पतिजन्य र जैविक विषादीको उत्पादन र प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्नु पर्ने:** मन्त्रालयले वाली, विरुवा, घर र भण्डारणमा लाग्ने विभिन्न रोग वा कीराको व्यावस्थापन गर्नमा प्रयोग हुने वास्पतिजन्य र जैविक विषादी उत्पादन र प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्नु पर्नेछ।
२१. **जीवनाशक विषादी उत्पादन तथा संश्लेषण:** (१) जीवनाशक विषादीको उत्पादन तथा संश्लेषण गर्दा मानव तथा पशु स्वास्थ्य र वातावरणमैत्री हुने गरी गर्नु पर्नेछ।

(२) विषादीको उत्पादन तथा संश्लेषण सम्बन्धि व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

२२. **जीवनाशक विषादीको प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगाउने:** (१) समितिले केन्द्रको सिफारिसमा मानव तथा जीवजन्तुको स्वास्थ्य तथा वातावरण प्रतिकूल प्रभाव पार्ने जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासि, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग भण्डारण वा बिक्रि वितरण तथा ओसारपसारमा प्रतिबन्ध लगाउन सक्नेछ।

(२) मन्त्रालयले उपदफा(१) बमोजिम प्रतिबन्ध भएका जीवनाशक विषादीको नाम सम्बन्धी सुचना नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(३) जीवनाशक विषादीको प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगाउने सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

२३. **म्याद नाघेका जीवनाशक विषादीको व्यवस्थापन:** (१) आयातकर्ताले पैठारी गरेका कुनै जीवनाशक विषादीको अवधि समाप्त भएमा आफ्नै खर्चमा सोको उचित व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ।

तर उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारणवा बिक्री वितरण, ओसारपसार, प्याकिङ्ग वा पुनःप्याकिङ्ग गरेको जीवनाशक विषादीको हकमा उक्त विषादीमा उल्लिखित म्याद भुक्तान हुने अवधि भन्दा एक महिना अगावै सम्बन्धित कम्पनी वा उद्योगले सोको उचित व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ।

(२) कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकाय, व्यवसायी वा उद्यमिले जीवनाशक विषादी सम्बन्धी कारोबार गर्दा तोकिए बमोजिम मापदण्डको अधीनमा यही म्याद नाघेका विषादीको व्यवस्थापन आफैले गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम व्यावस्थापन गर्दा म्याद समाप्त भएको प्रतिबन्धित, टुटेफुटे वा चुहिएका जीवनाशक विषादी सम्बन्धित विषादी कम्पनी, उद्योग तथा व्यक्तिले पैठारीकर्ता मार्फत नै फिर्ता लैजाने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। त्यस्ता विषादीलाई तत्काल भण्डारण गर्नको लागि नेपाल सरकारले आवश्यक व्यवस्था गर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम फिर्ता लैजाने तथा भण्डारण गर्ने सम्बन्धि मापदण्ड र कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ।

२४. **निरीक्षक नियुक्त गर्ने:** (१) मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार कृषि विज्ञानमा स्नातक वा सो सरहको योग्यता पुगेका नेपाल कृषि सेवा, बाली संरक्षणको क्षेत्रमा कार्यरत राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको कर्मचारीलाई जीवनाशक विषादीको प्रयोग तथा व्यावस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्नका लागि जीवनाशक विषादी निरीक्षकको रूपमा नियुक्त गर्न सक्नेछ।

(२) प्रदेश सरकारले आवश्यकता अनुसार कृषि विज्ञानमा स्नातक वा सो सरहको योग्यता पुगेका कृषि सेवा, बाली संरक्षणको क्षेत्रमा कार्यरत अधिकृत स्तरको कर्मचारीलाई जीवनाशक विषादीको प्रयोग तथा व्यावस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्नको लागि जीवनाशक विषादी निरीक्षकको रूपमा नियुक्त गर्न सक्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम निरीक्षक नियुक्त गरेको जानकारी सम्बन्धित प्रदेशले मन्त्रालयलाई दिनु पर्नेछ।

२५. **निरीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार:** (१) यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त निरीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- क) यो ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको पालना भए नभएको विषयमा अनुगमन गरी समितिमा सिफारिस गर्ने,
- ख) जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण, बिक्री, वितरण, ओसारपासार, प्याकिङ्ग, पुनः प्याकिङ्ग वा जीवनाशक विषादीको विज्ञापनको काम गरिने स्थानमा प्रवेश गरी आवधिक वा आकस्मिक रूपमा निरीक्षण गरी समितिमा सिफारिस गर्ने,
- ग) अनुगमनको क्रममा मिसावट गरिएको वा कम गुणस्तरको जीवनाशक विषादी भेटिएमा त्यस्तो विषादीको बिक्री वितरण रोक्का राखे वा वितरण कक्षमा सिलबन्दी गर्ने,
- घ) कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायमा रहेका जीवनाशक विषादीसँग सम्बन्धित प्रमाणपत्र, इजाजतपत्र, अभिलेख लगायतका कागजात तथा प्रमाणको अध्ययन विश्लेषण गर्ने,
- (ङ) तोकिए बमोजिमको प्रक्रिया अपनाइ जीवनाशक विषादी तथा बालीको नमूना सङ्कलन विश्लेषण गर्ने, गराउने,
- (च) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको उल्लङ्घन भएको शङ्का लागेमा सोको अनुसन्धान गर्ने, गराउने र सो सम्बन्धी प्रतिवेदन केन्द्र समक्ष पेश गर्ने,
- (छ) खण्ड (च) बमोजिम अनुसन्धान गर्दा ऐन तथा नियामावलीको उल्लङ्घन भएको पाइएमा त्यस्तो कायमा प्रयोग भएको उपकरण, जीवनाशक विषादी, अभिलेख, कागपत्र वा अन्य सम्बन्धित सामग्री जफत गरी सम्बन्धित उल्लङ्घन कर्ता व्यक्तिलाई जफतको भरपाई दिने,
- (ज) खण्ड (६) बमोजिम जफत गरीएका जीवनाशक विषादीको सुरक्षित तवरले भण्डारण गर्ने व्यावस्था मिलाउने,
- (झ) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।
- (२) दफा २४ को उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त निरीक्षकले आफुले सम्पादन गरेका कामको चौमासिक प्रतिवेदन केन्द्र र दफा २४ को उपदफा (२) बमोजिम नियुक्त निरीक्षकले आफुले सम्पादन गरेको कामको प्रतिवेदन प्रदेशको कृषि सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- २६. नमूना सङ्कलन गर्ने:** (१) केन्द्रले जीवनाशक विषादीको गुणस्तर परीक्षण गर्ने प्रयोजनको लागि नमुना सङ्कलन गर्नु पर्नेछ ।
- (२) जीवनाशक विषादीको नमूना सङ्कलन र विश्लेषण सम्बन्धि अन्य व्यावस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- २७. प्रयोगशालाको स्थापना:** (१) जीवनाशक विषादीको गुणस्तर तथा अनुसन्धानात्मक परीक्षण लगायतका कार्य गर्नको लागि मन्त्रालयले जीवनाशक विषादी सम्बन्धि प्रयोगशाला स्थापना गर्न सक्नेछ ।
- (२) मन्त्रालयले तोकिएको मापदण्ड बमोजिम हुने गरी प्रदेश सरकारले विषादी सम्बन्धि प्रयोगशाला स्थापना गर्न सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (१) र (२) बमोजिमको प्रयोगशाला स्थापना नभएको लागि मन्त्रालयले हाल नेपाल सरकारको लगानीमा सञ्चालन भएका वा निजिस्तरमा स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको मान्यता प्राप्त प्रयोगशालालाई

उपदफा (१) र(२) बमोजिमको प्रयोगशालाको रूपमा काम गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ।

२८. **पञ्जीकरण नगरिएका तथा प्रतिबन्धित जीवनाशक विषादीको प्रचार प्रसार गर्न नहुने:** कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले पञ्जीकरण नगरिएको तथा प्रतिबन्धित जीवनाशक विषादीका बारेमा गलत भ्रामक विवरण उल्लेख गर्न तथा कुनै अर्को जीवनाशक विषादीसँग भ्रम पर्ने तथा झुक्याउने नियतले प्रचार प्रसार गर्नु हुँदैन।
२९. **विषादी विसर्जन गर्ने :**(१) जीवनाशक विषादीको विसर्जन गर्दा मानव, पशुपन्छी, जलचर, बोट विरुवाको स्वास्थ्य तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी गर्नु पर्नेछ।
- (२) जीवनाशक विषादी, विषादी जन्य फोहोर तथा सोको कन्टेनर नष्ट गर्नु पर्दा सो वस्तुको प्रकृतिका आधारमा छुटाछुटै विसर्जन गर्नु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम जीवनाशक विषादीको नष्ट गर्ने तरिका र मापदण्ड समितिले तोके बमोजिम हुनेछ।
३०. **अभिलेख राख्नु पर्ने :** (१) जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण वा बिक्री वितरण, ओसारपसार तथा विसर्जन गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले आफुले कारोबार गरेको विषादीको परिमाण, मूल्य तथा तोकिएको अन्य विवरण सहितको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम कारोबार गर्दा राखिएको अभिलेख निरीक्षक, प्रमुख वा केन्द्रले माग गरेमा त्यस्तो अभिलेख तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- (३) जीवनाशक विषादीको अभिलेख राख्ने सम्बन्धि अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।
३१. **आचार संहिता बनाउन सक्ने:** (१) केन्द्रले समितिको स्वीकृति लिई जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण वा बिक्री वितरण, ओसारपसार, प्याकिङ्ग वा पुनः प्याकिङ्ग गर्न कार्यमा संलग्न व्यक्ति, संस्था वा निकायले पालन गर्नु पर्ने गरी आचार संहिता बनाई लागू गर्न सक्नेछ।
- (२) प्रदेश सरकारले उपदफा (१) बमोजिम बनाएको आचार संहिताको प्रतिकूल नहुने गरी प्रदेश भित्रका जीवनाशक विषादीको बिक्री वितरण, भण्डारण, व्यावसायिक प्रयोगकर्ता र थोक तथा खुद्रा बिक्रेताले पालना गर्नु पर्ने गरी आचार संहिता बनाई लागू गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद — ७

कसूर, सजाय तथा क्षतिपूर्ति

३२. **कसूर गरेको मानिने:** कसैले देहाय बमोजिमका कुनै कार्य गरे गराएमा यस ऐन बमोजिमको कसूर गरेको मानिनेछ:-
- (क) दफा ४ विपरित पञ्जीकरण नगरिएका जीवनाशक विषादी उत्पादन, संश्लेषण, आयात, निर्यात, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण, बिक्री वितरण, ओसारपसार, प्याकिङ्ग वा पुनः प्याकिङ्ग वा विसर्जन गरेमा,

- (ख) दफा ८ विपरीत इजाजतपत्र नलिई जीवनाशक विषादी सम्बन्धी कारोबार गरेमा,
- (ग) दफा १८ वितरीत जीवनाशक विषादीको अवशेष तोकिएको हदभन्दा बढी मात्रा हुने गरी उत्पादन तथा बिक्री वितरण गरेमा वा मिसावट गरीएको विषादी बिक्री वितरण गरेमा,
- (घ) दफा १८ विपरीत विषादीको जथाभावी प्रयोग वा मिसावट युक्त विषादीको प्रयोग गरेमा,
- (ङ) दफा २२ विपरीत प्रतिबन्धित जीवनाशक विषादीको उत्पादन, संश्लेषण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण, बिक्री वितरण, ओसारपसार, प्याकिङ्ग पुनः प्याकिङ्ग वा विसर्जन सम्बन्धी प्रचलित मापदण्ड विपरीत कार्य गरे, गराएमा,
- (च) दफा २३ विपरीत म्याद नाघेका जीवनाशक विषादी व्यावस्थापन नगरी बेचबिखन गरेमा,
- (छ) दफा २८, २९ र ३० विपरित कार्य गरेमा,
- (ज) मापदण्ड पूरा नभएको वा नक्कली जीवनाशक विषादीको प्रयोग वा कारोबार गरेमा,
- (झ) जीवनाशक विषादी व्यावस्थापनमा अवरोध पुरयाउने,
- (ञ) वातावरणीय प्रदुषण हुने गरी जीवनाशक विषादीको प्रयोग गरेमा,
- (ट) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम तथा मापदण्ड विपरीत हुने गरी अन्य कुनै काम गरे, गराएमा।

३३. दण्ड जरिवाना: दफा ३२ बमोजिमको कुनै कसूर गरेमा देहाय बमोजिम दण्ड जरिवाना हुनेछ :-

- (क) खण्ड (क) बमोजिमको कुनै कसूर गरेमा पचास हजार देखि एक लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना वा तीन महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय,
- (ख) खण्ड (ख) बमोजिमको कुनै कसूर गरेमा दश हजारदेखि बीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय,
- (ग) खण्ड (ग) बमोजिमको कसूर गरेमा पचास हजारदेखि एक लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना वा तीन महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय
- (घ) खण्ड (घ) बमोजिम कसूर गरेमा पाँच हजारदेखि बीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना,
- (ङ) खण्ड (ङ) बमोजिम कसूर गरेमा पचास हजारदेखि दुरइ लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना र एक महिनादेखि एक वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय,
- (च) खण्ड (च), (छ), (ज), (झ), (ञ) र (ट) बमोजिम कसूर गरेमा पाँच हजारदेखि बीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय।

३४. मुद्दाको अनुसन्धान र दायरी : (१) यस ऐन बमोजिमको मुद्दाको अनुसन्धान तथा तहकिकात दफा २४ को उपदफा (१) बमोजिमको निरिक्षकले गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुसन्धान तथा तहकिकातको कार्य समाप्त भएपछि निरिक्षकले सरकारी

वकीलको राय लिई मुद्दा चलाउने निर्णय गरेमा सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गर्नु पर्नेछ।

३५. **क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यावस्था** : विषादी उत्पादन, संक्षेपण, निकासी, पैठारी, मिसावट, ढुवानी, व्यावसायिक प्रयोग, बिक्री वितरण तथा भण्डारणको प्रयोग वा विसर्जन गर्ने क्रममा कुनै दुर्घटना भएमा सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायले पीडितलाई तोकिए बमोजिमको क्षतिपूर्ति दिनु पर्नेछ।

तर दफा ३२ बमोजिमको कसूर गरेको मनिने कार्य गरेको कारणबाट कुनै प्रकारको क्षति पुग्न गएको अवस्थामा क्षतिपूर्ति दिइने छैन।

३६. **जफत गरिने**: (१) दफा ३३ बमोजिम दण्ड जरिवाना भएमा उत्पादन, संक्षेपण, निकासी, पैठारी, व्यावसायिक प्रयोग, भण्डारण वा बिक्री वितरण, ओसारपसार, प्याकिङ्ग वा पुनः प्याकिङ्ग गरिएको जीवनाशक विषादीलाई समेत जफत गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निरिक्षकले जफत गरिएको विषादी मुद्दाको अन्तिम किनारा नलागेसम्म त्यस्तो विषादीको सुरक्षित भण्डारण तथा विसर्जन गर्दा लाग्ने खर्च सम्बन्धित जीवनाशक विषादी धनीले नै बेहोर्नु पर्नेछ।

३७. **नेपाल सरकार वादी हुने**: यस ऐन अन्तर्गतको मुद्दामा नेपाल सरकार वादी हुनेछ।

३८. **पुनरावेदन गर्न सक्ने**: (१) निरिक्षक वा प्रमुखले गरेको निर्णयमा चित्त नबुझ्ने पक्षले उक्त निर्णय भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र समिति समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नेछ।

(२) यस ऐन बमोजिम कसूर सम्बन्धी मुद्दामा जिल्ला अदालतले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने पक्षले पैंतीस दिनभित्र सम्बन्धित उच्च अदालतमा पुनरावेदन गर्न सक्नेछ।

३९. **प्रदेश जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन समिति**: (१) जीवनाशक विषादीको बिक्री वितरण, भण्डारण, व्यावसायिक प्रयोग र विषादी छुर्कने व्यवसायीलाई इजाजतपत्र दिने, नवीकरण गर्ने र सो कार्यको अनुगमन गर्ने, मन्त्रालयबाट तोकिएको मापदण्ड पालना गर्न लगाउने लगायतका विषादी सम्बन्धि कार्य गर्नका लागि प्रत्येक प्रदेशमा एक जीवनाशक विषादी व्यावस्थापन समितिको गठन हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको गठन सम्बन्धित प्रदेश कानून बमोजिम हुनेछ।

४०. **अनुगमन सम्बन्धि व्यवस्था** : (१) जीवनाशक विषादी सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यको अनुगमन गर्न जिम्मेवारी केन्द्रको हुनेछ।

(२) प्रदेश जीवनाशक विषादी व्यावस्थापन समितिले प्रदेशमा रहेका जीवनाशक विषादी सम्बन्धी काम कारबाहीको अनुगमन गरी प्रदेशको कृषि सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय र समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

तर प्रदेश जीवनाशक विषादी व्यावस्थापन समितिको गठन नभएको अवस्थामा समितिले अनुगमन गरी प्रतिवेदन दिन सम्बन्धित निकाय वा अधिकृतलाई तोकन सक्नेछ।

४१. सहयोग गर्नु पर्ने : (१) निरीक्षकले आफ्नो कर्तव्य पालना गर्ने सिलसिलामा सुरक्षा लगायतका कुनै सहयोग आवश्यक भएमा सम्बन्धित स्थानीय प्रशासनसँग माग गर्न सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम निरीक्षकले सहयोग माग गरेमा त्यस्तो सहयोग उपलब्ध गराउनु सम्बन्धित स्थानीय प्रशासनको कर्तव्य हुनेछ।
४२. भण्डारण गृह बनाउनु पर्ने : नेपाल सरकारले प्रत्येक प्रदेशमा जफत गरिएका विषादीको भण्डारण गर्ने र विभिन्न कारणले प्रयोग गर्न नमिल्ने प्रकृतिका जीवनाशक विषादीको सुरक्षित विसर्जन नगरेसम्मका लागि सुरक्षित राख्न भण्डारण गृहको निर्माण गर्नु पर्नेछ।
४३. विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने : रासायनिक विषादीको प्रयोगबाट वातावरण तथा मानव, पशुपन्छी, जलचर, विरुवा लगायतका स्वास्थ्यमा पर्न सक्ने असरलाई न्यूनीकरण गर्न नेपाल सरकारले विकल्पमा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ।
४४. नियम बनाउने अधिकार : यस ऐनको कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारले आवश्यक नियमहरू बनाउन सक्नेछ।
४५. निर्देशिका, कार्यक्रम तथा मापदण्ड बनाउन सक्ने: यस ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि मन्त्रालयले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमको अधीनमा रही आवश्यक निर्देशिक, कार्यविधि तथा मापदण्ड बनाउन सक्नेछ।
४६. खारेजी र बचाउ : (१) जीवनाशक विषादी ऐन, २०४८ खारेज गरिएको छ।
- (२) जीवनाशक विषादी ऐन २०४८ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।